

Suomussalmen kunta

Ruukinkankaan uusi koulu, kuva Hannu Huttu 2022

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS vuodelta 2022

Kunnanhallitus hyväksynyt 28.3.2023 § 70
Kunnanvaltuusto 29.5.2023

Toimintakertomus ja tilinpäätös v. 2022

Sisällys

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1. Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2022	1
1.2. Suomussalmen kunnan toimintastrategia ja organisaatio	2
1.2.1. Yhteiset tavoitteet	3
1.2.2. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	4
1.3. Kunnan hallinto ja organisaatorakenne	24
1.4. Yleinen taloudellinen kehitys	28
1.6. Suomussalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys	31
1.6.1. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset	31
1.6.2. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	33
1.6.3. Henkilöstö	37
1.6.4. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	38
1.6.5 Ympäristötekijät	39
1.7. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	40
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	44
2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	44
2.2. Toiminnan rahoitus	48
2.3. Lainojen hoito	49
2.4. Maksuvalmius	49
2.5. Tulorahoituksen riittävyys	49
3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	50
4. KOKONAISTULOT JA –MENOT	51
5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	51
5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	51
5.2. Konsernin toiminnan ohjaus	52
5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	68
5.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	68
5.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	68
5.5.1. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	70
5.5.2. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	71
5.5.3. Konsernitase ja sen tunnusluvut	72
6. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	73
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	74
7.1. Käyttötalousosan ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	75
7.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	158
7.3. Investointiosan toteutumisvertailu	159
7.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu	161
7.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutumisesta	162
8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	164
8.1. Kunnan tuloslaskelma	164
8.2. Kunnan rahoituslaskelma	165
8.3. Kunnan tase	166

8.4. Konsernin tuloslaskelma	167
8.5. Konsernin rahoituslaskelma	168
8.6. Konsernin tase	169
8.7. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	170
8.8. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	171
8.9. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tase	172
9. LIITETIEDOT	173
9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	173
9.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	176
9.3. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	179
9.4. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	182
9.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	184
9.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	186
9.7. Liitetietotosite	187
10. MUUT LIITETIEDOT	188
10.1. Yhteenveto lautakunnittain käyttötaloudesta	188
10.2. Käyttötalouden yhteenveto tuloista ja menoista lajeittain	188
10.3. Projektiluettelo	189
11. YHTEENVETO, KESKEISET TUNNUSLUVUT JA KUVIOT	196
12. KAINUUN SOTE – JA KAINUUN LIITTO SEKÄ KAINUUN JÄTEHUOLTO -KUNTAYHTYMIEN TILINPÄÄTÖSTIETOJA	205
13. LUETTELOT JA SELVITYKSET	213
13.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tilinpäätöksen säilytys	213
13.2. Tositelajit ja tositenumerosarjat	214
14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	215
15. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	216

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2022

Edellisten vuosien kunnanjohtajan katsaukset käsittelivät laajasti koronaviruspandemiaa. Vihdoin vuonna 2022 koronaviruspandemia alkoi hellittää ja sen vaikutukset yhteiskuntaan lieventyä huomattavasti. Pandemian vuoksi asetetut rajoitukset esimerkiksi elinkeinoelämään, kuntalaisten harrastusmahdollisuuksiin ja tapahtumien järjestämiseen olivat kevyempiä kuin aikaisempina vuosina. Helmikuun lopussa Venäjän hyökkäystä laittomasti Ukrainaan katseet kääntyivät globaalisti ja valtakunnallisesti koronaviruksesta Ukrainan sotaan. Ukrainan sodan suurimmat vaikutukset Suomussalmen kuntaan ovat olleet inflaation kiihtyminen eli hintojen nousu sekä entistä laajempi varautuminen mahdollisiin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Vuoden 2022 tilinpäätös osoittaa kunnan talouden olevan vahvassa kunnossa. Valtuusto on asettanut tavoitteeksi, että vuosikatteen tulisi riittää poistoihin. Suomussalmen kunnan vuosikate oli vuonna 2022 noin 8,1 miljoonaa euroa, poistojen ollessa -3,3 miljoonaa euroa. Suomussalmen kunnan vuoden tilinpäätös on ylijäämäinen 5,2 miljoonaa euroa. Syitä tähän historiallisenkin hyvään tulokseen ovat mm. verotulojen huomattavasti arvioitua parempi toteutuminen, sijoitustoiminnasta saadut tulot, Kainuun sosiaali- ja kuntayhtymän ennakoitua parempi tulos sekä Kainuunmeren Työterveys Oy:n myynnistä saadut myyntivoitot. Taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä nousee yli 16 miljoonaan euroon. Näiden osittain satunnaisten tuottojen lisäksi kunnan oma toiminta on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Ennakkotietojen mukaan näyttää kuitenkin siltä, että vuodet 2024 ja 2025 tulevat olemaan kuntataloudessa ympäri Suomen haastavia ja siihen tilanteeseen tulee varautua pitkäjänteisesti.

Viime vuoden aikana Suomussalmen kunta investoi poikkeuksellisen paljon. Suurin yksittäinen investointi oli uuden Ruukinkankaan yhtenäiskoulun rakennustöiden viimeistely. Koulu valmistui huhtikuussa ja oppilaat sekä henkilökunta aloittivat työskentelynsä uuden koulun tiloissa elokuussa. Kuntalaisille järjestettiin koululla avoimien ovien päivä elokuun lopussa ja virallisia koulun vihkiäisiä vietettiin joulukuussa. Vuoden aikana saatettiin loppuun myös KEMET Electronics Oy:n tulipalossa tuhoutuneen osan rakennustyöt. Vakuutuskorvaukset kattavat rakennuskuluja merkittävästi.

Kuntastrategia on kunnan tärkeimpiä asiakirjoja, joka ohjaa valtuuston ja koko kuntaorganisaation työskentelyä tämän valtuustokauden ajan. Alkuvuodesta työskenneltiin kuntastrategian päivittämisen parissa. Kuntastrategian päivittämistyössä keskeistä oli saavuttaa mahdollisimman hyvä yhteinen ymmärrys kunnan tämän hetken tilanteesta ja tulevista tavoitteista. Valtuusto hyväksyi kuntastrategian vuosille 2022–2025 kokouksessaan kesäkuussa. Kuntastrategian jalkauttamistyö on käynnistynyt hyvin ja vuoden 2023 talousarvion toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat uuteen strategiaan.

Kuntastrategian visiossa tärkeimmäksi tavoitteeksi on asetettu, että Suomussalmi olisi muuttovoittopaikkakunta. Suomussalmella väestömäärä väheni vuoden 2022 aikana 141 kuntalaisella ja vuoden lopussa meitä suomussalmelaisia oli 7367. Suomussalmi sai täpärästi nettomuuttotappiota kuuden henkilön verran. Määrä on kuitenkin koronaa edeltäneeseen aikaan huomattavasti pienempi. Lähestymme paikkakunnalle muuttaneita ja Suomussalmelta poismuuttaneita kyselyllä, jotta saisimme tarkempaa tietoa kuntamme veto- ja pitovoimatekijöistä. Töitä vision mukaiseen tavoitteeseen siis vielä riittää, mutta monipuolisiin ja laadukkaisiin peruspalveluihin, markkinointiin ja viestintään panostamalla sen toteutuminen on realistista ja mahdollista.

Haluan kiittää luottamushenkilöitä, kunnan työntekijöitä, asukkaita, yrityksiä, yhdistyksiä ja kaikkia yhteistyökumppaneitamme ponnisteluista kunnan yhteisen elinvoiman ja hyvinvoinnin puolesta.

Suomussalmella 6.3.2023
Erno Heikkinen, kunnanjohtaja

1.2. Suomussalmen kunnan toimintastrategia ja organisaatio

Suomussalmen kunnan visio vuonna 2025

Suomussalmi on Erä-Kainuun elinvoimainen keskus ja hyvinvoiva yhteisö, joka on:

kansainvälisesti tunnettu luonto-, liikunta- ja erämatkailukohde ja

Pohjoismaiden kiinnostavin sotahistoriallinen matkailukohde sekä

yrittävien ihmisten asuinpaikka.

Kunnan toiminta-ajatus

Suomussalmen kunta on rohkeasti toimiva yhteisö, joka järjestää ja tuottaa kuntalaisten tarvitsemat laadukkaat hyvinvointipalvelut

as

Suomussalmen kunta kehittää aktiivisesti, laajassa yhteistyössä yritysten ja sidosryhmien kanssa omiin vahvuuksiinsa perustuvaa elinvoimaa.

Kunnan yhteiset arvot

Rohkeus,

joka merkitsee meille Raatteen tien perintöä. Se on edelläkävijyyttä, aloitteellisuutta, rohkeutta toimia omista lähtökohdista käsin sitkeästi ja päämäärätietoisesti yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhteisöllisyys,

joka merkitsee Suomussalmen 100 vuotta sitten pidetyn kansalaiskokouksen sanomaa, intoa ja kykyä saada yhteisönä ajatuksemme kuuluville, avoimesti keskustellen, toisiamme kunnioittaen ja yhdessä päättäen.

Luonto ja ympäristö,

Me vaalimme Hossan hengessä ympäröivän luontomme ja ympäristön monimuotoisuutta.

Kulttuuri ja sivistys,

jossa yhteisen tarinamme punainen viiva on omaleimainen ja elävä kulttuurimme, joka johdattaa historiasta tulevaisuuteen ja on läsnä arjessamme.

1.2.1. Yhteiset tavoitteet

Suomussalmi on rohkea edelläkävijä

- Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulotonta ja aktiivista kehittämistä, jota toteutetaan yhteistyössä yritysten ja maakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa kansainvälisesti toimien.
- Suomussalmi uudistaa matkailu- ja muita palveluita uutta teknologiaa hyödyntäen ja etsii uusia toimintamalleja ja ratkaisuja hyödyntämällä digitaalisuutta.

Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden

- Tasapainoinen talous perustuu kunnan elinvoimaan ja hyvinvointiin, jota tarkastellaan pitkällä aikavälillä.

Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

- Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja turvallisuutta tarjoamalla laadukkaat ja asiakaslähtöiset hyvinvointi- ja ympäristöpalvelut digitaalisuutta hyödyntäen.
- Rakennettua ympäristöä ja väyliä kehitetään siten, että edistetään kunnan:
  - o saavutettavuutta
  - o esteettömyyttä ja ympäristön esteettisyyttä
  - o kuntalaisten toimintakykyä ja turvallisuutta.

Ketään ei jätetä

- Kunta on yhteisö, jossa kaikki toimijat ovat tärkeitä. Kunta tarjoaa asukkailleen, yrittäjille ja kesäasukkaille tarpeen mukaiset palvelut ja mahdollisuuden osallistua kunnan päätöksentekoon ja suunnitteluun.
- Asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen on kunnan ja kunnassa toimivien yhdistysten ja järjestöjen yhteinen tehtävä.

Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.

- Vaalimme puhdasta luontoa, sivistystä ja elävää kulttuuriamme, elämme luonnon rytmissä ja olemme osa sitä.
- Vilkas tapahtuma- ja kulttuuritarjonta on osa suomussalmelaisuutta.

ORGANISAATION YHTEISET KEHITTÄMISPERIAATTEET (PAINOPISTEET)

Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä.

- Parannamme jatkuvasti henkilöstön osaamista strategian tavoitteita ennakoiden. Tuemme henkilöstön hyvinvointia, motivaatiota ja muutoksenhallintaa.
- Tuemme uusistumista viestinnällä ja koulutuksella.

1.2.2. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Terveystieteiden lain (1326/2010) 12 § velvoittaa kunnat seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kunnan on seurattava myös palveluissaan toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Valtuustokausittain valmistellaan laaja hyvinvointikertomus. Suomussalmen kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan vuosittain valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Siinä kuvataan väestön terveyttä ja hyvinvointia, väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja sekä terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksia. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan myös palvelujärjestelmän toimivuutta ja kykyä vastata hyvinvointitarpeisiin, sekä ehkäisevän työn vaikutuksia kustannuksiin sekä kunnan elinvoimaan. Se laaditaan eri vastuualueiden yhteistyönä ja työvälineenä käytetään Kuntaliiton ylläpitämää Sähköistä hyvinvointikertomusta. Hyvinvointikertomuksen valmistelu on osa kunnan strategista johtamista sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Samalla se on työväline, joilla voi suunnitella, seurata, arvioida ja raportoida kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Valtuusto hyväksyy Suomussalmen hyvinvointikertomuksen. Valtuustokausittain laadittava laaja hyvinvointikertomus perustuu kunnan strategiaan ja hyvinvointia mittaaviin tilastotietoihin.

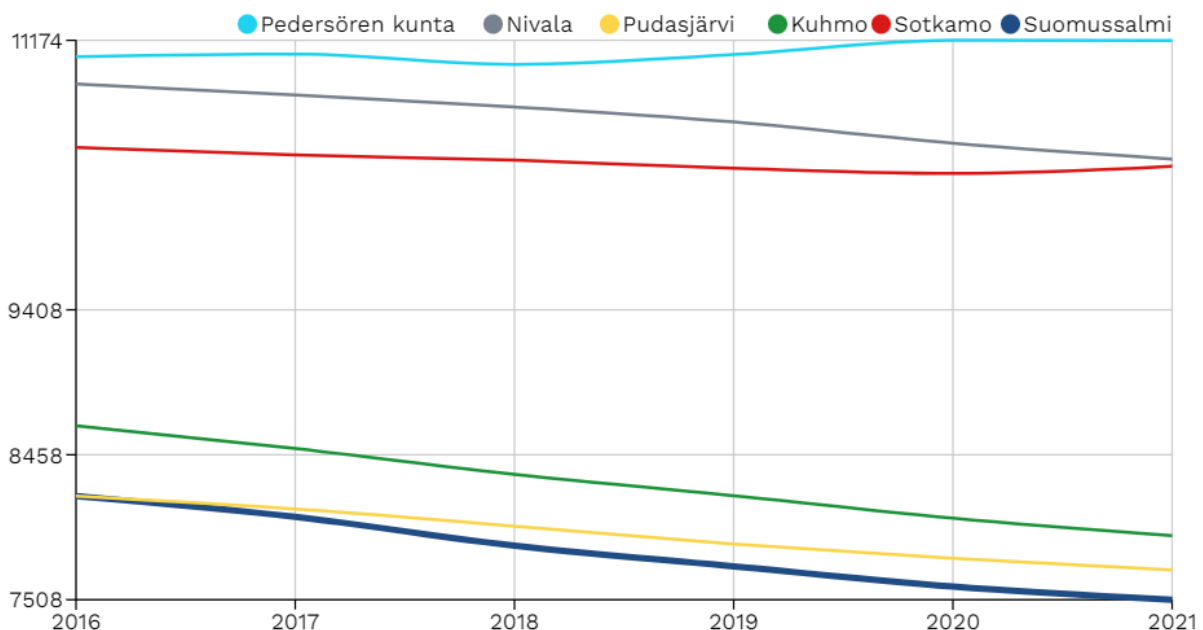
Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportti 2022 sisältää kuluneen vuoden toimenpiteet sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydentilan tarkastelun vuosilta 2016–2021 (kaikki vuoden 2022 luvut eivät ole hyvinvointikertomusta kirjoitettaessa päivittyneet). Vertailualueina ovat Sotkamo, Kuhmo, Pudasjärvi, Nivala, Pedersören kunta, Kainuu ja koko maa. Vuosiraportti 2022 laaditaan vielä taloussuunnitelma 2022 mukaisesti hyvinvointisuunnitelman 2017–2021 pohjaa käyttäen.

Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2017–2021 hyväksyttiin osana talousarviota ja -suunnitelmaa kunnanvaltuustossa 12.12.2017. Suunnitelma perustuu edellisen valtuustokauden toimivaksi todettuun suunnitelmaan. Hyvinvointisuunnitelmaan valitut painopisteet ovat: 1. elinvoima, työllisyys ja osaaminen; 2. terveyserojen kaventaminen; 3. mielenterveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen; sekä 4. turvallinen ja sujuva arki. Hyvinvointikertomus 2017–2021 laadittiin keväällä 2022 ja hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 20.6.2022.

NYKYTILAN ARVIOINTI

Kunnan elinvoima

Kuva 1: Väestö 31.12.2021

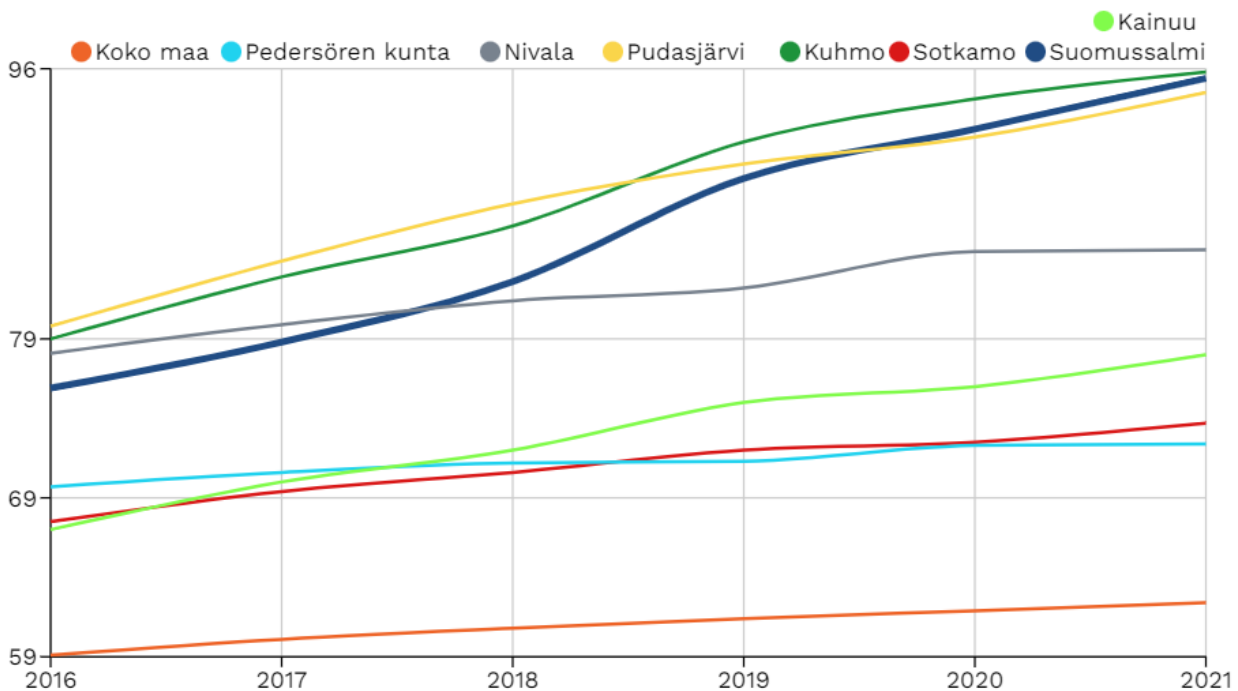

Suomussalmen väkiluku on vähentynyt 679 henkilöllä tarkkailujaksolla 2016–2021. Vuonna 2021 väkiluku oli 7 508 asukasta, kun se vuonna 2016 oli 8 187 asukasta. Väestön väheneminen on merkittävä Suomussalmen elinvoimaisuutta heikentävä tekijä. Tilastokeskuksessa laaditaan kuntakohtaisia väestöennusteitä kolmen vuoden välein. Vuoden 2021 väestöennusteen mukaan Suomussalmella on vuonna 2023 6365 asukasta. Vuoden 2018 väestöennuste vuodelle 2030 oli 6 273 asukasta ja vuoden 2015 ennuste oli 6 541 asukasta. Pientä parannusta on siis tapahtunut ennusteessa viimeisen kolmen vuoden aikana.

Kunnan nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Suomussalmella nettomuutto on parantunut viimeisten vuosien aikana ollen -0,8 % vuonna 2021. Alimmillaan tarkastelujakson aikana nettomuutto oli vuonna 2018, jolloin lukema oli -11,4 %.

Kuva 2: Demografinen (väestöllinen) huoltosuhde

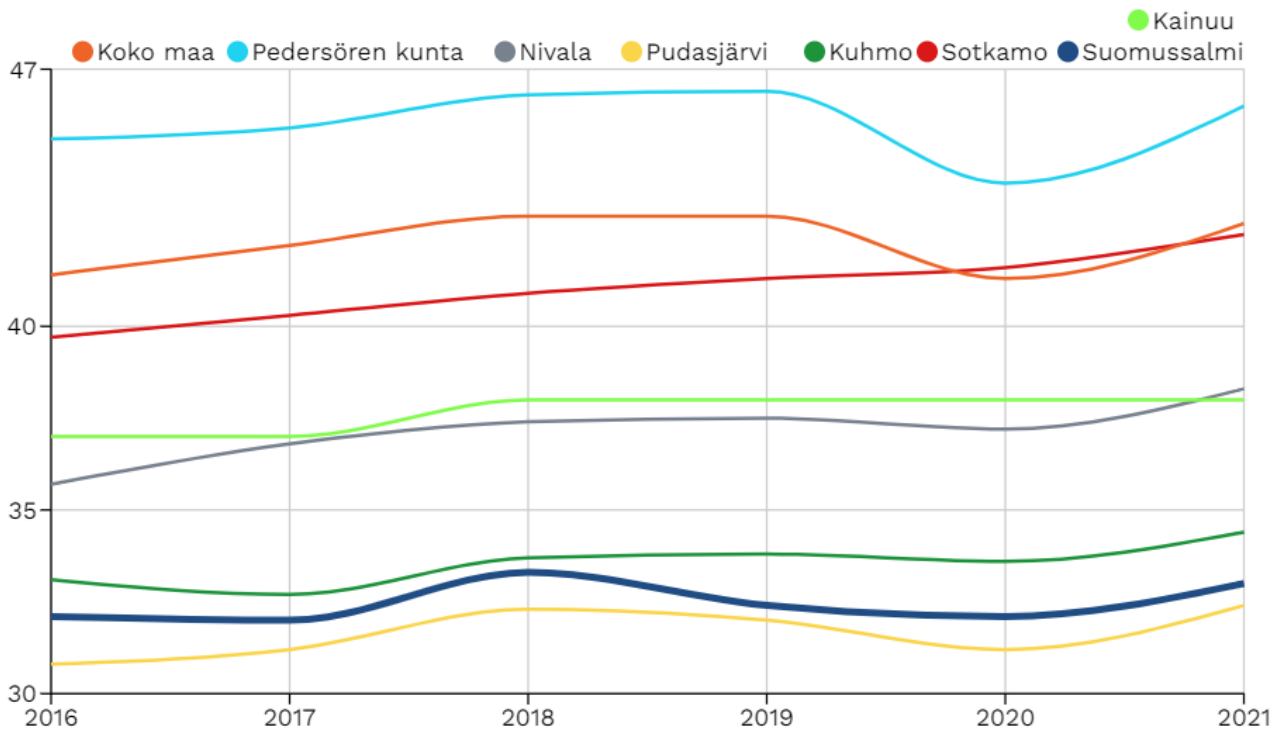
Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttäneitä on sataa 15–64-vuotiasta työkäistä kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Suomussalmen huoltosuhde (95,4) on noussut koko tarkastelujakson ajan. Suomussalmen luku on vertailukuntien toiseksi suurin ja ollen muuta maata huomattavasti korkeampi. Kainuun kunnissa huoltosuhdetta nostaa 65 vuotta täyttäneet, joiden suhteellinen osuus Suomussalmen väestöstä on vertailun suurin.

Lapsiperheitä Suomussalmella on prosentuaalisesti vähiten koko vertailualueella. Noin 23 % Suomussalmen lapsiperheistä on yksinhuoltajaperheitä. Se on vertailukunnista eniten. Luku on hieman suurempi kuin Kainuun keskiarvo, mutta hieman pienempi kuin koko maan keskiarvo.

Yhden hengen asutokuntia kaikista asutokunnista Suomussalmella on ollut vuonna 2021 46,1 %. Luku on toiseksi suurin vertailukunnista vain Kuhmon luvun ollessa suurempi. Luku on samaa suuruusluokkaa koko maan keskiarvon kanssa (45,9 %), mutta alle koko Kainuun (47 %).

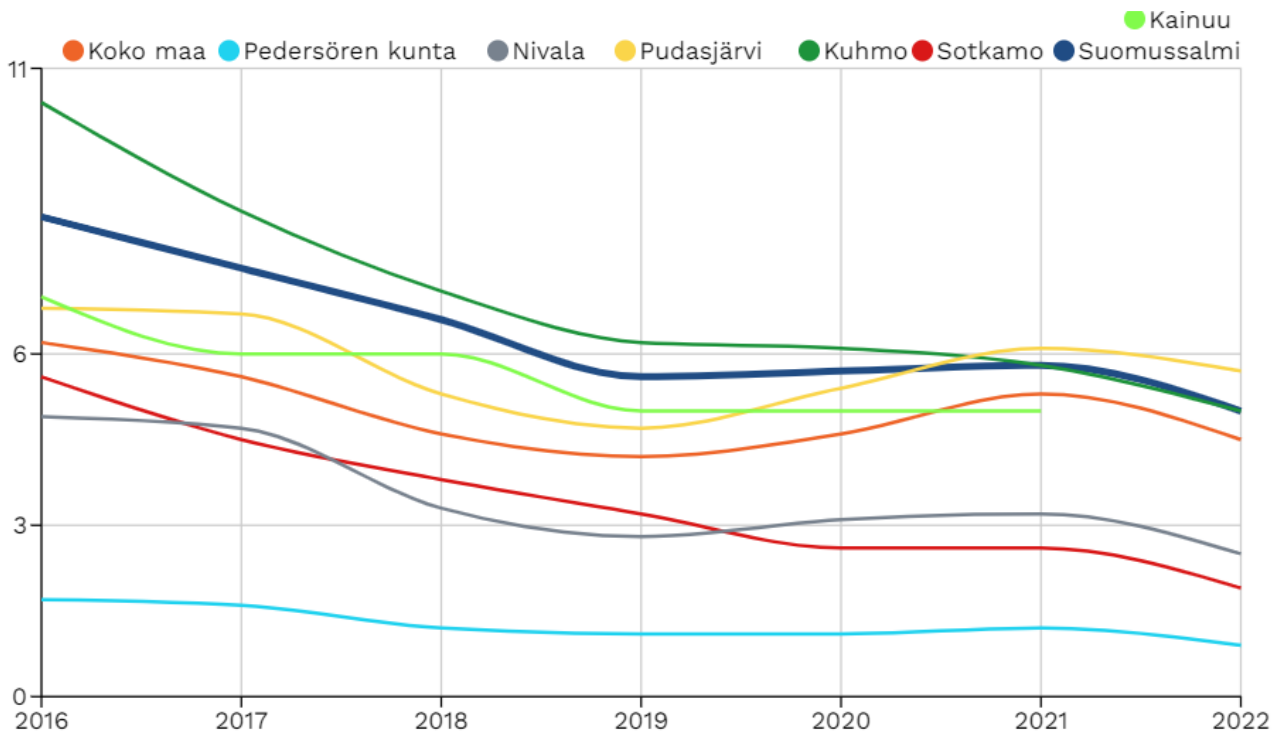
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä –indikaattori on noussut tarkkailujaksolla 2016–2021. Suomussalmi on vastaanottanut kiintiöpakolaisia vuosien 2016–2021 aikana, joka nostaa muiden maahanmuuttajien kanssa lukemaa. Suomussalmen vuoden 2021 luku on 31,4 % on kuitenkin pienempi kuin koko Kainuun luku (36) tai koko maan keskiarvo (82,6).

Kuva 3: Työllisten määrä, % väestöstä

Työllisten määrä oli vuonna 2021 33 prosenttia. Se on 5 prosenttiyksikköä alle Kainuun keskiarvon. Suomussalmen työllisyysaste nousi 0,9 % vuodesta 2020 ja on vertailujoukon toiseksi huonoin Pudasjärven jälkeen. Vuonna 2021 työllisten määrä koko maassa on keskimäärin noussut 1,5 prosenttiyksikköä.

Kuva 4: Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista

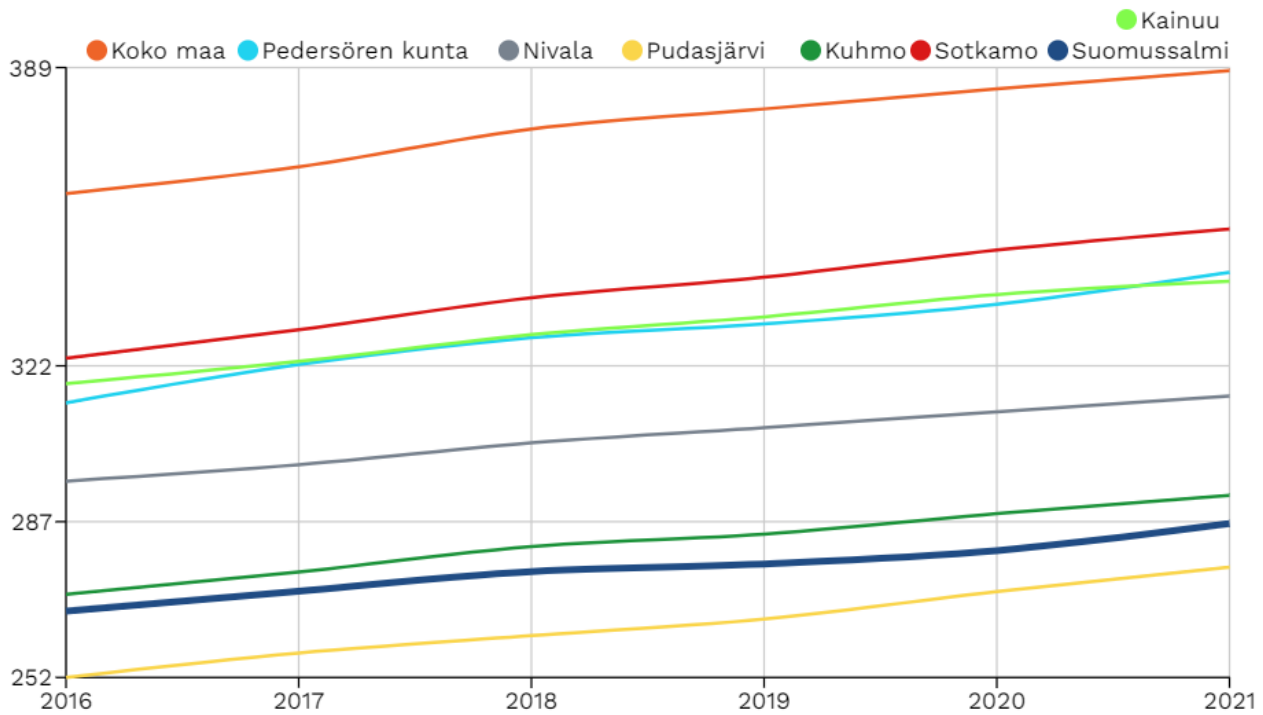

Vaikeasti työllistyvien 15–64-vuotiaiden määrä laski Suomussalmella 0,8 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, toimenpiteeltä työttömäksi jääneet ja toimenpiteeltä toimenpiteelle siirtyneet. Vaikeasti työllistyvien osuus työikäis-

tä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Rakennetyöttömyys laski koko maassa 0,8 prosenttiyksikköä vuosien 2021 ja 2022 välillä. Vertailukunnista Kuhmossa tilanne on sama kuin Suomussalmella.

Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.1.2021. Tavoitteena on parantaa erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeilun tarkoituksena on tarjota työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla tunnistaa ja ratkaista nykyistä paremmin asiakkaiden yksilöllisiä palvelutarpeita, työllistymisen esteitä sekä osaamisen kehittämisen tarpeita.

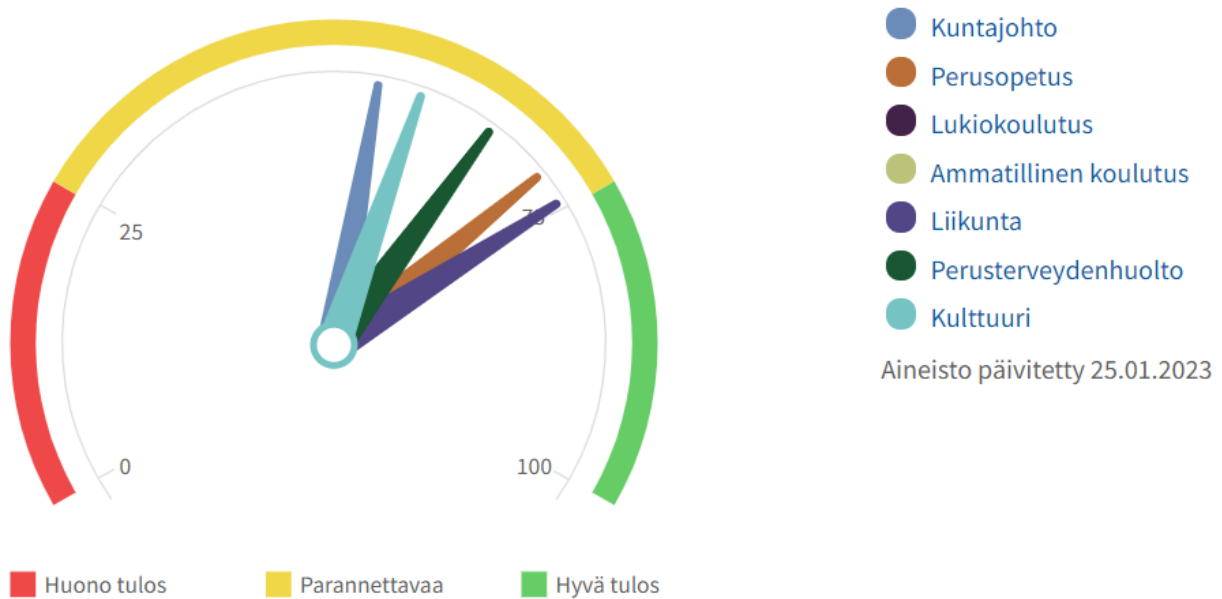
Kuva 5: Koulutustasomittain

Koulutustasomittain kuvaa väestön koulutustasoa, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettua korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 247,5 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Koulutustaso nousee kaikissa vertailukohteissa tarkastelujaksolla. Suomussalmen lukema 286,6 on joukon toiseksi huonoin, vain Pudasjärvi jää sen alle. Valtakunnallinen keskiarvo on 388,3. Sen perusteella suomalaiset koulutautuvat keskimäärin noin 3,8 vuotta peruskoulun jälkeen. Se on vuosi enemmän kuin suomussalmelaisten kohdalla.

Kaikki ikäryhmät

Kuva 6: Terveystedistämistäktiivisuus (TEAvisari) Suomussalmi.

TEAvisari tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä. Palvelu tukee kuntien ja alueiden terveydenedistämystön suunnittelua ja johtamista. Terveystedistämistäktiivisuuden (TEA) ulottuvuudet kuvaavat toimintaa eri näkökulmista. Perusajatuksena on, että toimiakseen laadukkaasti ja tehokkaasti kunnan on huomioitava kaikki nämä näkökulmat. Näkökulmat terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ovat sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus sekä muut ydintoiminnot.

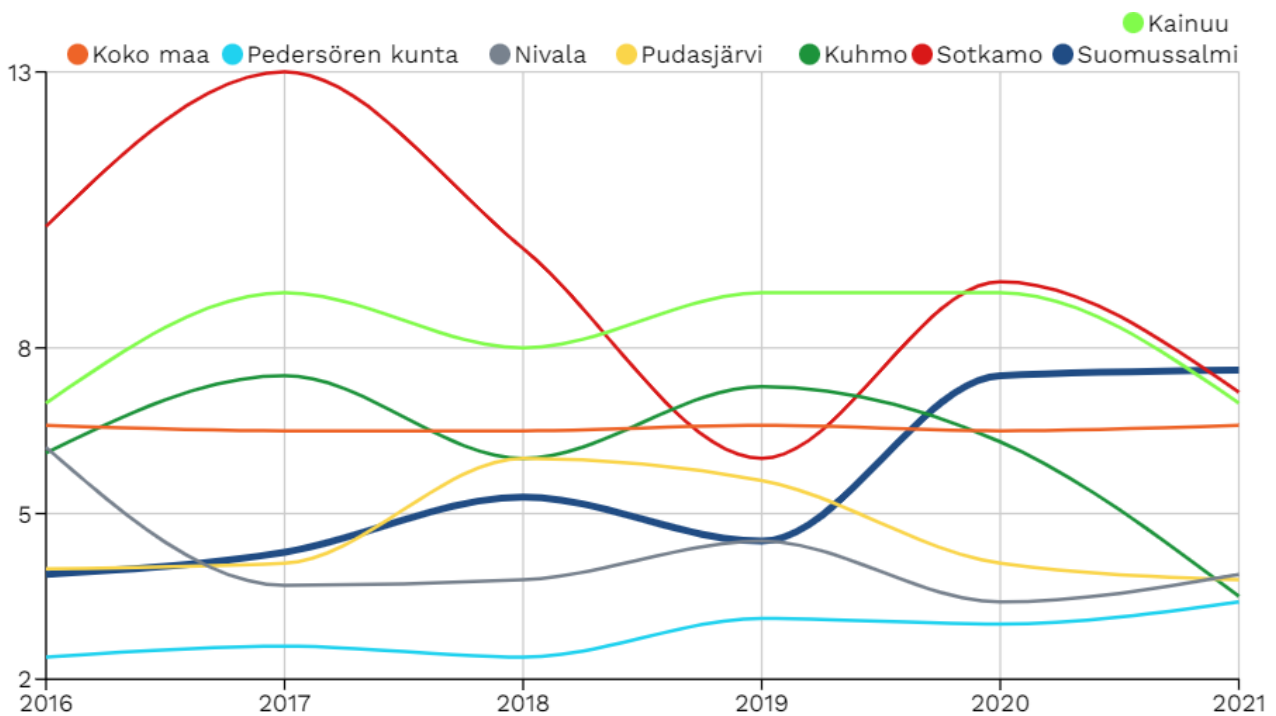
Terveystedistämistäktiivisuutta kuvataan [TEAvisarilla](#), jonka pistemäärä ilmaistaan asteikolla 0–100. Pistemäärä on terveydenedistämistäktiivisuuden ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Ulottuvuuskohtaiset pistemäärät on saatu pisteyttämällä toimintaa kuvaavat tosiasialuonteiset tiedot suhteessa oletettuun hyvään käytäntöön. Pistemäärä kuvaa, miten hyvin terveydenedistämistäktiivisuus toteutuu kunnassa. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Tiedot kerätään kuntatoimijoilta kyselyllä kahden vuoden välein ja terveydenedistämistäktiivisuutta mitataan perusterveydenhuollossa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, liikunnassa, kuntajohdossa sekä kulttuurissa.

Pisteet	Suomussalmi	Koko maa
Kaikki sektorit	66	68
Kuntajohto	54	79
Perusopetus	71	64
Lukiokoulutus	..	66
Ammatillinen koulutus	..	63
Liikunta	74	72
Perusterveydenhuolto	65	70
Kulttuuri	58	66

Kunta tarjoaa monipuolisesti kuntalaisten hyvinvointia lisääviä palveluja. Esimerkiksi kirjasto tarjoaa tavanomaisten kirjastopalveluiden lisäksi verenpaineenmittausta omatoimisesti ja kävelysauvojen lainaamista. Taidegalleria tarjoaa henkistä hyvinvointia ja elämyksiä. Erilaisia tapahtumia järjestetään myös, kuten kaverikoirien vierailuja, novellikoukku ja erilaisia kirjailijavierailuja.

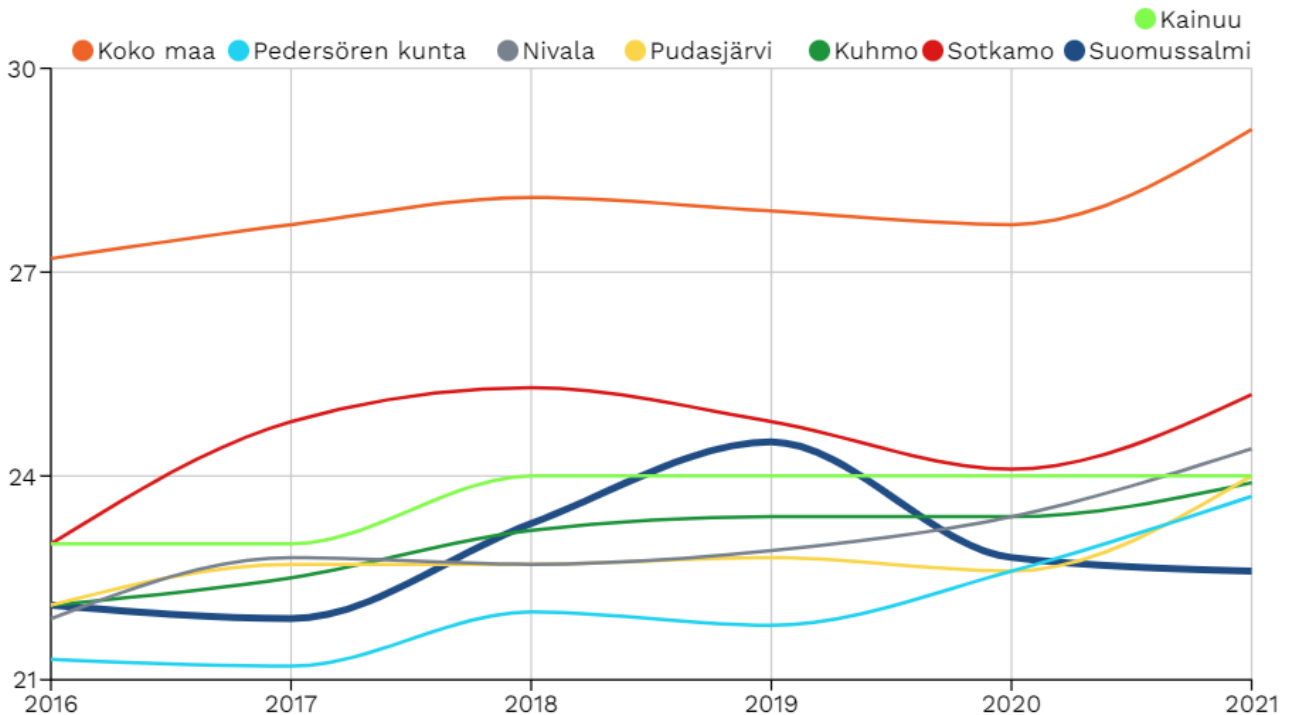
Monipuolinen harrastustarjonta toteutui myös vuonna 2022 Suomussalmen kunnan liikuntapalvelujen, Kylpylä Kiannon Kuohujen, Kianta-Opiston ja useiden eri järjestöjen yhteistyöllä. Kianta-Opisto tarjoaa paljon erilaisia hyvinvointia vahvistavia kursseja kuten liikuntaa, taideaineita, musiikkia ja kädentaitoja. Harvaan asutun alueen elinehto on kyky hyödyntää ja tarjota palveluja sekä harrastamisen mahdollisuuksia nykyaikaisilla teknisillä välineillä. Kianta-Opiston toiminnassa näkyy digitaitojen vahvistaminen niin opettajille kuin opiskelijoillekin. Uudella osaamisella varmistamme useamman opiskelijan etäosallistumismahdollisuuden myös harvaanasutuilla seuduilla.

Kuva 7: Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten lukumäärä on noussut vuoden 2020 luvusta 7,5 vuonna 2021 niukasti lukuun 7,6. Luku on vertailukuntien suurin. Kainuun luku on 7 ja koko maan 6,6.

Kuva 8: Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen. Suomussalmella tuloerot eivät ole yhtä suuria kuin Suomessa keskimäärin. Gini-kertoimessa tapahtunut muutos ylöspäin kuvastaa tuloerojen kasvua. Suomussalmen kerroin on pienentynyt 1,9 prosenttiyksikköä vuodesta 2019 ollen vuonna 2021 22,6 %.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste oli 17,2 prosenttia vuonna 2021. Se on yli Kainuun keskiarvon (15,0) ja 4,0 prosenttiyksikköä enemmän kuin koko maan keskiarvo.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

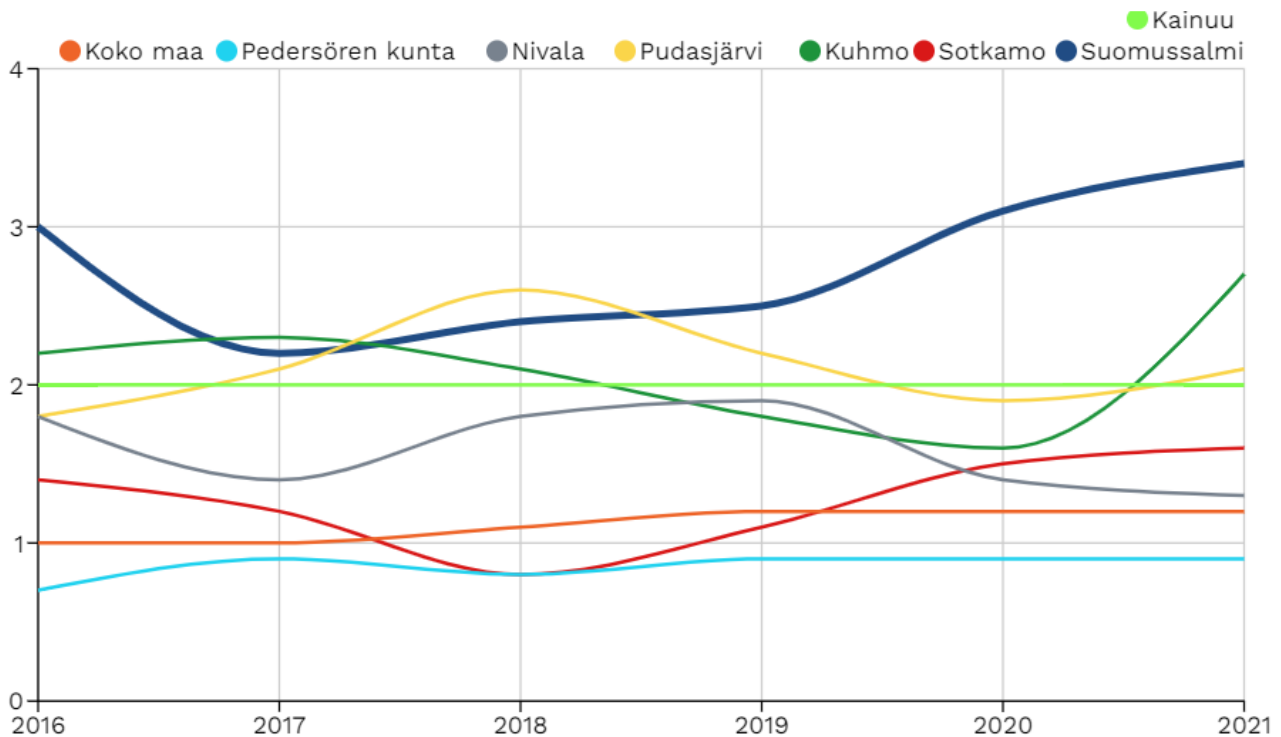
Iso osa lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin tilaa kuvaavista indikaattoritiedoista saadaan kouluterveyskyselystä, joka tehdään 8. ja 9. luokan oppilaille aina kahden vuoden välein. Vuonna 2021 toteutetussa kouluterveyskyselyssä 8,7 % suomussalmelaisista nuorista vastasi, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti lähes kaikista omista asioista. Vuonna 2019 tilanne oli hiukan huonompi, jolloin 9,8 % koki, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää. Kouluterveyskyselyn mukaan pitkäaikainen yksinäisyys heikentää lasten ja nuoren elämänlaatua ja hyvinvointia, ja se on riskitekijä psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle.

Muutosta huonompaan on tapahtunut myös terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden nuorten määrissä. Vuonna 2019 näin arvioi 23 % ja vuonna 2021 31,3 %. Kainuun ja koko maan keskiarvot ovat hieman matalampia.

Suomussalmen indikaattoreissa näkyvä lievä tulotason heikentyminen näkyy myös lasten pienituloisuusastetta kuvaavassa indikaattorissa. Tämä indikaattori kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Vuonna 2021 lasten pienituloisuusaste laski 14,6 prosenttiin. Lukema on kuitenkin yhä koko maan sekä Kainuun keskiarvoa suurempi. Mikäli alle 18-vuotiaiden pienituloisuusaste on korkeampi kuin väestön yleinen pienituloisuusaste, lapsiperheiden suhteellinen tuloasema on keskimääräistä heikompi. Suomussalmella lasten pienituloisuusaste on matalampi kuin yleinen pienituloisuusaste.

Nuoret ja nuoret aikuiset

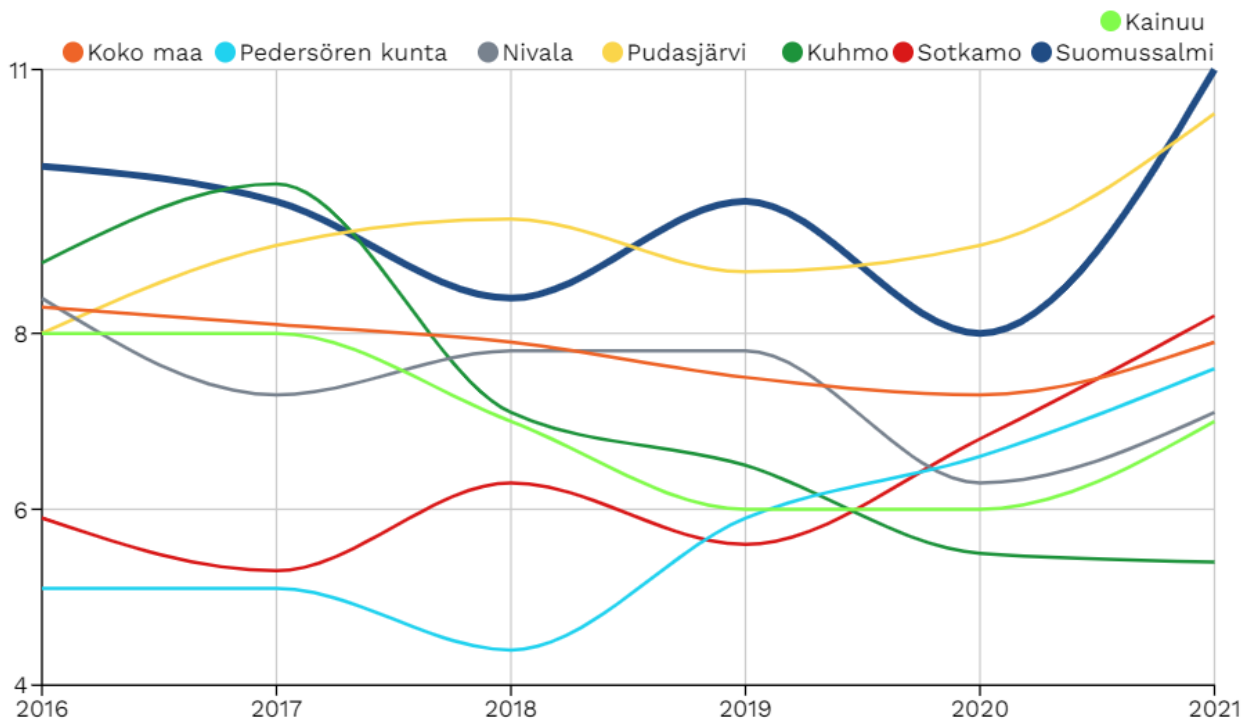
Kuva 9: Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Suomussalmella ollut koko vertailuajanjakson ajan Pudasjärven ja Kuhmon ohella suurin. Vuodesta 2017 lähtien luku on nousut yhteensä 1,2 prosenttiyksikköä. Luku on suurempi kuin Kainuun keskiarvo ja lähes kolminkertainen koko maan keskiarvoon nähden. Nuorten ja nuorten aikuisten mielenterveyden edistäminen on syytä olla edelleen hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, ja se vaatii aktiivista otetta kaikilta toimijoilta.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden määrässä on ollut vaihtelua. Suomussalmella määrä nousi vuosina 2017–2020, mutta laski vuonna 2021 lukuun 1,6 %. Kainuun keskiarvo on pysynyt vuodesta 2017 2 prosentissa. Koko maan luku vuonna 2021 oli 3,3 %.

Kuva 10: Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä laski Suomussalmella vuosien 2016–2018 aikana. Vuonna 2018 tilanne lähti kuitenkin nousuun ollen 9,5 % vuonna 2019. Suomussalmen tilanne oli vuonna 2019 huonoin vertailukuntiin nähden. Vuonna 2020 luku laski, mutta vuonna 2021 luku oli jälleen vertailukuntien huonoin ollen 11 %.

Työpaja Hanslankareilla nuoret voivat suorittaa ammatilliseen tutkintokoulutuksen valmentavaa koulutusta (TUVA), sekä ammattitutkintoja tai tutkinnon osia tuetusti yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Toiminnan avulla nuoret saa valmennusta ja tukea opiskeluunsa ja voivat suorittaa opintojaan etäopetuksessa.

Vuonna 2021 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 12,3 % on ollut erittäin tyytyväinen elämäänsä ja tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä jopa 70,8 %. Lukioikäisistä 12,1 % koki ystävyiden puutetta, kun luku oli vuonna 2019 6,3 %. Vuonna 2019 7,9 % koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, mutta kaksi vuotta myöhemmin näin vastasi 30,3 prosenttia. Vertailukuntiin nähden suomussalmelaisnuorten kokemus terveydentilasta oli Kainuuta ja koko maata huonompi. Lukiolaisten kouluterveyskyselyssä eri kuntien vertailua vaikeuttaa pienet vastaajamäärät, sillä alle 30 vastaajan tuloksia ei esitetä avoimessa materiaalissa.

Kuntalain (410/2015) 26 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen. Suomussalmella on toiminut oma aktiivinen nuorisovaltuusto syksystä 2017 alkaen.

Kainuussa toimi kuntien yhteinen maakunnallinen nuorisovaltuusto MaNu Kainuun liiton alaisuudessa syksyyn 2022. MaNussa oli edustus jokaisesta Kainuun kunnasta ja Suomussalmelta oli kaksi jäsentä ja varajäsen. MaNu:n tehtävänä oli edistää nuorten asiaa ja nuorten kuulemista.

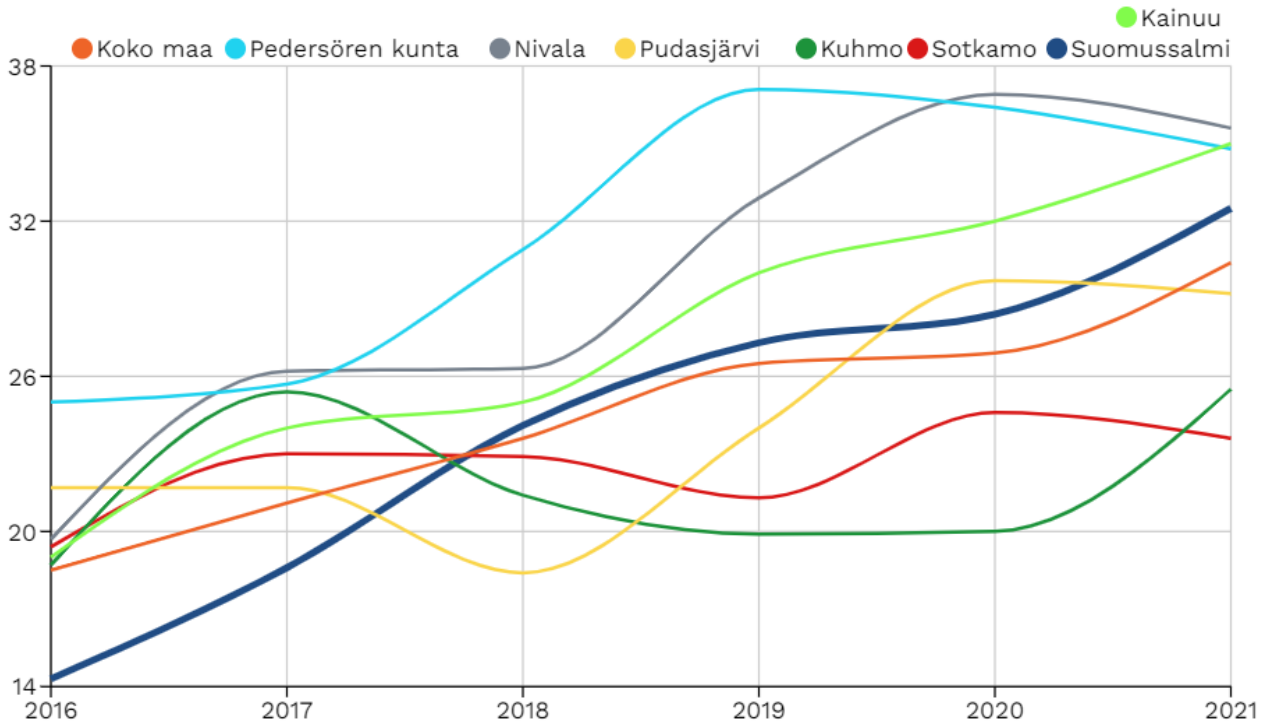
Maakunnallinen nuorisovaltuusto siirtyi Kainuun liitosta Kainuun hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimeksi. Ensimmäinen Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuusto kokoontui 16.9.2022. Suomussalmelta on edustajina yksi varsinainen ja yksi varajäsen hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa.

Suomussalmella toimivan ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden edistämisen työryhmä nimettiin ja toiminta käynnistyi uudelleen 2022. Ryhmässä on monipuolisesti edustajia lastensuojelusta, nuorisovaltuustosta, vanhus- ja vammaisneuvostosta, seurakunnasta, päihde- ja riippuvuuksien hoidosta, mielenterveyspalveluista sekä poliisista.

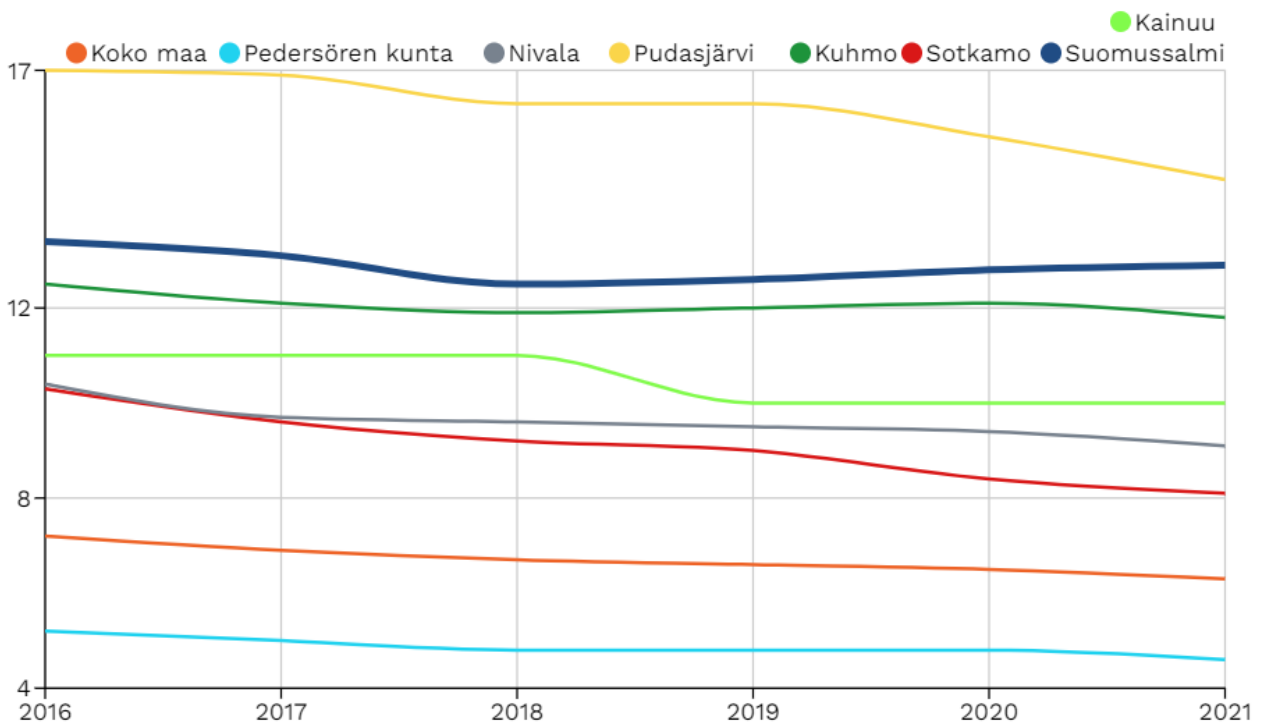
Työkäiset

Kuva 11: Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä on yhä nousussa ollen vuonna 2021 32,5 %. Koko Kainuussa luku on hieman korkeampi ollen 35 %.

Kuva: 12: Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

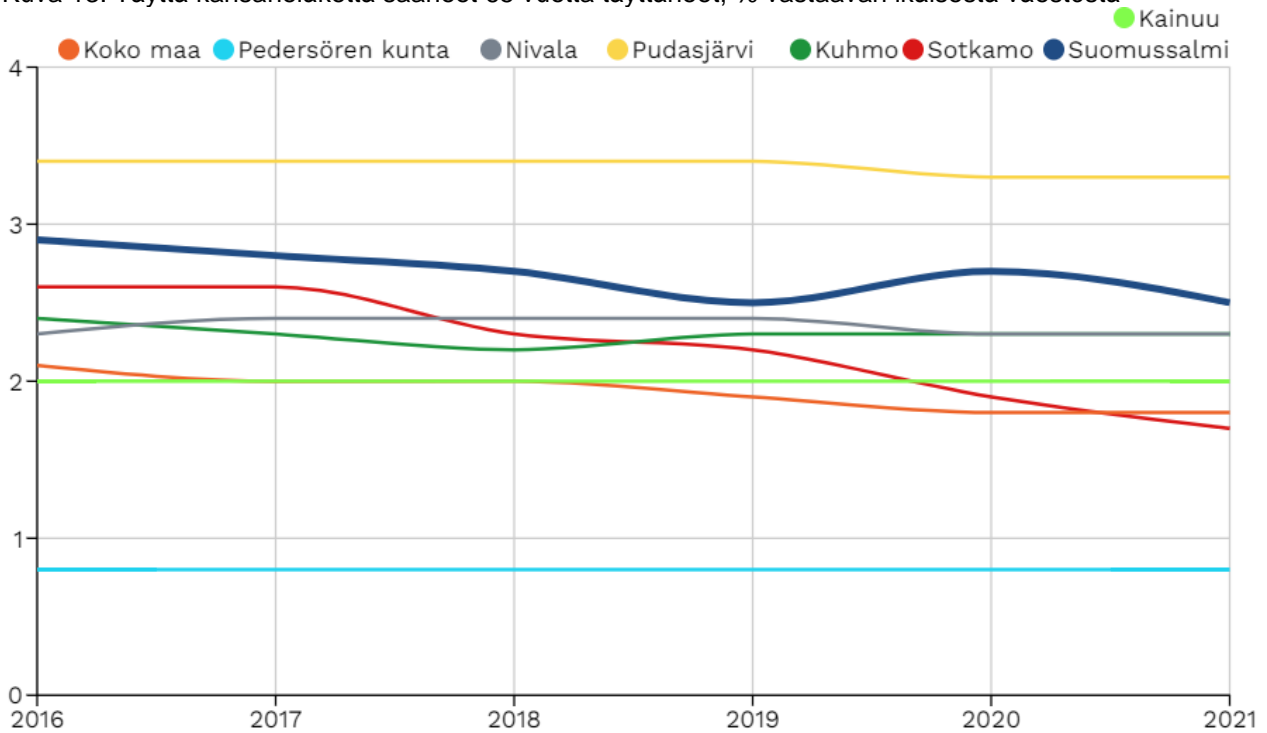

Vuonna 2021 samassa ikäryhmässä työkyvyttömyyseläkettä saavien suomussalmelaisten määrä oli 12,9 prosenttia. Lukema on hienoisessa nousussa Suomussalmella ja on yli Kainuun keskiarvon (10,0) ja selvästi korkeampi kuin koko maan lukema (6,3).

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat tilaston lukema on laskenut 1,2 %:sta 0,9 %:iin. Luku on pysynyt koko vertailuajanjakson ajan alle koko maan (2,7) ja Kainuun keskiarvon (2,0). Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden kohdalta korostuu myös kasautuva syrjäytymisriski, mihin liittyvät ilmiöinä niin pitkäaikaistyöttömyys kuin kotitalouden jäsenten ylisukupolvisen syrjäytymisen riski. Vaikeasti työllistyvien 15–64-vuotiaiden määrän laskusuhdanne on taittunut useissa vertailuryhmän kunnissa. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, toimenpiteeltä työttömäksi jääneet ja toimenpiteeltä toimenpiteelle siirtyneet. Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Suomussalmen lukema on tasaisesti pienentynyt tarkkailujaksolla vuosina 2016–2019. Vuosina 2020–2021 luku nousi hiukan 5,8 %:iin. Vuonna 2022 luku laski 5 prosenttiin. Lukema on edelleen enemmän kuin koko maassa (4,5 %).

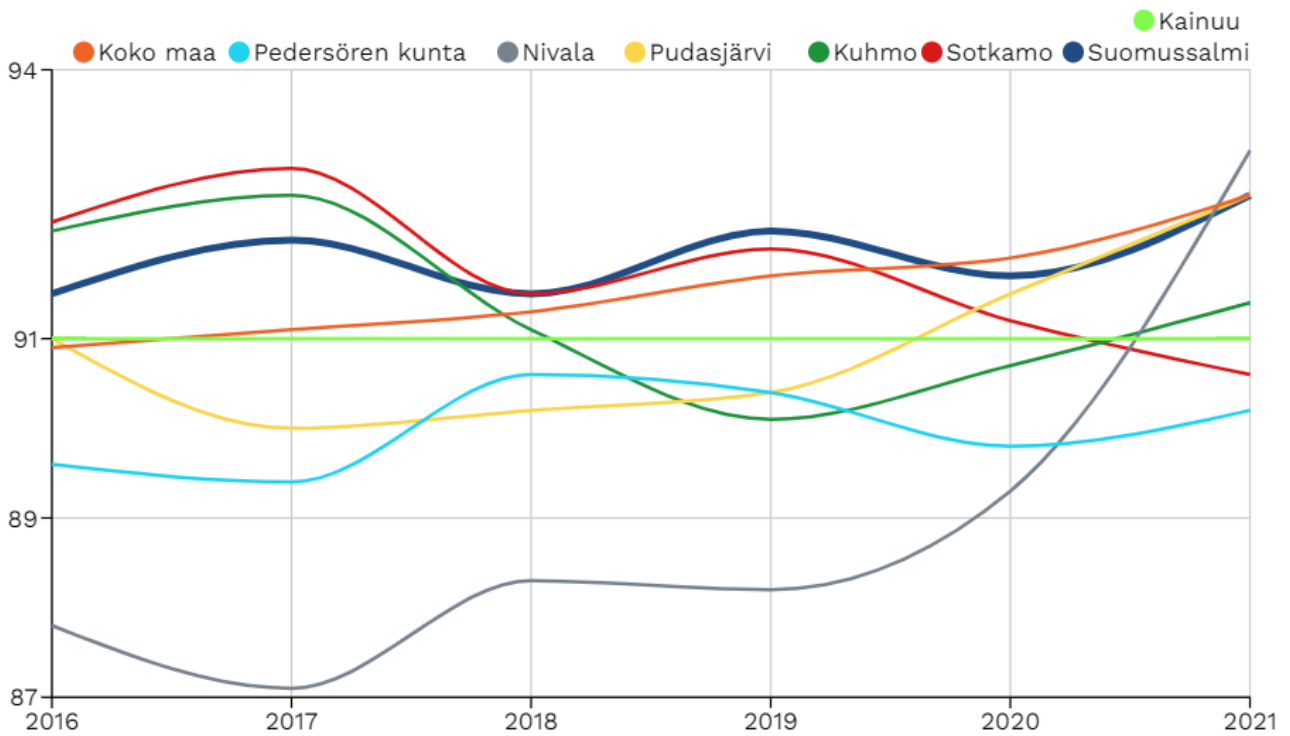
Ikäihmiset

Kuva 13: Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

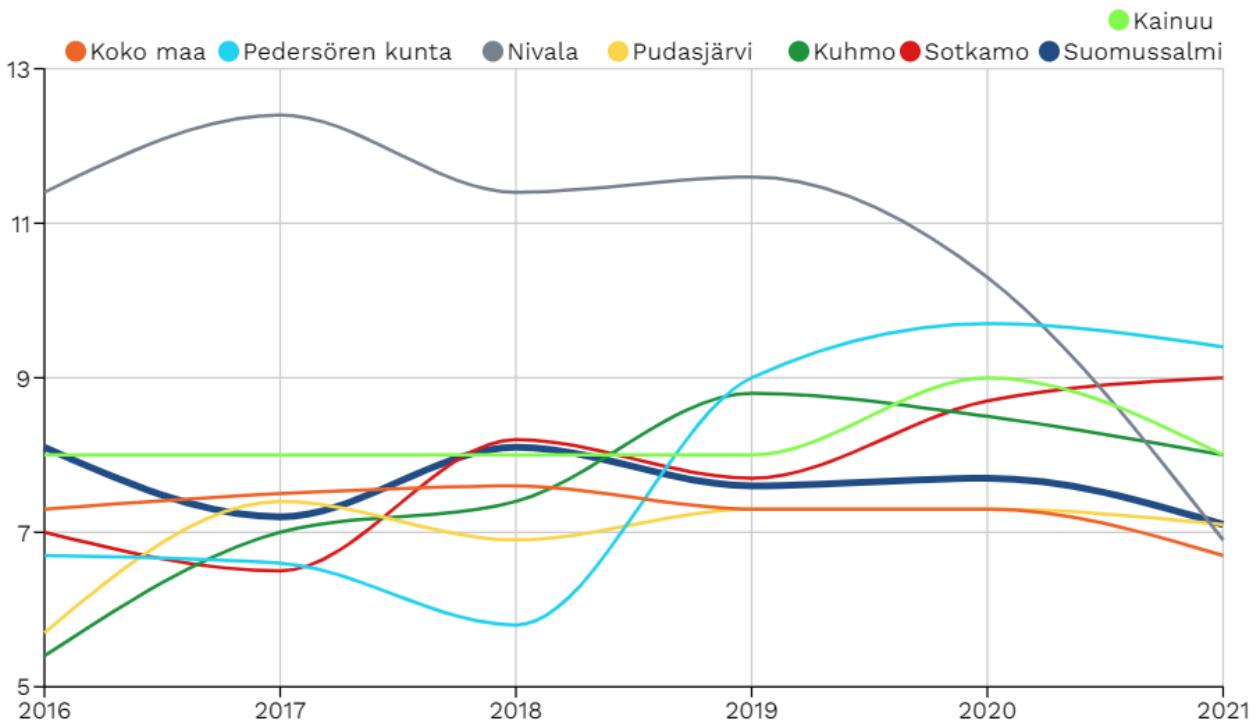
Täyttä kansaneläkettä saavien osuus osoittaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansieläkkeitä. Tämä lukema on Suomussalmella parantunut tarkastelujaksolla 2016–2019. Vuonna 2020 määrä lähti pieneen nousuun, mutta laski jälleen 2021. Suomussalmea huonommassa tilanteessa on ainoastaan Pudasjärvi. Pedersören lukema on selkeästi muita alhaisempi, jopa huomattavasti maan keskiarvoa alhaisempi.

kuva 14: Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

75 vuotta täyttäneistä suomussalmelaisista kotona joko itsenäisesti tai lähiomaisen tai –ympäristön tukemana ja/tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämien koti- ja avohuollon palveluiden turvin selviää 92,6 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Määrä on vaihdellut 91,5–92,6 välillä tasaisesti vuosien 2016–2022 aikana. Lukema on sama kuin koko maan keskiarvo ja hiukan Kainuun keskiarvoa parempi.

Kuva 15: Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä on vuoden lopussa ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen piirissä (henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden). Mukana ovat sekä kuntien, kuntayhtymien että yksityisten palveluntuottajien ylläpitämät yksiköt. Suomussalmella luku oli 2021 7,1 %. Laskua edellisestä vuodesta oli 0,6 prosenttiyksikköä. Luku on Kainuun keskiarvoa (8,0) alhaisempi. Indikaattori kuvaa ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen peittävyttä.

Kuntalain (410/2015) 27 §:n mukaisesti Suomussalmen kunnanhallitus on asettanut vanhus- ja vammaisneuvoston ikääntyneen väestön ja vammaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Suomussalmen kunnassa on vanhus- ja vammaisneuvosto, jonka toimintaa kunta tukee. Neuvosto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tekee muun muassa aloitteita ja palvelujen kehittämissuhteita Hyvinvointialueelle, kunnalle ja muille viranomaisille. Kainuun vanhusneuvostot pitävät yhteisiä tapaamisia vuosittain. Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistuu kunnan hyvinvointisuunnitelman laatimiseen ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Kunnanhallitus nimesi vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet kokoukseen 19.10.2021 § 21.

Kirjastossa ikäihmisten monipuoliset hyvinvointiin liittyvät toiminnot jatkuvat, kuten digineuvonta kerran kuukaudessa sekä kirjaston kotipalvelu heille, jotka eivät pääse kirjastoon korkean iän, sairauden tai vamman vuoksi. Kirjasto tarjoaa myös ryhmätyöhuoneensa Soten ikäihmisten neuvontapisteeksi kerran kuukaudessa tapahtuviin kokoontumisiin.

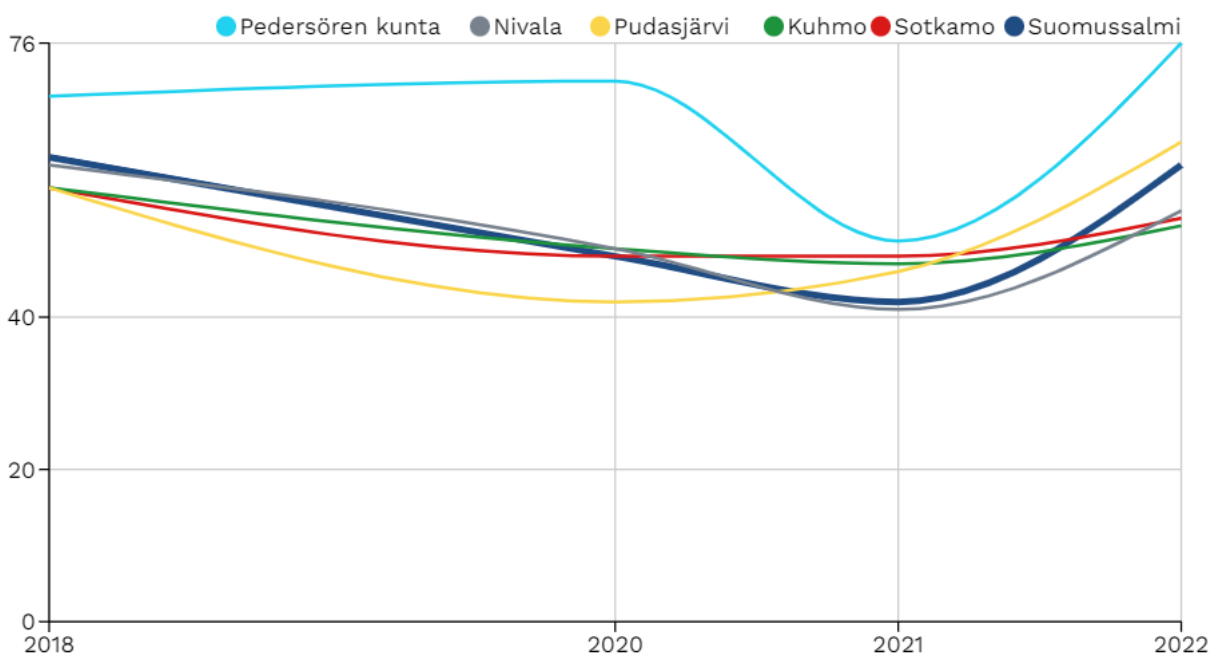
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin

HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

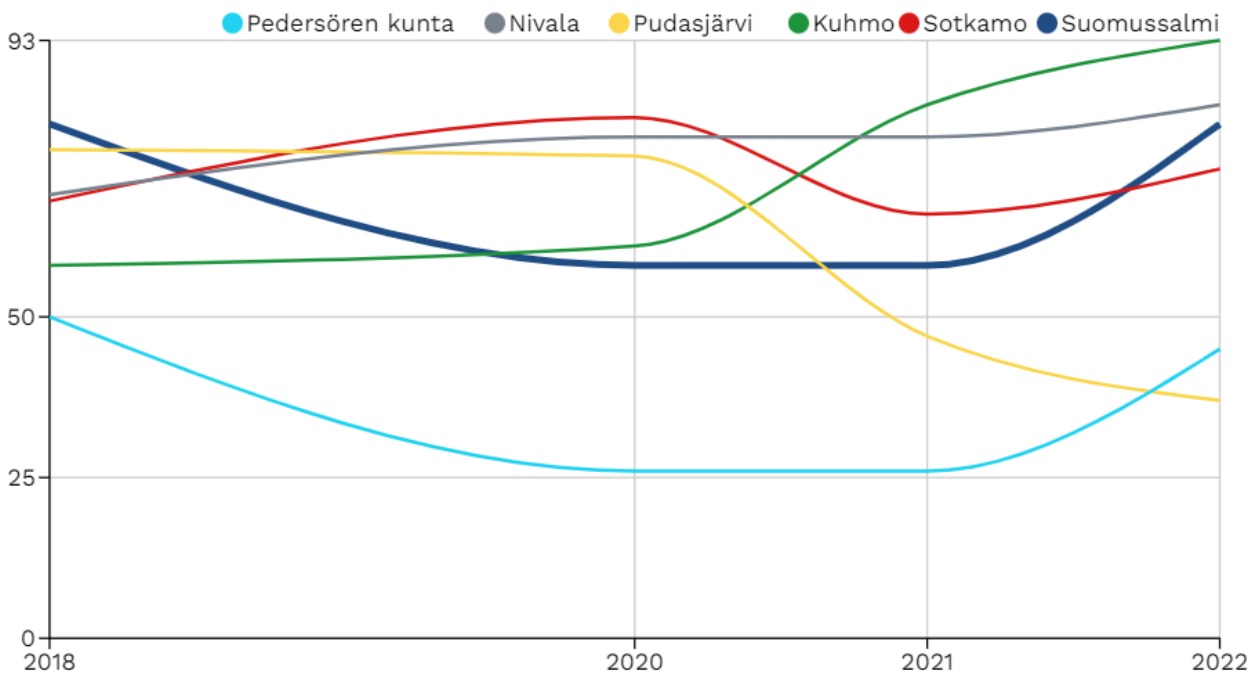
Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi (1.1.2023 alkaen), mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla.

Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja hyvinvointialueen edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. Edellytyksiä väestön hyvinvoinnille ja terveydelle luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

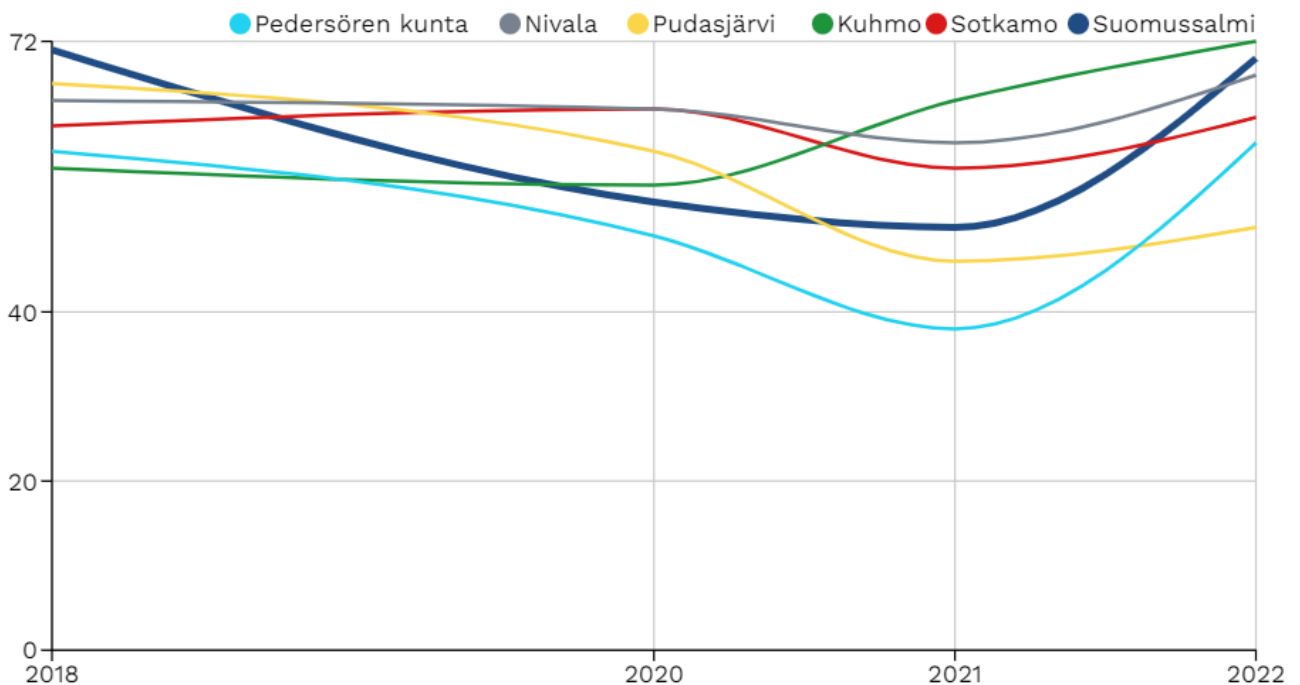
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin). Kuuden skaalatun tulosindikaattorin keskiarvo. Tulosindikaattorit kuvaavat kunnan tuloksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Skaalattuja tulosindikaattoreita mitataan skaalalla 0–100, jossa kunta saa pisteitä viimeisimmän kahden mittausvuoden välisen erotuksen suuruuden mukaan. Keskiarvon osalta tavoitellaan mahdollisimman suurta lukua.

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin). 15 prosessi-indikaattorin keskiarvo. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Prosessi-indikaattoreita mitataan skaalalla 0–100. Keskiarvon osalta tavoitellaan mahdollisimman suurta lukua.

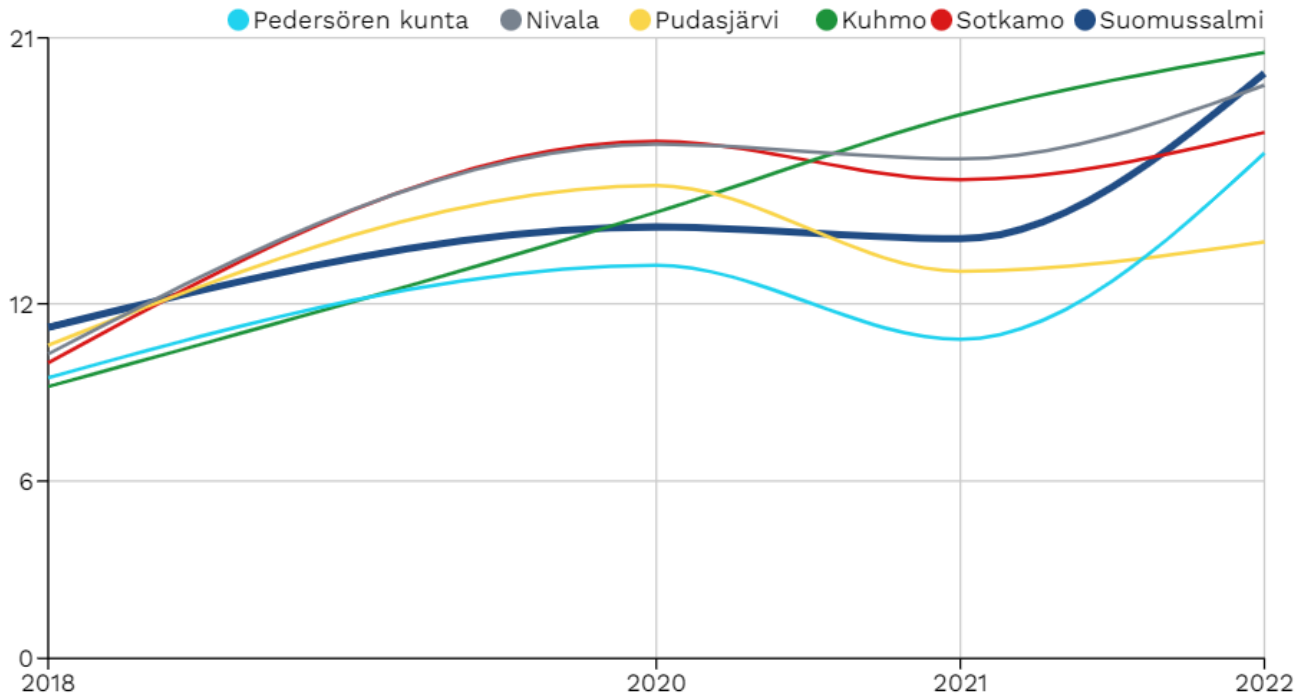

HYTE-kerroin (0–100). HYTE-kerroin on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, joka toimii kannustimena kunnille ja hyvinvointialueille. HYTE-kerroin saadaan laskemalla tulos- ja prosessi-indikaattorien keskiarvo. Keskiarvon osalta tavoitellaan mahdollisimman suurta lukua.

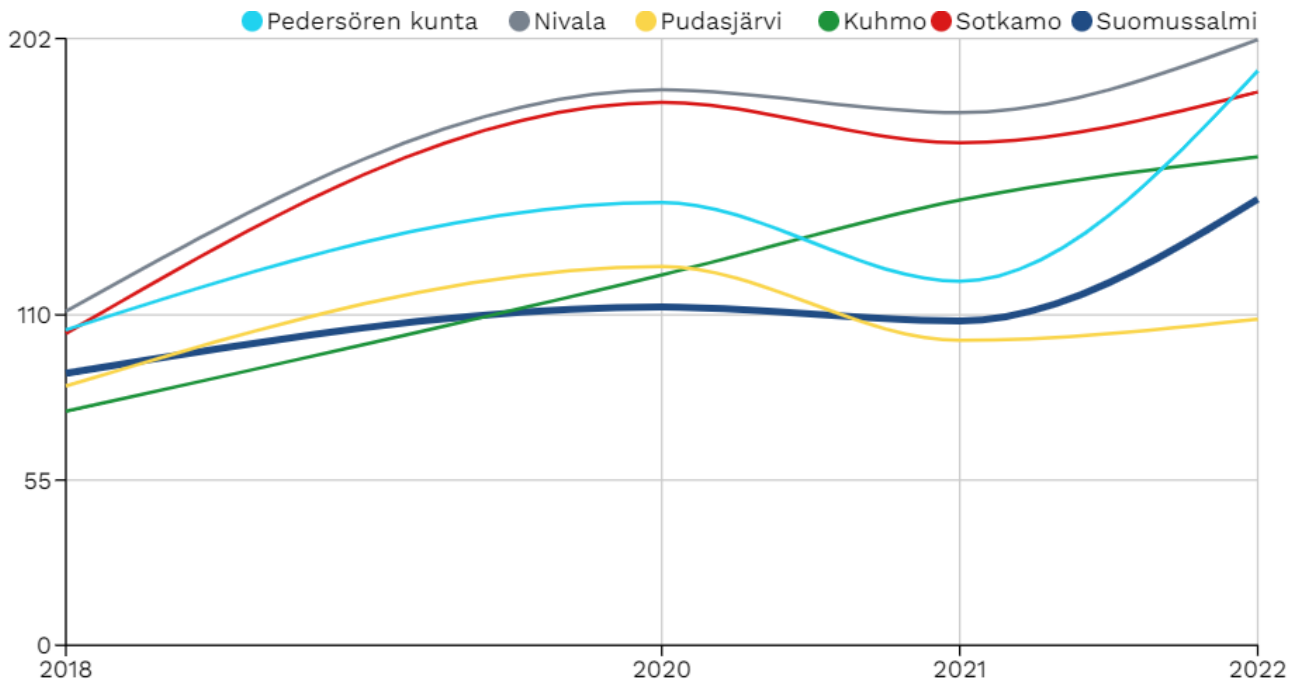

Hyte-kerroin euroa / asukas. Kertomalla kunnan HYTE-kertoimen ja koko maan keskiarvon välinen osamäärä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta saadaan kunnan HYTE-/asukas. Hyväksi tulokseksi voisi kuvata parhaaseen kolmannekseen koko maassa kuuluvia, eli jos tulos yli 17. Huonoiksi vas-

taavasti alimpaan kolmannekseen kuuluvia, eli jos tulos on alle 12. Vaihteluväli euroissa on kaikissa Suomen kunnissa noin 7–22.

HYTE-kerroin, 1000 euroa. Kertomalla kunnan HYTE-kertoimen ja koko maan keskiarvon välinen osamäärä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta sekä kunnan asukasluku lasketaan kunnalle tuleva valtionosuuden lisäosa. Eurosummissa suurempi kaupunki erottuu suuremman asukasluvun vuoksi.

Positiivisia tuloksia:

- Koulun oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan (Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosentiosuus kunnan kouluista, joissa aktivoidaan oppilaita koulumatkaliikuntaan) Suomussalmi 100 (Kainuun hva-alue 54, koko maa 66).
- Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista, Suomussalmi 33 % (Kainuun hva-alue 27 %, koko maa 28 %).

- Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen, Suomussalmi 100 (Kainuun hva-alue 50, koko maa 49).
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä. Suomussalmen tulokset (224,1 hoitajaksoa) ovat Kainuun kuntien (312,1 hoitajaksoa) keskiarvoa paremmat. Koko maan keskiarvoon (342,7 hoitajaksoa) verrattuna tulokset ovat huomattavasti paremmat.

Huolestuttavia tuloksia:

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Suomussalmen osalta tulokset (31,3 %) ovat huonoimmat koko alueen kunnissa (24,1 %). Vuoteen 2017 (15,2 %) verrattuna Kainuun kunnissa erityisesti Suomussalmella on tapahtunut negatiivista muutosta.
- Ylipaino, % 8. ja 9 luokan oppilaista. Suomussalmen tulos (23,8 %) on huonompi kuin keskiarvo Kainuun kunnista (19,2 %).
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Suomussalmen tulos (8,0 %) on korkeampi Kainuun kuntien keskiarvo (5,8 %). Tulos on huonompi kuin koko maan tulos (7,3 %).
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Suomussalmen tulos on 12,9 %, joka on suurempi kuin Kainuun kuntien keskiarvo (9,9 %). Koko maan tulos on 6,3 %, kaikkien Kainuun kuntien tulokset ovat sitä huonompia.

HYVINVOINTISUUNNITELMA

Painopisteet ja kehittämiskohteet kaudella 2017–2022

1) ELINVOIMA, TYÖLLISYYS JA OSAAMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Kuntalaisten työmahdollisuuksien parantaminen	Edellytysten luominen uusille yrityksille Olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen Yrittäjyyteen kannustaminen	Elinkeinopalvelut Yritykset Kainuun ELY-keskus Koulut	Perustetut yritykset, yritysten lukumäärä Toteutuminen: Perustettu 30 uutta yritystä Työllisyysaste: 33,0 % (2021) 32,1 % (2020) Työttömyysaste, tavoite alle 13 % Toteutuminen: 10,8 (kumulat.)
Työllisyyden hoitaminen	Työpajatoiminta Kuntouttava työtoiminta Palkkatukityöllistäminen Työllisyyttä edistävät hankkeet	Hallintopalvelut Työpaja Hanslankarit Työpalvelukeskus Miilu Kainuun sote Kainuun ELY-keskus OKM:n erillisrahoitus palkkatuet	Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä Toteutuminen: 309 064 € Toimenpiteissä olleiden määrä: Miilu 15,7 htv, Hanslankarit 2 htv palkkatuella, 50 henkilöä muilla tukimuodoilla. <u>Tekniset palvelut:</u> Palkkatuki 5 hlö Työkokeilu 3 hlö Kuntouttavat. 3 hlö Kesätyöseteli 2 hlö Muu harjoittelu 1 hlö Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä on 0,9 % (2021) 1,0 % (2020)
Kuntalaisten koulutustason nostaminen	Aikuisten osaamistason nostaminen Kaikki 9. lk oppilaat koulutetaan jatkokoulutuskelpoisiksi	Tasa-arvon edistämisraha Suomussalmen lukio Kianta-Opisto Kainuun TE-toimisto Kainuun ammattiopisto Kajaanin AMK AIKOPA	Koulutustasomittain Toteutuminen: Kaikki perusopetuksen päättäneet ovat saaneet jatko-opintopaikan. Varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa on hyödynnetty yhdenvertaisuus- ja tasa-arvohankkeen erityisavustusta toiminnan kehittämisessä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 16–28-vuotiaat NEET- nuoret vuoden 2021 arvio 36. Etsivät tavoittanut 34 nuorta.

			<p>Vapaan sivistystyön oppilaitos Kianta-Opisto on nostanut aikuisten osaamistasoa järjestämällä valtionosuustuntiperusteisesti opetusta.</p> <p>Luku- ja kirjoitustaitokoulutus järjestetty maahanmuuttajille vuosittain 2020 lähtien.</p> <p><u>Tekniset palvelut:</u> Oppisopimus/ koulutustuki 7 hlö</p>
2) TERVEYSEROJEN KAVENTAMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvointi lisääntyy ja sairastavuus alenee	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Palvelujen kehittäminen	Kainuun sote Kansalaisjärjestöt Taloussuunnitelma 2018–2020 Media	Pitkällä aikavälillä hyvinvointikertomuksen indikaattorit Kuntalaisten aktiivisuus ja osallistuminen
Terveyden edistämisen aktiivisuus	Kuntajohto ja palveluyksiköt ovat sitoutuneita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen	Toimialat	TEAviisarin tulokset: Kuntajohto 54 Perusopetus 71 Liikunta 74 Perusterveydenhuolto 65 Kulttuuri 58
3) MIELENTERVEYDEN EDISTÄMINEN JA PÄIHITEIDEN KÄYTÖN VÄHENTÄMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden edistäminen	Työryhmän toiminta on säännöllistä	Kunnan toimijat Sosiaali- ja terveystalot Järjestöt	Vaikutus hyvinvointimittareihin Toteutuminen: Uusi koordinaattori ja työryhmä on nimetty kuntaan. Hyvän mielen aamukahvit kuntalaisille on järjestetty kaksi kertaa.
Varhainen tuki kaikissa ikävaiheissa	Puheeksi ottamisen koulutukset Vapaaehtoistyö	Oppilashuoltoryhmä Työterveyshuolto Sosiaali- ja terveystalot Järjestöt	Toteutuneet koulutukset Pysyvän toiminnan kattavuus Tapahtumat Toteutuminen: Oppilas- ja opiskeluhuoltoryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti.
4) TURVALLINEN JA SUJUVA ARKI			

Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Arkiliikunnan lisääminen	Viisaan liikkumisen edistäminen	Liikuntapalvelut Kianta-Opisto Hankkeet Kolmannen sektorin toimijat Kainuun Liikunta	Toteutuneet tapahtumat, liikuntasuoritteet Toteutuma: Kylpylän kävijämäärä 46 337 ja kuntosalin kävijämäärä 24 954. Kianta-Opiston toiminnasta on erilaisia liikuntalajeja noin neljäsosa tunneista. Järjestetyt tapahtumat: EOYF-tapahtuma, Raatteen marssi, Raatteen Maraton, Kunnan kevät-päivä, Ikäihmisten kevät-tapahtuma, Vesisankarit, seurataapaamiset. Tapahtumiin osallistuneiden määrä Toteuma: Kylpylän ohjattuihin ryhmiin osallistui 9 960 henkeä.
Houkuttelevat ja toimivat liikuntapaikat	Liikuntapaikkojen kehittäminen: latuverkot, kentät, kylpylä, koulujen liikuntatilat, lähiliikuntapaikat	Tekniset palvelut ELYn ja OKM:n avustukset liikuntapaikkojen rakentamiseen Kyläyhteisöt Hossan latupooli	Palautekyselyt Kävijämäärät Palautekyselyt/ Liikuntolosuhteiden selvitystyö, työpajat 7 kpl Kävijämäärät Laskurit saatu käyttöön loppuvuodesta. Haja-asutusalueiden hiihtolatujen kunnossapitosopimuksia tehty 6 kpl
Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö	Pidetään tiet kunnossa ja avoimina Viheristutukset kesäisin Maankäytön suunnittelu tiivistää yhdyskuntarakennetta	Tekniset palvelut ELY-keskus Urakoitsijat	Aurattujen katujen kilometrimäärät ja luokitus Kunnossapidetyt kaavatietä 60 km, kevyen liikenteen väylät 25 km ja yksityistiet 520 km Liikenneonnettomuustilastot Henkilövahinko onnettomuudet 2021 6 kpl ja vuonna 2022 8 kpl

1.3. Kunnan hallinto ja organisaatorakenne

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto

Valtuustokausi 1.8.2021-31.5.2025

Valtuusto

Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Paikkajakauma on seuraava:

Suomen Keskusta	14
Vasemmistoliitto	8
Kansallinen Kokoomus	4
Perussuomalaiset	5

Jäsenet (31)

Veteläinen Milla, pj.	Suomen Keskusta
Holappa Veijo, 1. varapj.	Vasemmistoliitto
Alanko Jukka Pekka, 2. varapj.	Kansallinen Kokoomus
Anttonen Satu	Suomen Keskusta
Falck Elina	Kansallinen Kokoomus
Heikkinen Juha	Suomen Keskusta
Heikkinen Pirjo	Suomen Keskusta
Helttunen Erja	Suomen Keskusta
Holappa Keijo	Perussuomalaiset
Huttu-Juntunen Terttu	Vasemmistoliitto
Härkönen Raimo	Suomen Keskusta
Juntunen Ismo	Perussuomalaiset
Juntunen Mikko	Suomen Keskusta
Kela Jouko	Suomen Keskusta
Kemppainen Tuovi	Suomen Keskusta
Kinnunen Jonna	Vasemmistoliitto
Korvuo Markku, 25.10.2022 alkaen	Suomen Keskusta
Kyllönen Merja	Vasemmistoliitto
Laatikainen Janne	Vasemmistoliitto
Matero Petteri	Perussuomalaiset
Moilanen Pentti	Suomen Keskusta
Mulari Keijo	Suomen Keskusta
Mäkeläinen Riitta, 24.10.2022 asti	Suomen Keskusta
Pesonen Petri	Kansallinen Kokoomus
Pihlajamaa Sami	Perussuomalaiset
Saastamoinen Minna, 20.6.2022 asti	Vasemmistoliitto
Schroderus Eero, 21.6.2022 alkaen	Vasemmistoliitto
Seppänen Jonna	Suomen Keskusta
Seppänen Juhani	Kansallinen Kokoomus
Seppänen Martti	Vasemmistoliitto
Seppänen Merja-Liisa	Vasemmistoliitto
Säkkinen Timo	Suomen Keskusta
Tolvanen Sami	Perussuomalaiset

Kunnanhallitus

Jäsenet (11)

Moilanen Pentti, pj.
Saastamoinen Minna, 1. vpj., 20.6.2022 asti
Seppänen Merja-Liisa, 1. vpj., 21.6.2022 alkaen
Pihlajamaa Sami, 2. vpj.
Falck Elina
Heikkinen Juha
Heikkinen Pirjo, 25.10.2022 alkaen
Kemppainen Tuovi

Henkilökohtaiset varajäsenet

Juntunen Mikko
Matero Taina, 20.6.2022 asti
Kinnunen Jonna
Holappa Keijo
Heikkinen Miia
Tauriainen Ilmari
Seppänen Jonna, 25.10.2022 alkaen
Heikkinen Pirjo, 24.10.2022 asti

Laatikainen Janne
Matero Taina, 21.6.2022 alkaen
Mulari Keijo
Mäkeläinen Riitta, 24.10.2022 asti
Tolvanen Sami

Seppänen Jukka
Huttu-Juntunen Terttu, 21.6.2022 alkaen
Tolonen Mikko T.
Heikkinen Tuula M.
Matero Petteri

Esittelijä Erno Heikkinen, kunnanjohtaja

Tarkastuslautakunta

Jäsenet (5)

Säkkinen Timo, pj.
Kyllönen Merja, vpj.
Kemppainen Markus
Koivumäki Markku
Manninen Kirsi

Henkilökohtaiset varajäsenet

Tolonen Martti
Schroderus Eero
Pyykkönen Risto-Matti
Kivijärvi Asta
Jokelainen-Keränen Eila

Keskusvaalilautakunta

Jäsenet (5)

Veteläinen Ahti, pj. 13.12.2021 asti
Pelli Terho, pj. 14.12.2021 alkaen
Manner Leena, vpj.
Manninen Pasi
Paasoara Irene
Viinikkala Aila

Ei-henkilökohtaiset varajäsenet mainitussa järjestyksessä

Kemppainen Eero
Jokelainen-Keränen Eila
Seppänen Merja-Liisa
Kyllönen Marjut
Heikkinen Tuula M.
Laine Kimmo
Kaartinen Jarmo
Pöllänen Jukka-Pekka

Sivistyslautakunta

Jäsenet (11)

Huttu-Juntunen Terttu, pj.
Helttunen Erja, vpj.
Heikkinen Tuula M.
Holappa Keijo
Juntunen Ismo
Juntunen Mikko
Kinnunen Jonna
Korvuo Markku
Pesonen Petri
Seppänen Jonna

Henkilökohtaiset varajäsenet

Manner Leena
Jokelainen-Keränen Eila
Makkonen Leena
Viinikainen Pasi
Pulliainen Mikko
Räsänen Pauli
Juntunen Aune
Pulkka Jarmo
Heikkinen Jonne
Mäkeläinen Riitta 24.10.2022 asti,
Heikkinen Vuokko, 25.10.2022 alkaen
Pohjola Markku
kunnanhallituksen edustaja
nuorisovaltuuston edustaja

Seppänen Jukka
Kemppainen Tuovi
Junttila Tomas, 25.10.2022 alkaen

Tekninen lautakunta

Jäsenet (11)

Härkönen Raimo, pj.
Seppänen Martti, vpj.
Anttonen Satu

Heikkinen Arto
Heikkinen Pirjo, 12.12.2022 asti
Juntunen Elisa
Kela Jouko
Kinnunen Niina R., 13.12.2022 alkaen
Kyllönen Marjut
Kyllönen Riitta

Henkilökohtaiset varajäsenet

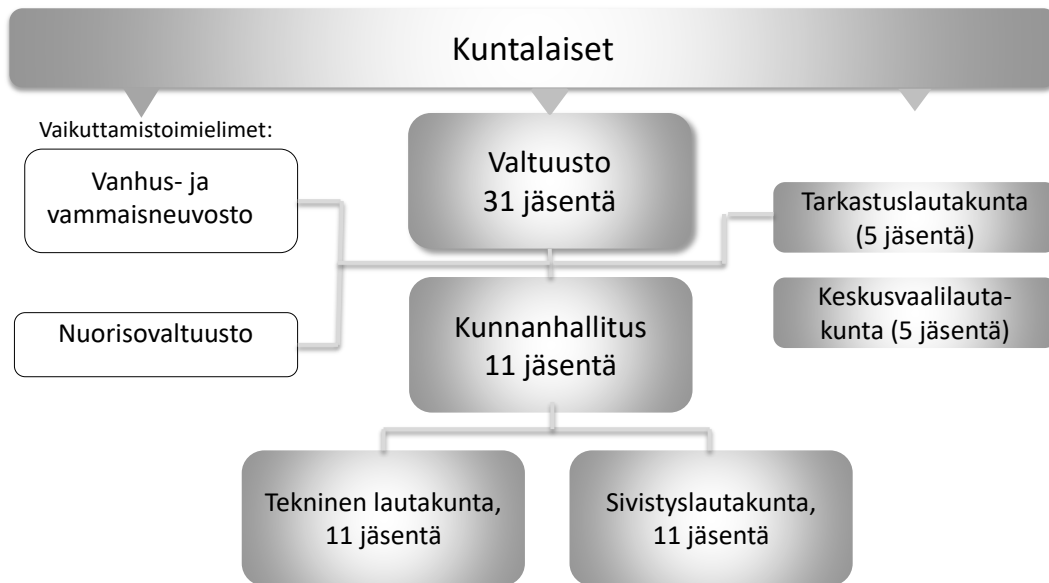
Pöllänen Jukka-Pekka, 14.3.2022 alkaen
Heikkinen Kari K.
Kinnunen Niina R., 12.12.2022 asti,
Moilanen Marjo 13.12.2022 alkaen
Saastamoinen Ari
Veteläinen Milla
Juntunen Seija
Nyman Seppo

Matero Petteri
Väyrynen Marko
Laatikainen Janne
Hiltunen Sampo, 25.10.2022 alkaen

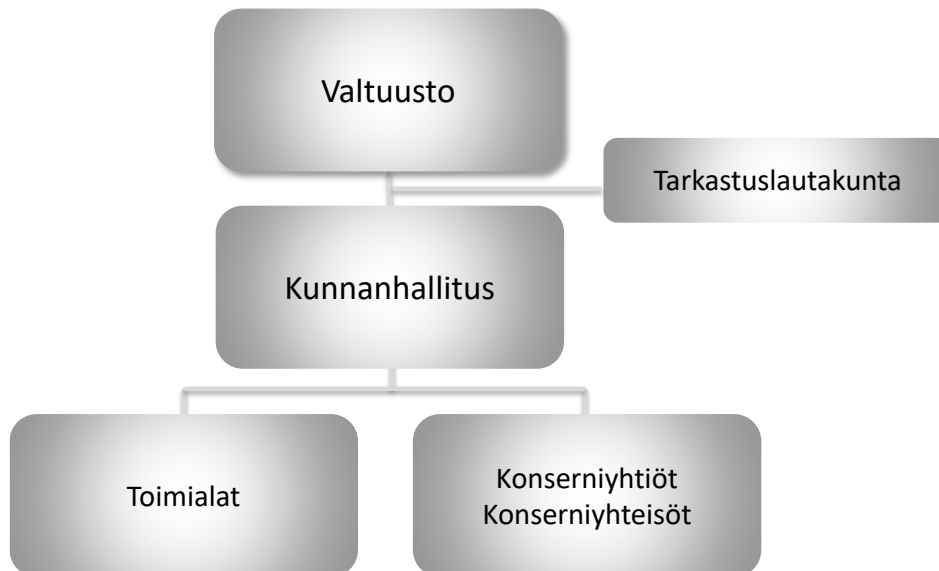
Heikkinen Miia
Saastamoinen Minna, 20.6.2022 asti,
Holappa Marja-Liisa, 21.6.2022 alkaen
Pyykkönen Olli-Pekka
Kemppainen Iiro
kunnanhallituksen edustaja
nuorisovaltuuston edustaja

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Luottamushenkilöorganisaatio:

KONSERNIORGANISAATIO

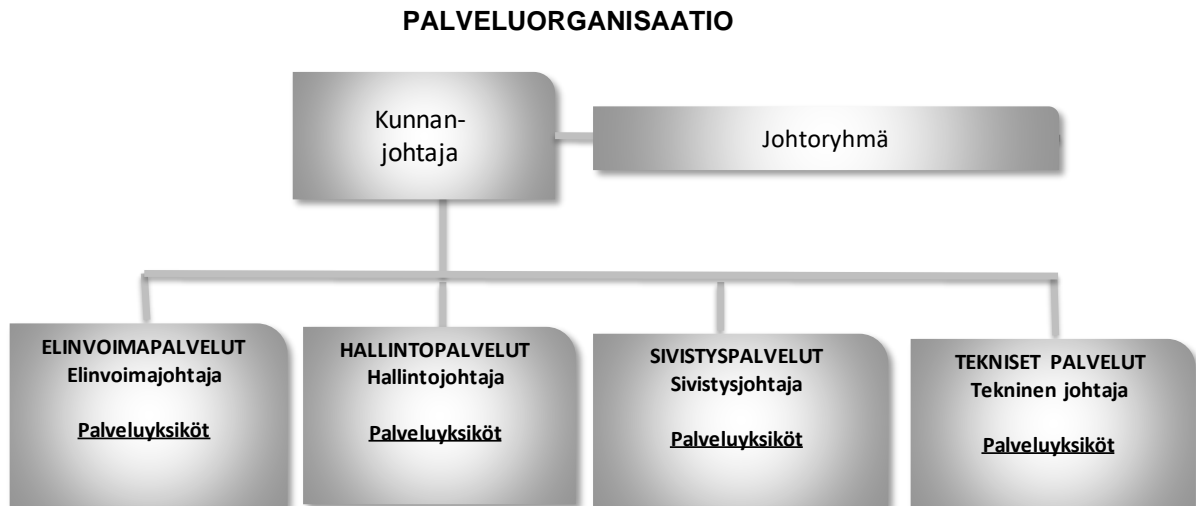

Palveluorganisaatio

Kunnan toiminnot jakautuvat elinvoimapalvelujen, hallintopalvelujen, sivistyspalvelujen ja teknisten palvelujen toimialoihin. Kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja muut kunnanjohtajan määräämät henkilöt muodostavat kunnan johtoryhmän. Toimialat jakaantuvat palveluyksiköihin.

Johtoryhmä:

Heikkinen Erno, kunnanjohtaja
Niemelä Anniina, hallintojohtaja
Piirainen Teemu, sivistysjohtaja
Kinnunen Niina, tekninen johtaja
Maaninka Jonne, elinvoimajohtaja

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat:

- kunnan toimielinten jäsenet (ei kuitenkaan valtuutettu)
- asianosaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

Suomussalmen kunnan tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat:

kunnanjohtaja Erno Heikkinen
hallintojohtaja Anniina Niemelä
taluspäällikkö Sirpa Kovalainen
elinvoimajohtaja Jonne Maaninka
sivistysjohtaja Teemu Piirainen
varhaiskasvatuksen johtaja Jaana Heikkinen
kansalaisopiston rehtori Tarja Peitsaho
kulttuurituottaja Joni Kinnunen 1.1.-24.4.2022
vs. kulttuurituottaja Minna Saastamoinen 3.5.-10.7.2022
vs. kulttuurituottaja Veera Tavila 4.7.-31.12.2022
liikuntasihteeri Hannastiina Piikivi
nuorisosihteeri Eija Järvenpää
vt. kirjastotoimenjohtaja Pauli Jylhänkangas
tekninen johtaja Niina Kinnunen
rakennustarkastaja Asko Kinnunen
ympäristötarkastaja Jukka Korhonen

1.4. Yleinen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maailmantalouden näkymät ovat synkät Venäjän hyökkäyssodan ja Euroopan energiakriisin jatkuessa. Myös inflaatio jatkuu nopeana, joskin hieman hidastuneena Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Kuluttajien luottamus on erittäin heikkoa huolimatta hyvästä työllisyystilanteesta monessa maassa. Maailmantalouden kasvu hidastuu vuoden 2022 2,9 prosentista 1,9 prosenttiin vuonna 2023, mutta elpyy 3 prosentin kasvuun vuonna 2024.

Yhdysvaltojen talous elpyi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä alkuvuoden supistumisen jälkeen. Inflaatio on hidastunut kesän huippulukemista nopeasti tiukentuneen rahapolitiikan ansiosta. Työmarkkinat ovat erittäin tiukat, ja palkat ovatkin nousseet nopeasti. Vahvistunut dollari haittaa viennin näkymiä.

Kiinan talousnäkyviä varjostaa heikko kotimainen kysyntä sekä kiinteistösektorin ongelmat. Tiukasta koronapolitiikasta on luovuttu. Ennakoivat indikaattorit viittaavat vaimeaan kasvuun.

Euroalueen näkymät ovat vaikeat energiakriisin ja kuluttajien ennätysellisen heikon luottamuksen takia. Useimmat ennakoivat indikaattorit viittaavat kasvun hidastumiseen. Vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä talous on teknisessä taantumassa. Kasvu kuitenkin elpyy ja on 0,2 prosenttia vuonna 2023. Kasvu elpyy 1,5 prosenttiin vuonna 2024.

Iso-Britannian talousnäkyvät ovat heikot. Muiden haasteiden lisäksi EU-ero vaikuttaa yhä talousnäkyymiin. Talous on teknisessä taantumassa loppuvuonna 2022 mm. erittäin nopean inflaation heikentäessä reaalitylö- ja.

Palvelusektorin kohtalaisen myönteisistä näkymistä huolimatta nopea inflaation ja kotitalouksien korkea velkaantuneisuus Ruotsissa johtavat taantumaa vuonna 2023.

Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa johtaa Venäjän talouden taantumaa pitkittymiseen. Energian vienti rajoittaa länsimaiden asettamat pakotteet. Liittovaltion talous on kääntynyt alijäämäiseksi vuoden 2022 kuluessa. Osaavaa työvoimaa on paennut ulkomaille. Taloudellisten kytkösten katkeamisella läntiseen maailmaan on kauaskantoisia vaikutuksia.

Japanin talouskehitys on ollut verrattain vakaata inflaation pysytellessä maltillisena. Jenin heikkeneminen on tukenut viennin hintakilpailukykyä. Monet ennakoivat indikaattorit viittaavat suhteellisen myönteisiin talousnäkyymiin.

Intian kokonaistuotanto on G20-maiden nopeimpien joukossa. Talous kasvaa vuonna 2023 6,1 prosenttia ja kasvun odotetaan jatkuvan vahvana myös vuonna 2024.

Lähteet: Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus Talvi 2022 Talousnäkyvät (2022:80)
Valtiovarainministeriö: Budjettikatsaus 2023, Katsaus valtion talousarvioon, tammikuu 2023 (2023:1)

Julkinen talous

Vahva talous- ja työllisyyskehitys pienensi julkisen talouden alijäämää vuonna 2022. Verotulojen kasvu oli voimakasta ja koronavirusepidemian hoidosta aiheutuvat menot olivat edellisvuosia pienemmät. Talous ei kasva vuonna 2023, ja julkisen talouden rahoitusasema alkaa heikentyä. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet kasvattavat myös alijäämää. Talouskasvu jää vaimeaksi lähivuosina ja julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy suurena.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on alentunut parina viime vuonna vahvan nimellisen BKT:n kasvun siivittämänä. Vuodesta 2023 alkaen julkinen velkasuhde alkaa kasvaa uudelleen jo valmiiksi korkeahkolta tasolta. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä nopeasti kohoavat velanhoidokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla.

Julkisyhteisöjen rakenne muuttui vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti kuntahallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infrarakentaminen pitävät kuntien investointimenot korkeina. Hyvinvointialueet aloit-

tavat toimintansa alijäämäisinä. Alijäämä johtuu mm. mittavista investoinneista sekä henkilöstömenojen kasvusta.

Valtionhallinnon alijäämä pysyy vuodesta 2023 alkaen mittavana mm. varautumistoimien johdosta. Valtion velanhoitomienot kasvavat, minkä lisäksi verkkainen talouskasvu vaimentaa verotulojen kasvua. Työeläkelaitosten ylijäämä asettuu lähivuosina noin puoleentoista prosenttiin. Eläkemenojen kasvu jatkuu, mutta toisaalta noussut korkotaso lisää työeläkelaitosten omaisuustuloja. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasemaa vahvistaa ennustejaksolla työttömyystilanteen koheneminen ja sosiaaliturvarahastot pysyvät lievästi ylijäämäisinä.

Lähteet: Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus Talvi 2022 Talousnäköymät (2022:80)
Valtiovarainministeriö: Budjettikatsaus 2023, Katsaus valtion talousarvioon, tammikuu 2023 (2023:1)

Kuntatalous

Kuntatalous on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman HKL:n yhtiöittämistä rahoitusjäämä olisi pudonnut vielä 500 miljoonaa euroa.

Juuri valmistunut vuoden 2022 ennakollinen tilinpäätösanalyysi osoittaa, että kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Vuoteen 2022 osuu paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä. Suuren huolen aiheuttaa menojen voimakas kasvu.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien viimeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energia-kustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä vuodelle 2023. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi.

Lähde: Kuntaliitto: Kuntatalousvuosi 2022 vahva vain paperilla – taustalla poikkeustekijöitä (Tiedote 8.2.2023)

Yleinen taloudellinen tilanne						
Muuttuja	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Bruttokansantuote, mrd. €	238	251	274	283	293	304
(muutos, %)						
Palvelut	-3,1	3,5	2,3	0,3	1,2	1,0
Koko teollisuus	-1,3	0,7	1,9	0,5	1,7	1,8
Työn tuottavuus	0,3	0,0	0,4	0,7	1,0	1,1
Ansiotasoindeksi	1,9	2,4	2,6	4,0	3,0	3,0
Työlliset	-1,5	2,4	2,7	-0,5	0,3	0,4
Kuluttajahintaindeksi	0,3	2,2	7,0	4,0	1,9	1,7
(%-yksikköä)						
Työllisyysaste	70,7	73,3	74,2	73,9	74,1	74,4
Työttömyysaste	7,7	7,7	6,8	7,0	6,9	6,7
Verot/BKT	41,8	43,0	42,0	41,2	41,1	40,8
Julkiset menot/BKT	57,2	55,5	52,6	53,9	53,7	53,8
Rahoitusjäämä/BKT	-5,5	-3,3	-1,8	-3,1	-2,9	-3,3
Julkinen velka/BKT	74,8	72,4	71,7	73,4	74,9	76,2
Vaihtotase/BKT	0,7	0,6	-2,2	-0,6	-0,4	-0,3
Euribor, 3 kk, %	-0,4	-0,5	0,3	2,9	2,9	2,8
10 vuoden korko, %	-0,2	-0,1	1,7	2,9	3,1	3,4

Lähde: VM Taloudellinen katsaus, Talvi 2022 20.12.2022

**ennakkotieto

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma 2018-2022, mrd. €

Lähde: Tilastokeskus/Kuntaliitto 8.2.2023

	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TPA2022
Toimintatuotot	9,27	9,34	9,15	10,72	10,52
Toimintakulut	-38,03	-39,04	-39,66	-41,94	-44,04
Toimintakate	-28,43	-29,69	-30,51	-31,22	-33,52
Verotulot	22,32	22,91	23,83	25,41	26,75
Valtionosuudet	8,46	8,64	11,01	10,07	10,72
Rahoituserät, netto	0,30	0,47	0,36	0,51	0,27
Vuosikate	2,65	2,33	4,69	4,77	4,22
Poistot	-2,81	-2,93	-3,08	-3,09	-3,1
Satunnaiserät, netto	0,02	0,40	0,09	0,13	0,15
Tilikauden tulos	-0,08	-0,20	1,70	1,81	1,27

Kuntien vuosikate ja lainat		Lähde: Kuntaliitto 8.2.2023							
Manner-Suomi, sisältää liikelaitokset		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	TPA 2022
Vuosikate:									
Mrd. euroa		1,89	2,70	3,27	2,07	1,75	4,07	3,76	3,50
Asukasta kohti, €		347	492	596	376	318	740	681	635
Vuosikate %:a poistoista		91	127	149	94	76	170	157	145
Vuosikate %:a investoinneista		63	89	112	64	53	119	113	104
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):									
Kuntien lukumäärä yhteensä		301	297	295	295	295	294	293	293
Vuosikate negatiivinen		13	14	4	43	65	2	9	13
Tilikauden tulos negatiivinen		107	94	51	200	223	27	61	~90
Lainakanta:									
Mrd. euroa		15,50	16,09	16,17	16,73	18,40	19,01	19,10	18,54
Vuosimuutos, %		5,6	3,8	0,5	3,5	10,0	3,0	0,4	-2,9
Asukasta kohti, €		2 841	2 939	2 949	3 048	3 349	3 458	3 465	3 359

1.5. Kainuun talousalueen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon (26.1.2023) mukaan Kainuun väkiluku oli 31.12.2022 yhteensä 70 506. Edellisen vuoden viimeisenä päivänä väkiluku oli 71 257, laskua 751 henkilöä. Vuonna 2021 väkiluku pieneni 423 henkilöllä.

Väestön väheneminen jatkui. Väestöennusteet ovat edelleenkin laskevia. Väestörakenteessa aktiiviväestön osuus pienenee voimakkaasti.

Työvoima ja työllisyys

Kainuun keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2022 oli 9,15 prosenttia (työttömiä työnhakijoita 2826). Vuonna 2021 työttömyysaste oli keskimäärin 10,5 prosenttia, työttömiä työnhakijoita 3256, vuonna 2020 vastaavat luvut olivat 11,9 prosenttia ja 3779.

1.6. Suomussalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys

1.6.1. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Väestön muutokset

Väestön muutokset		Lähde: Tilastokeskus ennakkotieto 27.1.2023							
	Syntyneet	Kuolleet	Netto- muutto	Netto- maahan- muutto	Väestön- lisäys	Väkiluvun korjaus	Kokonais- muutos	Muutos, %	Asukas- määrä
2010	55	137	-98	1	-179	1	-180	-1,90	9 156
2011	47	154	-124	13	-218	4	-213	-2,33	8 943
2012	52	134	-64	19	-127	3	-130	-1,45	8 813
2013	65	147	-74	0	-156	-4	-152	-1,72	8 661
2014	53	132	-109	10	-178	-3	-175	-2,02	8 486
2015	51	128	-87	6	-158	-8	-150	-1,77	8 336
2016	38	160	-60	30	-152		-152	-1,82	8 184
2017	34	125	-48	6	-134		-134	-1,64	8 051
2018	36	133	-90	-2	-189		-189	-2,35	7 862
2019	27	120	-88	45	-136	-1	-135	-1,72	7 727
2020	27	140	-36	17	-132	-1	-133	-1,72	7 594
2021	29	140	-4	34	-81	-5	-85	-1,10	7 508
2022	36	172	-6	45	-142	1	-141	-1,88	7 367

Suomussalmen kunnan asukasluku oli vuoden 2022 lopussa 7367. Vuonna 2000 asukasluku oli 11 003. Väestö on vähentynyt ko. ajanjakson aikana yhteensä 3636 henkilöllä. Väen väheneminen aiheutuu netto-muuttotappiosta sekä syntyneiden ja kuolleiden välisestä erosta. Samanaikainen väestön ikääntyminen kasvattaa huoltosuhdetta ja lisää tarvetta ikäihmisten palveluihin. Tavoitteena on väestön vähentymisen estäminen ja väestörakenteen parantuminen uusien työpaikkojen avulla.

Väestön ikärakenne,

Väestön ikärakenne			
Lähde: Tilastokeskus 26.1.2023			
	Alle 15 vuotiaiden osuus, %	15-64-vuotiaiden osuus, %	65 vuotta täyttäneiden osuus, %
2009	12,4	62,9	24,7
2010	12,0	62,5	25,5
2011	11,5	62,2	26,2
2012	11,4	61,2	27,4
2013	11,5	60,0	28,5
2014	11,2	58,8	29,9
2015	11,3	57,5	31,2
2016	11,2	56,8	31,9
2017	10,7	56,0	33,3
2018	10,3	54,8	34,9
2019	10,4	52,9	36,7
2020	10,1	52,0	37,9
2021	9,9	51,2	39,0
2022*	9,8	50,1	40,1

*ennakkotieto

Asukasluku, työvoima ja työllisyys keskimäärin

Asukasluku, työvoima ja työllisyys Lähde: Kainuun ELY-keskus 27.1.2023, As.luku Tilastokeskus 31.3.2023											
Suomussalmi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Koko väestö	8813	8661	8486	8336	8187	8051	7862	7727	7594	7508	7367
Työvoima	3653	3588	3576	3403	3576	3403	3317	3228	3121	2969	2925
Työlliset	3006	2709	2714	2596	2897	2762	2814	2771	2643	2571	2581
Työttömät	647	879	862	807	679	641	503	457	478	398	344
Työttömyys-%	14,3	17,0	18,8	19,7	17,7	16,5	14,1	13,7	13,8	13,4	11,8
Työvoiman ulkopuolella	5160	5073	4910	4933	4611	4648	4545	4499	4473	4539	4442

Työvoima: kaikki 15–74 –vuotiaat, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat työllisiä tai työttömiä
 Työllinen: kaikki 18–74 –vuotiaat, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua
 Työtön: vuoden viimeisenä päivänä työttömänä olleet 15–74 –vuotiaat

Elinkeinorakenne (kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä)

Elinkeinorakenne (kunnassa olevien työpaikkojen määrä)						
Lähde: Tilastokeskus 22.2.2023						
31.12.2021	Suomussalmi		Kainuu		Koko maa	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Alkutuotanto	229	10,3	1 483	5,4	60 899	2,6
Jalostus	483	21,7	5 486	20,0	503 134	21,2
Palvelut	1 483	66,8	20 278	73,8	1 782 285	75,0
Tuntematon	26	1,2	237	0,9	30 808	1,3
Yhteensä	2 221	100,0	27 484	100,0	2 377 126	100,0

Yritystoimipaikat kunnassa: 509 vuonna 2021.

Työllinen työvoima (kunnassa asuvien, työssäkäyvien lukumäärä)

	31.12.2020		31.12.2021	
	lkm	%	lkm	%
Maa- ja metsätalous	230	9,4	244	9,9
Jalostus	546	22,4	586	23,7
Palvelut	1 625	66,7	1 618	65,4
Tuntematon	37	1,5	26	1,1
Yhteensä	2 438	100	2 474	100

Lähteet: Tilastokeskus: Työllinen työvoima 31.12.2021. Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15–74-vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttöminä työnhakijoina työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua.

Asuntotuotannon määrä ja rahoitusmuodot

vuosi	Asuntoja/kpl				MMM rahoitus	Vapaa rahoitus
	Valmist.	yhteensä	Vuokra-as.	Osakeas.		
1991	118	49	3	9	2	55
1995	52	26	0	8	2	16
2000	3	0	0	0	0	3
2005	25	0	17	8	0	25
2010	7	0	0	7	0	7
2015	41	40	0	1	0	4
2016	6	0	0	6	0	6
2017	19	12	0	6	0	7
2018	2	0	0	2	0	2
2019	2	0	0	2	0	2
2020	1	0	0	1	0	1
2021	3	0	0	3	0	3
2022	4	0	0	4	0	4

Tilasto: (käyttöönottovuosi)

1.6.2. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tammikuu

Uusi kirjastoauto Ranstakka lähti 3.1.2022 ensimmäiselle reitilleen, joka suuntautui Hossaan.

Kunnanhallitus hyväksyi terveysaseman tilatarveselvityksen ja sen mukaisesti käynnistettiin hankesuunnittelu (18.1.2022 § 10).

Kulttuuritoimi järjesti portfoliohaun kainuulaisille tai kainuulaislähtöisille taiteilijoille Ruukinkankaan uuteen kouluun hankittavasta taiteesta.

Helmikuu

Helmikuussa järjestettiin kysely kuntastrategian päivittämisen tueksi. Varhaiskasvatuksen lapsille ja alaluokkien koululaisille järjestettiin samaan aikaan piirustuskilpailu, jonka aiheena oli unelmieni Suomussalmi. Teoksia käytettiin myöhemmin strategiatyön kuvittamisessa ja muussa kunnan viestinnässä.

Asianhallintaohjelmasta (mm. kokousten esityslistat ja pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset, asiakirjojen kirjaaminen) otettiin käyttöön uusi versio (Dynasty 10), minkä myötä myös uusi tiedonohjaus-suunnitelma (TOS = tiedonhallinnan menetelmä, organisaation tietojen käsittelyn, rekisteröinnin, säilyttämisen ja hävittämisen ohjeisto työntekijöille ja tietojärjestelmille) otettiin käyttöön.

Suomen Kuntaperintä Oy aloitti helmikuussa Suomussalmen kunnan toisena perintäyhtiönä. Jälkiperinnässä olevien saatavien perintä jäi Lowell Suomi Oy:lle (kunnanjohtajan päätös 15.2.2022 § 3).

Kunnanhallitus valitsi kunnan sijoitussalkun varainhoitajiksi Elite Alfred Berg Oy ja OP Varainhoito Oy (15.2.2022 § 30).

Helmikuussa Tuomo Turpeinen aloitti rakennusrekisterin tarkastustyön. Tehtävänä on kartoittaa kunnan alueen rakennukset, vertailla verottajan, kunnan sekä digi- ja väestötietoviraston tietoja ja päivittää luvattomat rakennukset rekisterin piiriin.

Maaliskuu

Valtuusto päivitti hallintosääntöä koskien kaavoitusprosessia: Kunnanhallitus päättää kaavoitusaloitteiden hyväksymisestä ja kaavoituksen valmistelusta sekä kaavoitussopimuksen hyväksymisestä (14.3.2022 § 7).

Valtuusto päätti myös (§ 8), että vuosina 2022, 2023 ja 2024 kuntaan otetaan 25 kiintiöpakolaista vuotta kohden aiemman linjauksen mukaisesti siten, että kuntaan otettavien kiintiöpakolaisten tulee olla lapsiperheitä. Lisäksi heidän tulee olla samasta kieliryhmästä. Päätös kiintiöpakolaisten vastaanotosta syntyi äänestyksen jälkeen (26–5).

Kunnanhallitus päätti perustaa kuntaan maahanmuutto-ohjaajan viran (29.3.2022 § 68).

Huhtikuu

Valtuusto päätti (11.4.2022 § 21) äänestyksen jälkeen palauttaa talousarviomuutoksen takaisin kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Muutos koski Emäjoen kevyen liikenteen sillan rakentamista ja siihen tarvittavaa lisämäärärahoitusta.

Ristijärveläinen taiteilija Riikka Keränen ja työryhmä 1/2 Naapurit, jonka muodostavat Helsingissä asuvat Ilja Karsikas ja Willem Heeffer, valittiin toteuttamaan taidetta valmistumassa olevaan Ruukinkankaan yhtenäiskouluun. Valinnan tekivät nuorisovaltuuston sekä yläluokkien ja lukion opiskelijakuntien edustajat neljästä loppusuoralle valitusta ehdokkaasta. Taidehankintoihin käytettiin Taiteen edistämiskeskus Taiken myöntämään avustusta ja kunnan saamaa testamenttilahjoitusta.

Toukokuu

Kunnanhallitus hyväksyi periaatteet säästövapaiden pitämiseen ja säästövapaakertymien vähentämiseen (10.5.2022 § 115), lomarahen vaihtamisesta vapaaksi (10.5.2022 § 116) sekä päivitti liukuvan työajan sääntöjä (31.5.2022 § 124).

Kesäkuu

Valtuusto hyväksyi Suomussalmen kunnan uuden äänestysaluejaon (äänestyksen jälkeen 24–5) ja uuden kuntastrategian sekä hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022–2025 (20.6.2022 §:t 31, 32 ja 33). Samassa kokouksessa päivitettiin hallintosääntöä (§ 34) koskien toimivaltaan liittyviä tarkennuksia sekä häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtosäännön liittämistä hallintosääntöön.

Kunnanhallitus perusti maankäyttötyöryhmän (14.6.2022 § 143). Työryhmän tehtävänä on kaavahankkeiden ohjaus, maankäytön yleisen suunnittelun valmistelu ja ohjaus kunnan strategian mukaisesti. Työryhmässä valmistellaan vireille tulevat kaavahankkeet sekä muut maankäyttöön liittyvät tehtävät tarpeen mukaan, esim. maakunta-kaavoituksesta annettavat lausunnot. Maankäyttötyöryhmä ei tee päätöksiä. Viranhaltijoista ryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, elinvoimajohtaja, tekninen johtaja ja maanmittausinsinööri.

Kunnanhallitus vaati (28.6.2022 § 151) Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokrataloja kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen hallituksen puheenjohtajan eron myöntämistä ja hallituksen puheenjohtajan uudelleenvalintaa varten.

Heinäkuu

Elokuu

Ruukinkankaan uusi koulu aloitti toimintansa ja 26.8.2022 koululla oli avoimet ovet. Paikalla oli keskustelussa ja kertomassa projektin vaiheista teknisten palvelujen ja sivistystoimen henkilöstöä.

Elokuussa kuntaan saapui kiintiöpakolaisina neljä syyrialaista lapsiperhettä.

Kunnanhallitus päätti (30.8.2022 § 163), että Suomussalmi on mukana ateria- ja puhtaana-pitopalveluiden yhtiöittämisjärjestelyssä ja sen takia päätettiin (§ 164) aloittaa ateria- ja puhtaanapitopalveluiden uudelleen järjestelyyn liittyvän yhteistoimintamenettelyn, joka koski kunnan koko ateria- ja puhtaanapitopalvelun henkilöstöä.

Tekninen lautakunta antoi (18.8.2022 §:t 80 ja 81) lausuntonsa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle koskien viranhaltijapäätöksiä (8.4.2022 §:t 5 ja 8) Mukulaniementien ja Karvoskankaantien osoitetien nimeäminen.

Syyskuu

Kunnanhallitus antoi (27.9.2022 § 180) lausuntonsa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle valtuuston päätöksestä (20.6.2022 § 36) koskien kunnan ympäristönsuojelumääräyksien hyväksymistä.

Tekninen lautakunta (15.9.2022 § 89): Kiinteistöveroselvityksen tilannekatsaus: Kunta-, verorekisterin ja maanmittauslaitoksen ilmakuva-aineiston vertaileminen aloitettiin huhtikuussa. Syyskuussa työ on siinä vaiheessa, että tarkistuspyyntöjä lähetetään kirjeitse kiinteistön omistajille siinä tapauksessa, että kunnan kiinteistörekisterin ja verottajan rekisterin välillä on eroavaisuuksia tai on havaittu puutteita jommassakummassa rekisterissä. Kunnassa on käyty läpi yli 5000 kiinteistön rekisteritiedot. Tarkennusta vaativia kiinteistöjä on löytynyt noin 1500.

Syyskuussa järjestettiin terveysaseman rakennushankkeen esittelytilaisuus.

Lokakuu

Valtuusto hyväksyi talousarviomuutokset, joiden seurauksena -0,842 milj. euron alijäämäinen talousarvio muuttui 1,686 milj. euroa ylijäämäiseksi. Samassa kokouksessa valtuusto hyväksyi kevyen liikenteen sillan rakentamiskustannukset (nettokustannukset 0,541 milj. euroa) (24.10.2022 §:t 46 ja 49).

Kunnanhallitus hyväksyi ympäristövalvonnan kuntayhteistyösopimuksen (Hyrnsalmi, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi ja Suomussalmi) ja perusti toisen ympäristötarkastajan viran (25.10.2022 §:t 205 ja 206). Sopimuksen tavoitteena on turvata ympäristövalvonnan toteutuminen kaikissa sopimuskunnissa lain edellyttämällä tavalla. Yhteistoiminta turvaa kustannustehokkaasti palvelujen saatavuuden ja laadun.

Kunnanhallitus hyväksyi Kainuun liiton ja Kainuun kuntien (pl. Kajaani) välisen sopimusluonnoksen ICT-resurssoinnista. ICT-henkilöresurssointi toteutetaan siten, että henkilö sijoittuu Kainuun liiton toimitiloihin hallintopalvelujen vastuualueelle. Henkilön työnantajana on Kainuun liitto ja henkilön esihenkilönä toimii Kainuun liiton hallintojohtaja (25.10.2022 § 201).

Kunnanhallitus päätti mahdollistaa nuorisovaltuuston edustajan osallistumisen sivistyslautakunnan ja tekniseen lautakunnan kokouksiin läsnä- ja puheoikeudella (25.10.2022 § 203).

Marraskuu

Joulukuu

Ruukinkankaan uuden koulun vihkiäisjuhlaa vietettiin 2.12.2022. Kunnan tervehdyksen juhlaan toi kunnanjohtaja Erno Heikkinen ja rakentamisesta vastanneen YIT:n puheenvuoron piti aluejohtaja Marko Palonen. Juhlapuheen piti Suomussalmella koulunsa käynyt säveltäjä Osmo Tapio Räihälä. Puheessaan hän mm. kertoi olleensa kaikkea muuta kuin mallioppilas, ja että kuinka hän myöhemmin elämässä sai huomata olleensa väärässä siitä, mikä kouluaikana tuntui täysin tarpeettomalta opilta. Keskeisin viesti Räihälältä suomussalmelaisille nykykoululaisille oli: Kapinoikaa ja kyseenalaistakaa!

Valtuusto hyväksyi Kainuun kuntien yhteisen kotouttamisohjelman vuosille 2023–2024 (12.12.2022 § 65).

Sivistyslautakunta valitsi kirjastotoimenjohtajan virkaan vakinaisen viranhaltijan (21.12.2022 § 124). Kirjastotoimenjohtajan virkaa oli hoidettu väliaikaisjärjestelyin keväästä 2020 alkaen.

Tekninen lautakunta päätti jatkaa kiinteistöveroselvitystä vuoden 2023 loppuun asti (21.12.2022 § 152).

Eduskunnan valtiovarainvaltiokunta myönsi ns. joululahjarahat vuoden 2023 budjettiin. Suomussalmelle joululahjarahoja saatiin seuraavasti:

1. Koko Kunta rokkaa Suomussalmi -tapahtuman juhlavuoden 2023 järjestelyihin (20 000 euroa)

2. virkistysalueiden ja retkikohteiden kehittämiseen sekä melonta/SUP-reittien kartoitukseen/reititykseen ja melontalaitureiden rakentamiseen Suomussalmella (80 000 euroa)
3. Emäjoen kevyenliikenteen sillan lisärahoitus (300 000 euroa)

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntataloudessa on takana kaksi vahvaa vuotta. Yleiseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus kasvoi kuitenkin vuoden 2022 aikana voimakkaasti, ja hintojen sekä henkilöstökulujen nousu luovat kasvupainetta myös kuntatalouden menoihin.

Sosiaali- terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen seurauksena kuntatalous vahvistuu voimakkaasti vuonna 2023, kun kuntatalouden menot likimain puolittuvat, mutta verotuloja kertyy osin edelleen uudistusta edeltäneiden korkeampien kunnallisveroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti. Verotulot ovat menoihin nähden poikkeuksellisen korkealla tasolla vain väliaikaisesti. Vuonna 2024 kuntatalous heikkenee jälleen.

Sote-uudistuksen myötä väestön ikääntymisestä aiheutuva merkittävä menojen kasvupaine poistuu kuntataloudesta. Kuntien tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuorten ikäluokkien palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva.

Tehtäväkentän kaventuessa kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kuitenkin vähenevät. Kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat erityisesti kunta-alan ansiotason ja hintojen nousu. Lisäksi investointipaineet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja muuttoliikkeen vuoksi. Samalla korkojen nousu kiristää velkaantunutta kuntataloutta.

Kuntien valtionavut laskevat vuonna 2023 voimakkaasti verrattuna vuoteen 2022. Aleneminen johtuu pääasiassa sote-uudistuksesta, jonka myötä 70 prosenttia peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulomenetysten korvauksista siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen. Lisäksi hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja velvoitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyi vuoden 2022 lopussa.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Myöskään covid 19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua. Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2023 Syksy 2022 (2022:57)

Suomussalmen kunnan vuoden 2022 talousarvio oli alun perin -0,842 milj. alijäämäinen. Lokakuussa valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen, jonka seurauksena talousarvio muuttui 1,686 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilinpäätös muodostui kuitenkin 5,5243 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tulevina vuosina talouden tasapainottaminen on keskeinen asia, sillä ennusteiden mukaan kuntatalous tulee heikkenemään.

Tätä kirjoitettaessa on vielä avoinna, miten ateria- ja puhtaanapitopalvelut järjestetään Kainuun hyvinvointialueella. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä on teettänyt useita selvityksiä ruokahuollon ja puhtauspalveluiden järjestämiseksi Kajaanin/Kainuun alueella. Lisäksi on tehty selvitys Kainuun hyvinvointialuetta ja alueen kuntia palvelevan ateria- ja puhtaanapitopalveluyhtiön perustamisesta Kainuuseen. Tehtyjen selvitysten perusteella kokonaiskuva ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä Kainuusta ei ole hahmottunut. Tämän vuoksi on tilattu koko hyvinvointialuetta koskeva ateria- ja puhtauspalvelujen selvitys, jonka perusteella aluehallitus on antanut jatkovalmisteluohjeet. (Kainuun hyvinvointialueen aluehallituksen kokous 13.2.2023 § 53) Suomussalmen kunnanhallitus päätti, että Suomussalmi haluaa olla osakkaana Kainuun Ateriapalvelut Oy:ssä sillä ehdolla, että Kainuun hyvinvointialue sitoutuu edistämään omalla toiminnallaan ateriapalvelujen tuottamisen toimintaedellytyksiä Suomussalmella (7.12.2022 § 254).

Myöskään uuden terveysaseman rakentamisesta Suomussalmelle ei Kainuun hyvinvointialue ole tehnyt päätöstä tätä kirjoitettaessa.

1.6.3. Henkilöstö

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2004
Kunnanhallitus/Elinvoimapaalvelut				7	4	5	4	2	3	2	4	1
Kunnanhallitus	1	1	1									
Elinvoimapaalvelut	34	27	22									
Hallintopaalvelut	11	9	9	22	42	33	49	24	19	23	20	70
Perusturvapaalvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	467
Sivistyspalvelut	184	193	177	185	195	189	201	204	216	224	203	270
Tekniset palvelut	94	90	94	95	102	102	96	100	108	112	109	104
Yhteensä	324	320	303	309	343	329	350	330	346	361	336	912

Vuoden 2005 alusta Kainuun maakunnan palvelukseen siirtyi 309 henkilöä. Lisäksi Ylä-Kainuun palvelukeskuksen puolankalaisesta henkilöstöstä siirtyi maakuntaan 85 henkilöä ja Puolangan kuntaan 25 henkilöä. Vuoden 2013 alussa lukio siirtyi sivistyspalveluihin Kainuun maakunta -kuntayhtymän purkauduttua (15 henkilöä). Vuosina 2016–2018 hallintopaalvelujen henkilöstömäärää nostivat palkkatukityöllistetyt sekä määräaikainen projektihenkilöstö. 1.6.2017 kunnan uuden hallintosäännön myötä matkailupalvelut siirtyivät hallintopaalveluista uuteen elinvoimapaalvelujen toimialaan. Vuonna 2020 työllisyyden hoitaminen siirtyi hallintopaalveluista elinvoimapaalveluihin. Kunnan henkilöstön määrä vaihtelee vuoden aikana muun muassa virkavapausten, sijaisuuksien ja tilapäisten työntekijöiden vuoksi. Luvuissa voi taten olla kaksi henkilöä laskettuna samalle vakanssille, mikäli toinen on virkavapaalla ja toinen sijaisena. Vuoden 2022 vaihteessa kuntaan työ- tai virkasuhteessa oli 324 henkilöä.

Sairauspoissaolojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta, sillä henkilöä kohden sairauslomapäiviä oli 15,2 kalenteripäivää, kun vastaava luku vuonna 2021 oli 12,5. Sairauspoissaolojen määrän kasvu on kuitenkin selitettävissä koronapoissaoloilla, sillä vuonna 2022 koronatilanne Suomussalmella oli voimakkaimmillaan. Kuntatyönantajat tilastoi valtakunnallisesti sairauspoissaolot kalenteripäivää/henkilötyövuosi ja tämän tilaston mukaan vuonna 2020 koko maassa oli keskimäärin 16,7 kalenteripäivää sairauspoissaoloja. Tarkemmin näitä henkilöstöä kuvaavia lukuja analysoidaan vuosittain laadittavassa henkilöstöraportissa.

Sairauspoissaolopäivät

Vuosi	Työpv/hlö	Muutos%	Kalenteripv/htv	Muutos%
2005	11	0		
2012	10	11		
2013	8	-20		
2014	9	12		
2015	12	33	15,2	
2016	9	-25	12,3	-19
2017	13	44	16,6	35
2018	14	8	19,7	19
2019	13	-8	16,7	-18
2020	10,5	-23	13,3	-20
2021			13,0	-2
2022			11,01	

Vakituisen henkilöstön keski-ikä nousi noin 0,1 vuodella ja koko henkilöstön keski-ikä samaan tapaan noin 0,1 vuodella edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2021 koko maassa kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 45,5 vuotta. Vuoden 2022 tieto ei ole vielä saatavilla.

Keski-ikä kehitys

Vuosi	Vakituiset	Kaikki	Koko maa
2005	49,7	46,6	45,3
2013	51,2	48,4	45,6
2014	51,5	48,7	45,7
2015	52,2	49,9	45,7

2016	51,4	50,1	45,8
2017	50,9	49,3	45,8
2018	50,8	49,5	45,7
2019	50,01	49,2	45,7
2020	50,4	48,7	45,6
2021	49,9	47,96	45,5
2022	50	48	ei vielä tiedossa

1.6.4. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessa arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävämpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä toiminnalliset riskit, rahoitus- ja vahinkoriskit.

Kunnan riskiympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia merkittävien riskien osalta vuoteen 2021 verrattuna. Taloudellisten resurssien niukkuus aiheuttaa epävarmuutta ja vaikuttaa toiminnan kehittämiseen.

Strategiset riskit

Kunnan väestö ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen luovat kasvavaa kysyntää erilaisille palveluille. Toisaalla nuorempi väestö muuttaa pois. Näiden seurauksena verotulot ja valtionosuudet tulevaisuudessa pienenevät. Henkilöstön ikääntyminen tuo mukanaan ikäjohtamisen tarpeen ja henkilöstön eläköityminen saattaa aiheuttaa tulevaisuudessa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuusongelmia.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisilla riskeillä tarkoitetaan kunnan päivittäistä toimintaa, johtamista, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä.

Suomussalmen kunnan vakuutusmeklari on tehnyt vuonna 2007 kunnan riskienkartoituksen. Tässä kartoituksessa ei tullut esiin ns. sietämättömiä riskejä.

Henkilöstöön liittyviä riskejä on paljon (esim. fyysinen kunto, stressi ja työuupumus, työn kuormittavuus, matkustus, henkilöstön eläköityminen, työpaikkakehitys). Henkilökunnan poissaolot voivat vaikeuttaa palvelutuotantoa. Henkilöstön koulutusta tarvitaan, perehdyttämiskäytännöt eivät ole ajan tasalla. Uuden henkilöstön tarve tulee ennakoita ja tehtävät määriteltävä etukäteen toimialarajat ylittävästi.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöt, sekä tietoturvallisuuden ja tietosuojan kohdistuvat riskit ovat toiminnallisia riskejä ja niiden hallinta osa organisaation riskienhallintaa. Henkilöstön tietotekniikkaosaamisessa on vielä kehitettävää. Tietosuoja-asetuksen edellyttämä henkilötietojen oikeanlainen käsittely luo henkilöstön lisäkoulutustarpeen.

Jokaisen työntekijän kanssa tulee käydä vähintään yksi kehityskeskustelu vuodessa. Henkilöstön tilaa seurataan vuosittaisella henkilöstöraportilla sekä joka toinen vuosi tehtävällä henkilöstökyselyllä. Henkilöstön jakamiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Monetra Oulu Oy on hoitanut vuoden 2020 alusta talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut. Vuoden 2021 alusta vaihtui IT-palvelujen tuottaja Kainuun sosiaali- ja terveystyön kuntainliitosta Atea Finland Oy:ksi. Henkilöstö on joutunut opettelemaan viime vuosien aikana paljon uusia toimintatapoja ja uusien talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöä.

Taloudelliset riskit

Suomussalmen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen mukaan taloudellisia riskejä on esim. siinä, että tavoitteet eivät ohjaa toimintaa, toiminta ei ole tavoitteiden mukaista ja poikkeamia asetetuista tavoitteista ei huomata tai ei oteta huomioon. Muita riskejä ovat esim., että kirjanpitoa ei hoideta lakien ja määräysten mukaisesti, saatavia ei saada perityksi, varoja tileiltä ja käteiskassoista häviää tai käytetään väärin. Tehtävienjaon epäselvyyksien takia taloushallinnon tehtäviä voi jäädä suorittamatta ja verollisesta myynnistä arvonnlisävero tilittämättä (viivästysseuraamukset) ja vähennykseen tai palautukseen oikeuttava vero

saamatta. Keinoja riskien toteutumisen estämiseksi ovat mm. varovaisuuden periaate, toiminnan ja talouden suunnitteluun liittyvät ohjeet, koulutukset, talouden seuranta ja raportointi. Tehtävien eriyttäminen, täsmäytykset, laskujen asiatarkastus ja hyväksyminen, kassavarojen tarkastukset, erilaisten tarkastusraporttien ja laskujen läpikäynti, henkilökunnan koulutus ja ohjeistus arvonlisäveron käsittelyyn ovat myös keinoja estää riskien toteutuminen.

Merkittävä rahoitusriski on kunnan velkaantumistaso ja korkotason muutokset. Suurien investointien rahoittaminen lainarahalla on nostanut kunnan lainamäärää, mikä asettaa haasteita kunnan taloudelle.

Suomussalmen kunnan rahastosijoitukset ovat vuoden 2022 lopussa markkina-arvoltaan noin 2 % hankintahintaa matalammassa arvossa.

Suurimmat taloudelliset riskit kunnan talouden kannalta liittyvät talouden tasapainottamisen onnistumiseen. Kunnan tulorahoitus perustuu pääosin verotuksellisiin tuloihin, minkä takia verotuksellisissa tuloissa tapahtuva muutos vaikuttaa suoraan kunnan talouteen.

Kunnan rahoituslaitoksilta olevista lainoista 46 % on sidottu euriboriin ja 54 % on kiinteäkorkoista lainaa. Mahdollisiin korkotason muutoksiin kunta on pyrkinyt varautumaan suojaamalla lainoja. Kunnanhallituksen (2.11.2021 § 259) OP Yrityspankki Oyj:n kanssa on tehty kääntävä koronvaihtosopimus, joka kumoaa aikaisemman Nordean koronvaihtosopimuksen. Sen lisäksi tehtiin koronvaihtosopimus (6,750 milj. euroa) ja kynnysellinen koronvaihtosopimus (6,750 milj. euroa) ajalle 2.1.2024-2.1.2034.

Korkotason nopea nousu on suuri rahoitusriski taloudelle, vaikka kunnan lainakanta on tällä hetkellä kohtuullisella tasolla.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit ovat toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä asiakkaisen, henkilöstön tai ympäristön turvallisuuteen tai omaisuuteen. Vahinkoriskien hallintaan liittyy keskeisesti vakuutusurva, jonka on oltava riittävän kattava.

Yksi vahinkoriskityyppi ovat erilaiset tapaturmat. Tapaturmat voivat kohdistua kunnan henkilöstöön, luottamushenkilöihin, asiakkaisiin, oppilaisiin ja opiskelijoihin. Tyypillisesti nämä ovat erilaisia tööhön, työmatkoihin tai opiskeluun liittyviä tapaturmia. Tapaturmien varalle kunta on ottanut lakisääteisen työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen, jota on täydennetty vapaaehtoisella tapaturmavakuutuksella ja matkavakuutuksella.

Poikkeukselliset luonnonolosuhteet voivat vaikuttaa kunnan toimintaan monella tavalla. Erilaiset sään ääri-ilmiöt voivat aiheuttaa kiinteistö-, henkilö- ja omaisuusvahinkoja tai niistä voi seurata muita ylimääräisiä kustannuksia. Kovat pakkasjaksot, varsinkin pitkittyessään, voivat aiheuttaa lämmityskustannusten nousua. Lisäksi esimerkiksi vesihuoltojärjestelmät ovat alttiita poikkeuksellisille luonnonolosuhteille. Riskienhallinnassa keskeistä onkin varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin. Kunnan varautuminen häiriötilanteisiin perustuu valmiussuunnitteluun.

Merkittäviä vahinkoriskejä ovat myös kunnan eri toimitilojen erilaiset sisätilaongelmat, jotka aiheuttavat henkilövahinkoriskejä ja tilojen käytettävyysoongelmia.

Kunnan vakuutus sopimukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa, joten vakuutusurva on ajan tasalla. Toiminnan vastuuvakuutus on 1 milj. euroa.

1.6.5 Ympäristötekijät

Suomussalmen kunnan omistaman Suomussalmen Energia Oy on päästöoikeus- sekä kestävyyskriteerijärjestelmän piirissä, ympäristötekijät otetaan huomioon osana tuotantolaitoksen tuotannon ohjausta. Suomussalmen Energia käyttää ympäristönsuojelussa parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa eli BAT-tekniikkaa.

Suomussalmen kunnan vesihuoltolaitoksella on kolme jätevedenpuhdistamo. Puhdistamot sijaitsevat Pitämillä, Juntusrannassa ja Hossassa. Niissä puhdistetaan Suomussalmen, Kirkonkylän, Juntusrannan ja Hossan taajamien, sekä niiden lähialueiden jätevedet. Puhdistamojen rakentamiseen ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen vesistöön on saatu tarvittavat viranomaisluvut. Pitämän jäteveden kuormitustarkkailu vuonna 2022 toteutettiin 6 kertaa vuodessa, lisäksi otettiin yksi ylimääräinen näyte laitoksen prosessitietokoneen häiriöstä johtuen. Pitämän puhdistamo on toiminut molemmilla puolivuotisjaksolla lupaehtojen mukaisesti

kaikilta osin. Hossan puhdistamo saavutti pääosin lupaehdot, kokonaisfosforin jäännöspitoisuus oli yli lupaehtoon, muutoin lupaehdot saavutettiin. Velvoitetarkkailua suorittava konsultti otti näytteet kaksi kertaa vuodessa, tarkkailuohjelman mukaisesti näytteet tulee ottaa kolme kertaa vuodessa. ELY-keskus antoi vesihuoltolaitokselle kirjallisen kehoituksen Hossan puhdistamon lupaehtoon ylityksestä. Juntusrannan puhdistamo saavutti BOD7:lle ja kokonaisfosforille asetetut lupaehdot. Velvoitetarkkailua suorittava konsultti otti näytteet kolme kertaa vuodessa, tarkkailuohjelman mukaisesti näytteet tulee ottaa kaksi kertaa vuodessa. Laitoksilla ei ole ollut häiriötilanteita, mitkä olisi aiheuttanut ohi juoksutuksen vuonna 2022.

Suomussalmen kunnan ja Gasum Oy:n kesken solmittiin palvelusopimus jätevedenpuhdistamon jätevesiliikkeen kuljetus- ja jatkokäsittelypalvelu, jonka perusteella puhdistamoliete toimitetaan Oulun Biotehdas Ky:n laitokselle käsiteltäväksi 1.10.2016 alkaen. Palvelusopimus on voimassa 31.12.2026.

Kainuun ELY-keskus, Ruokavirasto ja Suomussalmen kunnan ympäristölupaviranomainen valvovat lupaehtojen noudattamista. Vuoden 2022 toiminta on tapahtunut lämpölaitoksilla ja lietteen käsittelypaikalla lupaehtojen puitteissa.

Suomussalmen kasvihuonekaasujen päästöjä seurattessa raportissa mukana olevat energiaperäiset päästöt lasketaan kunnassa (maantieteellisenä alueena) kulutetun sähkön, kaukolämmön sekä lämmityksen ja liikenteen polttoaineiden määrän perusteella. Maatalouden osalta laskenta sisältää kunnan alueella tapahtuvan maataloustuotannon päästöt. Jätteiden käsittelyn päästöt lasketaan syntypaikan mukaan. Suomussalmen päästöt asukasta kohden vuonna 2021 olivat 6,3 t CO₂-ekv ilman teollisuutta, kun ne kaikissa CO₂-raportissa mukana olevissa kunnissa vaihtelivat välillä 2,3–15,7 t CO₂-ekv. CO₂-raportin kuntien keskimääräinen asukaskohtainen päästö vuonna 2021 oli 6,1 t CO₂-ekv. Suomussalmen päästöt ilman teollisuutta kasvoivat 2 prosenttia vuodesta 2020 vuoteen 2021. Keskimäärin päästöt kasvoivat CO₂-raportin kunnissa 4 prosenttia. (CO₂ ekv, eli hiilidioksidiekvivalentti on suure, jonka avulla eri kasvihuonekaasujen päästöt voidaan yhteismitallistaa).

Suomussalmen kunnan kaatopaikka on lakkautettu 31.10.2007. Kaatopaikan ympäristövaikutuksia on tarkkailtu Kainuun ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Suomussalmen kaatopaikan kuormitus on laskettu näytteenottohetkien virtaamien ja vedenlaadun perusteella. Lasketut kuormitukset edustavat näin ollen vain näytteenottoaikoja eikä kuvasta koko vuoden kuormitusta. Suljetun kaatopaikan kuormitus alapuoliseen vesistöön oli sekä kesä- että lokakuussa 2022 kaiken kaikkiaan vähäistä.

1.7. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 13.10.2020 päivitetyn yleisohjeen kunnille ja kuntayhtymille tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

1. Valvontaympäristö

Suomussalmen kunnan sisäisen valvonnan yleisohje on hyväksytty kunnanhallituksessa vuonna 2015 (§ 159). Valtuusto on hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 2014 (§ 32). Ruokapalveluissa on laadittu erillinen sisäisen valvonnan ohje, jota päivitetään vuosittain. Vesilaitoksella on laadittu vaarojen arviointi, valvontaohjelma ja varautumissuunnitelma.

Hallintosäännön mukaan (§ 77) valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Hallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selviytyksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. (Hallintosääntö § 78)

Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. (Hallintosääntö § 79)

Kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialoillaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. (Hallintosääntö § 80)

Palveluyksikköjen esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. (Hallintosääntö § 80)

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. (Hallintosääntö § 80)

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä, tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle. (Hallintosääntö § 81)

2. Riskienarviointi

Sisäistä valvontaa suoritetaan osana normaalia johtamista, seurantaa ja arviointia. Erilaisten riskien tunnistaminen on vaikeaa. Arkisessa työssä riskit unohtuvat helposti. Tarvitaan entistä enemmän työtä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tunnetuksi tekemiseksi. Tarvitaan yhteistyötä ja koulutusta. Etukäteisharjoittelu on tarpeen ja sen pitää olla säännöllistä.

Sisäistä valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteitä tehdään, mutta toimialoilla on erilaisia käytäntöjä.

3. Valvontatoimenpiteet

Päätöksenteossa ja johtamisessa noudatetaan Suomussalmen kunnan hallintosääntöä ja toimialaa koskevaa lainsäädäntöä. Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien päätösten täytäntöönpanosta pidetään luetteloa ja täytäntöönpanoa valvotaan.

Kunnanhallitus seuraa lautakuntien ja konsernien hallitusten työskentelyä esityslistojen ja pöytäkirjojen välityksellä. Kunnan-, hallinto- ja elinvoimajohtajan viranhaltijapäätökset ovat nähtävänä kunnanhallituksessa, sivistysjohtajan ja sivistyspalveluiden yksiköiden esimiesten päätökset sivistyslautakunnassa sekä teknisen palvelujen viranhaltijapäätökset (tekninen johtaja, rakennuttaja- ja maanmittausinsinööri, vesihuolto- ja kiinteistöpäällikkö, rakennus- ja ympäristötarkastaja) teknisessä lautakunnassa neljännesvuosittain. Esityslistat ja pöytäkirjat sekä viranhaltijapäätökset julkaistaan internetissä kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Päätökset valmistellaan huolellisesti, perustellaan ja annetaan kirjallisesti asianosaisille tiedoksi. Viranhaltijapäätökset tehdään Dynasty-asianhallintajärjestelmässä. Päätöksiä tehtiin vuonna 2022 seuraavasti:

Kunnanjohtaja	25 kpl
Elinvoimajohtaja	3 kpl
Hallintojohtaja	26 kpl, ei-julkisia 37 kpl
Sivistysjohtaja	59 kpl, ei-julkisia 38 kpl
Tekninen johtaja	123 kpl, ei-julkisia 2 kpl
Valtuusto	§§:t 1–69, kokouksia 5 kpl
Kunnanhallitus	§§:t 1–270, kokouksia 22 kpl
Sivistyslautakunta	§§:t 1–130, kokouksia 12 kpl
Tekninen lautakunta	§§:t 1–155, kokouksia 14 kpl

Kunnanhallitus ei käyttänyt yhtään kertaa kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta lautakuntien tai viranhaltijoiden päätöksiin vuoden 2022 aikana.

Henkilöstöä koskevat päätökset (esim. vuosilomat, sairauslomat) tehtiin Personec F ESS -ohjelmassa. Kukin työntekijä teki hakemuksen sähköisesti ja lähetti sen esimiehelle päätöksen tekemistä varten. Päätös meni sähköisesti suoraan henkilöstöhallinnon järjestelmään palkanlaskennan perusteeksi. Myös työsopimukset ja virkamääräykset tehtiin sähköisillä lomakkeilla Personec F ESS -ohjelmassa. Matkalaskut tehtiin sähköisesti M2-matka- ja kuluhallintajärjestelmässä. Matkalaskujen hyväksyntäkierto, maksatus ja siirto kirjanpitoon tapahtuvat sähköisesti.

Monetra Oulu Oy on hoitanut kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut 1.1.2020 alkaen. Ostolaskut, laskenta- ja rahatoimi sekä henkilöstöhallinto on hoidettu Monetran tietojärjestelmissä. Näihin järjestelmiin on rakennettu kontrollijärjestelmät, jotka vähentävät virheiden ja mahdollisten vahinkojen määrää. Talouden seurannassa on Intime-raportointijärjestelmä, joka mahdollistaa määrärahojen käytön ajantasaisen seurannan. Taloushallinnosta toimitetaan automaattisesti raportit heti kauden sulkemisen jälkeen.

Laskujen käsittelyprosessi on määritelty. Laskun hyväksyjä vastaa laskun oikeellisuudesta, oikeasta tilimerkinnästä ja siitä, ettei käytettävissä olevaa määrärahaa ylitetä. Hän huolehtii siitä, että laskut ja muut maksutositteet tulevat viivytyksettä hyväksytyiksi ja toimitetaan maksettavaksi niin, etteivät maksut viivästy. Asiatarkastajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö samassa tositteessa.

Saatavien laskutuksesta, perinnästä ja valvonnasta huolehti Monetra Oulu Oy:n myyntireskontra. Kunnan saatavat annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle neljännesvuosittain.

Kunta on valtuuttanut Monetra Oulu Oy:n talous- ja palkkaprozessien palvelupäälliköt hyväksymään katemaksuluettelolla palkanmaksupäivittäin ilmoitetun kokonaisneton palkanmaksuun sekä muut palkkahallintoon liittyvät maksumääräykset (ansionmenetykskorvaukset, palkanmaksu kassamaksuna normaalista palkanmaksuaikataulusta poiketen). Kunta saa maksuluettelot tarkastettavakseen pyydettäessä.

Teknisen toimialan investointeja pyritään jaksottamaan eri vuosille, jotta investoinnit olisivat kestäväällä pohjalalla. Investointien suunnittelussa lähtökohtana on kunnallisteknisen omaisuuden arvon säilyttäminen. Investointien suunnittelussa huomioidaan mm. käyttäjien tarpeet, rakennusosien tekninen käyttöikä sekä muut kunnan linjaukset omaisuuden arvon säilyttämisestä.

Tietoturvallisuuden ja tietohallinnon osalta kunnan omassa toiminnassa on noudatettu Kainuun sotien hyväksymiä tietoturvallisuusperiaatteita vuoden 2020 loppuun asti. Vuoden 2021 alusta alkaen Atea Finland Oy on hoitanut kunnan ICT-palvelut.

Kunnan vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2019. Kunnan työntekijöiden ryhmähenkivakuutus on Kuntien eläkevakuutuksessa, vapaaehtoiset henkilövakuutukset sekä työtaturma- ja ammattitaituvakuutukset LähiTapiolassa, ja ajoneuvojen, omaisuuden ja toiminnan vakuutukset If vahinkovakuutusyhtiössä.

Henkilöstölle tiedotetaan muutoksista, uusista ohjeista yms. intrassa, sähköpostilla ja henkilöstöinfoissa. Tiedotusvälineille lähetetään kokousten esityslistat ja kokousten jälkeen ilmoitetaan tehdyt päätökset. Kunta on lisännyt tiedottamista palkkaamalla viestintäsuunnittelijan.

Sopimuksista on toimialojen pidettävä luetteloa ja valvottava vuosittain niiden ajantasaisuutta.

4. Tieto ja tiedonvälitys

Kunnan toimialojen velvollisuutena on varmistua annettujen ja saatujen tietojen oikeellisuudesta ja ajanmukaisuudesta. Toimialat raportoivat talousarviossa annettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista valtuustolle, kunnanhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle kolme kertaa vuodessa: 1. kerran huhtikuussa (tammi-maaliskuu), 2. kerran elokuussa (tammi-kesäkuu) ja 3. kerran lokakuussa (tammi-syyskuu). Lokakuussa on raportoitava myös valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen. Tytäryhtiöt antavat myös vastaavan raportin. Kunnanhallitus on käsitellyt erikseen tytäryhtiöiden tilinpäätökset ja ohjeistaa yhtiökokousedustajat. Tekniset palvelut antaa erilliset selvitykset valmistuneista investoinneista vuosittain.

Taluspäällikkö kokoaa kuukausittain kunnanhallitukselle talousraportin, jossa käydään läpi talousarvion toteutumisen lisäksi muita kunnan kehityslukuja. Talousraportti annetaan kunnanhallitukselle tiedoksi. Sijoitustoiminnan raportit annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle ja valtuustolle neljännesvuosittain osavuositiedon yhteydessä.

Valtuustolle esitellään kuntalaisten aloitteet ja valtuustoaloitteet vuosilta 2021 ja 2022 sekä toimenpiteet keskenäisten aloitteiden osalta (13.3.2023).

5. Seuranta

Hallintosäännön 149 §:n mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liittyvine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään. Viranhaltijapäätökset annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille.

Kunnan jäsenelle tehtävän tiedoksiannon tarkoituksena on yleinen tiedottaminen asiasta, mutta myös päätöksen lainvoimaisuuden saavuttaminen. Jos tiedoksiantoa kunnan jäsenelle ei suoriteta, muutoksenhakuaika ei lähde kulumaan eikä päätös saa lainvoimaa. Päätöksen lainvoimaiseksi tuleminen edellyttää valitusajan kulumista ja sitä, että päätöksestä ei valiteta valitusviranomaiseen.

Hallintosäännön 33 § mukaan kunnanhallituksen alaisen viranomaisen, lautakunnan alaisen viranomaisen ja lautakunnan jaoston on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Mm. sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja hallintosäännöstä sekä tietosuojasetuksesta ja tiedonhallintalaista kaivataan lisäkoulutusta.

Toimialojen on raportoitava kolme kuukauden välein asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista kunnanhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle sisäisten valvonnan ohjeiden mukaan.

1. kerta huhtikuussa (toteutuma 1.1.–31.3.)
2. kerta elokuussa (toteutuma 1.1.–30.6.)
3. kerta lokakuussa (toteutuma 1.1.–30.9.), jolloin on raportoitava valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen.

Hallintosääntö on päivitetty (valtuusto 15.12.2020 § 57) ja se on tullut voimaan 1.1.2021. Hallintosääntöä on päivitetty vuoden 2022 aikana, koskien mm. kaavoitusprosessia, lukion rehtorin sekä varhaiskasvatuksen johtajan ja apulaisjohtajan toimivaltaa, maahanmuutto-ohjaajan tehtävien ja toimivallan lisäämistä ja hankintavaltuuksia sekä Suomussalmen kunnan häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtosäännön liittämistä hallintosääntöön.

Vuoden 2021 lopulla valtuusto hyväksyi päivitetty sijoitustoiminnan perusteet ja kunnanhallitus sijoitussuunnitelman vuosille 2021–2025. Kunnan sijoitussalkun varainhoitajien kilpailutus saatiin valmiiksi ja kunnanhallitus valitsi varainhoitajat kokouksessaan 15.2.2022.

Loppuvuodesta 2022 Suomussalmen kunta aloitti yhteistyön KPMG Oy:n kanssa kokonaisvaltaisesta riskikartoituksesta. Projektissa tunnistetaan riskit, laaditaan riskikuvaukset, arvioidaan riskit ja priorisoidaan ne. Projektin lopputuloksena KPMG toimittaa kunnalle yhteenvedon riskiarvioinnin tuloksista sekä riskirekisteripohjan ja riskienhallinnan prosessikuvauksen hyödynnettäväksi osana kokonaisvaltaista riskienhallintaa.

Talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen tuottajan vaihduttua uusien talousohjeiden laatiminen on kesken. Kesäkuussa kunnanhallitus valitsi uuden tietosuojavastaavan ja tietosuojasetuksen ja tietohallinnanlaki jalkauttaminen alkoi uudelleen pienen tauon jälkeen. Joulukuussa kunnanhallitus hyväksyi Suomussalmen kunnan tietosuoja- ja tietoturvapoliittikan.

Kunnanhallitus toteaa osaltaan, että sisäisen valvonnan ohjeet ovat ajan tasalla. Saatujen selvitysten perusteella kunnan sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan laillisuudesta ja hyvän hallintotavan noudattamisesta sekä varojen ja toiminnan turvaamisesta. Säännöksiä, päätöksiä ja määräyksiä on pääsääntöisesti noudatettu. Sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu oleellisia puutteita tilikaudella. Kunnanhallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta Suomussalmen kunnassa on järjestetty asianmukaisesti.

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Ulkoiset

	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	9 242	9 868	9 306	8 522
Valmistus omaan käyttöön	91	156	152	
Toimintakulut	-69 035	-68 146	-68 126	-64 858
Toimintakate	-59 702	-58 122	-58 668	-56 336
Verotulot	30 823	29 995	28 114	26 867
Valtionosuudet	35 346	33 587	34 348	30 747
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	67	37	13	31
Muut rahoitustuotot	2479	257	256	511
Korkokulut	-131	-220	-189	-212
Muut rahoituskulut	-797	-38	-13	-31
Vuosikate	8 085	5 496	3 861	1 577
Poistot ja arvonalentumiset	-3 283	-3 532	-4 102	-3 958
Satunnaiset tuotot	499			
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	5 301	1 964	-241	-2 381
Tilinpäätössiirrot	-58	-6	-2	22
Tilikauden ali- /yli jäämä	5 243	1 958	-243	-2 359

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,4	14,5	13,7	13,1
Vuosikate/Poistot %	246,3	155,6	94,1	39,8
Vuosikate, euroa/asukas	1097	732	508	204
Asukasmäärä	7 367	7 508	7 594	7 727

Valtuuston vuosille 2022–2023 hyväksymät talouden tavoitteet

1. Menot ja tulot ovat tasapainossa
2. Vuosikatteen on riitettävä poistojen kattamiseen
3. Kilpailukykyinen verotus ja maltillinen lainanotto
4. Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit
5. Tavoitteellinen konserniohjaus
6. Osaavat ja innovatiiviset hankinnat

Talousarvion ja taloussuunnitelman päälinjaukset

1. Ylijäämien hallittu käyttö
2. Verotus pidetään kohtuullisella tasolla
3. Lainarahoitusta käytetään työllisyyttä edistäviin tai käyttötaloudessa säästöjä tuoviin investointeihin
4. Elinkeinorahastoa käytetään tarkoituksenmukaisesti tuottaviin investointeihin
5. Varainhoitajien kilpailutus

Toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate

Kunnan ulkoiset toimintatuotot olivat 9,242 milj. euroa, toteutumaprosentti 101 %, vähennystä edellisestä vuodesta 0,626 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut olivat 69,035 milj. euroa, toteutumaprosentti 97 %, kasvua edellisestä vuodesta 0,888 milj. euroa.

Toimintakate oli -59,702 milj. euroa, toteutumaprosentti 96 %. Toimintakate huononi edellisestä vuodesta 1,580 milj. euroa. Muutetussa talousarviossa toimintakatearvio oli -62,118 milj. euroa.

Rahoitus

Verotulot

VEROTULOT	TP	TA	TAM	Toteuma	Toteuma	TA2022 -	Toteuma
	2021	2022	2022	01-12/2022	TA:sta %	Toteuma €	2021/2022
5000 Kunnan tulovero	22 144 339	22 250 000	22 839 000	22 850 859	100	-11 859	-706 520
5100 Kiinteistövero	3 270 642	3 212 000	3 436 000	3 471 600	101	-35 600	-200 958
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	4 579 579	3 030 000	4 403 000	4 500 961	102	-97 961	78 618
VEROTULOT	29 994 560	28 492 000	30 678 000	30 823 420	100	-145 420	-828 861

Verotuloja kertyi 30,823 milj. euroa (0,145 milj. enemmän kuin muutetussa talousarviossa). Vuodesta 2021 verotulot kasvoivat 0,829 milj. euroa (2,8 %).

Kunnan tuloveroja kertyi 22,851 milj. euroa (0,012 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa). Tuloverot kasvoivat 0,707 milj. euroa (3,2 %) verrattuna vuoteen 2021.

Kiinteistöverokertymä oli 3,472 milj. euroa (0,036 milj. enemmän kuin muutetussa talousarviossa). Kertymä kasvoi 0,201 milj. euroa (6,1 %) vuoteen 2021 verrattuna.

Yhteisöveroja kertyi yhteensä 4,501 milj. euroa (0,097 milj. enemmän kuin muutetussa talousarviossa). Yhteisöveroja kertyi 0,145 milj. (3,2 %) vähemmän kuin vuonna 2021.

Kunnallisveron verotulopohjan kehitys

Vuosi	Verotettava tulo, 1000 €	Muutos %	Vero %	Verotulo 1 000 €
2008	105 627	3,3	19,00	20 069
2009	102 786	-2,7	19,00	19 529
2010	102 684	-0,1	19,50	20 023
2011	104 539	1,8	19,50	20 385
2012	105 471	0,9	19,50	20 567
2013	107 241	1,7	19,50	20 912
2014	108 833	1,5	20,50	22 311
2015	105 672	-2,9	20,50	21 663
2016	103 570	-2,0	20,50	21 232
2017	105 672	2,0	20,50	20 421
2018	99 969	-5,4	20,50	20 350
2019	101 448	1,5	21,50	21 659
2020	101 914	0,5	21,50	21 911
2021	104 015	2,1	21,50	22 363
2022*	105 787	1,7	21,50	22 744
2023*	113 986	7,8	8,86	10 099
2024*	116 259	2,0	8,90	10 347
2025*	118 399	1,8	8,90	10 537

* ennakkotieto

(Lähde: Kuntaliiton ennuste 17.11.2022)

Kiinteistöverotustiedot

Vuosi 2022		Lähde: vero.fi (7.11.2022)		
	vero%	laskennallinen kiinteistövero	verotusarvo	enimmäisrajat
Käyttötarkoitukset				
Vakituinen asuinrakennus	0,55	874 857	159 064 939	0,41-1,00
Muu kuin vak. asuinrakennus	1,10	383 357	34 850 673	0,93-2,00
Yleinen (rakennus)	1,05	305 394	29 085 146	0,93-2,00
Voimalaitosrakennus	3,10	1 508 086	48 647 924	0,00-3,10
Yleishyödyllisessä käytössä (rakennus)	0,00	0	1 356 077	0,00-2,00
Rakennukset yhteensä		3 071 694	273 004 759	
Maapohjat				
Yleinen (maapohja)	1,05	312 249	29 737 485	0,93-2,00
Yleishyöd. käytössä (maapohja)	0,00	0	145 800	0,00-2,00
Rakentamaton rakennuspaikka	3,10	9 122	294 254	2,00-6,00
Maapohja yhteensä		321 371	30 177 539	
Laskennallinen vero yhteensä		3 393 065	303 182 298	

Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET	TP	TA	TAM	Toteuma	Toteuma	TA2022 -	Toteuma
	2021	2022	2022	01-12/2022	TA:sta %	Toteuma €	2021/2022
5501 Kunnan peruspalv. valtionosuus	23 024 898	24 561 000	24 600 000	24 600 291	100	-291	-1 575 393
5502 Verotulojen tasaus	6 293 512	6 026 000	6 021 000	6 021 480	100	-480	272 032
5701 Opetus- ja kultt. muut valtion	-268 283	-223 000	-274 000	-398 765	146	124 765	130 482
5890 Verotulomen.kompensaatio	4 536 717	4 989 000	5 123 000	5 123 375	100	-375	-586 658
VALTIONOSUUDET	33 586 844	35 353 000	35 470 000	35 346 381	100	123 619	-1 759 537

Valtionosuuksia kertyi 35,346 milj. euroa (0,124 milj. vähemmän kuin muutetussa talousarviossa) ja 1,760 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Vuoden 2021 valtionosuudet sisältävät koronatukia yhteensä 1,118 milj. euroa (145 euroa/asukas).

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot olivat 0,067 milj. euroa ja muut rahoitustuotot 2,479 milj. euroa. Korkokulut olivat 0,131 milj. euroa ja muut rahoituskulut 0,797 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate on 8,085 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan poistot (vuosikate/poistot on 246 %). Asukasta kohti vuosikate on 1098 euroa.

Poistot

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 3,283 milj. euroa. Talousarviossa poistot ja arvonalentumiset olivat 4,216 milj. euroa eli toteutumaprosentti oli 78 %.

Tilikauden tulos ja tilikauden ylijäämä

Tilikauden tulos on 5,301 milj. euroa ylijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli -0,842 milj. euroa alijäämäinen ja muutetussa talousarviossa 1,686 milj. ylijäämäinen. Tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttavat mm. ennakoitua pienemmät asiakaspalvelujen ostot ja poistot sekä sijoitusten uudelleenjärjestelyjen yhteydessä saadut myyntivoitot.

Tilikauden tuloksesta kartutetaan eri rahastoja yhteensä 0,058 milj. eurolla. Rahastojen kartutusten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 5,243 milj. euroa.

2.2. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut, 1000 euroa

	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 086	5 496	3 862	1 578
Satunnaiset erät	499	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-47	-169	138	-38
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 370	-8 159	-8 817	-2 574
Rahoitusosuudet investointeihin	-3	155	128	8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	131	233	108	61
Toiminnan ja investointien rahavirta	-704	-2 444	-4 581	-965
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	5 000	10 000	3 995
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 550	-2 190	-2 072	-1 690
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	-133	0
Oman pääoman muutokset	-7	-11	-3	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 682	-1 777	2 756	-1 324
Rahoituksen rahavirta	-2 239	1 022	10 548	981
Rahavarojen muutos	-2 943	-1 422	5 967	16
Rahavarat 31.12.	13 546	16 488	17 910	11 944
Rahavarat 1.1.	16 488	17 910	11 944	11 928
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, viideltä vuodelta, 1000 €	-11 110	-10 796	-9 762	-8 400
Investointien tulorahoitus, %	86,3	68,7	44,4	61,5
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3	1,7	1,3	0,8
Kassan riittävyys, pv	59	74	81	61
Asukasmäärä	7 367	7 508	7 594	7 727

2.3. Lainojen hoito

TALOUSARVIOLAINAT

Vuonna 2022 talousarviolainaa nostettiin yhteensä 4,0 milj. euroa. Lainakanta vuoden lopussa oli 27,331 milj. euroa eli 3710 euroa asukasta kohti.

1 000 euroa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lainanotto	5 500	1 000	3 995	10 000	5 000	4 000
Lyhennykset	-2 554	-3 745	-1 690	-2 205	-2 190	-2 550
Nettolainanotto	2 946	-2 745	2 305	7 795	2 810	1 450
Lainakanta	15 710	12 965	15 272	23 067	25 881	27 331
Korot	185	184	212	189	109	143
Hoitokustannukset	2 739	3 929	1 902	2 394	2 299	2 693
Lainojen hoitokate	2,1	-0,4	0,9	1,8	2,4	3,1
Lainat euroa/asukas	1 951	1 610	1 976	3 038	3 447	3 710

2.4. Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyydellä päivissä. Suomussalmen kunnan maksuvalmius 31.12.2022 oli 59 päivää. Kassasta maksut olivat yhteensä 84,342 milj. euroa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 74 päivää ja 80,787 milj. euroa.

2.5. Tulorahoituksen riittävyys

Suomussalmi (1000 euroa)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vuosikate	3 540	-884	1 578	3 862	5 496	8 086
Lainojen lyhennys	-2 554	-3 745	-1 690	-2 205	-2 190	-2 550
Poistot	-3 719	-4 950	-3 958	-4 102	-3 532	-3 262
Jäämä	-2 733	-9 579	-4 070	-2 445	-226	2 274

3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>		<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
A PYSYVÄT VASTAAVAT	73 543	67 537	A OMA PÄÄOMA	58 252	52 956
I Aineettomat hyödykkeet	8	2	I Peruspääoma	37 224	37 224
1. Aineettomat oikeudet	8	2	II Arvokorotusrahasasto		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	III Muut omat rahastot	4 317	4 266
3. Ennakkomaksut			IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 466	9 508
II Aineelliset hyödykkeet	63 313	57 231	V Tilikauden alijäämä	5 245	1 958
1. Maa- ja vesialueet	6 391	6 414	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	369	196
2. Rakennukset	44 297	29 779	1. Valtion toimeksiannot	0	0
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 962	7 230	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	369	196
4. Koneet ja kalusto	1 830	574	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	122	122	E VIERAS PÄÄOMA	33 201	34 294
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	3 711	13 112	1. Pitkäaikainen	25 484	24 241
III Sijoitukset	10 222	10 304	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Osakkeet ja osuudet	9 270	9 352	2. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	24 571	23 331
2. Joukkovelkakirjasaamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
3. Lainasaamiset	883	883	4. Lainat muilta luotonantajilta		
4. Muut saamiset	69	69	5. Saadut ennakot		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	60	0	6. Ostovelat	0	0
1. Valtion toimeksiannot			7. Liittymismaksut ja muut velat	913	910
2. Lahjoitusrahastojen varat	60		8. Siirtovelat		
3. Muut toimeksiantojen varat			2. Lyhytaikainen	7 717	10 053
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 219	19 909	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
I Vaihto-omaisuus	0	0	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	716	716
1. Aineet ja tarvikkeet			3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 044	1 833
2. Keskeneräiset tuotteet			4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
3. Valmiit tuotteet/tavarat			5. Saadut ennakot	557	371
4. Muu vaihto-omaisuus			6. Ostovelat	1 901	2 487
5. Ennakkomaksut			7. Liittymismaksut ja muut velat	206	226
II Saamiset	4 673	3 421	8. Siirtovelat	2 293	4 420
Pitkäaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	91 822	87 446
1. Myyntisaamiset	78	127	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
2. Lainasaamiset	550	603	Omavaraisuusaste, %	64 %	61 %
3. Muut saamiset	44	74	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	43	46
4. Siirtosaamiset	0	4	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 711	11 466
Lyhytaikaiset saamiset	4 001	2 613	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 268	1 527
1. Myyntisaamiset	678	542	Lainakanta 31.12., 1000 euroa	27 331	25 881
2. Lainasaamiset	50	50	Lainakanta 31.12. €/asukas	3 710	3 447
3. Muut saamiset	105	387	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	31 983	26 311
4. Siirtosaamiset	3 168	1 634	Lainat ja vastuut, €/asukas, 1000 €	4	4
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	11 926	10 293	Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	952	952
1. Osakkeet ja osuudet			Asukasäärä	7 367	7 508
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.	11 926	10 293			
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 620	6 195			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	91 822	87 446			

4. KOKONAISTULOT JA -MENOT

	2022	2021		2022	2021
TULOT	1 000 e	1 000 e	MENOT	1 000 e	1 000 e
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	9 242	9 868	Toimintakulut	69 035	68 146
Verotulot	30 823	29 995	-valmistus omaan käyttöön	-91	-156
Valtionosuudet	35 346	33 587	Korkokulut	131	220
Korkotuotot	67	37	Muut rahoituskulut	797	38
Muut rahoitustuotot	2 479	257	Satunnaiset kulut	0	0
Satunnaiset tuotot	499	0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät	-47	-169	Pakollisten varausten muutos		
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot			-Pakollisten varausten lis (+), väh. (-)		
Investoinnit			-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-3	155	Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	131	233	Investointimenot	9 370	8 159
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	5 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 550	2 190
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0	Oman pääoman vähennykset	7	11
Kokonaistulot yhteensä	82 537	78 963	Kokonaismenot yhteensä	81 799	78 608

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt:		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		
Yhteensä	9	

Tytäryhteisöt:	omistus-		
	osuus	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Kiinteistö- ja Asuntoyhtiöt:			
Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas	100 %	x	
Asunto Oy Suomussalmen Kuntopolku	72 %	x	
Asunto Oy Suomussalmen Ämmäntaival	100 %	x	
Asunto Oy Suomussalmen Marjakangas	100 %	x	
Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot	100 %	x	
Suomussalmen Energia Oy	100 %	x	
Asunto Oy Mäntyrinte	18,4 %		x
Kuntayhtymät:			
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	12,40 %	x	
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, pelkkä sote	12,84 %	x	
Kainuun liitto -kuntayhtymä	11,90 %	x	
Kv 14.11.2017 § 70 hyväksynyt uudet konserniohjeet, jotka tulivat voimaan 1.1.2018.			

5.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan (emoyhteisö) sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Tytäryhteisö on yhteisö, jossa emoyhtiöllä on määräämisvalta. Osakkuusyhteisö on yhteisö, jonka äänivallasta konsernin emoyrityksellä on 20–50 prosentin osuus suoraan tai välillisesti.

Kuntayhtymä yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Suomussalmen kunnan konserniin kuului vuoden 2022 lopussa kuusi tytäryhteisöä. Konsernitilinpäätökseen on tytäryhteisöjen lisäksi yhdistetty kolme kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä.

Kunnan konserniohjausta konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä on toteutettu kunnanhallitukseen nähden yhteisön hallitukseen nimeämien edustajien välityksellä. Valtuusto on hyväksynyt talousarviokäsittelyn yhteydessä kunnan tytäryhtiöiden tavoitteet, talousarviot ja –suunnitelmat. Tytäryhtiöt ovat raportoineet kolmannesvuosittain kunnanhallitukselle ja valtuustolle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kuntayhtymät

Kainuun hallintokokeilu päättyi 31.12.2012. Kainuun kunnat perustivat 1.1.2013 alkaen maakunnan liiton tehtäviä varten Kainuun liitto –kuntayhtymän ja sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä varten Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän.

Kainuun liitto –kuntayhtymä

Perussopimuksen mukaan maakuntavaltuustoon kuuluu 35 jäsentä. Suomussalmen kunta valitsee maakuntavaltuustoon 4 jäsentä.

Maakuntavaltuuston jäsenet Suomussalmelta toimikaudella 1.8.2021–31.5.2025

Jäsen	Varajäsen
Kempainen Tuovi	Heikkinen Pirjo
Seppänen Juhani	Pesonen Petri
Säkinen Timo A	Härkönen Raimo
Veteläinen Milla	Mäkeläinen Riitta, 24.10.2022 asti
	Jokelainen-Keränen Eila, 25.10.2022 alkaen

Maakuntahallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kustakin jäsenkunnasta valitaan vähintään yksi jäsen.

Jäsen toimikaudella 1.8.2021-31.5.2025

Terttu Huttu-Juntunen

Kuntayhtymä neuvottelee kunkin kunnan kanssa seuraavan vuoden talousarviosta, edunvalvonnasta, yleisestä kehittämisestä ja muista kuntayhtymälle kuuluvista tehtävistä. Neuvottelut on käytävä kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Puolangan kunta on osajäsenenä sairaanhoitopiirissä, kehitysvammaisten erityishuoltopiirissä ja ympäristöterveydenhuollossa.

Perussopimuksen mukaan yhtymävaltuustoon kuuluu 35 jäsentä. Suomussalmen kunta valitsee yhtymävaltuustoon 4 jäsentä.

Yhtymävaltuuston jäsenet Suomussalmelta 1.8.2021 alkaen

Jäsen	Varajäsen
Helttunen Erja	Heikkinen Pirjo
Holappa Veijo	Seppänen Martti
Pulliainen Mikko	Pihlajamaa Sami
Heikkinen Miia	Kyllönen Marjut

Yhtymähallitukseen kuuluu 14 jäsentä.

1.8.2021 alkaen

Jäsen	Varajäsen
Jokelainen-Keränen Eila	Manninen Kirsi
Matero Taina	Saastamoinen Minna, 23.2.2022 asti
	Huttu-Juntunen Terttu, 27.6.2022 alkaen

Kuntayhtymä neuvottelee kunkin kunnan kanssa seuraavan vuoden talousarviosta, edunvalvonnasta, yleisestä kehittämisestä ja muista kuntayhtymälle kuuluvista tehtävistä. Neuvottelut on käytävä kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Kainuun Jätehuollon kuntayhtymän jäseneksi Suomussalmen kunta on liittynyt 1.1.2005 alkaen.

Yhtymähallituksen jäsenmäärä on seitsemän (7) ja toimikausi kaksi (2) vuotta. Kajaanilla, Sotkamolla, Kuhmolla ja Suomussalmella on pysyvät hallituspaikat. Hyrynsalmella, Puolangalla ja Ristijärvellä on yksi yhteinen kiertävä paikka. Paltamolla ja Vaalalla on samoin yksi yhteinen kiertävä paikka. Kiertävät paikat vaihtuvat hallituskausittain.

Yhtymähallituksen jäsen Suomussalmelta toimikaudella 2021–2023

Jäsen	Varajäsen
Milla Veteläinen	Veijo Holappa

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

2022

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratilat

Tehtävä

Asuntoja eri-ikäisille kaikissa elämäntilanteissa

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Tyytyväiset asiakkaat	Asuntojen ja ympäristön kunnossapito asukastoimikunta	Asukaskysely	Hyvä asukastyytyväisyys. Toimiva asukastoimikunta. Asukastoimikunnan kokoukset pidetty
Palvelujen hyvä saataavuus	Henkilöstön riittävyys ja osaaminen	Henkilöstön sairauspoissaolot, asukaskysely	Hyvät palvelut ja tyytyväinen henkilökunta

Päämäärä: Toteutamme kestävää taloudenpitoa			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Asuntojen peruskorjauksista huolehtiminen	Korjaussuunnitelma	Eurot/korjaukset	Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen
Käyttöasteen parantaminen	Kilpailukykyiset asunnot asuntokannan suhteuttaminen kysyntää vastaavaksi	Käyttöaste %	Käyttöaste yli 86 % Toteutunut 87,7 %
Maksuvalmius	Kassaseuranta	Kassan riittävyys pv	90 pv Toteutunut 43 pv
Vuokrasaatavat	Tehokas perintä	Vuokrasaatavat liikevaihdosta	Vuokrasaatavat < 2 % liikevaihdosta Toteutunut 3,35 %
Kannattavuus Vakavaraisuus	Järkevä taloudenpito	Tilinpäätös lainat/ asuntoneliö	Sijoitetun pääoman tuotto 3 % Toteutunut 8,8 % Omavaraisuusaste 30 % Toteutunut 71,1 % Lainat lyhennetty suunnitelman mukaisesti

Perustelut/Toiminta

Vuokratilojen työntekijät ovat osallistuneet työtehtäviensä edellyttämiin koulutuksiin.

Vastuhenkilö: Toimitusjohtaja Leena Kela puh. 044 777 4000

Tilinpäätös 31.12.2022

KIINTEISTÖ OY SUOMUSSALMEN VUOKRATALOT

		TP 2021	TP 2022	TA 2022	TOT%	TA 2023
Tuloslaskelma	Vuokraustoimen liikevaihto	2 488 028	2 472 215	2 352 298	105	2 538 370
	Muut kiinteistön tuotot	97 918	61 821	47 500	130	38 000
	Liikevaihto yhteensä	2 585 947	2 534 036	2 399 798	106	2 576 370
	Henkilöstökulut	-273 960	-267 060	-278 060	96	-232 060
	Poistot	-294 196	-280 573	-280 850	100	-305 776
	Muut kulut	-1 685 419	-1 759 704	-1 652 220	107	-1 730 449
	Liikevoitto	332 372	226 698	188 668	120	308 085
	Rahoitustuotot	2 970	1 863	3 000	62	1 000
	Rahoituskulut	-9 824	-3 668	-4 708	78	-1 180
	Varausten lisäys/vähennys	-325 518	-224 892	-186 960	120	-307 905
	Tuloverot	-248	0	0		0
	Tilikauden tulos	-248	1	0		0
Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	7 453 784	7 173 244	7 269 558		7 839 114
	Vaihtuvat vastaavat					
	Vuokrasaamiset	68 220	82 899	20 000		30 000
	Muut saamiset	71 500	22 420	20 000		25 000
	Rahat ja pa saam.	528 688	441 744	195 802		295 724
		8 122 193	7 720 307	7 505 360		8 189 838
Vastattavaa	Oma pääoma	1 004 036	1 004 037	1 004 284		2 017 755
	Vapaaeht. varaukset	4 518 828	4 743 720	4 589 232		5 013 693
	Vieras pääoma pitkäaik.	1 643 343	921 981	960 126		866 864
	Vieras pääoma lyhytaik.	955 985	1 050 568	951 717		291 525
		8 122 192	7 720 306	7 505 360		8 189 837
Käyttöomaisuus ja sijoitukset	Arvo 1.1.	7 848 048	7 453 784	7 453 784		7 172 933
	Lisäykset/vähennykset	-100 069	34	0		891 602
	Myyntitappiot	0	0	0		0
	Poistot EVL	-294 196	-280 573	-280 850		-305 776
	Arvonalentumiset	0	0	0		0
	Arvo 31.12.	7 453 784	7 173 244	7 172 933		7 758 759
	Lainojen lyhennykset	685 746	653 218	653 218	100	691 362
Tunnusluvut	Käyttöaste %	88,17	87,79	86		86
	Keskineliövuokra eur	8,81	8,82	8,82		9,01
	Lainat eur/asm ²	92,27	64,55	66		61,39
	Maksuvalmius, QR	0,70	0,50	0,25		1,29
	Omavaraisuusaste	64,2	71,1	71		84
	Henkilöstön määrä	5	5	5		4,1
	Hlstkulut eur/hlö	54 792	53 412	55 612		56 600
Asuntoja yhteensä 458 kpl	Pinta-ala asm²	24 564,58	v. 2021			
Asuntoja yhteensä 455 kpl	Pinta-ala asm²	24 401,00	v. 2022			

Suomussalmi 16.2.2023

Leena Kela

Osavuositarkastus 31.12.2022

Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas

Säröskuja 1

		TP 2021	TP 2022	TA 2022	TOT %	ENN TP 2022
Tuloslaskelma	Kiinteistön hoito/+lainan lyh.	78 742	79 306	81 078	98	81 078
	Kiinteistön pääomamenot	-45 934	-7 448	-22 345	33	-22 345
	Kiinteistön hoitokulut	-28 759	-39 365	-58 734	67	-58 734
	Hoitokate	4 048	32 493	0		0
	Poistot	-2992	-18378	0		0
	Rahoituskulut/tuotot	0	0	0		0
	Tilikauden tulos	1 057	14 115	0		0

Kiinteistön pääomatuotot sisältyvät yhtiön asukkailta perimiin vuokriin ja ne kattavat kunnan yhtiöltä perimät Valtiokonttorin lainan hoitokulut.

Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	610 203	591 825	613 195		613 195
	Vaihtuvat vastaavat					
	Saamiset	5 665	5,00	500		500
	Rahat ja pa	17 809	43 989	19 263		19 263
		633 677	635 818	632 958		632 958
Vastattavaa	Oma pääoma	611 729	625 844	610 673		610 673
	La vieras pääoma	21 948	9 974	22 285		22 285
		633 677	635 818	632 958		632 958

Käyttöomaisuus ja sijoitukset	Arvo 1.1.	613 195	610 203	613 195		613 195
	Lisäys/vähennys	0	0	0		0
	Poistot	-2 992	-18378	0		0
	Arvo 31.12.	610 203	591 825	613 195		613 195

Tunnusluvut	Vuokra	1.1.-31.12.21	10,00 e/asm²	1.1.-31.12.22	10,00 e/asm²	
	Käyttöaste %		100		100	100

Asuntoja yhteensä 10 kpl

Pinta-ala

620 asm²

Lainat 31.12.2022 Suomussalmen kunta

0,00 eur

0,00 eur/asm²

Lainat: Suomussalmen kunnan taseessa oleva Valtiokonttorin laina, joka on myönnetty Suomussalmen kunnalle tämän yhtiön osakkeiden ostamista varten. Lainaa jäljellä 0,00 eur 31.12.2022.

Suomussalmi 15.1.2023

Leena Kela

As Oy Hirvikangas: talousarviota ei ole tehty tammikuulle 2023.

Sulautuminen on tapahtunut 1.2.2023 Vuokrataloihin.

TILINPÄÄTÖS 31.12.2022

Asunto Oy Suomussalmen Kuntopolku

Pitämänkatu 1

	TP 2021	TP 2022	TA 2022	TOT %	TA 2023
Tuloslaske Kiinteistön tuotot	47 683	46 148	47 143	98	48 640
Kiinteistön hoitokulut	-51 007	-40 633	-42 875	95	-46 438
Hoitokate	-3 324	5 515	4 268		2 202
Poistot	0	-3 515	0		-2 202
Rahoitusuotot	0	0	0		0
Tilikauden tulos	-3 324	2 000	4 268		0
Tase Vasta Pysyvät vastaavat	785 976	782 461	785 976		785 976
Vaihtuvat vastaavat					
Saamiset	5 211	1 729	2 500		2 500
Rahat ja pankkis.	22 656	31 812	22 075		24 533
	813 843	816 002	810 551		813 009
astattavaa Oma pääoma	810 509	812 509	813 832		810 509
La vieraspääoma	3 334	3 493	2 500		2 500
	813 843	816 002	816 332		813 009
Käyttöomaisuus ja sija Arvo 1.1.	785 976	785 976	785 976		782 454
Poistot	0	-3 515	0		-2 202
Arvo 31.12.	785 976	782 461	785 976		780 252
Tunnusluku Vastike 1.1.-28.2.21	0,29 €/osake		1.1.-28.2.22	0,35 €/osake	
1.3.-31.12.21	0,35 €/osake		1.3.-31.12.22	0,32 €/osake	
Käyttöaste %	100	100	100		100
Asuntoja yhteensä 10	Pinta-ala	763 asm ²			
Asunnot Suomussalmen kunta 7 kpl	Pinta-ala	545 asm ²			

Lainat 31.12.2022 Suomussalmen kunta 5 189 eur
9,52 eur/asm²

Lainat: Suomussalmen kunnan taseessa oleva Valtiokonttorin laina, joka on myönnetty Suomussalmen kunnalle tämän yhtiön osakkeiden ostamista varten. Lainaa jäljellä 5 189,00 eur 31.12.2022.

Suomussalmi 15.1.2023

Leena Kela

Osavuositarkastus 31.12.2022

Asunto Oy Suomussalmen Marjakangas

Säröskuja 2

			TP 2021	TP 2022	TA 2022	TOT%	TA 2023
Tuloslaskelma	Kiinteistön tuotot		79 659	80 872	81 479	99	83 434
	Kiinteistön hoitokulut		-44 659	-41 179	-44 254	93	-47 606
	Hoitokate		35 000	39 693	37 225	107	35 828
	Poistot		-13 762	-13 162	-13 162		-12 600
	Rahoituskulut		-1 198	-910	-549	166	0
	Varausten muutos		-20 030	-25 621	-23 514		-23 228
	Tilikauden tulos		10	0	0		0
	Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat		346 288	333 126	346 289	
	Vaihtuvat vastaavat						
	Saamiset		1 028	0	500		500
	Rahat ja pankkis.		55 239	50 298	64 340		35 164
			402 555	383 423	411 129		356 191
Vastattavaa	Oma pääoma		8 505	8 505	8 494		8 494
	Vapaaeht.varaukset		163 960	189 580	197 795		221 023
	Vieras pääoma		230 091	185 337	174 873		126 674
			402 555	383 423	381 162		356 191
Käyttöomaisuus ja sijoitukset	Arvo 1.1		360 050	346 288	346 289		333 127
	Poistot		-13 762	-13 162	-13 162		-12 600
	Arvo 31.12		346 288	333 126	333 127		320 527
Tunnusluvut	Vuokra	1.1.-28.2.21	1,22 e/asm²	1.1.-28.2.22	9,22 e/asm²		
		1.3.-31.12.21	1,22 e/asm²	1.3.-31.12.22	9,22 e/asm²		
	Käyttöaste %		100	100	100		100
Asuntoja yhteensä 14 kpl			Pinta-ala	670,5	asm ²		
Lainat 31.12.20:	Valtiokonttori		158 014	eur			
	Suomussalmen kunta		15 977	eur	259,49		eur/asm ²

Suomussalmi 15.1.2023

Leena Kela

Kunnan taseessa olevat lainat

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot		2022		2021	
As Oy Suomussalmen Hirvikangas	Saldo 31.12.2021	22 284,53	Saldo 31.12.2020	68 463,98	
Lainan hoitokulut sisältyvät asukkaiden vuokriin	Lyhennykset	22 284,53	Lyhennykset	46 179,45	
	Korot	60,17	Korot	307,63	
	Saldo 31.12.2022	0,00	Saldo 31.12.2021	22 284,53	
Lainan hoitamiseen liittyvä rahoitusvastike		7 714,46		46 286,76	
Velkana as oy:n taseessa kunnalle	31.12.2022	0,00	31.12.2021	14 896,48	
As Oy Suomussalmen Ämmäntaival	Saldo 31.12.2021	14 611,70	Saldo 31.12.2020	37 183,17	
Lainan hoitokulut sisältyvät asukkaiden vuokriin		14 611,70	Lyhennykset	22 571,47	
	Korot	39,45	Korot	170,45	
	Saldo 31.12.2022	0,00	Saldo 31.12.2021	14 611,70	
Lainan hoitamiseen liittyvä rahoitusvastike		15 095,92		22 643,88	
Velkana as oy:n taseessa kunnalle	31.12.2022	0,00	31.12.2021	7 603,32	

KIINTEISTÖ OY SUOMUSSALMEN VUOKRATALOT

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2022

Yleistä Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot on Suomussalmen kunnan 100 % omistama kiinteistöosakeyhtiö. Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneita. Kulunut tilikausi on yhtiön 25.

Yhtiön toimintaan vaikuttava lainsäädäntö

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot noudattaa toiminnassaan mm. osakeyhtiölakia, aravalakia ja arava-asetusta sekä lakia yhteishallinnosta vuokrataloissa. Asukasvalinnoissa noudatetaan valtioneuvoston päätöksiä ja ympäristöministeriön ohjeita. Asuntokannan vuokranmääritys tapahtuu omakustannuseriaatteen mukaisesti, jolloin vuokratuloilla katetaan rakentamisesta ja korjaamisesta aiheutuneet pääomakulut sekä hyvän kiinteistönpidon edellyttämät hoitokulut.

Henkilöstö

Palveluksessamme on 3 vakinaista työntekijää. Kaksi henkilöä on toimistotyössä ja toimitusjohtaja. Syrjäkylällä on 2 osa-aikaista talonmiestä, jotka hoitavat kesäisin ruohonleikkaamiset. Palveluksessa on myös 2 määräaikaista kirvesmiestä. Samalla henkilökunnalla olemme hoitaneet myös viiden erillisen yhtiön isännöintipalvelut, Suomussalmen kunnan asuntojen vuokrauksen sekä Suomussalmen Energian taloushallinnon.

Yhtiön hallitus

Yhtiön hallitukseen ovat toimintavuoden aikana kuuluneet:

Varsinaiset jäsenet 1.1.2022 – 31.12.2022
 Mikko Juntunen puheenjohtaja 4.7.2022 asti
 Ilmari Tauriainen puheenjohtaja 5.7.2022 alkaen
 Merja-Liisa Seppänen varapuheenjohtaja
 Tuula M. Heikkinen
 Jonne Heikkinen
 Mikko Pulliainen
 Tapio Berg
 Ritva Juntunen

varajäsenet 1.1.2022 – 31.12.2022
 Erja Helttunen
 Veijo Holappa

Yhtiökokousedustaja

1.1.2022. – 31.12.2022

Taina Matero Suomussalmen kunta, varalla Keijo Mulari Suomussalmen kunta.

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab ja vastuunalaisena tarkastaja KHT, JHT Antti Kääriäinen.

Yhtiön osakepääoma

Yhtiön osakepääoma 1 181 500,85 euroa. Kaikki osakkeet 7.024.885 kpl nimellisarvoltaan 0,1681euroa. Koko osakekannan omistaa Suomussalmen kunta.

Toiminimen kirjoitusoikeus

Toiminimen kirjoitusoikeus on hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla yksin ja kahdella hallituksen jäsenellä yhdessä.

Vakuutukset

Yhtiöllä on kiinteistöjen täysarvovakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Taustaa

Yhtiö on hakeutunut vapaaehtoiseen yrityssaneeraukseen Valtiokonttorin yhtenäis- ja vuosimaksulainojen osalta 2001 alkaen. Suurin vaikutus oli Valtiokonttorin lainojen koron aleneminen 2 prosenttiin ja lisäksi yhtiö on saanut vapautusta Suomussalmen kunnan myöntämien tertiäärilainojen koroista 1999 alkaen. Yrityssaneerauspäätöstä tarkistettiin 2.6.2016 ja sitä jatkettiin 14.6.2019. Kiinteäkorkoiseksi muutettujen lainojen korko palautettiin 17.6.2019 Valtiokonttorin päätöksellä seuraamaan lainaryhmän normaaliehtoista koronmäärittäystä. Yrityssaneeraus päättyi 31.8.2023. Yhtiön lainoista 39,43 % on Valtiokonttorilta, ne tulevat loppuun maksetuiksi 2023 ja muut pankkilainat 2025. Lisäksi yhtiöllä on lainaa omistajalta, Suomussalmen kunnalta 866 864,44 euroa.

Vuokratalot 1.1.2015 alkaen on vastannut kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrauksesta ja ostanut kiinteistöhoito- ja siivouspalvelut Suomussalmen kunnan teknisiltä palveluilta omakustannushintaan.

Yhtiöllä on hoidossa Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas, Marjakangas, Ämmäntaival ja Kuntopolku sekä Suomussalmen kirkonkylän Vanhustentalojärjestö ry:n isännöinti. Suomussalmen Energia Oy:lle hoidamme taloushallinnon ja palkkojen maksun.

Liikevaihto ja talous

Yhtiön vuokraustoiminnan liikevaihto oli 2 472 214,51 euroa ja joka oli 15 813,83 euroa suurempi kuin edellisellä tilikaudella. Muut liiketoiminnan tuotot olivat 60 250,00 euroa.

Käyttöaste oli 87,79 % ja tavoitteemme vuodelle 2022 oli 86,00 %.

Korjauksiin toimintavuoden aikana käytettiin 433 781,93 euroa. Huoneistokorjaukset ovat tehneet yhtiön omat kirvesmiehet, ulkopuoliset yrittäjät ja pieniä maalauksia ja mattojen uusimisia on teetätetty huoltomiehillä.

Merkittävämpiä asuntojen peruskorjauksia tehtiin Joosepintie 2, Hakakatu 1, Jäniksenpolku 20 Pesiönnantantie 4 ja Akonkatu 2 kohteisiin.

Lukostot uusittiin Akonkatu 2 ja Rahtimiehentie 15 taloihin. Jäniksenpolku 20 uusittiin kahden rivitalon katot. Rännejä, syöksyjä ja lumiesteitä korjattiin Hakakatu 1, Miilutie 4, Akonkatu 2 sekä Rahtimiehentie 15 taloissa. Rahtimiehentie 15 uusittiin öljykattila.

Tilikaudella suunnitelman mukaan tehdyt poistot olivat 280 573,17 euroa.

Yhtiössä on varauduttu tuleviin korjauksiin tekemällä asuintalovarausta 4 473 720,13 euroa. Tilikauden varausten muutos oli 224 892,00 euroa.

Yhtiön taloudellinen tilanne tulee pitkälti riippumaan käyttöasteesta.

Tilikauden aikana keskineliövuokraksi budjetoitiin 8,82 €/kk/jm².

Vuokra- ja käyttökorvaussaatavia oli 31.12.2022 yhteensä 20 401,58 euroa. Luottotappioihin kirjattiin kaikki yli vuoden perinnässä olleet saatavat 1 395,28 euroa.

Toiminnan keskeisimmät tunnusluvut

Laajuustiedot

Huoneistoalat 2015 – 2022		Tilavuus 2015- 2022	
31.12.2014	25658,0 asm ²	31.12.2014	100281 rm ³
31.12.2015	25658,0 asm ²	31.12.2015	100281 rm ³
31.12.2016	25658,0 asm ²	31.12.2016	100281 rm ³
31.12.2017	25311,5 asm ²	31.12.2017	99011 rm ³
31.12.2018	24940,5 asm ²	31.12.2018	97671 rm ³
31.12.2019	24564,5 asm ²	31.12.2019	94905 rm ³
31.12.2020	24564,5 asm ²	31.12.2020	94905 rm ³
31.12.2021	24401,0 asm ²	31.12.2021	93660 rm ³
31.12.2022	24401,0 asm ²	31.12.2022	93660 rm ³

Tunnusluvut	2019	2020	2021	2022
Käyttöaste taloudellinen %	83,32	86,57	88,17	87,79
Lainat €/asm ²	150	120	92,27	64,55
Quick ratio/ norm	0,7	0,6	0,7	0,5
Quick ratio/ arava	2,1	2,1	2,1	1,6
Omavaraisuusaste norm.	50,5	57,4	64,2	71,1
Omavaraisuusaste arava	63,6	70,9	77,8	84,8
VPO takaisinmaksuaika	5,3	4,5	3,7	3,2
Sijoitetun pääoman tuotto	1,06	9,68	10,47	8,8

Kulutus	2019	2020	2021	2022
Lämpö Mwh/m ³	53,90	55,59	55,10	52,30
Vesi m ³ / vrk	56,80	60,42	64,19	66,66
Sähkö kwh /m ³	3,50	3,66	3,43	3,63

Olellaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

Suomussalmen Energia Oy:n taloushallinnon hoitaminen päättyy tammikuun loppuun. Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas ja Asunto Oy Suomussalmen Ämmäntaival sulautetaan 31.1.2023 Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokrataloihin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön asuntojen kysyntä tulee tulevaisuudessakin painottumaan pieniin keskustanalueella sijaitseviin asuntoihin. Vuokra-asuntojen tarjonta ylittää varsinkin Taivalalaisella kerrostalojen kysynnän ja näin ollen asukkailla on aidosti varaa valita myös asuinalueensa ja vuokra-asuntonsa. Sivukylien vajaakäyttöisiä rivitaloja pyritään myymään suunnitelman mukaan.

Tuloksen käyttäminen

Hallitus esittää, että tilikauden voitto 1,06 euroa kirjataan yhtiön vapaaseen pääomaan edellisten tilikausien voitto- ja tappioutilille.

SUOMUSSALMEN ENERGIA TOIMINNAN TAVOITTEET

Suomussalmen Energia Oy 2022

Tehtävä

Suomussalmen Energia Oy:n tehtävänä on tuottaa kaukolämpöenergiaa kestäväällä tavalla kilpailukykyiseen hintaan.

PÄÄMÄÄRÄ: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa ja ennakoitavissa	Taloutta hoidetaan kestäväällä tavalla	Talousarvio ja yhtiön tulos	Tulos talousarvion mukainen
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit	Verkon ylläpitoinvestoinnit	Verkostovaurioiden määrä	Enintään kolme verkostohäiriötä vuodessa

PÄÄMÄÄRÄ: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Uudistamme asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.	Toimintamme tiedottamisen parantaminen Nettisivujen päivittäminen ja investoiminen	Asiakastyytyväisyys Tiedonvälityksen nopeus	Ei reklamaatioita Tieto on asiakkailta alle tunnissa häiriön paikallistamisesta.
Kaikella toiminnallamme on tarkoitus	Toimintamme on joustavaa, tehokasta ja osaamme resursoida sen oikein.	Tuotannon ja talouden mittarit	Toimintamme on mitta- roitavissa ja tähtää jatkuvaan parantamiseen
Tuottamamme energia on tuotettu uusiutuvilla energiamuodoilla	Bio-energia on tukijal- kamme	Päästöt	Pystymme tuottamaan energiamme uusiutuvista energiamuodoista

PÄÄMÄÄRÄ: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Teemme työmme turvallisesti, yhdessä tehden	Turvallisuusajattelun lisääminen ja turvallisuus koulutus	Sairauspoissaolojen määrä ja läheltä piti tilanteiden raportointi	0 työtaturmaa

Sairauspoissaolojen pienentäminen	Henkilökohtaisten suojaimien käyttö	Tuotannon talouden ja turvallisuuden mittarit	Vakiintuneet turvallisuuskäytännöt
Etsimme rohkeasti tapoja tehdä asioita paremmin	Uusien tapojen, ideoiden ja työvälineiden rohkea etsiminen	Talouden, tuotannon ja hyvinvoinnin mittarit	Löydämme parhaat ja tehokkaimmat tavat tehdä töitä

Perustelut/Toiminta

Kaukolämpöverkostoa saneerataan ja täydennetään tarpeen mukaan.

Tuhka hyötykäytetään.

Kuntoarvion tekeminen runkolinjaan Siikaranta – Kuntakeskus.

Kaukolämpöverkko kartoitetaan ja digitalisoidaan.

Tuotetaan kunnan tilapalveluille Kirkonkylän ja Karhulanvaaran lämpökeskusten työajan ulkopuoliset varallaolo- ja hoitopalvelut.

Nettisivut päivitetään ja ylläpidetään.

Jatketaan päästökaupan piirissä.

Investoidaan verkoston kunnostukseen

- lämpökeskukset 3 kpl (Pitämä, Ristee ja Siikaranta), lämpöteho yhteensä 38,7 MW
- rakennettua lämpöverkkoa 25,1 km
- lämmitettävien rakennusten tilavuus 1.000.000 m³, myyty lämpömäärä n. 44 GWh/vuosi

Toteutuminen

Suomussalmen Energia Oy ylitti talousarvion mukaisen tuloksen, saneerasi kaukolämpöverkkoa Kiannonkadulla sekä Ruukinkadulla. Kaukolämmön runkolinjalle Siikarannasta – Kuntakeskukseen on tehty kuntoarvio sekä saneeraussuunnitelma. Suomussalmen Energia tuotti kaukolämmön yli 99 prosenttisesti uusiutuvilla energiamuodoilla, sekä vähensi hiilidioksidipäästöjä yli 60 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Kaukolämpösopimukset kpl

2017	2018	2019	2020	2021	2022
312	312	312	312	312	313

Vastuuhenkilöt:

toimitusjohtaja Timo Nissinen

puh 040 688 4560

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Henkilöstömäärä	5	6	5	5

Tilinpäätös 31.12.2022

SUOMUSSALMEN ENERGIA OY

		TP 2021	TP 2022	TA 2022	TOT%	TA 2023
Tuloslaskelma	Liikevaihto	3 024 315	2 927 528	2 941 040	100	2 950 000
	Liiketoiminnan muut tuotot	438 100	710 660	500	142132	700
	Ostot	-1 896 340	-1 776 987	-1 698 000	105	-1 700 000
	Ulkopuoliset palvelut	0	0	0		0
	Hakevaraston muutos	185 807	96 548	0		105 807
	Henkilöstökulut	-344 687	-315 059	-341 898	92	-337 910
	Poistot	-578 003	-554 306	-582 318	95	-566 692
	Liiketoiminnan muut kulut	-210 864	-216 648	-173 816	125	-218 130
	Liikevoitto	618 327	871 736	145 508	264	233 775
	Rahoitustuotot	1 101	569	880	138	800
	Rahoituskulut	-46 724	-79 175	-24 865	166	-28 096
	Poistoeron muutos	-262 155	-505 985	-121 523	262	-100 000
	Tuloverot	-62 110	-57 429	0		-21 295
	Tilikauden tulos	248 439	229 716	0	0	85 184
Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	6 926 725	7 026 747	6 645 851		6 477 715
	Vaihtuvat vastaavat					
	Vaihto-omaisuus	185 807	282 355	185 807		80 000
	Myyntisaamiset	381 961	368 016	280 000		380 000
	Saamiset konserni	314 062	324 059	300 000		300 000
	Muut saamiset	0	2 040	20 000		20 000
	Rahat ja pa saam.	965 910	1 237 203	481 427		1 192 287
		8 774 465	9 240 419	7 913 085		8 450 002
Vastattavaa	Oma pääoma	4 822 399	4 952 115	4 560 881		4 907 583
	Kertynyt poistoero	970 881	1 476 867	922 634		1 192 404
	Vieras pääoma pa konserni	669 065	619 065	619 065		569 065
	Vieras pääoma pa muut	1 473 220	1 304 306	1 300 806		1 128 392
	Vieras pääoma lyhytaik.	838 899	888 066	600 000		652 558
		8 774 465	9 240 419	8 003 386		8 450 002
Käyttöomaisuus	Arvo 1.1.	7 119 485	6 926 725	6 715 409		6 694 407
	Lisäykset	385 242	654 328	320 000		350 000
	Poistot	-578 003	-554 306	-582 318		-566 692
	Arvo 31.12.	6 926 725	7 026 747	6 453 091		6 477 715

Suomussalmi 15.2.2023

Timo Nissinen

SUOMUSSALMEN ENERGIA OY TOIMINTAKERTOMUS 2022

Yleistä

Suomussalmen Energia Oy on Suomussalmen kunnan omistama yhtiö, jonka toimiala on sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, sekä jäähdytysliiketoiminta. Kunta perusti Suomussalmen Energia Oy:n vuoden 2014 lopussa, joten kulunut tilikausi oli yhtiön kahdeksas.

Yhtiön kotipaikka on Suomussalmi ja yhtiön kiinteän polttoaineen lämpölaitokset sijaitsevat Teollisuustie 1:ssä. Yhteensä lämpökeskuksia on kolme, kaukolämpöverkostoa on 25,1 km ja asiakkaita 304 kpl. Lämmitettävä rakennustilavuus on 908 870 m³.

Tilikauden aikana yhtiö on harjoittanut sääntöjensä mukaista toimintaa.

Yhtiön toimintaan vaikuttava lainsäädäntö

Suomussalmen Energia Oy noudattaa toiminnassaan osakeyhtiölakia, päästökauppalakia ja kestävyyslakia. Sopimukset asiakkaiden kanssa on solmittu Suomussalmen kunnanvaltuuston hyväksymien liittymis- ja lämmön toimitusehtojen mukaisesti. Sopimusehdot täyttävät sisällöltään ja esitystavaltaan kuluttajansuojalain asettamat vaatimukset.

Henkilöstö

Suomussalmen Energia Oy:n lämmöntuotanto toteutetaan yhtiön oman henkilökunnan voimin. Yhtiön palveluksessa on neljä lämmittäjää ja toimitusjohtaja. Edellisen osa-aikaisen toimitusjohtajan jäädessä eläkkeelle 31.5.2021. Yhtiön toimitusjohtajana aloitti 1.6.2021 alkaen Timo Nissinen.

Yhtiön hallitus

Yhtiön hallitukseen ovat toimintakauden aikana kuuluneet varsinaiset jäsenet:

Seppo Nyman puheenjohtaja	29.10.2021 alkaen
Veijo Holappa varapuheenjohtaja	15.9.2017 alkaen
Tuula M Heikkinen	24.9.2021 alkaen
Miia Heikkinen	24.9.2021 alkaen
Petteri Matero	24.9.2021 alkaen

Toimintavuoden aikana yhtiön hallitus piti yhteensä neljä kokousta.

Yhtiökokousedustaja

Suomussalmen kunnan edustajina ovat toimineet 14.9.2021 alkaen Keijo Mulari ja varaedustajana Sami Pihlajamaa.

Tilintarkastaja

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab. Vastuunalainen tarkastaja on JHT, KHT Antti Kääriäinen.

Yhtiön osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa. Osakkeen (1kpl) omistaa Suomussalmen kunta.

Toiminimen kirjoitusoikeus

Toiminimen kirjoitusoikeus on hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla yksin ja kahdella hallituksen jäsenellä yhdessä.

Vakuutukset

Yhtiöllä on omaisuus-, vastuu- ja keskeytysvakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Toiminta

Suomussalmen Energian Oy:n toiminta perustuu lämmön myyntiin asiakkaille. Ulkolämpötilalla on suuri vaikutus lämmön myyntiin ja sitä kautta myös yhtiön liikevaihtoon. Kulunut vuosi oli hieman leudompi kuin edellinen, esimerkiksi lämmitystarveluku Suomussalmella oli 5151 ja edellisenä vuonna 5626.

Suomussalmen Energia Oy tuotti lämpöä tilikauden aikana 53 600 MWh ja lämpöä myytiin 44 000 MWh. Tuotannostamme 99,80 % tuotettiin uusiutuvilla polttoaineilla.

Vuoden 2022 aikana solmittiin yksi uusi lämmön toimitussopimus.

Yhtiö ostaa talous- ja henkilöstöhallinnon 1.1.2023 alkaen Asetzs Oy:ltä. Kunnalta yhtiö ostaa kaukolämmön laskutuspalvelun.

Vuoden 2022 aikana peruskorjattiin Kiannonkadun DN200 runkolinjaa n. 160 metriä sekä tarvittavat tonttijohdot. Kurimontiellä saneerattiin DN250 runkolinjaa n. 600 metriä. Verkostovuotoja vuoden aikana oli kaksi: Kurimontiellä ja Miilutiellä.

Kuluvan vuoden aikana on tehostettu tuotannon toimintaa sekä otettu käyttöön uusia toimintamalleja.

Siikarannan lämpökeskuksella tehtiin normaalit huoltoseisakit kesän aikana.

Suomussalmen Energia Oy on päästökauppalaan 14 §:n mukainen toiminnanharjoittaja. Toiminnan siirtymisen kunnalta yhtiölle on ilmoitettu Energiavirastolle. Energiavirasto on tehnyt päätöksen 13.4.2015, jolla Suomussalmen kunnan myönnetty kasvihuonekaasujen päästöluvat on siirretty Suomussalmen Energia Oy:lle 1.1.2015 alkaen.

Suomussalmen Energian tulee noudattaa myös kestävyyslakia biomassapolttoaineiden kestävyysosoittamiseksi.

Kestävyyslakiin ja päästökauppaan liittyvät todentajatehtävät hankittiin Inspecta Sertifiointi Oy:ltä.

Turpeen ja öljyn poltosta syntyi hiilidioksidipäästöjä vuonna 2022 yhteensä 24 tonnia (70 tonnia vuonna 2021). Suomussalmen Energia myi päästöoikeuksia toimintavuoden aikana.

Liikevaihto ja talous

Yhtiön kaukolämpötoiminnan liikevaihto oli 2 927 528 euroa.

Tilikaudella suunnitelman mukaan tehdyt poistot olivat 554 305,50 euroa. Tilinpäätökseen sisältyy lisäksi poistoeron muutos, joka on suuruudeltaan 505 985,31 euroa.

Tilikauden aikana kuluttajilta perittävään kaukolämmön arvonlisäverolliseen kulutusmaksuun tehtiin 1.4.2022 alkaen 2,84 prosentin korotus. Kulutusmaksu on 72,52 €/MWh.

Suomussalmen Energia Oy:n liiketoiminnan tulos on 229 716,11 euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön liikevaihdon kehitykseen vaikuttaa kuluttajien lämmön kysyntä. Asiakkaiden määrän arvioidaan säilyvän nykyisellään, mutta asiakkaiden kiinteistömäärä vähenee. Liikevaihdon muutoksiin vaikuttavat myös vuotuiset sääolot. Lämmitettävän rakennuskannan purkamisen vähentää tulevaisuudessa lämmön menekkiä ja sen takia liikevaihtoa. Toiminnan kustannuksista suurin osa muodostuu polttoaineiden hankinnasta, joten hintakehitys vaikuttaa yhtiön kannattavuuteen merkittävästi. Kaukolämmöllä on myös merkittävä rooli puh-

taamman energian toimittajana ja mahdollistajana, kun siirrymme yhä puhtaampiin energiantuotantomuotoihin.

Tuloksen käyttäminen

Suomussalmen Energia Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että omistajalle maksetaan vuodelta 2022 osinkoa 100 000 euroa. Vuoden 2022 tulos 229 716,11 euroa kirjataan vapaan pääoman voitto/tappio tilille.

5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot on hakeutunut vapaaehtoiseen yrityssaneeraukseen Valtiokonttorin yhtenäis- ja vuosimaksulainojen osalta 2001 alkaen. Yrityssaneeraus päätöstä tarkistettiin 2.6.2016 ja sitä jatkettiin 14.6.2019. Yrityssaneeraus päättyi 31.8.2023.

Asuntoihin tehtiin vuoden 2022 aikana peruskorjauksia, lukostoja, kattoja ja yksi öljykattila uusittiin. Lisäksi korjattiin rännejä, syöksyjä ja lumiesteitä.

Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas ja Asunto Oy Suomussalmen Ämmäntaival pitivät ylimääräisen yhtiökokouksen 16.9.2022 ja kokouksissa päätettiin yhtiöiden sulautumisesta 31.1.2023 alkaen Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokrataloihin.

Suomussalmen Energia Oy peruskorjasi Kiannonkadun runkolinjaa noin 160 metriä ja tarvittavat tonttijohdot sekä Kurimontien runkolinjaa noin 600 metriä. Verkostovuotoja vuoden 2022 aikana oli kaksi: Kurimontiellä ja Miilutiellä. Vuoden 2022 aikana on tehostettu tuotannon toimintaa sekä otettu käyttöön uusia toimintamalleja.

Suomussalmen Energia Oy ostaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut 1.1.2023 alkaen Asetzs Oy:ltä.

5.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain mukaan kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän myös taloudellisena kokonaisuutena: talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Ns. kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä (Kuntalaki 48 §). Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja sekä kunnanhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat (Hallintosääntö 20 §). Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Valtuusto on 14.11.2017 § 70 hyväksynyt Suomussalmen kunnan uuden konserniohjeen, joka on tullut voimaan 1.1.2018 alkaen. Tytäryhteisöt sitoutuvat konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Valtuusto on asettanut talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle neljännesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Toimitusjohtaja Leena Kela ja toimitusjohtaja Timo Nissinen ovat raportoineet kunnanhallitukselle 7.3.2023 edustamiensa yhtiöiden taloudesta ja toiminnasta sekä vuoden 2022 tilinpäätöksestä.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenten tulee ohjata ja valvoa toimintaa yhtiössä niin, että se vastaa omistajan tahtoa. Kunnanhallitus nimeää myös yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Hallitusjäsenehdokkaaksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kunta-

konsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua. Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet ja siten varmistetaan, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuena turvaten. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultuansa valituksi tehtävään. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

Konserniohjeen 9. kohdan mukaisesti kuntakonserniin kuuluvan yhteisön hallituksen, hallituksen puheenjohtajan tai toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohtoon kanta niihin toimenpiteisiin, jotka on lueteltu konserniohjeessa.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.

Vuokrataloyhtiöiden antaman selvityksen mukaan käytännön toiminta ja seuranta tapahtuu seuraavasti:

Vuokratalojen riskien kartoitus on jatkuvaa. Hallituksen kokouksissa käsitellään talousarviovertailu ja tyhjien asuntojen tilanne. Kokouksia pyritään pitämään kuukausittain.

Kunnanhallitus vaati (28.6.2022 § 151) Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokrataloja kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen hallituksen puheenjohtajan eron myöntämistä ja hallituksen uuden puheenjohtajan valintaa varten.

Konserniohjeen päivitystyö on käynnistynyt vuoden 2023 alussa.

5.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

5.5.1. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
Toimintatuotot	59 858 557,76	59 971 853,94
Toimintakulut	-116 055 326,63	-113 785 963,77
Toimintakate	-56 196 768,87	-53 814 109,83
Verotulot	30 755 822,35	29 924 217,97
Valtionosuudet	35 346 381,00	33 586 844,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13 684,47	18 285,37
Muut rahoitustuotot	2 478 928,17	192 714,26
Korkokulut	-314 936,63	-346 039,84
Muut rahoituskulut	-1 075 780,21	-340 196,90
Vuosikate	11 007 330,28	9 221 715,03
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 681 764,35	-6 151 260,18
Omistuksen eliminointierot	23 436,10	0,00
Arvonalentumiset	-71 034,71	-378,44
Satunnaiset erät	1 077 974,09	0,00
Tilikauden tulos	6 355 941,41	3 070 076,41
Tilinpäätössiirrot	-52 844,47	-2 357,23
Tilikauden verot	-57 429,03	-62 358,17
Laskennalliset verot	-151 299,46	-125 539,36
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Vähemmistöosuudet	-560,00	-15 835,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	6 093 808,45	2 863 986,06
TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	52 %	53 %
Vuosikate/Poistot, %	194 %	150 %
Vuosikate, euroa/asukas	1 494	1 228
Asukasmäärä	7 367	7 508

5.5.2. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	11 007 330,27		9 221 715,03	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00	
Satunnaiset erät	1 077 974,09		0,00	
Tilikauden verot	-57 429,03		-62 358,17	
Tulorahoituksen korjauserät	-46 912,76		-188 329,78	
Pakolliset varaukset	<u>-1 062 257,61</u>	10 918 704,96	<u>-62 320,90</u>	8 908 706,18
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-13 022 754,91		-10 354 685,63	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-1 024,50		154 870,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>763 972,97</u>	-12 259 806,44	<u>363 514,36</u>	-9 836 301,27
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 341 101,48		-927 595,09
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0,00</u>	0,00	<u>5 382,01</u>	5 382,01
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 069 414,80		6 926 930,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 064 597,57		-3 140 879,67	
Lyhytkaikaisten lainojen muutos	<u>22 366,89</u>	27 184,12	<u>28 290,00</u>	3 814 340,33
Oman pääoman muutokset		1 816 066,12		-11 122,11
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	259 315,51		121 488,88	
Vaihto-omaisuuden muutos	-57 031,60		-135 726,70	
Saamisten muutos	1 240 061,20		-790 549,85	
Korottomien velkojen muutos	<u>-626 088,84</u>	816 256,27	<u>-1 066 294,24</u>	-1 871 081,91
Rahoituksen rahavirta		2 659 506,51		1 937 518,32
Rahavarojen muutos		1 318 405,03		1 009 923,23
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		24 747 807,00		23 429 401,98
Rahavarat 1.1.		<u>23 429 401,98</u>		<u>22 419 478,76</u>
		1 318 405,02		1 009 923,22
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		<u>2022</u>		<u>2021</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta		-23 780		-23 688
Investointien tulorahoitus, %		85		90
Laskennallinen lainanhoitokate		1,76		1,46
Kassan riittävyys pv		67		65

5.5.3. Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2022	2021		2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	96 610	89 486	OMA PÄÄOMA	58 324	50 513
Aineettomat hyödykkeet	515	551	Peruspääoma	37 224	37 224
Aineettomat oikeudet	136	117	Arvonkorotusrahasasto	84	84
Konserniliikearvo			Muut omat rahastot	4 687	4 768
Muut pitkävaikutteiset menot	365	428	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 235	5 573
Ennakkomaksut	14	6	Tilikauden yli-/alijäämä	6 094	2 864
Aineelliset hyödykkeet	95 486	88 246	VÄHEMMISTÖOSUUDET	30	141
Maa- ja vesialueet	6 881	6 904	PAKOLLISET VARAUKSET	504	756
Rakennukset	67 042	52 615	Eläkevaraukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 222	12 957	Muut pakolliset varaukset	504	756
Koneet ja kalusto	3 375	2 361	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 391	897
Muut aineelliset hyödykkeet	156	156	Valtion toimeksiannot	755	433
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	3 810	13 253	Lahjoitusrahastojen pääomat	411	239
Sijoitukset	609	689	Muut toimeksiantojen pääomat	225	225
Osakkuusyhteisöosuudet	51	51	VIERAS PÄÄOMA	68 815	69 278
Muut osakkeet ja osuudet	274	354	Pitkäaikainen	49 057	49 609
Muut lainasaamiset	0	0	Joukkovelkakirjalainat		
Muut saamiset	284	284	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 408	46 397
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	704	469	Lainat julkisyhteisöiltä	168	889
Valtion toimeksiannot	454	284	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	77	16	Saadut ennakot		
Muut toimeksiantojen varat	173	169	Ostovelat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 750	31 630	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 199	1 193
Vaihto-omaisuus	560	503	Siirtovelat		
Aineet ja tarvikkeet	423		Laskennalliset verovelat	1 282	1 130
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	137		Lyhytaikainen	19 758	19 669
Saamiset	6 442	7 698	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	200	290	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 808	2 281
Myyntisaamiset	78	127	Lainat julkisyhteisöiltä	2 051	1 840
Lainasaamiset	78	84	Saadut ennakot	576	392
Muut saamiset	44	75	Ostovelat	3 909	4 718
Siirtosaamiset	0	4	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	993	1 196
Lyhytaikaiset saamiset	6 242	7 408	Siirtovelat	9 421	9 242
Myyntisaamiset	2 007	2 106	Laskennallinen verovelka	0	0
Lainasaamiset	5	6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 064	121 585
Muut saamiset	597	842	TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Siirtosaamiset	3 633	4 454	Omavaraisuusaste, %	45 %	42 %
Rahoitusanopaperit	11 926	10 470	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	55 %	56 %
Osakkeet ja osuudet			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 329	8 437
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	11 926	10 470	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 217	1 124
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Konsernin lainat, €/asukas	7 156	6 998
Muut arvopaperit			Konsemilainakanta, 1000 €	52 716	52 538
Rahat ja pankkisaamiset	12 822	12 959	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	52 784	54 110
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 064	121 585	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 165	7 207
			Konsemilainasaamiset	0	0
			Kunnan asukasmäärä	7 367	7 508

6. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan ta-
seessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen
toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainotta-
miseksi (Kuntalaki § 115).

Tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden 5 302 448,07 euroa ylijäämäisen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Harrastajakulttuurirahastoa kartutetaan 7 888,00 euroa ja Kylien kehittämisrahastoa 50 000 euroa.

Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 5 244 560,07 euroa, joka kirjataan omaan pääomaan edellisten tilikausien
yli/alijäämätillille kuluvan vuoden kirjanpidossa.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä kumulatiivinen ylijäämä on 16,710 milj. euroa. Kumulatiivinen ylijäämä on
2268 euroa asukasta kohti ja 15,8 veroprosenttia kohti.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	TP	TP	TP	TP	TA	TS	TS
A OMA PÄÄOMA	51 247	51 002	52 955	58 251	59 825	60 345	60 984
I Peruspääoma	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224
II Liittymismaksurahasto							
III Arvonkorotusrahasto	0	0	0	0	0	0	0
IV Muut omat rahastot	4 274	4 272	4 267	4 317	4 317	4 317	4 317
-josta elinkeinojen kehittämisrahasto	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728
-josta vahinkorahasto	358	356	346	345	345	345	345
-josta koulutusrahasto	24	24	24	21	21	21	21
-josta stipendirahasto	93	92	91	87	87	87	87
- josta harrastajakulttuurirahasto	71	72	78	86	86	86	86
- josta kylien kehittämisrahasto	1	0	0	50	50	50	50
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 107	9 749	9 506	11 466	16 710	18 284	18 804
VI Tilikauden yli-/alijäämä	-2 358	-243	1 958	5 244	1 574	520	639
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ YHT.	9 749	9 506	11 464	16 710	18 284	18 804	19 443
ylijäämät/alijäämät tulovero %	9,9	9,3	11,0	15,8	16,0	16,2	16,3
ylijäämät/alijäämät/asukas	1 262	1 252	1 527	2 268	2 531	2 650	2 790
asukasluku	7 727	7 594	7 508	7 367	7 225	7 095	6 969
verotettava tulo	98 722	101 914	104 015	105 787	113 986	116 259	118 989
omavaraisuusaste%	71	62	61	64			

Talousarvion mukaan vuoden 2023 ylijäämä on 1,574 milj. euroa ja vuoden 2024 ylijäämä 0,520 milj. euroa.
Vuonna 2025 tilikauden ylijäämäksi muodostuisi tämän hetken arvon mukaan 0,639 milj. euroa.

Talouden tasapainottaminen

Kuntatalouden tulevien vuosien tarkempi arviointi on haasteellista. Kun kuntien vuoden 2022 lopulliset tilin-
päätöstiedot valmistuvat kesällä 2023, vaikutus valtionosuuteen tulee vasta vuodesta 2024 alkaen. Koska
kuntien veroprosenttien leikkausta ei enää muuteta, mahdollinen kulujen ja tulojen epäsuhta kuitataan valti-
onosuuksista. Kuntaliiton erityisasiantuntija Olli Riikosen mukaan odotettavissa lienee valtionosuuksien vä-
hentäminen vielä jalkikäteen noin 30 euroa asukasta kohti tai jopa 45 euroa asukasta kohti.

Vuonna 2023 kuntataloudesta poistuu esimerkiksi covid-19-avustuksia ja opetuksen laatu- ja tasa-
arvohankkeita. Kuntahallinnon kulutusmenot jatkavat kuitenkin kasvuaan ja tähän vaikuttaa etenkin kunta-
alan palkankorotukset, jotka on sidottu vähintään yleiseen linjaan vuosille 2023 ja 2024. Palkkaratkaisuilla on
suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat jatkossakin sen suu-
rimman kuluerän. Kuntahallinnon investointipaineet pysyvät mittavina jatkossakin muun muassa rakennus-
kannan iän, väestön muuttoliikkeen ja ilmastomuutoksen edellyttämän vihreän siirtymän vuoksi. On kuiten-
kin mahdollista, että talouden epävarmat näkymät sekä kasvavat korot ja kustannukset siirtävät investointeja
tuleville vuosille.

Vaikka väestön ikääntymisestä aiheutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon kasvavat menopaineet poistuivat
kuntien vastuulta sote-uudistuksen myötä, jää kuntahallinnon tulojen ja menojen välille kasvavaa epätasa-
painoa.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

YHTEEENVETO KÄYTTÖTALOUSTESTA 2022

Valtuuston sitovuustaso, toimielin netto, sis. Sisäiset erät	TP	TA 2022	TA	Toteuma	Toteuma	TA2022 -
Soten maksuosuuden osalta ohjeellisesti sitova, koska kunta ei voi sen maksuasuuteen vaikuttaa	2021	Alkup	2022	01-12/2022	TA:sta %	Toteuma €
Käyttötalousosa						
TOIMINTATUOTOT	14 761 661	13 679 667	13 664 667	13 933 048	102	-268 381
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	156 159	28 594	28 594	90 784	317	-62 190
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-73 039 952	-74 064 904	-75 810 904	-73 725 864	97	-2 085 040
TOIMINTAKATE	-58 122 133	-60 356 643	-62 117 643	-59 702 032	96	-2 415 612
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-12 019	0	0	-31 577		31 577
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 531 998	-4 215 675	-4 215 675	-3 283 166	78	-932 509
SATUNNAISET ERÄT				499 196		-499 196
TILIKAUDEN TULOS	-61 666 150	-64 572 318	-66 333 318	-62 517 579	94	-3 815 739
Keskusvaalilautakunta						
TOIMINTATUOTOT	9 220	13 000	13 000	17 736	136	-4 736
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 803	-25 002	-25 002	-23 257	93	-1 746
TOIMINTAKATE	-16 582	-12 002	-12 002	-5 520	46	-6 482
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-16 582	-12 002	-12 002	-5 520	46	-6 482
Tarkastuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 479	-19 426	-19 426	-20 683	106	1 256
TOIMINTAKATE	-17 479	-19 426	-19 426	-20 683	106	1 256
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-17 479	-19 426	-19 426	-20 683	106	1 256
Kunnanvaltuusto						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-44 874	-48 158	-48 158	-42 096	87	-6 062
TOIMINTAKATE	-44 874	-48 158	-48 158	-42 096	87	-6 062
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-44 874	-48 158	-48 158	-42 096	87	-6 062
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	771 340,46	799 097,00	799 097,00	861 503,27	108	-62 406
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 058 617,41	-5 269 121,96	-5 269 121,96	-5 059 893,14	96	-209 229
TOIMINTAKATE	-4 287 276,95	-4 470 024,96	-4 470 024,96	-4 198 389,87	94	-271 635
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-31 221,67	-3 338,00	-3 338,00	-29 042,41	870	25 704
SATUNNAISET ERÄT				499 196,00		-499 196
TILIKAUDEN TULOS	-4 318 498,62	-4 473 362,96	-4 473 362,96	-3 728 236,28	83	-745 127
1800 Kainuun sote						
TOIMINTATUOTOT				224 973		-224 973
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-38 905 173	-41 300 000	-42 591 000	-40 251 356	95	-2 339 644
TOIMINTAKATE	-38 905 173	-41 300 000	-42 591 000	-40 026 383	94	-2 564 617
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-38 905 173	-41 300 000	-42 591 000	-40 026 383	94	-2 564 617
1810 Kainuun liitto						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-262 477	-277 000	-277 000	-277 332	100	332
TOIMINTAKATE	-262 477	-277 000	-277 000	-277 332	100	332
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-262 477	-277 000	-277 000	-277 332	100	332
Sivistyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 621 737	1 518 502	1 503 502	1 747 648	116	-244 146
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 707 635	-14 945 812	-15 400 812	-15 765 459	102	364 647
TOIMINTAKATE	-14 085 898	-13 427 310	-13 897 310	-14 017 811	101	120 501
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-72 439	-306 794	-306 794	-121 338	40	-185 456
TILIKAUDEN TULOS	-14 158 337	-13 734 104	-14 204 104	-14 139 149	100	-64 955
Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	11 181 282	10 122 897	10 122 897	9 921 502	98	201 395
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	135 993	28 594	28 594	73 142	256	-44 548
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 218 626	-11 467 412	-11 467 412	-11 562 665	101	95 252
TOIMINTAKATE	-901 351	-1 315 921	-1 315 921	-1 568 021	119	252 100
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 097 488	-3 554 676	-3 554 676	-2 796 254	79	-758 422
TILIKAUDEN TULOS	-3 998 839	-4 870 597	-4 870 597	-4 364 275	90	-506 322
Vesihuoltolaitos						
TOIMINTATUOTOT	1 178 081	1 226 171	1 226 171	1 159 686	95	66 485
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	20 166			17 642		-17 642
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-799 268	-712 971	-712 971	-723 124	101	10 153
TOIMINTAKATE	398 979	513 200	513 200	454 204	89	58 996
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT (jäännöspon:n korko)	-12 019			-31 577		31 577
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-330 850	-350 867	-350 867	-336 531	96	-14 336
TILIKAUDEN TULOS	56 110	162 333	162 333	86 095	53	76 238
Sisäiset erät	4 893 522	4 547 480	4 547 480	4 691 347	103	143 867

7.1. Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
TOIMINTATUOTOT	9 220,40	13 000,00	13 000,00	17 736,30	136	-4 736,30
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 802,65	-25 002,18	-25 002,18	-23 256,53	93	-1 745,65
TOIMINTAKATE	-16 582,25	-12 002,18	-12 002,18	-5 520,23	46	-6 481,95
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-16 582,25	-12 002,18	-12 002,18	-5 520,23	46	-6 481,95

TARKASTUSLAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Tarkastuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 479,38	-19 426,18	-19 426,18	-20 682,59	106	1 256,41
TOIMINTAKATE	-17 479,38	-19 426,18	-19 426,18	-20 682,59	106	1 256,41
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-17 479,38	-19 426,18	-19 426,18	-20 682,59	106	1 256,41

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aiheita.

Varsinaisen tilintarkastuksen suorittaa tilintarkastusyhteisö, jonka tehtävänä on tarkastaa mm. seuraavat asiat:

1. Onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.
2. Antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.
3. Ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita.
4. Onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunta valitsee vuosittain tarkastuksen painopistealueet.

Kuntalain 84 § edellyttää, että tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuusilmoitusten tekemistä vuodesta 2017 lähtien. Lisäksi tarkastuslautakunta saattaa ilmoitukset tiedoksi valtuustolle.

KUNNANVALTUUSTO

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kunnanvaltuusto						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-44 874,05	-48 158,20	-48 158,20	-42 096,00	87	-6 062,20
TOIMINTAKATE	-44 874,05	-48 158,20	-48 158,20	-42 096,00	87	-6 062,20
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-44 874,05	-48 158,20	-48 158,20	-42 096,00	87	-6 062,20

KUNNANHALLITUS

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	771 340,46	799 097,00	799 097,00	861 503,27	108	-62 406
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 058 617,41	-5 269 121,96	-5 269 121,96	-5 059 893,14	96	-209 229
TOIMINTAKATE	-4 287 276,95	-4 470 024,96	-4 470 024,96	-4 198 389,87	94	-271 635
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-31 221,67	-3 338,00	-3 338,00	-29 042,41	870	25 704
SATUNNAISET ERÄT				499 196,00		-499 196
TILIKAUDEN TULOS	-4 318 498,62	-4 473 362,96	-4 473 362,96	-3 728 236,28	83	-745 127

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kunnanhallitus						
Tulosalue						
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	35 791,11			5 857,91		-5 857,91
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-543 739,95	-559 832,06	-559 832,06	-714 630,32	128	154 798,26
TOIMINTAKATE	-507 948,84	-559 832,06	-559 832,06	-708 772,41	127	148 940,35
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 584,20	-1 723,00	-1 723,00	-22 578,13	999	20 855,13
TILIKAUDEN TULOS	-510 533,04	-561 555,06	-561 555,06	-232 154,54	41	-329 400,52

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus johtaa, valvoo ja arvioi kunnan hallintoa ja vastaa kunnan taloudellisten ja yleisten toiminta-edellytysten kehittämistä.

Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalaissa säädetyllä tavalla:

- vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestökehitystä	Väestön supistumiseen vaikutetaan elinvoimatoimenpiteillä, jotka liisäävät yrityksiä ja työpaikkoja. Pakolaisten vastaanottaminen valtuuston päätösten mukaisesti. Suomussalmen markkinointi Erä-Kainuun elinvoimaisena keskuksena ja yrittämisen alueena. Aktiivisella viestinnällä rakennetaan kuvaa rohkeasti uudistuvasta yhteisöstä, jossa on hyvä elää ja yrittää.	Asukasluvun kehitys Myönnetyt omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen rakennusluvut Pakolaisten määrä ja paikkakunnalla pysyvyys. Verkkosivujen kävijämäärät ja sosiaalisen median seuraajat, kyseilyt	Kunnassa on vuonna 2025 asukkaita 7500 Positiivinen nettomuutto Toteutuminen: Nettomuutto -6 asukasta. Olennainen parannus pitkän aikavälin trendiin, jatkumoa 2021 positiiviseen toteumaan. 31.12.2022 kunnan asukasmäärä 7 367 henkilöä, vähennystä 141 asukasta. Muuttajamarkkinoinnin mallin luominen Toteutuminen: Muuttoliikkeeseen vaikuttaminen kuntastrategian vision keskeiseksi teemaksi – poikkitoimialainen vaikuttamismalli kuntastrategian sisällä

<p>Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä</p>	<p>Johtamisella kannustetaan uudistumiseen, joka edistää uusien yritysten syntymistä ja olemassa olevien menestymistä sekä digitaalisten palvelujen tuottamista.</p> <p>Uusia talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ja ohjelmia hyödynnetään johtamisessa.</p>	<p>Digitaalisten palveluiden käyttöönotto.</p> <p>Kuntalaiskyselyn analyysi palveluiden toimivuudesta</p>	<p>Digitaalisten palveluiden lukumäärä.</p> <p>Kuntalaisten on helppo saada tietoa ja käyttää kunnan palveluita, myös digitaalisessa muodossa olevia.</p> <p>Toteutuminen: Toteutuneet. Sähköisiä lomakkeita kuntalaisille 18. Suomi.fi-viestinnässä kehitettävää.</p> <p>Tieto liikkuu hyvin kuntaorganisaation sisällä ja kunnan toiminnasta viestitään myös ulospäin.</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut</p>
<p>Edistetään uusien työpaikkojen syntymistä matkailua ja biotaloutta kehittämällä</p>	<p>Lisätään resursseja matkailun ja biotalouden kehittämiseen.</p>	<p>Avainaloille syntyneet uudet yritykset</p>	<p>Kaksi uutta matkailuyritystä vuosittain. Yksi uusi biotalouden yritys vuosittain.</p> <p>Toteutuminen: 4 uutta matkailuyritystä. Lisäksi 2 uutta yrittäjää omistajanvaihdoksen kautta.</p>
<p>Uusien investointien saaminen kuntaan</p>	<p>Yhteinen näkemys matkailu- ja biotaloutta tukevista investoinneista.</p> <p>Matkailua ja biotaloutta tukeva infrastruktuuri luo edellytyksiä matkailuelinkeinon ja biotalouden työpaikkojen kasvulle.</p> <p>Kuntamarkkinoinnin kehittäminen.</p>	<p>Investointien lukumäärä</p>	<p>Hossaan vuosittain vähintään yksi uusi majoitusinvestointi</p> <p>Toteutuminen: Pienehköjä majoitusinvestointeja toteutunut</p> <p>Yksityisiä investointeja vuosittain, mittaamisen kehittäminen</p> <p>Toteutuminen: Työllistävien teollisuusyritysten investoinnit 1,5–2 m€</p>
<p>Kunta tekee aktiivista yhteistyötä yli kuntarajojen</p>	<p>Yhteistyöstä muiden kuntien kanssa haetaan, lisäarvoa erityisesti digitaalisten palvelujen ja työvoimapalvelujen tuottamisessa (kuntakokeilu).</p> <p>Turvataan sosiaali- ja terveyspalvelujen saavuus ja laatu aktiivisella vaikuttamisella.</p> <p>Osaaminen lisääntyy verkostoyhteistyön myötä.</p> <p>Verkostoyhteistyössä vaikuttaminen on aktiivista ja tieto liikkuu sujuvasti.</p> <p>Euroregio ry ja ystävyyskuntatoiminta.</p>		<p>Mittariston kehittäminen yhteistyölle kuntastrategia- ja talousarvion päivittämisessä vuoden 2022 aikana.</p> <p>Toteutuminen: Olenaisiin osin toteutunut. Vuonna 2022 käynnistettiin digihanke yhteistyössä monen Kainuun kunnan kanssa. Lisäksi HYTE-työtä varten yhteistyön tavoitteet/mittarit kirjattiin HYTE-suunnitelmaan.</p>

Perustelut:

Tulevaisuuden palveluverkko koostuu lähipalveluista ja kaikista niistä palveluista, joissa hyödynnetään tietotekniikkaa jossain muodossa.

Alueiden kehittäminen etenee informaatioteknologiaa, sähköisiä palveluita, mutta myös perinteistä viestintää ja palvelutarjontaa hyväksikäyttäen. Kehittämisen tavoitteena on parantaa asukkaiden elämänlaatua ja ekotehokkuutta. Tällöin korostetaan fiksua ratkaisuja:

- hallinnossa (uusien teknologiaratkaisujen mahdollistaminen),
- asukkaiden omaehtoisen toiminnan edistämiseksi,
- elämisessä (liikkumisen digiratkaisut ja minimointi),
- talouden tehokkuuden kehittämisessä ja
- ympäristöä koskevien ratkaisujen suunnittelussa (sujuvat liikenneketjut).

Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla informaatioteknologialla voidaan ratkaista esimerkiksi pitkistä etäisyyksistä aiheutuvia haasteita, palvelutarjontaan liittyviä ongelmia ja luoda mahdollisuuksia asukkaiden osallisuudelle ja omaehtoiselle toiminnalle.

EU:n saavutettavuusdirektiivin tavoitteena on edistää kaikkien mahdollisuutta toimia täysivertaisesti digitaalisessa (2016/2102) yhteiskunnassa ja luoda yhdenmukaiset minimitaso vaatimukset julkisen hallinnon verkkopalveluiden saavutettavuudelle sekä parantaa digitaalisten palveluiden laatua. Saavutettavuusdirektiivi on otettu huomioon myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisessa ja verkkosivujen kehittämisessä.

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa	Ylijäämien hallittu käyttö. Raportointi tukee talouden ennakoivaa suunnittelua ja johtamista. Automaattinen talousraportointi	Vuosikate ja taseen ylijäämä Raportoinnin määrä	Toimintakulut sopeutetaan vuosikatetavoitteeseen ja niitä voidaan kasvattaa vain tulorahojituksen kasvun verran Toteutuminen: Toteutunut Kuukausittain kunnanhallitukselle Osavuositarkastukset kolme kertaa vuodessa ja tilinpäätös, syyskuussa lisäksi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta Toteutuminen: Toteutunut Kaikki raportit ajoissa Valtiokonttorille Toteutuminen: Toteutunut
Kilpailukykyinen verotus ja maltillinen lainanotto	Verotus pidetään kohtuullisella tasolla	Tulo- ja kiinteistövero- prosentit	Tuloveroprosentti noin 1 prosenttiyksikön koko maan keskiarvoa korkeampi

	Lainarahoitusta käytetään työllisyyttä edistäviin tai käyttötaloudessa säästöjä tuoviin investointeihin	Lainakanta/asukas	Toteutuminen: Suomussalmi/koko maa tulovero 21,50 / 20,01 Kiinteistöveroprosentit Kainuun keskiarvoa Toteutuminen: yleinen kiinteistövero 1,05 / 1,08 vak. asunto 0,55 / 0,56 muu kuin vak. asunto 1,10 / 1,20 Lainakanta on maan keskiarvossa. Toteutuminen: Suomussalmi 3711 €/as koko maa TPE2022 3363 €/as
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit	Suunnitellaan investointeja ja houkuttelevaa ja mahdollistavaa kaavoitusta uusi rataterminaali ja Hossan rakentamismahdollisuudet huomioiden. Kunta osallistuu erillishankinnan perusteella strategisesti tärkeiksi määritettyihin investointihankkeisiin.	Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit lukumäärä	0-1/vuosi
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Hankintaohjeiden päivittäminen Hankinnat tehdään pääsääntöisesti Clouidi-järjestelmän kautta.	Clouidiassa tehtyjen hankintojen määrä	85 % vähintään 5000 euron hankinnoista tehdään Clouidian kautta.

Perustelut:

Kestävä taloudenpito edellyttää, että toimintakulut sopeutetaan vuosikatetavoitteeseen ja kuluja voidaan kasvattaa vain tulorahoituksen kasvun verran. Toimintaympäristössä tapahtuvat palvelujen kysynnän muutokset huomioidaan ja niihin varaudutaan ennalta.

Hankintatoimi on tärkeä osa kunnan strategista päätöksentekoa. Kunnan hankintaohjeita uudistetaan siten, että hankintaprosessien ja hankinnan kohteiden innovatiivisuus voidaan huomioida hankintojen toteuttamisessa.

Kootaan hankinnat tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi säästöjen aikaansaamiseksi keskittämällä kunnan omia hankintoja ja hyödyntämällä maakunnallista yhteistyötä.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmen saavutettavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä kehittämällä	Yhteistyö Kuusamon ja Kajaanin sekä Oulun alueen toimijoiden kanssa saavutettavuuden ja yhteysliikenteen parantamiseksi.	Olemassa olevien yhteyksien määrä	Sujuvat yhteydet Kajaaniin, Ouluun ja Helsinkiin

<p>Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä</p>	<p>Uusien tukipalveluiden käyttöönotto, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut. Toimintamallien tehostaminen.</p> <p>Uuden tiedonohjaussuunnitelman ja asianhallintajärjestelmän käyttöönotto.</p>	<p>Virheraportit ja yhteistyöpalaverit tukipalvelujen tuottajien kanssa</p> <p>Uuden asianhallintajärjestelmän ja TOS:n käyttöönoton aikataulu.</p>	<p>Virheraporttien kunnan virheiden määrä vähenee kolmanneksella.</p> <p>Toteutuminen: Ei toteutunut. Virheraportteja on seurattuja ja virheiden määrä on vähentynyt, kuitenkin kolmanneksen tavoite ei onnistunut.</p> <p>Uusi asianhallintajärjestelmä ja TOS käyttöön 01/2022. Asiat siirtyvät johdonmukaisesti asianhallinnassa ja päätöksenteossa.</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut.</p>
<p>Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta</p>	<p>Kuntastrategian mukaista osaamista vahvistetaan.</p> <p>Kehityskeskustelujen ja perehdyttämisen käytäntöjä parannetaan.</p> <p>Palkkajärjestelmän motivoisuuden ja läpinäkyvyyden kehittäminen</p> <p>Henkilöstön työhyvinvointia parannetaan ja seurataan aktiivisesti.</p>	<p>Osaamisen ja koulutusten seurantajärjestelmä OSS saadaan täysin käyttöön.</p> <p>Kehityskeskusteluprosentti Perehdyttämiskansion valmiusaste ja lanseerausaikataulu</p> <p>Henkilökohtaisten lisien ja kertapalkkioiden periaatteiden käyttöönoton aikataulu.</p> <p>Poissaolojen seuranta, henkilöstökyselyn tulokset ja tyhy-etuuden käyttöaste.</p>	<p>OSS:n perehdyttämislomake, koulutusten hakulomake ja kehityskeskustelulomake koko organisaatiossa käytössä.</p> <p>Toteutuminen: Olenaisiin osin toteutunut. Perehdyttämislomake on valmis ja siirretty OSS:n. Käyttöttestaus vielä kesken.</p> <p>Kehityskeskusteluprosentti 100</p> <p>Toteutuminen Ei toteutunut. OSS-raporttien perusteella voidaan todeta, että kaikkien osalta ei ole käyty kehityskeskusteluja.</p> <p>Perehdyttämiskansio valmis 6/2022</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut</p> <p>Periaatteet valmiina uusia järjestelyeriä varten 4/2022 mennessä</p> <p>Toteutuminen: Ei toteutunut. Työehtosopimusneuvottelut venyivät ja uuden sopimuksen mukaiset järjestelyerät jaossa vasta 6/2023.</p> <p>Sairauspoissaolot ≤ 13 työpäivää henkilöä kohden</p> <p>Toteutuminen: Ei toteutunut. 15,6 työpäivää/henkilö. Kasvu on yhdistettävissä selkeästi koronapandemian myötä lisääntyneisiin sairauspoissaoloihin.</p>

			<p>Omaa tyhy-etuuttaan käyttää vähintään 60 % etuuteen oikeutetusta henkilöstöstä</p> <p>Toteutuminen: Tyhy-etuutta käytti 77 % etuuteen oikeutetuista henkilöistä.</p>
--	--	--	--

Perustelut:

Saavutettavuus on moniulotteinen käsite, jolla on kuitenkin harvaan asutulla maaseudulla suuri merkitys. Digitaaliset palvelut ja sisällöt tulee EU-direktiivien mukaan taata kaikille, kun palveluja kehitetään. Alueen ja kunnan fyysinen sijainti ja logistinen saavutettavuus on keskeinen tavoite, kun puhutaan asukkaiden ja yritysten sijoittumisesta kuntaan.

Palvelutuotannon uudistaminen perustuu informaatioteknologian hyödyntämiseen. Erityisesti harvaanasutulle maaseudulle uusi teknologia tarjoaa mahdollisuuksia järjestää palveluja nykyistä kattavammin. Toisaalta on huolehdittava myös siitä, että uusista palvelumahdollisuuksista tiedetään ja että niiden käyttöön opastetaan.

Henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen tilaa kartoitetaan henkilöstökyselyllä, minkä lisäksi tavoitteena on, että kehityskeskustelut käydään jokaisen työntekijän kanssa. Tämän kaltainen tilanteen kartoittaminen ja konkreettisen tavoitteet ovat avaimia kohti tiedolla johtamista ja parempaa ikäjohtamista eri ikäiset työntekijät huomioiden.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	<p>Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia lisätään hyödyntämällä digitaalisuutta</p> <p>Vaikuttamistoimielimiä osallistetaan kuntastrategian päivittämiseen</p> <p>Kuntalaisia osallistetaan kuntastrategian päivittämiseen</p>	<p>Sähköisten asiointipalveluiden (lomakkeiden lukumäärä)</p> <p>Toteutuneet yhteistyöpäivät, lausunnot</p> <p>Kuntalaiskyselyn vastausaste</p>	<p>15 kuntalaisille keskeistä lomaketta muutettu myös sähköiseen muotoon</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut</p> <p>Yhdistetyn vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa pidetään yhteistyötapaaminen strategiaa koskien, molemmilta toimielimiltä lausunnot päivitysideoista.</p> <p>Toteutuminen: Olennaisin osin toteutunut. Vaikuttamistoimielimien jäsenet vastasivat strategiakyselyyn. Tapaamisen järjestettiin strategiaan kytkeytyvän HYTE-suunnitelman tiimoilta.</p> <p>Vähintään 300 kuntalaista vastaa kuntalaiskyselyyn</p> <p>Toteutuminen: Ei toteutunut. Lähelle päästiin, sillä vastauksia saatiin 285.</p>
Kunta tukee työnhakijoiden työllistymistä työvoiman ja työnantajien kohtaantoa kehittä-	Työllisyydenhoidon kuntakoikeilun myötä siirtyvät toimenpiteet vakiinnutetaan osaksi kunnan työllisyydenhoitoa.	Työttömyysaste	<p>Työttömyysaste on alle 13 %</p> <p>Toteutuminen: kumulatiivinen 10,8 %</p>

mällä.		Työllisyysaste	Työllisyysaste paranee
Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus	Pakolaisten vastaanotto valtuuston päätösten mukaisesti	Uusia pakolaisia muuttaa kuntaan vuosittain valtuustossa päätetty ja kiintiön mahdollistama määrä.	Pakolaisohjauksen sijoitautumispalvelut mahdollistavat kielen opiskelun ja ammatilliset jatkokoulut työhön, yrittäjyyteen ja koulutukseen. Toteutuminen: Olennessin osin toteutunut. Maahanmuuttotyön organisointi muuttui vuoden 2022 aikana.
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Hyvinvointisopimukset yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Yhteisöjä osallistetaan kuntastrategian päivittämiseen	Ajantasaisten kumppanuussopimusten määrä. Yhteisöillan toteutuminen.	Ainakin yksi päivitetty kumppanuussopimus vuonna 2022. Toteutuminen: Toteutunut. Yhteisöilta strategiaa koskien toteutuu. Toteutuminen: Ei toteutunut. Aikatauluisista ja koronatilanteen vuoksi osallistaminen toteutettiin kyselyn avulla.
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Kehitetään kunnan digitaalista asiakaspalautejärjestelmää, jota hyödynnetään asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi asiakkaiden kanssa. Huomioidaan myös saavutettavuus ja tiedonhallintalaki.	Asiakaspalautetta pystytään hyödyntämään palveluiden muotoilussa.	Asiakaspalautejärjestelmä on toiminnassa, palautejärjestelmistä tiedotetaan ja tulleiden palautteiden määrää seurataan. Toteutuminen: Osittain toteutunut. Palautteiden määrää seurataan. Asiakaspalautejärjestelmän kanssa on ollut teknisiä ongelmia. Järjestelmä uudistuu vuoden 2023 nettisivu-uudistuksen yhteydessä.

Perustelut:

Asiakaslähtöisten palvelujen kehittämisen lähtökohtana ovat ihmisten tarpeet ja olosuhteet. Hallinnon asiantuntijuuden rinnalla tarvitaan asiakkaiden aloitteellisuutta ja vaihtoehtoisia valintoja. Tätä varten tarvitaan erilaisten osallistumismahdollisuuksien ja kanavien käyttämistä. Näitä ovat vaikuttamistoimielimien aloitteet ja kannanotot sekä osallisuus, asiakastytyväisyyskyselyt, asiakaspalautejärjestelmät ja asiakasraadit. Palvelumuotoilua hyödynnetään asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi.

Kunnan, yritysten ja järjestöjen yhteistyöllä edistetään palvelujen saatavuutta erityisesti haja-asutusalueella ja tuetaan uusien palveluratkaisujen kehittämistä.

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Luontoa hyödynnetään kestävästi elinkeinona matkailuun sekä virkistykseen ja hyvinvointiin	Hossan kansalliseen ja kansainväliseen tunnettuuteen perustuvan matkailun ja sitä tukevien palvelujen kehittämisen.	Matkailupalvelut ja yritysten määrä. Matkailumarkkinoinnin näkyvyys.	Matkailupalvelujen infrastruktuuri tukee matkailu- ja siihen liittyvien palvelujen kehittymistä. Toteutuminen: Matkailupalveluiden työ kansainvälisten

			matkanjärjestäjien lisäämiseksi johtanut saksalaisen matkanjärjestäjän myynnin avaamiseen.
Omaleimaista kulttuuria hyödynnetään elinkeinotoiminnassa	Kunnan sotahistorian ja kohteiden tuotteistaminen matkailupalvelukokonaisuudeksi	Kävijöiden määrä	Kävijämäärät kasvavat. Toteutuminen: Ei kasvua
Kuntalaisten kuntaidentiteetin rakentumista tuetaan aktiivisesti.	Kunta viestii suunnitelmallisesti ja hyödyntää kuntalaisten näkemyksiä ja kuntakuvia. Kuntalaisia osallistetaan kunnan toimintaan ja kunta on aktiivisesti läsnä tapahtumissa.	Asiakaspalaute, tapahtumiin osallistumisen aktiivisuus, kunnan näkyminen mediassa ja sosiaalisessa mediassa.	Vahva kuntaidentiteetti, jota voidaan hyödyntää palveluiden kehittämisessä ja markkinoinnissa. Toteutuminen: Olennessin osin toteutunut. Asiakaspalautetta on kerätty ja tapahtumiin on osallistuttu aktiivisesti. Medianäkyvyyden seuranta otettu käyttöön vuonna 2022.

Vastuuhenkilöt:

Kunnanjohtaja Erno Heikkinen, p. 044 777 3344
Hallintojohtaja Anniina Niemelä, p. 040 688 4499
Elinvoimajohtaja Jonne Maaninka, p. 040 688 4480

Koko kunnan henkilöstön määrä ja kustannukset (ulkoiset)

	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	248	238	234	242	235
Henkilöstömenot, €/asukas	1 897	1 955	2 079	2 099	2 138
Toimintakulut, €/asukas	8 250	8 970	9 075	8 922	9 374
Toimintakate/asukas	7 165	7 723	7 603	7 740	8 107

Vuosi	Kuntalaisaloitteet	Valtuustoaloitteet
2010	14	5
2011	11	5
2012	11	3
2013	12	6
2014	9	2
2015	9	4
2016	12	4
2017	19	5
2018	20	7
2019	16	2
2020	12	7
2021	10	5
2022	14	5

HALLINTOPALVELUT

Hallintopalvelut kokonaan, sis. Työllisyyden, joka on siirtynyt Elinvoimapalveluille 1.5.2020 alkaen	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Hallintopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	623 165,83	775 397,00	775 397,00	801 360,76	103,35	-25 963,76
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 692 572,85	-3 898 408,45	-3 898 408,45	-3 584 236,40	91,94	-314 172,05
TOIMINTAKATE	-3 069 407,02	-3 123 011,45	-3 123 011,45	-2 782 875,64	89,11	-340 135,81
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 903,70	-1 615,00	-1 615,00	-5 605,92	347,12	3 990,92
TILIKAUDEN TULOS	-3 080 310,72	-3 124 626,45	-3 124 626,45	-2 788 481,56	89,24	-336 144,89

Hallintopalvelut vastaa:

- Kunnanvaltuuston ja -hallituksen päätöksenteon valmistelusta sekä tarkastuslautakunnan kokousten valmistelusta tarkastuslautakunnan ohjeiden mukaisesti.
- Päätöksenteon lainmukaisuudesta
- Henkilöstö-, arkisto- ja taloushallintopalveluista
- Sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä sekä viestinnän kehittämisestä
- Pakolaisohjauspalveluiden järjestämisestä
- Kunnan omien tietojärjestelmien toimivuudesta ja integroinnista kuntayhtymän järjestelmäympäristöön sekä sähköisen asioinnin kehittämisestä

Hallintopalvelut toteuttaa:

1. Kunnanhallituksen hallintopalvelujen toimialalle määrittelemiä tavoitteita ja toimenpiteitä:
  - Väestökehityksen tukeminen (pakolaisten vastaanotto ja palvelut, viestintä)
  - Digitaalisten toimintamallien edistäminen (palvelut, osallisuus, osaaminen)
  - Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen
  - viestintä ja sen välineet
  - Henkilöstöpolitiikan yhteiset linjaukset ja toimeenpano
2. Hallintopalvelujen toimialakohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet:

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä	Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) jatkuva päivittäminen Kunnan sähköisen tiedonhallinnan ja kirjaamiskäytäntöjen kehittäminen sekä juurruttamien arkityöhön. TAHE-järjestelmien aktiivinen käyttö ja hyödyntäminen johtamisessa Tietosuoja-asetuksen mukainen toiminta, tiedonhallintalain huomiointi.	Tiedonohjaussuunnitelmaa kehitetään toiminnan edistyessä. Kirjaamiskäytäntöjen toimivuus ja asioiden eteneminen päätöksentekoon. Toimivuus, käyttäjäpalautte Tietosuoja-asetuksen edellyttämät toimenpiteet on tehty ja vaadittuja toimenpiteitä jatketaan.	Tiedonohjaussuunnitelman ja D10 käyttöönotto ja juurruttaminen vuoden 2022 alusta. Toteutuminen: Toteutunut. Uusi asianhallintajärjestelmä ja TOS-saatu onnistuneesti käyttöön. Kirjaamiskäytäntö tukee sähköistä asiakirjahallintoa. Toteutuminen: Toteutunut TAHE-järjestelmät toimivat ja mahdollistavat tehokkaan toiminnan ja tiedolla johtamisen. Toteutuminen: Toteutunut Tietosuoja-asetuksen vaatimat ohjeet ja lomakkeet ovat valmiit. Toteutuminen:

	Suomi.fi-palvelun käyttöönoton laajentaminen ja kytkeminen palvelutoimintaan.		Toteutunut Suomi.fi-tunniste käytössä kaikilla sitä tarvitsevilla. Toteutuminen: Olennaisin osin toteutunut. Käytännössä ja valtuuksien hakemisessa vielä kehitettävää. Kytketty syksyllä 2022 alkaneeseen digihankkeeseen.
”	Sähköisen kokoushallinnan kehittäminen. Tarvittava infrastruktuuri, tuki ja koulutus.	98 % päätöksentekijöistä ja kaikki viranhaltijat käyttävät kokousasiakirjoja sähköisessä muodossa.	Kokousasiakirjat lähetetään ja niitä käytetään sähköisessä muodossa. Toteutuminen: Toteutunut
Viestintä auttaa kuntakuvan kehittämistä, niin kunnan sisällä kuin kunnasta ulospäinkin. Viestintä parantaa kunnan päätöksenteon ja toiminnan läpinäkyvyyttä ja tukee kuntalaisten osallisuutta.	Aktiivisella viestinnällä rakennetaan kuntakuvaa ja kunnan tunnettuutta sekä luodaan mahdollisuuksia kuntalaisten osallisuudelle. Viestintäkanavia käytetään monipuolisesti (verkkosivut, some-kanavat, tiedotteet ja kampanjat, info-tv), jotta niiden kautta tavoitetaan kuntalaiset, kesäasukkaat ja potentiaaliset muuttajat. Henkilöstöä opastetaan tunnistamaan viestintää vaativia tilanteita ja käyttämään eri viestintäkanavia. Palvelutietovarantointegraatio etenee. Kunnan internetsivujen sisältö on ajantasaista ja tieto helposti löydettävissä.	Seuraajien määrä Kunnan internetsivut ja muut kanavat mahdollistavat osallistumisen ja markkinoinnin. Viestintä- ja markkinointiryhmien tekemä seuranta. Palvelutietokuvausten ajantasaisuus, asiakaspalaute.	Kunnan viestintä on sujuvaa, yhtenäistä ja henkilöstö osaa käyttää viestintäkanavia. Päätöksenteko on läpinäkyvää ja siihen liittyvä viestintä on avointa. Toteutuminen: Toteutunut Kunnan viestintä tukee kuntamarkkinointia ja kunnan roolia palveluntarjoajana, asuinympäristönä ja työympäristönä. Toteutuminen: Toteutunut Suomi.fi-sivuston käyttö ja palvelutietokuvaukset ovat juurtuneet osaksi toimintaa. Saavutettavuus paranee entisestään. Toteutuminen: Olennaisin osin toteutunut. Uusi integraatio uusille nettisivuille 2023. Pienten kuntien sähköiset palvelut-hanke alkoi syksyllä 2022. Kunnan internetsivut toimivat pitkällä aikavälillä sähköisen palvelutarjonnan alustana ja vaivattoman osallistumisen kanavana. Toteutuminen: Toteutunut

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso

<p>Menot ja tulot ovat tasapainossa</p>	<p>Kunnan taloutta ja sen tasapainoa seurataan aktiivisesti. Talousarvion sitovuudesta pidetään huoli.</p> <p>Taloustietojen automaattinen raportointi</p> <p>Tulorekisterin käyttöönotto</p>	<p>Talousraportit kuukausittain kunnanhallitukselle ja osavuositarkastukset neljännesvuosittain hallitukselle ja valtuustolle</p> <p>Kaikki vaaditut talousraportit saadaan automaattisesti järjestelmästä</p> <p>Varhaiskasvatuksen hoitomaksujen päättämiseen saadaan huoltajien palkka- ja etuustiedot tulorekisteristä</p>	<p>Vuosikate kattaa poistot Tilinpäätös ylijäämäinen Tulo- ja kiinteistövero prosentit maan keskiarvoa</p> <p>Toteutuminen: Vuosikate/poistot: 246 % Tilinpäätös +5,243 milj. €</p> <p>Kaikki vaaditut raportit raportoidaan, kommentoidaan ja hyväksytään ajoissa Valtiokonttorille.</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut.</p> <p>Palkka- ja etuustiedot haetaan tulorekisteristä hoitomaksuja päätettäessä</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut</p>
<p>Osaavat ja innovatiiviset hankinnat</p>	<p>ICT-palvelujen uudelleen järjestely</p> <p>Pienen kunnan verkko-kauppapaketti</p>	<p>Uuden palveluntuottajan tarjoamat ICT-palvelut on otettu käyttöön.</p> <p>Verkkomaksaminen on otettu käyttöön.</p>	<p>Joustavat ja asiakaslähtöiset tukipalvelut</p> <p>Toteutuminen: Olennaisin osin toteutunut. Palvelut saatu onnistuneesti juurrutettua käyttöön.</p> <p>Verkkokauppaan on lisätty tuotteita ja sen käyttö on sujuvaa.</p> <p>Toteutuminen: Tuotteita lisätty, käyttö vaatii vielä lisäharjoitusta.</p>

Perustelut:

Kestävä taloudenpito on kunnan toiminnan lähtökohta. Uuden teknologian ja raportointivälineiden hyödyntäminen tulee talouden seurantaan.

<p>Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti</p>			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
<p>Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä</p>	<p>Kansallisen palveluarkkitehtuurin edellyttämien palvelujen kuvaaminen verkkoon.</p> <p>Otetaan käyttöön tunnistautuminen ja viestinvälitys mahdollisuuksien mukaan.</p>	<p>Palvelukuvausten kattavuus.</p> <p>Käyttöaste ja käytön sujuvuus.</p>	<p>Palvelutietokuvauksia on riittävästi ja ne ovat ajan tasalla.</p> <p>Toteutuminen: Olennaisin osin toteutunut. Kehitettävää on palvelutietokuvauksen päivittämissä käytännöissä.</p> <p>Kunnan digitaaliset palvelut on kuvattu ja ne ovat asiakkaiden käytössä www.suomi.fi palvelun kautta ja integroituna kunnan www-sivustolla.</p>

	Sähköisten lomakkeiden käyttöönoton aloittaminen asteittain.	Sähköisten lomakkeiden määrä	<p>Toteutuminen: Osittain toteutunut. Teknisiä syistä uusi Suomi.fi-integraatio toteutetaan uusille sivuille 2023.</p> <p>Henkilöstö- ja luottamus- henkilöhallinnon lomakkeet sähköisiä. Vähintään 15 sähköistä lomaketta kuntalaisille.</p> <p>Toteutuminen: Toteutunut. Luottamus- henkilöhallinnon lomakkeet valmistuneet 12/2022, tiedotettu 9.2.23.</p>
--	--	------------------------------	---

Perustelut:

Tavoitteena on, että vuoden 2022 aikana julkishallinnon toimijat tehostavat www.suomi.fi palvelun käyttöön- ottoa ja viestivät kansalaisille ensisijaisesti sähköisesti sen avulla (tunnistautuminen ja viestit ovat käytössä). Tiedonhallintalaki huomioiden keskeistä on, että sähköiset lomakkeet ja suomi.fi-tunnistautuminen saadaan käyttöön – tällä on vaikutusta niin tietoturvaan, henkilötietojen käsittelyyn kuin yleisestikin asioiden etenemi- seen kohti päätöksentekoa.

Lisätietoa toteumiin:

Suomi.fi-palvelujen kehittäminen päätettiin vuonna 2022 yhdistää valtionvarainministeriön rahoitusta saanee- seen Pienten kuntien palvelut ajasta ja paikasta-riippumatta hankkeeseen. Tämän vuoksi osa Suomi.fi- palvelujen aikatauluista on muuttunut. Osa integraatioista jätettiin teknisistä- ja kustannussyistä uudistetta- vaksi vuoden 2023 nettisivu-uudistuksen yhteydessä. Tässäkin voidaan hyödyntää hankkeesta saatua koulu- tusta ja asiantuntijapalveluja.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	Saavutettavuusdirektiivin huomioimiseksi kuntalai- sia kannustetaan säh- köiseen itseasiointiin ja kunta tarjoaa itseasiointi- pisteitä.	Itseasiointipisteiden määrä	Vähintään kaksi toimipis- tettä, joissa itseasiointi- koneita käytössä. Toteutuminen: Toteutunut. Itseasiointi- pisteitä mm. kirjastolla ja Kumppanuustalolla.
	Hyvinvointityö ja kunta- strategia huomioivat toisensa ajantasaisesti	HYTE-suunnitelman päivittämisaikataulu.	Kuntastrategian myötä päivitetty HYTE-ohjelma TAS-kirjaan 2023. Toteutuminen: Toteutunut suunnitelman laatimisen osalta. HYTE- suunnitelma on kuitenkin nykyisin oma erillinen asiakirjansa.
Pakolaisten vastaanotto valtuuston päätösten mukaisesti	Pakolaisohjauksen sijoit- tumispalvelujen toteut- taminen ja asiakkaiden tarpeiden edellyttämä palveluohjaus.	Pakolaisina saapuneet uudet kuntalaiset saavat lain edellyttämät palve- lut ja kotoutuminen on- nistuu.	Kotoutumisen alkuvaihe toteutuu kieli- ja luki- opintojen, tarpeen mu- kaisen ammatillisen kou- lutuksen tai työkokeilujen muodossa. Aikuisten perusopetuksen järjes- täminen toteutuu myös jatkossa. Toteutuminen: Olennaisin osin toteutu-

		Kielikurssien määrä.	nut Vähintään kaksi suomen kielen osaamista tukevaa kielikurssia toteutuu muun opetuksen lisäksi. Toteutuminen: Ei toteutunut. Henkilöstö- vaihdoksista ja perehtymisvaiheesta johtuen siirretty tavoitetta.
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.	Kehittämistyössä hyödynnetään asiakaspalautetta.	Asiakaspalautteisiin vastaamisen aikataulun toteutuminen.	Kaikkiin järjestelmän kautta tulleisiin asiakaspalautteisiin lähetään heti vastaanottoviesti ja vastaus annetaan yhden kuukauden kuluessa. Toteutuminen: Olennaisin osin toteutunut. Kuittausviesti lähetetään heti vastauksen tultua ja palautteisiin on vastattu pääsääntöisesti kuukauden kuluessa. Jos palaute on luokiteltu aloitteeksi, tällöin vastaaminen aloitekäytännön mukaisesti.

Perustelut:

Pakolaisohjauksen kehittäminen tukee pakolaisten kotoutumista ja toiminnan jatkuvuus mahdollistaa myös uusien pakolaisten vastaanoton. Kuntastrategiassa on keskeistä huomioida hyvinvointityö, jotta ne kytkeytyisivät yhteen ja mahdollistaisivat tarkoituksenmukaiset toimenpiteet.

Lisätietoa toteumiin:

Vuonna 2022 pakolaisohjauksen toiminta muuttui merkittävästi, kun useita vuosia pakolaisohjaajana toiminut henkilö jättäytyi pois pakolaisohjauksesta. Toimintamallia muutettiin siten, että vuoden 2022 kesällä aloitti vakituinen maahanmuutto-ohjaaja ja määräaikainen pakolaisohjaaja. Vuonna 2022 toimintansa aloitti myös laaja maahanmuuttotiimi.

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Vahva kuntaidentiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri.	Aktiivisella ja monipuolisella viestinnällä tehdään kunnan toimintaa tunnetuksi niin kuntalaisille kuin muillekin. Kuntalaisten näkemyksiä kunnasta hyödynnetään.	Medianäkyvyyden seurannan toimivuus.	Suomussalmen kuntaidentiteetti on vahva ja se tukee kunnan imagon rakentamista ja imago työtä. Medianäkyvyyden seuranta käytössä. Toteutuminen: Toteutunut. Medianäkyvyyden seurantajärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2022. Vuoden 2023 tavoitteena on kehittää raportointia systemaattisemmaksi.

Perustelut:

Suomussalmen kunnan hallintopalvelut tukee omalla panoksellaan kunnan vahvaa identiteettiä ja kuntalais-ten kuntaidentiteetin kehittämistä sekä kunnan vahvaa omaleimaista kulttuuria, jota kunnan omien toimijoiden ohella tuottavat monet toimijat. Keskeisellä sijalla on kunnan omien palveluiden, viestinnän ja markkinoinnin kautta tukea kuntaidentiteetin rakentumista esimerkiksi osallistamalla kuntalaisia viestintä-, markkinointi- ja kehittämistyöhön sekä viestiä aktiivisesti kuntaorganisaation arkitoiminnasta.

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, p. 040 688 4499
Talouspäällikkö Sirpa Kovalainen, p. 044 777 3375

HALLINTOPALVELUT (ulkoiset)	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	11	7	7	9	9
Henkilöstömenot, €/asukas	180,11	189,42	196,97	206,25	201,65
Toimintakulut, €/asukas	275,21	248,23	256,43	266,95	246,81
Toimintakate, €/asukas	230,49	208,97	215,36	222,58	194,72

ELINVOIMAPALVELUT

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Elinvoimapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	112 383,52	23 700,00	23 700,00	54 284,60	229	-30 584,60
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-822 304,61	-810 881,45	-810 881,45	-761 026,42	94	-49 855,03
TOIMINTAKATE	-709 921,09	-787 181,45	-787 181,45	-706 741,82	90	-80 439,63
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 733,77			-858,36		858,36
TILIKAUDEN TULOS	-727 654,86	-787 181,45	-787 181,45	-707 600,18	90	-79 581,27

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Työlisyyden hoitaminen						
TOIMINTATUOTOT	309 804,64	451 397,00	451 397,00	383 189,60	85	68 207,40
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 199 394,87	-1 397 490,66	-1 397 490,66	-1 124 246,88	80	-273 243,78
TOIMINTAKATE	-889 590,23	-946 093,66	-946 093,66	-741 057,28	78	-205 036,38
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 614,60	-1 615,00	-1 615,00	-1 614,60	100	-0,40
TILIKAUDEN TULOS	-891 204,83	-947 708,66	-947 708,66	-742 671,88	78	-205 036,78

Tehtävä

Suomussalmen kunnan elinvoimapalvelut tukee, edistää ja kehittää yritysten toimintaedellytyksiä siten, että nykyiset yritykset säilyvät elinvoimaisina ja kuntaan saadaan uusia yrityksiä ja osaavaa työvoimaa sekä asukkaita. Elinvoimapalveluihin kuuluvat yrityspalvelut, matkailupalvelut, työllisyyspalvelut ja maaseutupalvelut.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestökehitystä	Lisäarvon luominen potentiaalisille muuttajille asuinpaikkapäätöksen neljän lisäarvotekijän summaa optimoimalla. Asuminen, vapaa-aika, palvelut ja viihtyvyys, työ.	Tilastokeskuksen muuttoliikeraportti	Vuositasolla positiivinen nettomuutto Toteutuminen: Nettomuutto -6 Muuttajamarkkinoinnin poikkitoimialainen malli luodaan ja muuttamisen lisäarvotekijät määritetään. (4P markkinointimix.) Toteutuminen: Muuttoliikkeeseen vai-

	<p>Asuminen. Omakotirakentamista palvelevat rantatontit Ämmänsaaren lähisöllä.</p> <p>Valokuidun saatavuuden edistäminen.</p> <p>Vapaa-aika. Tunnistettujen vahvuuksien hyödyntäminen kuntamarkkinoinnissa.</p> <p>Palvelut ja viihtyvyys. Palvelusektorin toimintaedellytysten turvaaminen matkailuliiketoimintaa kasvattamalla ja omistajanvaihdoksia tukemalla.</p> <p>Työ. Etätyöntekijöiden houkuttelu kuntaan</p>	<p>Myönnetty omakotitalojen ja vapaa-ajanasuntojen rakennusluvut</p> <p>Valokuiturakentamisen toteutuminen Ämmänsaaren / Kk alueella</p> <p>Matkailumarkkinointi on osa kuntamarkkinointia ja tukee vapaa-ajan ja vaki-naisten asukkaiden määrän myönteistä kehitystä.</p> <p>Kuntamarkkinoinnilla saavutetut impressionit, konversiot ja kontaktit.</p> <p>Matkailun aluetaloudellisen kasvu ja ajankohtaisen tiedon hyödyntäminen</p>	<p>kuttaminen kuntastrategian vision keskeiseksi teemaksi – poikkitoimialainen vaikuttamismalli kuntastrategian sisällä</p> <p>Vuosittain min. 5 omakotitalon ja 15 vapaa-ajanasunnon rakennuslupaa 2022–2025 aikana Toteutuminen: Valmistunut 4 omakotitaloa ja 5 vapaa-ajan asuinrakennusta</p> <p>20 uutta kiinteistöä kuitun piiriin vuosittain Toteutuminen: Tavoite ylitetty moninkertaisesti. Tarkkaa lukua ei julkaista operaattoritietojen salassapitosyistä</p> <p>Muuttajakysely toteutetaan Toteutuminen: Kysely toteutettu</p> <p>Impressioita > 10 milj. Toteuma 15 milj. Konversioita > 50 000 Toteuma 72 000</p> <p>Kolmen vuoden seurantaväli, vuosittainen aluetaloudellisen vaikutuksen kasvu 2 % Toteutuminen: Seurantatutkimus ajoitettu vuodelle 2023</p>
<p>Edistetään uusien työpaikkojen syntyä matkailua ja biotaloutta kehittämällä.</p>	<p>Hossan alueen investointi- ja yritysmahdollisuuksien markkinointi ja kaavoituksen jatkosuunnittelu.</p>	<p>Hossan kävijätutkimus (MH)</p> <p>Rekisteröidyt uudet yritykset ja toteutuneet investoinnit</p> <p>Biotuotantolaitoksen teknologia- ja kannattavuus selvitysten raportit valmiina 2022.</p>	<p>Vuosittain 50 uutta vuodepaikkaa / 1 milj. € investoinnit Toteutuminen: 83 uutta vuodepaikkaa. 39 poistunutta vuodepaikkaa.</p> <p>Hossan kävijämäärä > 110 000 (vuosittainen 5 % kasvu) Toteuma 78 000 Polttoainejakeluasema Hossassa käytössä. Toteutuminen: Rakentamiskilpailutus toteutettu. Ei toteuttamiskelpoista tarjousta.</p>

	<p>Hossan Masterplanin päivittäminen</p> <p>Kontiomäki - Taivalkoski rata- ja terminaalihankkeen edistäminen</p> <p>Luonnontuotealan edistäminen</p> <p>Matkailun kehittämishankkeilla ja -toimenpiteillä edistetään;</p> <p>lyhyellä aikavälillä yritysten verkko-ostettavuutta, toimijoiden osaamista ja kilpailuetua sekä</p> <p>pitkällä aikavälillä matkailun digitalisaatiota, ympäristösuutta ja kansainvälisen matkailun määrää.</p> <p>Kuntakeskuksen matkailupalveluiden laajentaminen ja esiin tuonti kehityshankkeita hyödyntäen.</p>	<p>Uudistettu visitsuomussalmi.fi sivusto & majoituksen superhaku</p> <p>Uusien matkailuyritysten määrä</p> <p>Matkailijan viipymä</p> <p>Uusien aluetta myyvien matkanjärjestäjien määrä.</p>	<p>Siirretty vuoteen 2023.</p> <p>Hossa Masterplan päivitys aloitetaan Toteutuminen: Aloitettu matkailuyhdistyksen tapaamisella. Jatkotoimenpiteet 2023 haettavaan hankkeeseen.</p> <p>Palveluterminaali sekä terminaalialueen ympäristöön sijoittuvan biotuotantolaitoksen teknologia- ja kannattavuus selvitykset valmiina 2022. Toteutuminen: Selvitys valmistunut. Sijainti siirtyi selvityksen aikana Kurimoon.</p> <p>Visitsuomussalmi.fi – laskeutumissivusto käytössä. Superhakutoiminnon käyttöönoton aloittaminen. Toteutuminen: Sivusto käytössä. Superhaku siirretty seuraavaan hankehankintaan 2024.</p> <p>Vähintään 2 uutta matkailuyritystä Toteutuminen: 4 uutta yritystä. 2 uutta yrittäjää omistajanvaihdoksen kautta.</p> <p>Viipymän pidentäminen Toteutuminen: Tilasto ei saatavilla</p> <p>Vuosittain uusi myynnin aloittanut matkanjärjestäjä matkailutoimiston kautta. Toteutuminen: Saksalainen matkanjärjestäjä aloittanut FAM-työn kautta.</p>
Edistetään olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytyksiä.	Osallistutaan yritystoimintaa tukevan infran ylläpitoon (ladut, urat)	Mukana Hossan latupoolissa. Moottorikelkkayhdistyksen tukeminen ja mukana maakunnallisessa kelkkailun edistämishankkeessa	Hossassa ylläpidettäviä laturia 50–60 km. Moottorikelkkauria 550 km Toteutunut Maastopyöräreittien lisääminen. Toteutuminen: 4 maastopyöräreittiä

	<p>Yritysryhmähankkeiden ja kehittämishankkeiden aktiivointi ja toteuttaminen KAMK-yhteistyössä</p> <p>Aloittavan yrityksen neuvontakonseptin vakiinnuttaminen</p> <p>Yrityspalveluiden toteuttaminen yrityskartoituksessa ilmenneiden tarpeiden perusteella.</p> <p>Matkailun markkinointiviestintää toteutetaan arvoketjun ja brändihierarkian pohjalta.</p> <p>Markkinointisuunnitelmaa toteutetaan huomioiden eri asiakasryhmät. Viestintä ja jakelukanavia kehitetään.</p>	<p>Yritysryhmä- ja kehittämishankkeiden määrä ja vaikuttavuus</p> <p>Kartoitettujen yritysten määrä. Kohdennetut toimenpiteet kartoituksen seurauksena, mm. omistajanvaihdokset, investoinnit, työvoiman etsiminen, kehitysprojektit.</p> <p>Markkinointisuunnitelman vakiinnuttaminen</p> <p>Verkkolöydettävyyden ja –ostettavuuden lisääntymisen matkailutarjonnassa.</p>	<p>kartoitettu ja toimenpidesuunnitelmat tehty maastotyötä varten.</p> <p>Osallistuttu min. 3 yritysten toimintaedellytyksiä lisäävään hankkeeseen Toteutuminen: Osallistuttu 9 hankkeeseen</p> <p>Neuvontakonsepti käytössä Toteutunut</p> <p>Yritystarvekartoitusta jatketaan. Esille nousseisiin tarpeisiin vastataan ajantasaisesti. Toteutunut</p> <p>Visitsuomussalmi.fi verkkosivuston kävijämäärä > 30 000 Toteutuminen: Sivustouudistuksen myötä tilasto ei saatavilla</p> <p>Visit Facebook seuraajat 7000 Toteutuminen:6800</p> <p>Visit Instagram seuraajat 1500 Toteutuminen:1330</p> <p>Hossan brändi on tunnistettava Toteutuminen: Tunnettuutta lisäävää markkinointia toteutettu monikanavaisesti</p>
Uusien investointien saaminen kuntaan	<p>Hossan investointimahdollisuuksien markkinointi ja lisäkaavoitus rantarakentamisen mahdollistamiseksi.</p> <p>Investointituen tarjoaminen aktiivisesti yrityksille, joissa investointimahdollisuuksia. Metsätalous- ja luonnontuoteinvestoinnit mahdollistava kaavoitus uuden terminaalin ympäristöön.</p>	<p>Uudet investoinnit / euro-määräinen volyyymi.</p> <p>Investointien määrä. Myönnettyjen investointien määrä.</p>	<p>Vuosittain 1 toteutunut majoitusinvestointi Toteutuminen: Pienehköjä majoitusinvestointeja toteutunut</p>
Kunta tekee aktiivista yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen	<p>KAMK kuntayhteistyöryhmä</p> <p>Metsähallitus, Kainuu &</p>	<p>Yhteiset hankkeet</p> <p>Yhteistyö- ja ohjausryh-</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Toteutunut</p>

	Arctic Lakeland, Wild Taiga ja Naturpolis yhteistyö Venäjä strategiatyöryhmä Työllisyydenhoidon Kai- nuun kuntakokeilu	miin osallistuminen	
--	---	---------------------	--

Päämäärä: Toteutamme tarkan euron taloudenpitoa innovatiivisesti investoiden.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Elinvoimaa tukevat tuottavat investoinnit	Hossan palvelutarjonnan pullonkaulojen avaaminen strategisilla investoinneilla. Jalonniemitalon markkinointi toimitilaa etsiville yrityksille.	Hankkeiden käynnistyminen Uusien yritysten löytäminen Jalonniemitaloon (Suomussalmelle).	Hossan palveluvalikoima kasvaa ravintola-, kauppa- ja huoltoasemapalvelulla. Vuokratulot kattavat investointien poistot. Toteutuminen: Huoltoasemainvestoinnissa uusi kilpailutus 2023. Hotelli-ravintolainvestoinnissa valmistelu jatkunut yrityksen kanssa. Jalonniemitaloon löydetään uusia markkinaehtoisia toimijoita Toteutuminen: Edetty uuden yritystoiminnan avaamisen valmistelussa yrityksen kanssa. Avaamisen tavoite 2023.
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Hankintaillat yhteistyössä yrittäjien kanssa	Tapahtumien määrä	Vähintään kerran vuodessa Toteutuminen: Hankintainfo 2022 peruttu tartuntatautirajoitusten vuoksi

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä	Matkailu-, muuttaja- ja yritysmarkkinoinnin toteuttaminen digikanavia painottaen. Visitsuomussalmi.fi sivuston uusiminen Kunnallisen verkkokaupan käyttöönotto Tilojen käyttöasteen nostaminen digitaalisia varausjärjestelmiä hyö-	Matkailija-, vapaa-ajanasukas-, tulomuuttaja ja uusyritysmäärän kehitys kohdennettujen markkinointitoimenpiteiden myötä. Matkailutuotteiden verkkolöydettävyys ja –varattavuus. Tarjolla olevien tuotteiden määrä Tarjottavien tilojen määrä ja käyttöaste.	Nettomuutto paranee, vapaa-ajanasuntojen uudistuotanto kasvaa, matkailun aluetaloudellinen vaikutus kasvaa Toteutuminen: Lähes neutraali nettomuutto parannus pidemmän aikavälin trendiin. Vapaa-ajanasuntojen uudistuotanto jäi tavoitteesta, nopea inflaatio 2022. Alueen matkailutuotteet ovat kattavasti esillä digitaalisesti. Toteutuminen: Visitsuomussalmi.fi -sivuston uudistus toteutunut 3 tilaa tarjolla Toteutunut

	dyntäen.		
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Kielitaito huomioidaan rekrytoinneissa Henkilöstön kielitaidon kohentaminen Lisäkoulutusta tarjotaan henkilöstölle.	Kielitaito Koulutukset	Englanti Toteutuminen: Matkailupalveluiden työntekijöille englannin kielen kurssi talvella 2021-2022 Asiakasosaamisen lisääminen Toteutuminen: Mystery shopping ja palautteenanto toteutettu matkailutoimistossa ja matkailuyrityksissä

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista työvoimapolitiikkaa.	Osallistutaan Kainuun rekry-hankkeeseen. Nuorille tarjotaan harjoittelupaikkoja	Rekrytointien määrä	Yritykset saavat käyttöön- sä sopivaa henkilöstöä Toteutuminen: Työllisyyden kuntakokeilussa kehitetty omia toimintatapoja. Tilastollisesti Kainuun kuntakokeilu valtakunnallisesti kahden onnistuneimman alueen joukossa, Suomussalmi Kainuun toiseksi onnistunein kunta.
Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus.	Maahanmuuttajien työllistyminen ja yrittäjyys	Työpaikat/yritykset	Työllistyminen Toteutuminen: Työllistymisen edistämiseksi etsitty ja esitely aktiivisesti työllistymismahdollisuuksia pakolais- taustaisille. Ohjautuvuus työhön toistaiseksi vähäistä.
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Osallistutaan yrittäjä- ja matkailuyhdistysten toimintaan	Osallistumisen kattavuus	Yrittäjien ja naisyrittäjien hallituksiin osallistuminen Matkailutoimijoiden yhteiset tapaamiset 2 x vuosi Toteutunut
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Neuvonnan järjestäminen Info-TV:n ja valotaulun hyödyntäminen Osatoteuttajana esteettömän matkailun kehittämissankkeessa	Asiakaspalaute Asiakasymmärrys ja esteettömyysviestinnän osaaminen	Kainuun < 3 yrittäjäystävällisin kunta Toteutuminen: Kokonaisarvosana Kainuun 4. paras. Osa- alueittain Kainuun keskiarvoa parempia päätöksenteon yritys- lähtöisyys, elinkeinopolitiikan asema, yrityspalvelut ja infrastruktuuri. Keskiarvoa huonompia koulutus ja osaaminen sekä hankintapolitiikka. Esteettömien palveluiden digitaalinen löydettävyyden kasvu. Toteutuminen: Uudelle visitsuomussalmi.fi

			-sivulle tehty esteettömän palvelutarjonnan koontisivu
Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Luontoa hyödynnetään kestävästi elinkeinona matkailuun sekä virkistykseen ja hyvinvointiin.	Aluetta kehitetään ja tuodaan esille vastuullisena matkailukohteena Kestävän kaivostoiminnan edistäminen	Sustainable Travel Finland -polku Yritykset / työpaikat	Yli puolet alueen matkailutoimijoista STF-polulla Toteutuminen: STF polulla on 6 yritystä Toiminnan kasvu ja kehittyminen Toteutuminen: Nordic Talc edennyt YVA- ja ympäristölupamenetelyssä suunnitellusti
Omaleimaista kulttuuria hyödynnetään elinkeinotoiminnassa.	Yhteistyö kunnan, kylien, yhdistysten ja yritysten välillä. Kulttuurikohtainen matkailullinen hyödyntäminen.	Yhteistyössä toteutetut projektit, palvelut ja tapahtumat. Kävijämäärät	Vuosittain uusia tuotteita tai yhteistyöavauksia Toteutuminen: Kylägaala 2022 Suomussalmella, kylien kehittämishastan aktiivinen haku ja käyttö, uuden Kumppanuustalon käyttöönotto, yhdistysten siltarahoituksen valmistelu kyläparlamentissa Kävijämäärät kasvavat Toteutuminen: Vartiomuseo toteuma 4696, Turjanlinna 1792, ei kasvua edelliseen vuoteen
Kunta tukee työnhakijoiden työllistymistä työvoiman ja työnantajien kohtaantoa kehittämällä.	Työllisyydenhoidon kuntakokeilun myötä TE-hallinnosta kunnan vastuulle siirtyvien tehtävien ja henkilöstön siirtymää toteutetaan hallitusti. Valmistaudutaan työllisyydenhoidon kokonaisjärjestämistä vastuuun vastaanottamiseen 2024 alkaen. Työllisyydenhoidon rakennetta arvioidaan asiakastarpeiden perusteella. Työnhakijoilla on aktiivisia palvelupolkuja opiskeluun ja työllistymiseen. Yritykset saavat osaavaa työvoimaa. Kuntarahan ja työvoimakoulutusten markkinointi.	Aktivointiaste -> palveluohjauksen kautta työllistyneiden sekä oppisopimus-, rekry- ja työvoimakoulutuksiin siirtyneiden määrä Toteutuneet työvoimakoulutukset, oppisopimuskoulutukset, työkokeilut, Miilusta yrityksiin 1 kk kokeiluihin siirretyt palkkatukityöllistetyt, opinnollistetut työpaikat ja muut toimenpiteet, joiden kautta työnhakija on työllistynyt. Työpaikkavalmentaja osallistunut 6 työnhakija-asiakkaan ohjaukseen yrityksissä Kuntarahan käyttövolyymi ja työvoimakoulutusten	Asiakaspalvelupolut jatkuvat katkeamattomina muutostavaiheessa. Palveluohjauksen kautta; Oppisopimuksen solmineita 10 Toteutuminen: KAO:n kautta oppisopimuksia solmittiin Suomussalmelle 34 ja koulutuksista valmistui 23 opiskelijaa. Rekry- ja työvoimakoulutuksiin osallistuneita 15 Toteutuminen: Käynnissä 7 tutkintoon johtavaa koulutusta, osallistujia 11; Maahanmuuttajien ammatillisesti suuntautunut kotoutumiskoulutus, osallistujia 21 Miilusta yrityskokeiluihin siirrettyjä > 4 henkilöä Toteutuminen: 1 siirtynyt suoraan töihin, 1 kokeiluun

<p>Vieraskielisten työllisyyttä tukevien rakenteiden vakiinnuttaminen.</p>	<p>Oppisopimuskoulutuksen lisääminen.</p> <p>Oppisopimuskoulutettavien teoriaopintojen ja työnhakijoiden työnhaun tueksi opiskelutila kuntakokeilutoimiston yhteyteen.</p> <p>Kunta jatkaa yritysten työvoimatarpeiden kartoitusta. Työllisyyspalveluiden työvoiman ohjaamista ja osaamisen kehittämistä toteutetaan kartoituksen tulosten perusteella.</p> <p>Työpaikkojen tarjoaminen monipuolisesti eri kanavista saatavan työvoimatarvetiedon pohjalta.</p> <p>Kielen oppimista tukevan koulutuksen tarjonta (Kianta-Opisto).</p> <p>Yritys-, pakolais- ja työllisyyspalveluiden yhteiset säännölliset kokoontumiset työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon edistämiseksi. Työvoimapolitiittisten koulutusten tarvekyselyihin vastaaminen tapaamisten johtopäätösten perusteella.</p>	<p>toteutuminen.</p> <p>Toteutuneiden oppisopimuskoulutusten määrä yrityksissä ja kunnassa. Palkkatuettujen työntekijöiden sijoittuminen yrityksiin oppisopimusperusteisesti. Kuntarahan käyttö oppisopimussuhteissa.</p> <p>Työttömyysaste</p> <p>Kielikoulutusten asiakasmäärä. Asiakkaiden ohjautuminen työmarkkinalle.</p> <p>Ely:n tarvekyselyihin vastaaminen yhteistyöryhmänä ja toteutuneet työvoimakoulutukset.</p>	<p>Työpaikkavalmentajamallia on kokeiltu 2022 aikana Toteutuminen: OK-hankkeen kautta kokeilussa</p> <p>Työttömyysaste on alle 13 % Toteutunut (kumulatiivinen 10,8 %)</p> <p>Kuntarahaa käytetty yrityksissä 13 500e. Valmistellut työvoimakoulutukset ovat toteutuneet. Toteutuminen: Myönnetty 13 200e</p> <p>Palkkatukityöllistetyistä 4 htv työllistynyt oppisopimusperusteisesti. Toteutunut</p> <p>Kunnassa 6 oppisopimuskoulutettavaa. Toteutunut</p> <p>Työpaikkoihin ohjataan potentiaalisia työntekijöitä tarvekartoituksissa tuotetun tiedon ja yritysten ilmoittelun pohjalta. Toteutunut. Käytössä yritys- ja säännölliset työpaikkakatsaukset yritys-, työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden kesken.</p> <p>Puutteellinen kielitaito ei rajoita maahan saapuneiden työnhakijoiden työllistymistä > 3 vuoden aikaa Suomussalmelle saapumisesta.</p> <p>Ely:n koulutustarvekyselyihin vastattu yhteistyöryhmän kautta min. 2 kertaa. Toteutunut</p> <p>Työvoimakoulutuksia toteutunut min. 2 joista min. 1 vieraskieliset huomioiden. Toteutunut</p>
--	---	--	---

Perustelut/Toiminta

Elinvoimapalvelut koostuvat yritys-, matkailu- ja työllisyyspalveluista. Työllisyyspalveluissa toimii työllisyyden kuntakokeilutoimisto sekä työpalvelukeskus Miilu. Palvelualueen yhteistoimintaa koordinoidaan säännöllisen tiedonvaihdon ja tiimitapaamisten kautta. Toimintaa integroidaan yhteensopivaksi ja tehokkaita rajapintoja kehitetään elpan ja muiden toimialueiden välillä.

Osallistutaan säännöllisesti Suomussalmen Yrittäjät ry:n ja Ylä-Kainuun Yrittäjänaiset ry:n hallitustyöskenteleeseen, alueen matkailuyhdistyksien ja elinvoimayhteistyöryhmän sekä muiden yhteistyötahojen toimintaan.

Luontomatkailun kehittämisessä keskitytään Hossan alueen palvelutarjonnan ja kävijävolyymien kasvattamiseen. Tavoitteena on saada alueesta vahvuksiensa kautta tunnistettava, kansainvälinen, ja ympärivuotiset palvelut tarjoava esteetön luontomatkailukohde. Kuntakeskuksen alueen matkailua edistetään luontoliikuntainfraa sekä digitaalisia jakelu- ja markkinointikanavia kehittämällä huomioiden myös historia- ja kulttuuri-kohteet. Varmistetaan digitaalisen ostopolun toimivuus koko kunnan matkailusektorilla.

Varataan taloussuunnitelmassa määrärahoja tuotantotilojen rakentamiseen, kehittämishankkeiden rahoittamiseen ja erityisosaamisen hankintaan. Puretaan vastaavasti elinkeinojen kehittämisrahastossa olevia määrärahoja.

Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Jonne Maaninka, p. 040 688 4480

ELINVOIMAPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	5	5	7	9	7
Henkilöstömenot, €/asukas	57,9	57,8	74,8	70,5	71,3
Toimintakulut, €/asukas	159,7	167,7	135,6	162,3	155,1
Toimintakate, €/asukas	155,9	158,7	105,5	136,6	129,7

*Työllisyys siirtynyt 1.5.2020 alkaen elinvoimapalveluihin

	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Yrityskanta	422	437	449	Q3/22: 438
Yhteisövero €	2 674 630,25	3 002 956,73	4 579 578,60	4 500 960,71

Työllistämisen nettokustannukset vastuualueilla ovat vuosina 2010–2022 (vertailu vuoteen 2000) (tuki- ja velvoitetäydyttäminen sekä koululaisten kesätyöpaikat):

Vuosi	1 000 €	htv
2000	1171	129
2010	449	25,6
2011	428	24,8
2012	277	19,8
2013	305	25,5
2014	314	21,9
2015	253	19,5
2016	280	21,7
2017	328	24
2018	337	25
2019	337	21
2020	318	24,5
tp2021	200	15
tp2022	146	15,8

Kunnan osuus työttömyysajan työmarkkinatuesta

Kunta on maksanut yli 500 päivää passiivisesti työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden työmarkkinatuesta 50 prosenttia vuosina 2006–2014. Vuoden 2015 alusta kunnan maksuosuus työmarkkinatuista kasvoi siten, että kunta maksaa 50 prosenttia 300–999 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden ja 70 prosenttia yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden työmarkkinatuesta.

Suomussalmen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet ovat olleet seuraavat:

vuosi	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2008	2006
euroa	309 064	418 307	432 726	352 293	374 259	348 606	340 690	340 187	143 607	235 148	641 777

PROJEKTIT

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
1490 Kunnanhallituksen projektit						
TOIMINTATUOTOT	32 430,17			5 461,19		-5 461,19
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-39 056,58	-15 000,00	-15 000,00	-9 532,50	64	-5 467,50
TOIMINTAKATE	-6 626,41	-15 000,00	-15 000,00	-4 071,31	27	-10 928,69
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-6 626,41	-15 000,00	-15 000,00	-4 071,31	27	-10 928,69

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
1790 Elinvoimapaalveluiden projektit						
TOIMINTATUOTOT	103 336,57	12 600,00	12 600,00	40 161,00	319	-27 561,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-169 188,00	-109 102,79	-109 102,79	-86 879,75	80	-22 223,04
TOIMINTAKATE	-65 851,43	-96 502,79	-96 502,79	-46 718,75	48	-49 784,04
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-65 851,43	-96 502,79	-96 502,79	-46 718,75	48	-49 784,04

GATEWAY TO LAND OF NATIONAL PARKS -HANKE

Gateway to Land of National Parks -hanke käynnistyi 1.5.2019 ja päättyi 31.8.2022. Toiminta-aika oli alun perin 31.12.2021 saakka, mutta koronatilanteen vuoksi hankkeelle haettiin jatkoaikaa, jota hankkeelle myönnettiin elokuuhun 2022 asti. Hanke oli laaja maakuntarajat ylittävä ryhmähanke, jonka päätoteuttaja oli Naturpolis Oy ja Suomussalmen kunta oli yksi osatoteuttajista.

Hankkeen tavoitteena oli tukea Kuusamon lentokentän vaikutusalueella olevien matkailualueiden kasvua ja kehittymistä. Suomussalmi osatoteuttajana toteutti hankkeessa alueen kansainvälisiä markkinointitoimenpiteitä. Uusina markkina-alueina kartoitettiin ja luotiin tunnettavuutta Japanissa, USA:ssa ja Intiassa. Lisäksi Saksassa, Ranskassa, Espanjassa ja Hollannissa vahvistettiin markkinoiden kehittymistä.

Vuonna 2022 tehtiin hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä: tuotettiin digitaalista markkinointimateriaalia, esitteiden kieliversioita ja videoita sekä osallistuttiin kansainvälisiin workshop-myyntitapahtumiin Euroopassa ja online-toteutuksina. Alueella vieraili matkanjärjestäjiä tutustumassa matkailutarjontaan. Suomussalmella vieraili ulkomaalainen matkabloggaaja-pariskunta (www.sommertage.com) tutustumassa aktiviteetteihin ja paikallisiin matkailutoimijoihin, he julkaisivat omissa somekanavissaan kuvia ja videoita käyntikohteista ja aktiviteeteista.

ELINVOIMAA MATKAILUSTA – KUHMO SUOMUSSALMI -HANKE

Elinvoimaa matkailusta – Kuhmo Suomussalmi -hanke käynnistyi 1.3.2021 ja sen toiminta-aika on 31.6.2023 saakka. Hankkeen päätoteuttaja on Kuhmon kaupunki ja osatoteuttaja Suomussalmen kunta. Hanke kokoaa yhteen kaksi kuntaa tekemään matkailun kehittämistä toimenpiteillä, jotka edesauttavat lisäämään alueen matkailuyritysten kilpailukykyä. Hankkeen päätavoitteena on alueiden matkailun kilpailuedun perustan parantaminen ja kehittäminen myös uusien kohderyhmien keskuudessa (esteettömät, kalastuksesta ja sotahistoriasta kiinnostuneet). Tämä tehdään viiden eri työpaketin toimenpiteiden avulla: digitaalisuus, esteettömyys, reittien kehittäminen, kalastusmatkailun kehittäminen ja asiakasosaamisen kehittäminen.

Vuoden 2022 hankkeen keskeiset toimenpiteet liittyivät pääosin seuraaviin työpaketteihin: digitaalisuus, kalastusmatkailun kehittäminen ja vaellus- ja kulttuurireitit. Digitaalisuus-työpakettin keskeisin toimenpide on molempien kuntien matkailun laskeutumissivustojen uusiminen, vuoden 2022 aikana julkaistiin uudistettu sivusto. Kalastusmatkailun kehittämistä aloitettiin Vapaalla jalalla -blogin Oskari Reinmanin kanssa, joka tuottaa kalapaikoista kohdekuvauksia 10 kpl kummallekin kunnalle. Hankkeessa tuotettiin Kuhmon ja Suomussalmen yhteinen sotahistoriallisia kohteita kokoava karttaesite. Lisäksi hankkeessa toteutettiin mystery shopping -tutkimus alueen matkailuyrityksissä.

MAAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTA

KAINUUN LIITTO

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
1810 Kainuun liitto						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-262 477,00	-277 000,00	-277 000,00	-277 332,00	100	332,00
TOIMINTAKATE	-262 477,00	-277 000,00	-277 000,00	-277 332,00	100	332,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-262 477,00	-277 000,00	-277 000,00	-277 332,00	100	332,00

Kainuun liiton jäsenkunnat ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Vaalan kunta siirtyi Kainuun maakunnasta Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan vuoden 2016 alusta. Samalla Vaalan kunta erosi Kainuun liitosta.

Jäsenkuntien maksuosuuden suuruus määräytyy edellisen vuoden joulukuun lopun Tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaisessa suhteessa. Suomussalmen maksuosuus vuodelle 2022 oli 0,277 milj. euroa (noin 38 euroa/asukas) ja 0,262 milj. euroa vuonna 2021 (noin 35 euroa/asukas).

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Sirpa Kovalainen, puh. 044 777 3375

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Kainuun sosiaali- ja terveystuollon kuntayhtymä

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
1800 Kainuun sote						
TOIMINTATUOTOT				224 973,17		-224 973,17
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-38 905 172,94	-41 300 000,00	-42 591 000,00	-40 251 355,71	95	-2 339 644,29
TOIMINTAKATE	-38 905 172,94	-41 300 000,00	-42 591 000,00	-40 026 382,54	94	-2 564 617,46
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-38 905 172,94	-41 300 000,00	-42 591 000,00	-40 026 382,54	94	-2 564 617,46

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Puolangan kunta on osajäsen, Puolangan kunnan jäsenyys koskee Kainuun sairaanhoitopiiriä, Kainuun kehitysvammaisten erityishuoltopiiriä ja Kainuun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueetta.

Kuntayhtymä tuottaa jäsenkuntien kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut lasten päivähoidon lukuun ottamatta.

Monetra Oulu Oy on tuottanut 1.1.2020 alkaen keskitetyt tukipalvelut talous- ja palkkahallinnon osalta Kainuun kunnille (pl. Hyrynsalmi ja Kajaani).

Vuoden 2021 alusta IT-tukipalvelujen osalta perustietotekniikka palvelut on hankittu Kuntien Tiera Oy:n verkko-kaupan kautta ja konesali- ja kapasiteettipalvelut Atea Oy:ltä.

Toiminnan rahoitus/jäsenkuntien maksuosuudet

Tehtävien hoitamista varten tarvittava määräraha kootaan jäsenkunnilta varainhoitovuoden maksuosuuksina.

Kuntayhtymän järjestämiin toimintoihin kohdistuva peruspalvelujen valtionosuus (sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus pois lukien päivähoidon osuus) kohdennetaan laskennallisesti kokonaisuudessaan kuntayhtymälle.

STM:n valtionosuus erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta laskennallisesti prosenttiosuutena, joka vastaa vuoden 2014 perussopimuksen mukaista laskennallista sosiaali- ja terveystoimen osuutta laskennallisiin sosiaali- ja terveystoimen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjastotoimen kustannuksiin tarkoitetusta peruspalvelujen valtionosuudesta. Suomussalmen prosenttiosuus on 80,1.

Valtionosuuksien kohdentamisen jälkeiset kuntien maksuosuudet määritellään puoliksi euroa/asukas ja puoliksi prosenttiosuutena kuntiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta (50 %/50 %). Laskennallinen verorahoitus sisältää verotulot (kunnallisverot, yhteisöverot ja kiinteistöverot), muut kuin kuntayhtymälle maksettavat tai kohdennettavat valtionosuudet, valtionosuuden lisäosat, valtionosuuksiin tehtävät vähennykset ja lisäykset nettona, järjestelmämuutoksen tasaus 2010 ja 2015 ja verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus sekä muut näitä vastaavat muut erät.

Verotulot lasketaan viimeisimmän valmistuneen verotuksen perusteella (t-2, kiinteistövero t-1) ja valtionosuudet kunkin talousarviovuoden mukaisina. Kunnallis- ja kiinteistöverotulot lasketaan maakunnan keskimääräisillä verotuloilla painotetuilla veroprosenteilla. Yhteisöverotulot lasketaan todellisten maksuunpantujen verotulojen mukaisina. Voimalaitosten kiinteistövero otetaan kuitenkin huomioon 1,4 %:n verokannan mukaan. Asukaslukuna käytetään viimeistä vahvistettua vuodenvaihteen asukaslukua.

Jäsenkunnan maksuosuutta määriteltäessä valtionosuuksiin ei lasketa mukaan kuntien saamia opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä ja maksamia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ja/tai -avustuksia, kunnan yleistä harkinnanvaraista rahoitusavustusta, kuntajaon muutoksen perusteella kunnille maksettavia yhdistymisavustuksia eikä investointi- ja kehittämishankkeiden tukea.

Vuotuinen maksuosuus kannetaan kunkin varainhoitovuoden kuntien talousarvotietojen perusteella. Maksuosuus suoritetaan kuukausittain kahdessa erässä 12. ja 30. päivä. Maksuosuuksia korjataan kyseessä olevan talousarviovuoden tilinpäätöksen yhteydessä kustannuksia vastaavaksi. Tasaukset suoritetaan mahdollisimman pian tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Suomussalmen maksuosuus vuodelle 2022 oli noin 40,0 milj. euroa (noin 5400 euroa/asukas) ja 38,9 milj. euroa vuonna 2021 (noin 5200 euroa/asukas).

Sote-uudistuksen myötä vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät hoitavat hyvinvointialueet.

Vastuhenkilö: talouspäällikkö Sirpa Kovalainen, puh 044 777 3375

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Sivistyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 621 736,78	1 518 502,00	1 503 502,00	1 747 648,20	116	-244 146,20
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-15 707 635,24	-14 945 812,45	-15 400 812,07	-15 765 459,22	102	364 647,15
TOIMINTAKATE	-14 085 898,46	-13 427 310,45	-13 897 310,07	-14 017 811,02	101	120 500,95
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-72 439,02	-306 794,00	-306 794,00	-121 338,13	40	-185 455,87
TILIKAUDEN TULOS	-14 158 337,48	-13 734 104,45	-14 204 104,07	-14 139 149,15	100	-64 954,92

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Sivistyspalveluiden hallinto						
TOIMINTATUOTOT	1 160,71	1 000,00	1 000,00	908,88	91	91,12
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-169 174,36	-181 325,89	-181 325,89	-161 515,45	89	-19 810,44
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-168 013,65	-180 325,89	-180 325,89	-160 606,57	89	-19 719,32

Tehtävä:

Sivistyslautakunnan/sivistyspalvelujen tehtävänä on kohottaa kuntalaisten tiedon tasoa ja hyvinvointia luomalla hyvät edellytykset monipuoliselle ja laadukkaalle koulutukselle, varhaiskasvatukselle ja vapaa-ajan harrastustoiminnalle.

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot tasapainossa	Sivistyspalvelujen palvelurakenteiden tarkastelu ja uudistaminen	Vertailutiedot	Hyväksytyssä talousarviossa pysyminen. Vertailutiedon hyödyntäminen palveluiden suunnittelussa ja mitoituksessa. Toteutuma: Sivistystoimen johtoryhmä on seurannut talousarvion toteutumista kuukausittain ja reagoinut tarvittavin toimin. Talousarvion tarkistamisesitys käsitelty ltk:ssa 9/2022, valtuustokäsittely 10/2022. TP2022 siviltk toteutuma kaikkien kulujen osalta 100,87 %, ulkoinen toteutuma 100,2 %.
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit	Sivistyspalvelujen toimintaratkaisujen suunnittelu ja toteuttaminen - perusopetus - lukio - kansalaisopiston ja musiikkiopiston ilta-käyttö Tilojen käyttäjänäkökuulman tuominen hanke-suunnitteluun ja toteuttamiseen onnistuneesti.	Hankkeen onnistuminen eri näkökulmista tarkasteltuna (mm tilojen monikäyttöisyys, opetus, terveellisyys, turvallisuus, mitoitus, kustannukset, ylläpito ja huolto)	Terveelliset ja turvalliset tilat valmistuvat. Ensikerätäisen kalustamisen hankinnat ja asennukset toteutuvat suunnitelman mukaisessa aikataulussa Ruukinkankaan koulussa. Toteutuma: Uusi koulurakennus on otettu käyttöön 8/2022, kalustaminen, välinehankinnat ja asennukset toteutuivat vuoden loppuun men-

			<p>nessä. Investointiprojekti jatkuu TA2023 pienen investointivaruksen tuella yksittäisten täydennyshankintojen osalta.</p> <p>Tilojen joustava yhteiskäyttö käynnistyy.</p> <p>Toteutuma: Yhteiskäyttö on alkanut 8/2022 ja sitä kehitetään hanke-suunnitelman mukaan tulevien vuosien aikana.</p> <p>Pedagoginen kehittämis-työ uusien oppimisympäristöjen mahdollistamana käynnistyy.</p> <p>Toteutuma: Kehittämis-työ on käynnistynyt ja työ jatkuu.</p>
--	--	--	--

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Sivistyspalvelujen henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Henkilöstön mitoitus ja työn kuormittavuus sopiva. Täydennyskoulutus	Työhyvinvointi Täydennyskoulutuksen määrä	Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö Toteutuma: Työterveyshuollon työpaikkakäynnit on toteutettu suunnitelman mukaan, tyhy-toimintaa on jälleen pandemian jälkeen pystytty järjestämään, työohjaukseen on ollut mahdollisuus. Kaikki työntekijät osallistuvat täydennyskoulutukseen vähintään 1pv/vuosi Toteutuma: Toteutunut ka. 1,8 pv/hlö
Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Sivistyspalveluja kehitetään yhdessä kuntalaisten kanssa. Uusia osallistumismahdollisuuksia lisätään kaikissa yksiköissä hyödyntämällä digitaalisuutta.	Asiakaspalaute	Tasolla hyvä Toteutuma: Suunnitellut asiakaspalautekyselyt toteutettiin, raportointi palveluysikkötasolla.

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja	Sivistyspalvelujen palveluyksiköt kehittävät omaa toimintaansa. Toiminnan suunnittelussa	Tarkoituksenmukaisten kehittämissuunnitelmien määrä	Onnistuneet kehittämissuunnitelmat palveluiden järjestämisen näkökulmasta

<p>alueen omaleimaisuutta.</p>	<p>hyödynnetään paikallisia vahvuuksia</p> <p>Suunnitelmallinen laatutyö</p> <p>Aktiivinen tiedottaminen onnistumisista</p>	<p>Laatutyö ja toiminnan arviointi säännöllistä</p> <p>Medianäkyvyyden määrä ja laatu</p>	<p>Toteutuma: Aktiivinen hanketyö on jatkunut, vuoden 2022 aikana on tullut 15 uutta positiivista hankepäätöstä käynnissä olevien lisäksi, joissa sivistyspalvelut ovat mukana.</p> <p>Toteutuma: Perusopetuksen oppilas- ja huoltajakyselyt on toteutettu 5/2022.</p> <p>Arviointitieto ohjaa toiminnan kehittämisessä.</p> <p>Toteutuma: Asiakaspaute on otettu huomioon mm. koulujen lukuvuosisuunnitelmien laadinnassa</p> <p>Positiivinen kuntakuva</p> <p>Toteutuma: Sivistysosasto on tehnyt jatkuvaa tiedottamista yksiköiden toiminnasta yhteistyössä kunnan viestintäasiantuntijoiden kanssa.</p>
--------------------------------	---	---	---

Perustelut/Toiminta

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio- ja kansalaisopisto-opetuksen, taiteen perusopetuksen, nuorisotyön, kirjasto- ja kulttuuri- sekä liikuntapalvelujen järjestämisestä. Sivistyslautakunta kokoontuu 10–11 kertaa vuodessa. Lautakunta vierailee normaalitilanteessa säännöllisesti kokousten yhteydessä eri toimialueiden palveluyksiköissä ja saa ajantasaista tietoa yksiköiden toiminnasta ja kehittämistarpeista. Lautakunta seuraa ja arvioi palveluiden vaikuttavuutta. Kuntalaisten osallistumismahdollisuudet palveluiden kehittämiseen huomioidaan lautakuntakaudella.

Sivistyspalveluiden johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kalenterivuoden aikana. Johtoryhmä koordinoi toimialan toimintaa ja toimii kollegiaalisena tukiryhmänä.

Toteutuma:

Sivistyslautakunnan talousarviovuoden kierrossa pandemian värityksen kevätkauden jälkeen pystyttiin kesällä pitkästä ajasta järjestämään normaalisti erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia, leirejä ja kokoontumisia. Syyskauden osalta toiminta käynnistyi elokuussa, jolloin varhaiskasvatuksen käyttäjämäärät jälleen kasvoivat ja kouluilla sekä Kianta-opistolla aloitettiin uusi lukuvuosi.

Uusi lukuvuosi alkoi Ruukinkankaan koululla uudessa koulurakennuksessa suunnitelman mukaan. Rakennuksen kalustaminen ja välineistön toimitukset oli tehty ja muutto suoritettu. Esiopetus otti lukuvuoden 2022–2023 ajaksi käyttöönsä Pitämän päiväkodin remontista johtuen osan Alvarin moduulikonttitaloista. Paluu taikaisin Taivalkehdon päiväkodin yhteyteen tapahtuu kesäkuussa 2023. Lukiokoulutuksessa ensimmäinen vuosikurssi aloitti opiskelun yksisarjaisena.

Uuden koulurakennuksen joustavaa yhteiskäyttöä suunniteltiin läpi lukuvuoden 2021–2022. Huhtikuusta alkaen uudessa koulurakennuksessa kävi tiloihin tutustumassa kaikki tulevan lukuvuoden toimijat, jotta yhteistyö tilojen käytön osalta syksyllä 2022 käynnistyisi mahdollisimman joustavasti. Elokuussa uusissa tiloissa aloitti toimintansa Ruukinkankaan koulun perusopetuksen vuosiluokat 1 - 9, aamu- ja iltapäivätoimin-

ta, Suomussalmen lukio taito- ja taideaineiden sekä kouluruokailun osalta, musiikkiopisto, osa Kianta-opiston kurssitoiminnasta, liikuntaryhmien toiminta sekä satunnaiset yhdistys- ja seuratoimijoiden kokoontumiset. Rakennus on suunniteltu palvelemaan laajasti kuntalaisia ja suurta mielenkiintoa herättänyt avoimien ovien ilta -tapahtuma pidettiin uudella koululla pe 26.8. Koululla on ollut syksyn aikana runsaasti erilaisia ryhmiä ja yhteistyötahoja tutustumassa uuden koulun tiloihin ja toimintaan. Koulun vihkiäisjuhlat järjestettiin pe 2.12.2022.

Koko maailmaa järkyttänyt Ukrainan kriisi on vaikuttanut vuoden 2022 aikana myös Suomussalmelle. Kriisiin liittyvät vaikutukset ovat olleet moninaiset. Palveluiden järjestämiseen liittyvät kustannukset ovat nousseet mm. logistiikkapalveluissa polttoaineiden hinnannousun myötä. Lisäksi tarvikkeiden ja tuotteiden saatavuudessa on ollut pulmaa. Ukrainan kriisiin liittyvä pakolaisten vastaanottaminen on näkynyt myös Suomussalmella. Keväällä alueelle saapui pakolaisia / tilapäisen oleskeluluvan saaneita ukrainalaisia ja yksittäisiä lapsia on ollut mukana perusopetuksen palveluissa. Muihin sivistysosaston palveluihin ei toistaiseksi ole tullut ukrainalaisia palveluiden käyttäjiä käynnissä olevan sodan seurauksena. Suomussalmen kunnanvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti vuoden 2022 kiintiöpakolaisten koko ryhmä saapui Suomussalmelle 8/2022 ja perheiden lapset ovat aloittaneet kunnan palveluissa 9/2022.

Kevään 2022 aikana sivistyspalveluihin rekrytoitiin kolme uutta vakinaista viranhaltijaa opetustehtäviin. Kirjastotoimenjohtajan rekrytointiprosessissa onnistuttiin täyttämään tehtävä vakinaisesti, samoin Kianta-Opiston opintosihteerin tehtävä. Uuden kirjastotoimenjohtajan tehtävän aloitus tapahtuu keväällä 2023. Kianta-Opiston uuden opintosihteerin tehtävä alkoi tammikuussa 2023.

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana yhteensä kaksitoista kertaa, samoin sivistystoimen johtoryhmä. Sivistystoimen johtoryhmä kiinnitti vuoden alusta lähtien tarkkaa huomiota taloudellisen toteutuman kehittämiseen, ennakoiden mahdollista talousarvion tarkistamisen tarvetta. Keskushallinnon ohjeistamana mahdolliset talousarvion tarkistamiseen liittyvät asiat tuli käsitellä yhteisen aikataulun mukaisesti syyskuun loppuun mennessä. Sivistyslautakunta käsitteli talousarvion tarkistamisesityksen syyskuun kokouksessaan (28.9.2022, §94) ja esitti sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi. Kunnanvaltuusto hyväksyi talousarvion tarkistamisesitykset lokakuun kokouksessaan (24.10.2022, §46 ja §47) ja taloudellisen toteutuman raportointi tilinpäätösvaiheessa tehdään muutetun talousarvion mukaisesti.

Sivistysosaston taloudellisen toteutuman toteutumaprosentti on kaikkien kulujen osalta 100,87 %, ulkoisten kulujen toteutuman ollessa 100,22 %. Investointien toteutumaprosentti vuoden 2022 talousarvion investointimäärärahaan nähden oli 98,6 %. Ruukinkankaan koulun kalustamiseen, materiaaleihin ja välineisiin suunnatun investointimäärärahan (1 300 000 €) käyttö tapahtui vuosien 2021 ja 2022 aikana. Tämän investointiprojektikonaisuuden toteutumaprosentti oli 99,6 %.

Sivistystoimessa on osallistuttu edelleen aktiivisesti erityisavustus- ja muihin hankerahoitushakuihin. Positiivisia, uusia hankerahoituspäätöksiä on saatu vuoden aikana sivistysosastolle yhteensä 15. Osa tästä avustusressuksista siirtyy hankepäätösten käyttöajan mukaisesti tuleville vuosille käytettäväksi osin tai kokonaan.

Vastuuhenkilöt:

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen

puh. 040 688 4545

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	157,3	148,8	144,8	144,8	144,8
Henkilöstömenot, €/asukas	1103,16	1080,31	1186,63	1166,51	1218,77
Toimintakulut, €/asukas	1966,15	1887,68	2091,84	2041,59	2140,89
Toimintakate/asukas	1770,83	1698,41	1874,31	1833,26	1903,35
Lautakunnan kokoukset, kpl	10	10	11	10-11	12
SIVISTYSPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	2	2	2	2	2
Henkilöstömenot, €/asukas	15,46	18,38	17,85	16,86	17,70
Toimintakulut, €/asukas	18,88	21,80	22,53	24,87	21,93
Toimintakate/asukas	18,73	21,66	22,38	24,73	21,81
Johtoryhmän kokoukset, kpl	7	11	10	10	11

SIVISTYSLAUTAKUNNAN PROJEKTIT

Projektien TAVOITTEET TA2022 / TOTEUTUMINEN TP2022

3190 - VARHAISKASVATUKSEN PROJEKTIT

3144 SEIKKAILUTAIDETTA KAINUUSSA (Varhaiskasvatus – OPH)

OPH; rahoittamassa Seikkailutaidetta Kainuussa kehittämishankkeessa kehitetään valituissa pilottiryhmissä seikkailukasvatuksen ja seikkailutaiteen keinoja hyödyntäen varhaiskasvatussuunnitelmanperusteiden mukaisesti toimintakulttuuria sekä kestäväää elämäntapaa tukevia sisä- ja ulkopöppimisympäristöjä. **Hanke käynnistyi vuoden 2021 alussa. Hanke jatkui 31.7.2022 saakka.**

3146 VK HENKILÖSTÖN LISÄÄMINEN PERHEYHTEISTYÖHÖN (Varhaiskasvatus-OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntämä valtionavustus sosionomin palkkaamiseksi perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Tavoitteena perheiden ja lasten tukeminen varhaisessa vaiheessa. Tukea annettiin myös kotikäynnillä löytämällä arkea helpottavia käytäntöjä haastavissa tilanteissa lasten kanssa. **Hanke käynnistyi 1.12.2021 ja päättyi 31.12.2022.**

3152 LAPSEN TUKI 2021 – 2022 (Varhaiskasvatus-OKM)

Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun.

3154 VK KORONATUKI 2021-2022 (Varhaiskasvatus-OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa. Erityisenä tavoitteena on varmistaa varhaiskasvatuksen edellytykset tukea heikoimmassa asemassa olevien lasten, vieraskielisten lasten, erityistä tukea tarvitsevien lasten sekä maahanmuuttajataustaisten lasten oppimista kehitystä ja hyvinvointia. Avustusta käytetään henkilöstöresurssien lisäämiseen ryhmissä. Aloitetaan tammikuussa 2022. **Hanke toteutui suunnitellusti.**

3158 YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO 2022 - 2023 (Varhaiskasvatus-OKM)

OKM;n erityisavustus alkanut 1.8.2022 ja päättyy 31.12.2023

3161 TUKEVA-HANKE 2022-2023 (Varhaiskasvatus-OKM)

OKM;n erityisavustus 1.8.2002-31.12.2023 tuen kolmiportaisuuden ja varhaiskasvatussuunnitelman kehittäminen.

3170 VK KORONATUKI 2022-2024 (varhaiskasvatus-OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen ja kehityksen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa. Hankerahoituksen käyttöaika jatkuu vuodelle 2023 ja tarvittaessa vuodelle 2024.

3290 - PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT

3125 KAINUUN ARVIOINTITUTORIT (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt valtion erityisavustusta alueellisen tutoropettajatoiminnan laajentamiseen uusille alueille. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Hyrynsalmen kunta, Kajaanin kaupunki, Kuhmon kaupunki, Puolangan kunta ja Ristijärven kunta. Hanketta koordinoi Oulun yliopiston Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut (AIKOPA). **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti, hanke on päättynyt 31.5.2022.**

3126 PEDATUTORIT (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt valtion erityisavustusta tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen ja koulujen toimintakulttuurin kehittämiseen.

Hanketta ei aloitettu vuonna 2020 koronasta johtuen. Hankkeen toteuttaminen käynnistyi keväällä 2021. **Hanke on päättynyt 19.4.2022.**

3138 KERHOTOIMINNAN TUKEMINEN 4 (Perusopetus – OPH)

Hankkeen tavoitteena on varmistaa laadukkaan ja monipuolisen koulun kerhotoiminnan jatkuminen ja kehittäminen Suomussalmen perusopetuksessa. Tavoitteena on aktiivinen erityisesti syrjäytymisuhan alla olevia oppilaita ja kuljetusoppilaita harrastustoimintaan. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Hanke päättynyt 10.2.2022.**

3145 DIDIKA – Dialogia digitaalisesti Kainuussa (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt Kajaanin kaupungille valtion erityisavustusta innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämiseen esi- ja perusopetuksessa 2020. Hankkeeseen osallistuvat Kainuun kunnat. Hanketta koordinoi Oulun yliopiston Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut (AIKOPA).

Hanke käynnistyi vuoden 2021 alussa ja päättyi 31.7.2022.

3147 ESI- JA PERUSOPETUKSEN TASA-ARVOA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET 2021-2022 (Perusopetus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvien avustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien muodostamiseen sekä alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan.

Hanke käynnistyi 2021 syksyllä ja on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Hanke päättyi 6.10.2022.

3149 KERHOTOIMINNAN TUKEMINEN 5 (Perusopetus – OPH)

Hankkeen tavoitteena on varmistaa laadukkaan ja monipuolisen koulun kerhotoiminnan jatkuminen ja kehittäminen Suomussalmen perusopetuksessa. Tavoitteena on aktiivinen erityisesti syrjäytymisuhan alla olevia oppilaita ja kuljetusoppilaita harrastustoimintaan. **Hanke toteutettiin vuoden 2022 aikana.**

3151 KAINUUN HARRASTAMISEN MALLI 2021(Perusopetus – AVI) KAINUUN HARRASTAMISEN MALLI 2021(Perusopetus – AVI)

Kajaanin kaupunki on saanut yhdessä Sotkamon, Suomussalmen ja Hyrynsalmen kuntien kanssa valtion erityisavustusta Suomen mallin harrastetoiminnan järjestämiseen. Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus aidosti mieluisaan ja maksuttomaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä ja koulujen tiloissa. Avustuksen on myöntänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI) ja sitä koordinoi Kajaanin kaupunki. **Hanke on jatkoa projektille 3143 ja rahoituksen käyttöaika päättyi 30.11.2022.**

3153 ESI- JA PERUSOPETUKSEN KORONATUKI 2021-2022 (Perusopetus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa. **Hanke toteutui suunnitellusti.**

3157 ESI/PO TOKI (OPH)

Toki-hanke (toimintakulttuuri, osaaminen, kehittäminen, inklusio) toteutetaan hankeyhteistyöllä Kainuun kuntien kesken. Hanke on kohdennettu esi- ja perusopetukseen. Hankkeella tavoitellaan inklusion vahvistamista luomalla yhteistä ja yhtenäistä tuen toimintakulttuuria, kehittämällä laajamittaisesti henkilöstön osaamista sekä tuomalla toimintavälineitä oppilaiden osallisuuden lisäämiseen. Hanke käynnistyi vuoden 2022 aikana erityisavustuksen tukemana. Hankeisäntänä toimii Kajaani. **Hanke-toiminta jatkuu vuodelle 2023.**

3159 ESI/PO YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO 2022 - 2023 (Esi/po – OPH)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvien

avustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien muodostamiseen sekä alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan. Erityisavustuksen tukemana jatketaan aiemman vastaavan hankkeen (projekti 3147) toimintaa. **Hanketoiminta jatkuu vuodelle 2023.**

3162 KAINUUN HARRASTAMISEN MALLI 2022 (Perusopetus – AVI) KAINUUN HARRASTAMISEN MALLI 2022 (Perusopetus – AVI)

Kajaanin kaupunki on saanut yhdessä Sotkamon, Suomussalmen ja Hyrynsalmen kuntien kanssa valtion erityisavustusta Suomen mallin harrastetoiminnan järjestämiseen. Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus aidosti mieluisaan ja maksuttomaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä ja koulujen tiloissa. Avustuksen on myöntänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI) ja sitä koordinoi Kajaanin kaupunki. **Hanke on jatkoa projektille 3151 ja rahoituksen käyttöaika jatkuu vuodelle 2023.**

3164 KERHOTOIMINNAN TUKEMINEN 6 (Perusopetus – OPH)

Hankkeen tavoitteena on varmistaa laadukkaan ja monipuolisen koulun kerhotoiminnan jatkuminen ja kehittäminen Suomussalmen perusopetuksessa. Tavoitteena on aktiivinen erityisesti syrjäytymisuhan alla olevia oppilaita ja kuljetusoppilaita harrastustoimintaan. **Hanke toteutetaan vuoden 2023 aikana.**

3169 KORONATUKI 2022-2024 (ESI/PO - OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen ja oppimisen tukeen liittyvien haasteiden kompensoimiseen, ennalta ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa. Hanke jatkaa aiemman Koronatuki-hankkeen (projektinumero 3153) toimintaa. **Hankerahoituksen käyttöaika jatkuu vuodelle 2023 ja tarvittaessa vuodelle 2024.**

3350 – LUKIO-OPETUKSEN PROJEKTIT

3114 KIELISEIKKAILU – AKTIIVISEN JA LUOVAN LUKIOLAISEN LÄÄKE KAKSIKIELISYYTEEN (Lukio – Svenska kulturfonden)

Yhteistyössä Korsholm gymnasiumin kanssa. Tavoitteena on jakaa kokemuksia ruotsinkielisten nuorten kanssa ja sitä kautta tutustuttaa nuoria toistensa äidinkieleen ja kulttuuriin. Nyt saadun rahoituksen piti kattaa toiminnan vuoteen 2020, mutta koronatilanteen vuoksi vuonna 2020 ja 2021 pääsimme toteuttamaan lukiolla ainoastaan teemapäivän Ruotsalaisuuden päivänä. Rahoitukseen on saatu jatkoai-kaa vuodelle 2023. Toiminta näillä näkymin tulee sijoittumaan kevääseen 2022 opintomatalla Hossaan.

Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Projekti jatkuu edelleen 31.6.2023 saakka.

3155 KORONAN KAIKUJA (Lukio – OPH)

Aloitettiin tammikuussa 2022. Hankerahoituksen turvin lukion ryhmäkokoja pystyttiin pitämään pieninä ja siten edistämään opiskelijoiden eriyttämistä ja tuen saantia. Lisäksi tukiovetusta ja muuta lisätukea voitiin tarjota enemmän. **Hankkeen toiminta jatkuu vuodelle 2023.**

Korona-ajan jälkeiseen lisätukeen oli selkeä tarve, ja tarve näkyi edelleen. Hanke sai jatkoa Koronan kaikuja II –hankkeella (prj. 3171), johon saatiin rahoitus loppuvuodesta 2022.

3156 LUKIOLAISET TEHOKKAASTI TÖIHIN (Lukio – OPH)

Opetushallituksen myöntämällä avustuksella lukion opinto-ohjaajan työhön on lisätty tehtävä, jossa lukion opo on suunnitellut SharePoint-alustalle sivuston opiskelijoita varten. Sivustolta löytyy tietoa lukio-opintojen lisäksi esim. erilaisista jatko-opintopoluista ja ammatinvalinnasta. Työelämään tutustuminen on nostettu myös lukiolaisten ohjelmaan – opiskelijat käyvät kolmen päivän tutustumisjakson työpaikalla, jonka he ovat opo-avustuksella tai itsenäisesti hankkineet. Opon palkkauksesta 30 % rahoitetaan hankerahalla.

3171 KORONAN KAIKUJA II (Lukio – OPH)

Opiskelijoiden taitotasossa on huomattu selkeä lasku, joka juontaa juurensa korona-aikaan ja etäopiskeluun. Tästä syystä lisätuen määrä on selvästi lisääntynyt. Lisäksi lukion opiskelija-aines on tullut yhä

heterogeenisemmäksi, eli opiskelijoilla on paljon eroja taitotasossaan. Erilaiset luki-vaikeudet ovat myös yhä enenevästi näkyvä ilmiö.

Opetushallituksen myöntämällä avustuksella rahoitetaan lukion opetuksen, ohjauksen ja tuen tarpeeseen liittyviä henkilöstökustannuksia. Avustus mahdollistaa tukiopetuksen ja muun eriyttämisen antamista (pienryhmäopetus) tarvittaessa, sekä joidenkin aineiden jakoa pienempiin ryhmiin.
Hanke alkoi 9.11.2022 ja päättyy 31.7.2024.

3490 – KIANTA-OPISTON PROJEKTIT

3124 HYPY TULEVAISUUTEEN (Kianta-Opisto - OPH)

Opetushallitus on myöntänyt 37953 euron liikkuvuusavustuksen opettajien ja hallinto henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja liikkumiseen kansainvälisesti. Kianta-Opisto hallinnoi hanketta. Erasmus-hanke toteutetaan vuosina 2019-2022. Hankkeen toteutus keskittyi käytännössä syksylle 2022 koronapandemian liikkuvuusrajoitusten takia. Liikkuvuuksiin on osallistunut viisi opetusalan henkilöä, joista kaksi oli mukana strukturoidulla kurssilla Ranskassa ja kolme osallistui oppilaitoksessa opettajien oman ainealueiden seuraamiseen sekä kansalaisopistojen toimintaan tutustumiseen Turkissa. Hankkeen lopullinen kustannusten käyttöaste päättyy 27,39 % eli 10 395 €, mikä tarkoittaa, että opetushallitus perii maksetun ja kulutetun varojen erotuksen takaisin Kianta-Opistolta alkuvuodesta 2023.

3135 DDCT (KA2) DIGITAALISEN OSAAMISEN VAHVISTAMINEN OPETTAJILLE (Kianta-opisto – ERASMUS)

Erasmus-hanke. Hankkeen hallinnoijana Volkshochschule der Stadt Selb. Hankkeen tavoitteena on digitaalisten oppimisympäristöjen ja -käytäntöjen kehittäminen. Korona viivästyttänyt hankkeen toteuttamista. Hanke toteutetaan vuosina 2020-2023.

3150 KIANTA-OPISTON OPINTOSETELIAVUSTUS 2021-2022 (Kianta-opisto - OPH)

Hankkeen rahoittajana opetushallitus. Kohderyhmään kuuluvien opintomaksujen korvaamiseen tai alentamiseen Suomussalmen Kianta-Opistossa ja Hyrynsalmen kansalaisopistossa. Avustus käytettiin kokonaisuudessaan vuosina 2021-2022. Vuonna 2022 opintopöytäkirjoja myönnettiin Kianta-Opistossa 88 kpl (2534 €) ja Hyrynsalmen kansalaisopistossa 154 kpl (2310 €). **Hanke toteutui suunnitellusti.**

3163 KIANTA-OPISTON OPINTOSETELIAVUSTUS 2022-2023 (Kianta-opisto - OPH)

Hankkeen rahoittajana on opetushallitus. Kohderyhmään kuuluvien henkilöiden opintomaksujen korvaamiseen tai alentamiseen Suomussalmen Kianta-Opistossa ja Hyrynsalmen kansalaisopistossa. Tämän kauden avustusta käytettiin syyslukukaudella 2022 yhteensä 1759 € ja 3041 € jää käytettäväksi vuonna 2023. Hankkeen käyttöaika 18.5.2022 – 31.12.2023.

3790 – NUORISOPALVELUIDEN PROJEKTIT

3118 NUORTEN TYÖPAJAN KEHITTÄMISTOIMINTA (Nuorisopalvelut - AVI)

Tavoitteena Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen
Rahoittajalle tehdään vuosittain selvitys tavoitteiden saavuttamisesta. Rahoitusta voi käyttää palkkoihin sekä pajanuorille suunnattuun toimintaan. Rahoituksella voidaan palkata kaksi työvalmentajaa ja startti-/yksilövalmentaja työpajalle. Kaikille pajalaisille järjestetään erilaista toimintaa sekä lyhytkursseja, jonka tavoitteena työttömyysjakson keskeyttäminen, elämänlaadun paraneminen ja jatkosuunnitelmien selkiennyttäminen pajajakson jälkeiseen tulevaisuuteen
Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

3120 NUORTEN EU-TAPAAMINEN (Nuorisopalvelut – Erasmus+)

Vuonna 2022 ei omaa Erasmus+-rahoitettua tapaamista. Viisi suomussalmelaista nuorta ja 1 ohjaaja osallistuivat Portugalin nuorisovaihtoon. Lisäksi 1 ohjaaja osallistui kansainväliseen ohjaajakoulutukseen Kuusamossa. Erasmus+ vaihtoja sekä ja hankerahoitusta hallinnoitiin Oivangin nuoriso- ja luontomatkailukeskuksen kautta, olimme mukana kumppaneina.

3148 ETSIVÄ NUORISOTYÖ 2021-2022 (Nuorisopalvelut – AVI)

Vuoden 2021 alkoi 28.9.2021 ja päättyi 31.12.2022. Hankkeelle saadut avustukset kohdentuvat etsivien nuorisotyöntekijöiden palkkaukseen ja yli 10 päivän keskeytykset siirtävät käyttöaikaa eteenpäin. Hankkeen tavoitteena on taata palvelujen saatavuus niille nuorille, tarvitsevat tukea palveluiden saamiseen ja palveluiden piirissä pysymiseen. Tavoitteena on parantaa nuorten arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työelämään. Nuoria on pystytty tukemaan opiskelussa, arjenhallintataidoissa sekä ohjattu nuoria esim. ammatinvalintaohjaukseen, päihdehoitoon tai sosiaalitoimen asiakkaaksi. **Hanke toteutui tavoitteiden mukaisesti.**

3160 ETSIVÄ NUORISOTYÖ 2022-2023 (Nuorisopalvelut – AVI)

Vuodelle 2022 myönnetty avustus siirtyi käytettäväksi kokonaisuudessaan vuodelle 2023. Hankkeelle saadut avustukset kohdentuvat etsivien nuorisotyöntekijöiden palkkaukseen ja yli 10 päivän keskeytykset siirtävät käyttöaikaa eteenpäin. Hankkeen tavoitteena on taata palvelujen saatavuus niille nuorille, tarvitsevat tukea palveluiden saamiseen ja palveluiden piirissä pysymiseen. Tavoitteena on parantaa nuorten arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työelämään.

Nuoria on pystytty tukemaan opiskelussa, arjenhallintataidoissa sekä ohjattu nuoria esim. ammatinvalintaohjaukseen, päihdehoitoon tai sosiaalitoimen asiakkaaksi.

3990 – KULTTUURIPALVELUIDEN PROJEKTIT

3141 SUOMUSSALMI-KUHMO KULTTUURIN KEHITTÄMINEN 2021-2022 (Kulttuuripalvelut - OKM)

Hankkeen rahoittajana Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hankkeen tavoitteena kulttuuripalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen. Toimenpiteet pitävät sisällään kulttuurin ja taiteen viemistä ihmisten päivittäiseen elinympäristöön. Hankkeen toteutuksessa hyödynnetään maakunnan ammattitaiteilijoita. Hankkeen toimenpiteitä saatiin toteutettua vain osittain vuoden 2021 aikana koronaepidemian johdosta. Hankkeelle on myönnetty jatkoaikaa vuodelle 2022. Hanke päättyi elokuussa 2022, ja selvitys lähetetty 29.11.2022.

Kulttuuripalveluiden saavutettavuutta parannettiin hankkeen käynnissä olon aikana huomattavasti, ja tästä hankkeesta pystymme ammentamaan kokemuksia ja opittuja uusia tapoja seuraavien vuosien taidekokonaisuuksia kohti.

Yhteistyö sidosryhmien, eli tämän hankkeen tiimoilta taiteilijoiden ja Kuhmon Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden kanssa sujui erinomaisesti. Taiteilijat lähtivät innoissaan meidän ehdottamiin tapahtumiin mukaan, ja jopa kehittivät itse lisäideoita hankkeessa toteutettavaksi. Suomussalmen kulttuurituottajan virkaa hankkeen käynnissä olon aikana hoiti kolme eri henkilöä, mutta meidänkin välinen yhteistyö ja avoin kommunikointi saattoivat hankkeen joutuisasti maaliin!

3165 PROSENTTIHANKE UUDEN KOULUN TAITEESEEN (Kulttuuri – TKT)

Prosenttitaidehanke etenee tällä hetkellä omalla painollaan, taiteilijoiden valmistellessa taideteoksiaan omilla tahoillaan. Viimeisen 6 kk aikana taiteilijat ovat esitelleet taideteokset, ja saaneet niistä palautetta ja kehittäneet ideoita eteenpäin.

Taideteosten lasten osallisuus rakentuu Työryhmä Naapurit ½ osalta jo työn ideointivaiheessa, lasten piirrettyä työn osaksi omia suosikkiasioitaan. Riikka Keräsen taideteoksen osallistava osuus liittyy työn valmistumisen jälkeiseen aikaan, jolloin lapset ja nuoret pääsevät herättelemään mielikuvitustaan inspiroituen taideteoksista. Näin aikaansaatu osallisuuskaari kantaa ja muistuttaa taideteosten tärkeydestä vielä pitkälle tuleviin vuosiin.

Budjetillisesti ei uutta, taiteilijat laskuttavat sovitusasiain mukaisesti hankkeen edetessä.

3168 TARINANKERRONNAN ERÄLEIRI (Kulttuuri – TKT)

Suomussalmella sijaitsevassa Hossan kansallispuistossa toteutettiin viikonlopun 2.-5.2.2023 aikana käsikirjoittajille ja elokuvan- ja teatterintekijöille suunnattu Tarinankerronnan eräleiri. Sunnuntaina leiri huipentui Suomussalmen kirjastolla keskustelutilaisuuteen klo 10.30. Leirin aikana striimattiin YouTubeen 2 tunnin mittaista keskustelutilaisuutta, jotka tekstitetään lähiviikkoina. Kirjaston keskustelutilai-

suus ei saavuttanut yleisöä, mutta kirjailijat pitivät yhteistä päätöstapahtumaa erittäin suuressa arvossa.

YouTubeen striimattuja videoita on katsottu tähän saakka 3.2. lähetettyä 583 kertaa, ja 4.2. lähetettyä 538 kertaa. Harmikseni palstatilaa tilaisuus ei paikallislehdistä saanut. Somenäkyvyys ja positiivinen kommentointi sen sijaan oli sydäntä lämmittävää!

VARHAISKASVATUS

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Varhaiskasvatus						
TOIMINTATUOTOT	334 840,04	303 785,00	288 785,00	364 052,47	126	-75 267,47
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 011 229,64	-2 778 945,45	-2 918 945,66	-3 019 192,24	103	100 246,58
TOIMINTAKATE	-2 676 389,60	-2 475 160,45	-2 630 160,66	-2 655 139,77	101	24 979,11
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-2 676 389,60	-2 475 160,45	-2 630 160,66	-2 655 139,77	101	24 979,11

Tehtävä

Laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestäminen varhaiskasvatusikäisille lapsille.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestökehitystä	Lapsella on oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatus- ja hoitoa, jossa painottuu erikoisesti pedagogiikka. Lakisääteinen kotihoidontuki.	Asiakastytyväisyysmittaus ArviD (kolmen vuoden välein). Seuraava v.2022 Henkilöstökysely v.2022	Varhaiskasvatusta järjestetään siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta sekä päiväkodissa, että perhepäivähoitossa. Toteuma: Asiakastytyväisyysmittaus ArviD suoritettiin syksyllä 2022. Toimintaa kehitetään tulosten pohjalta. Vaihtoehto perheille.
Kunta tekee aktiivisesti yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen.	Kiinteä yhteistyö Kainuun alueen kuntien välillä. Lapsen tuki -hanke.	Yhteistyön laajuus	Yhteiset linjaukset varhaiskasvatuksessa. Yhteiset varhaiskasvatusohjelmat. Yhteiset koulutukset ja kokoukset (Teams). Toteuma: Yhteinen hanke jatkuu vuoden 31.12.2023 saakka. 1 yhteinen hanke/koko Kainuun alueella. Koulutuksia säännöllisesti. Säännölliset varhaiskasvatuksen johtajien tapaukset 3 x/vuosi.
Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomusalmen saavutettavuus paranee kansallisia	Tulkkauksen palveluiden käyttö; tiedottamisessa ja yhteisissä keskusteluissa.	Asiakastytyväisyyskysely perheille yhteistyössä muiden toimi-	Pakolaisperheiden/muiden maahanmuuttajaperheiden varhais-

ja kansainvälisiä yhteyksiä kehittämällä	Tiedotteet heidän omalle kielelleen käännettyinä. S2 opetus varhaiskasvatuksessa.	joiden kanssa.	kasvatuksen tarpeeseen vastaaminen. Toteuma: Syyskuussa aloittanut 8 uutta pakolaislasta. S2-opetussuunnitelman tekeminen yhteistyössä esi- ja perusopetuksen kanssa. Tätä asiaa työstehtään vielä.
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä	Mobiilikirjaus: hoitoaikojen ilmoittaminen sähköisesti/hoitoaikojen seuranta. Tuntiperusteinen vahaiskasvatusmaksu. Henkilöstön mobiilikirjaus.	Säännöllinen seuranta, ongelmiin puuttuminen nopeasti ja niiden korjaaminen.	Sujuvat käytännöt sähköisessä järjestelmässä, vähentää käsin tehtävää kirjausta. Toteuma: Ohjelmat eivät vielä toimi kunnolla ja jouhevasti, vaan aika-ajoin joudutaan korjaamaan.
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Lakisääteinen henkilöstö. Tavoitteellinen koulutussuunnitelma/hlö. Varhaiskasvatussuunnitelman toteuttaminen. Kehityskeskustelut. Tiloista huolehtiminen, tilojen	Henkilöstökyselyt keran kolmessa vuodessa. Kasvatuksen, ohjauksen ja opetuksen uudistuminen. Keskustelujen kattavuus. Työhyvinvointi	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö (1.8.2021 vaka-lakimuutos). Toteuma: Henkilöstökysely ArviD tehty syksyllä 2022. Toimintaa kehitetään tulosten pohjalta. Sijaisia on ollut vaikeaa saada. Koulutuspäivät 3 pv/hlö/toimintakausi. Toteuma: Henkilöstöä on koulutettu koko toimintakauden ajan. Koulutukset on kohdennettu. Osa koulutuksista on ollut koko henkilöstölle työnantajan velvoittamaa, osa työntekijän omaa. Varhaiskasvatussuunnitelman syventäminen toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Pedagogiikan korostaminen. Säännölliset pedagogiset palaverit sekä opettajille, että lastenhoitajille. Toteuma: Koko henkilöstölle varhaiskasvatuksen kehittämispäivä järjestetty 2x/toimintakaudessa. Toteuma: Kaikkien kanssa ei ehditty keskustelua pitää johtuen poissaoloista. Asialliset ja toiminnalliset

	muuntaminen tarpeen mukaan.		työskentelytilat. Säännöllinen seuraaminen, epäkohtiin puuttuminen. Toteuma: Pitämän päiväkodin remontti valmistui.
--	-----------------------------	--	---

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa	Talousarvion seuranta, varhaiskasvatuksen sopeuttaminen vähenevään lapsimäärään.	Seuranta.	Talousarviossa pysyminen lisätalousarvion myötä. Toteuma: Lapsimäärä ei ole vähentynyt ennakoidusti, alle 3-vuotiaita lapsia hoidossa paljon.
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Toimivat mobiililaitteet ja niiden hyödyntäminen arjentoiminnoissa.	Ohjelmistojen tehokas käyttö sekä toimivuus.	Käsin tehtävän työn vähentäminen, työpanoksen käyttäminen tehokkaammin. Toteuma: Ohjelmat eivät aina toimi sujuvasti.

Päämäärä: Ketään ei jätetä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon yksilöllisesti lapsen kehityksen ja oppimisen tarpeet. Säännölliset palaverit eri yhteistyötahojen kanssa, nopea huolen puheeksi ottaminen. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultointi eri päiväkotiryhmiin ja perhepäivähoitoon.	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma/tarkennettu vasu. Säännöllinen dokumentointi ja arviointi. Lapsen nopea saaminen varhaisen tuen piiriin, tukitoimien eteneminen.	Lapsi saa sitä varhaiskasvatusta, jota hän tarvitsee kehittyäkseen ja oppiakseen, tavoitteena hyvinvoiva lapsi. Toteuma: Yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat tehty lapsille 100 %. Moniammatillisen yhteistyön toimivuus Toteuma: Tätä on kehitetty ja kehitetään edelleen. Lapsi pääsee tuen piiriin mahdollisimman pian (varhainen puuttuminen.) Toteuma: Perheiden tukeminen heidän kasvatustyössään, varhaiskasvatuksen sosionomi työpariksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa (hanke-rahoitus.) Hanke kesti 31.12.2022 saakka.
Monikulttuurisuus on kunnamme rikkaus.	Luodaan uusia toimintatapoja työskennellä monikulttuurisessa ympäristössä. Koulutukset.	Arviointi toteutumisesta; kirjallisten palautteiden kautta (tyytyväisyyskysely perheille).	Kulttuurinen moninaisuus nähdään voimavarana.

Perustelut/Toiminta

Varhaiskasvatusta määrittelee Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja miten varhaiskasvatusta toteutetaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatuslaki (1.9.2018), jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista.

Toteuma:

Lapsimäärä ei ole ollut ennusteiden mukaan laskeva, vaan olemme joutuneet lisäämään päiväkotipaikkoja perustamalla uusia ryhmiä Hakatalon tiloihin. Lapsissa on myös ollut suhteellisesti paljon alle 3-vuotiaita, joka lisää henkilöstön tarvetta. Henkilöstömitoituksen määrää laki, sijaisten saannissa on ollut ongelmia koko toimintakauden ajan. Koulutuksia olemme pystyneet järjestämään yhdessä Kainuun muiden kuntien kanssa.

Pitämän päiväkodin saneerausremontti valmistui joulukuussa 2022. Remontin aikana pystyimme hyödyntämään esiopetuksen tiloja heidän siirryttyään Alvarin konttikouluun 1.6.2022 alkaen.

ArviD-kyselyn pohjalta voimme arvioida toimintaamme ja kehittää laadukasta varhaiskasvatusta.

Olemme saaneet myös hankerahoitusta paikallisiin hankkeisiin toteuttaa varhaiskasvatusta.

Maksutuotot pienenevät.

Vastuuhenkilöt:

Varhaiskasvatuksen johtaja Jaana Heikkinen puh. 044 568 4321
Varhaiskasvatuksen apulaisjohtaja Birgitta Vikholm puh. 044 777 3189

VARHAISKASVATUS	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	45,8	43,8	43,8	43,8	43,8
Henkilöstömenot, €/asukas	247,55	239,52	278,45	256,42	281,32
Toimintakulut, €/asukas	373,39	355,09	401,02	381,25	409,99
Toimintakate/asukas	334,99	328,65	356,42	339,57	360,56

PERUSOPETUS

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Perusopetus						
TOIMINTATUOTOT	532 773,96	434 000,00	434 000,00	551 280,72	127	-117 280,72
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 434 516,68	-7 794 972,31	-8 109 971,73	-8 446 151,05	104	336 179,32
TOIMINTAKATE	-7 901 742,72	-7 360 972,31	-7 675 971,73	-7 894 870,33	103	218 898,60
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 684,57	-253 944,00	-253 944,00			-253 944,00
TILIKAUDEN TULOS	-7 911 427,29	-7 614 916,31	-7 929 915,73	-7 894 870,33	100	-35 045,40

Tehtävä

Suomussalmen kunta järjestää laadukasta esi- ja perusopetusta. Perusopetus antaa elämässä tarpeelliset tiedot ja taidot sekä tukee oppilaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Opetusta tarjotaan turvallisessa oppimisympäristössä.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä	Opetusteknologiaa hyödynnetään opetuksessa ja johtamisessa laajasti valmistuvan maakunnan TVT-strategian mukaisesti.	Taitotaso Riittävä laitekanta ja toimivat verkot	Henkilökunnan ja oppilaiden taitotaso on tasolla hyvä. Laitemitoituksen tavoite on 1 päätelaite (tietokone tai tabletti) /oppilas.

		Toimivat ICT-tukipalvelut	<p>Toteutuma: Toteutunut, Kainuun tvt-strategian mukainen mitoitustavoite toteutuu Suomussalmella.</p> <p>ICT-tukea on saatavissa teknisissä ja pedagogisissa haasteissa.</p> <p>Toteutuma: Toteutunut, digitekniikan pedagogisen hyödyntämisen kehittäminen on jatkuvaa.</p>
Kunta tekee aktiivista yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen	<p>Kouluilla on kansainvälisiä hankkeita ja ystävyyskoulu-toimintaa.</p> <p>Hankeyhteistyö Kainuun kuntien kanssa</p>	<p>Hankkeiden määrä.</p> <p>Toiminnan määrä ja laatu</p> <p>Hankkeiden määrä ja vaikuttavuus</p>	<p>1 hanke /lukuvuosi (jos pandemia sallii)</p> <p>1 vierailu/lukuvuosi (jos pandemia sallii)</p> <p>Toteutuma: Kansainväliset hankkeet eivät toteutuneet perusopetuksessa vuoden 2022 aikana.</p> <p>2 perusopetus-palveluiden kannalta tarkoituksenmukaista hanketta/vuosi</p> <p>Toteutuma: toteutunut, 3 yhteishanketta vuoden 2022 aikana</p> <p>Yhteistyön hyödyntäminen VESO-koulutuksissa</p> <p>Toteutuma: 1 Kainuun kuntien yhteinen vesopäivä Kajaanissa on toteutunut 9/2022, Aikopan täydennyskoulutustarjonta on ollut myös alueellisesti käytettävissä.</p>

Päämäärä: Toteutamme kestävää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	<p>Sopeutetaan opetusta ja tukipalveluja vähenevään oppilasmäärään</p> <p>Yläkoulu on kokonaan kolmisarjainen 1.8.2022 alkaen.</p>	Nettokustannus /oppilas	<p>Opetuskustannukset valtakunnallisessa keskitasossa.</p> <p>Toteutuma: Oppilaskohtaiset kustannukset ovat yli valtakunnallisen keskitason. Tunti- ja tukikehys on suhteutettu laskevaan oppilasmääräkehitykseen, yläkoulun kolmisarjaisuus toteutui.</p> <p>Henkilöstön vähentäminen tapahtuu pääsääntöisesti eläköitymisen kautta.</p>

			Toteutuma: Virkojen ja tehtävien täytössä on huomioitu vähenevän oppilasmäärän aiheuttama tilanne.
Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	<p>Onnistunut rekrytointi</p> <p>Täydennyskoulutus</p> <p>Työnohjausta tarjolla.</p> <p>Kehityskeskustelut</p>	<p>Kelpoisuus ja osaaminen</p> <p>Täydennyskoulutuksen määrä</p> <p>Työnohjauksen vaikuttavuus</p> <p>Keskustelujen kattavuus</p>	<p>Koko henkilöstöllä on muodollinen kelpoisuus tehtävään.</p> <p>Toteutuma: Vakituisten tehtävien osalta toteutunut, kaikissa määräaikaisissa tehtävissä ei ole pystytty toteuttamaan.</p> <p>Koulutuspäiviä 4/opettaja (sis. vesot), 1/ohjaaja</p> <p>Toteutuma: Pandemia on vaikeuttanut tilannetta, veso-velvoite on toteutunut.</p> <p>Palaute vaikuttavuudesta tasolla hyvä</p> <p>Toteutuma: Työnohjausta on ollut käytettävissä kunnan yhteisten linjausten mukaisesti.</p> <p>Kaikki ovat osallistuneet kehityskeskusteluihin 1 kerta /vuosi.</p> <p>Toteutuma: Henkilöstölle on tarjottu mahdollisuutta kehityskeskusteluun vuoden 2022 aikana, toteutuma ei yllä vielä aivan 100 % vuositasolla.</p>

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakas-lähtöisesti	Uusi koulu: toimintakulttuurin ja opetuksen uudistaminen.	Opetuksen, opiskelun ja oppimisympäristöjen uudistuminen	<p>Työ etenee suunnitelmallisesti kohti uutta koulua. Työyhteisövalmennusta (pedahanke) jatketaan ja syvennetään pedagogisen toimintakulttuurin kehittämiseksi.</p> <p>Toteutuma: Työyhteisövalmennus on viety päätökseen, yhtenäisen perusopetuksen pedagoginen kehittä-</p>

	<p>Kiusaamisen vastainen toimintakulttuuri</p> <p>Laadukas oppilashuolto-työ</p> <p>Toimiva yhteistyö kodin ja koulun välillä</p>	<p>Kiusaamisen väheneminen</p> <p>Oppilaat saavat tarvitsemansa oppilashuoltopalvelut viivytyksettä</p> <p>Huoltajien tapaamiset</p> <p>Yhteistyöryhmien toimivuus</p> <p>Wilma-viestinnässä onnistuminen</p>	<p>mistyö on käynnissä.</p> <p>KIVA-toiminta on käynnissä kaikilla kouluilla. Havaittujen kiusaamistilanteiden selvittäminen välittömästi. Toteutuma: Kiva-toimintaohjelman mukainen toimintatapa on käytössä. Tiedotusta huoltajille on lisätty.</p> <p>Palveluja on saatavissa riittävästi ja lakisääteisessä aikataulussa. Toteutuma: Jatkuvaa toimintaa, oppilashuollon henkilöstöresurssi on ohjaavien mitoitusten mukainen</p> <p>Huoltajille tarjotaan mahdollisuus joka vuosi henkilökohtaiseen tapaamiseen luokanopettajan tai luokanvalvojan kanssa. Toteutuma: Huoltajille on aktiivisesti tarjottu mahdollisuutta henkilökohtaisiin tapaamisiin. Ikäluokkakohdaiset vanhempainillat on pidetty.</p> <p>Säännölliset kokoukset Toteutuma: Kodin ja koulun välinen yhteistyöryhmä on kokoontunut kouluittain vuoden aikana.</p> <p>Riittävä yhteydenpito. Myös positiivista palautetta säännöllisesti. Toteutuma: Henkilökunnan kanssa on kehitetty Wilman käyttöä, positiivisten käytänteiden ja viestinnän vahvistamista sekä Wilman hyödyntämistä palautteen antamisen kanavana. Asiasta on käyty keskustelua myös kodin ja koulun kehittämissyöryhmän</p>
--	---	---	--

			<p>kanssa.</p> <p>Huoltajakyselyyn vastanneiden huoltajien vastausten keskiarvo yhteistyötä mittaaville väitteille oli 2,9 (asteikolla 1-4).</p>
--	--	--	--

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta	Suomussalmen luontoa, historiaa ja kulttuuria tutkitaan ja opiskellaan eri ikäkausina koko perusopetuksen ajan	<p>Oppilaiden kotiseututietämys ja asenne omaan kotiseutuun</p> <p>Oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa käytetään kotiseudun luonto-, kulttuuri-, ja historia aihekokonaisuuksia</p>	<p>Oppilailta vahvat juuret ja terve itsetunto</p> <p>Oppimiskokonaisuuksien toteutuminen eri luokka-asteilla</p> <p>Toteutuma: Toteutunut, huomioitu kevät- ja syyslukukausien aikana valittujen teemojen mukaisesti. Retket lähialueelle mm. Raate tai Turjanlinna tukevat kotiseututietämystä.</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelman työstäminen on aloitettu.</p>

Perustelut/Toiminta

Syksyllä 2022 Karhulanvaaran alaluokilla on ennusteen mukaan 143 oppilasta, Ruukinkankaan alaluokilla 238 oppilasta ja Ruukinkankaan yläluokilla 188 oppilasta. Ruukinkankaan koulun esioppilaita on ennusteen mukaan 22 oppilasta ja heidän opiskelunsa järjestetään päiväkodin ja Hakatalon tiloissa. Karhulanvaaran esiopetuksessa on ennusteen mukaan 23 lasta. Aikuisten perusopetuksessa opiskelee lv. 2021–2022 yhteensä 20 opiskelijaa.

Ruukinkankaan koulussa valmistaudutaan uuteen kouluun siirtymiseen. Talousarviovuoden 2022 kevätkaudella pääpaino on uuden koulun kalustamisessa ja varustamisessa käyttöönottoa varten. Lukuvuoden 2021–2022 päätyttyä väistötilat (Alvari ja Ruukinkangas) tyhjennetään.

Uuden koulun toimintakulttuurin ja koulun pedagogisen kehittämisen työstäminen on aloitettu vuonna 2021. Kehittämistyötä jatketaan opetushenkilökunnan kanssa siten, että pedagogisten painopistealueiden mukainen kehittäminen näkyy uuden koulun toimintakulttuurissa koko työyhteisössä. Kehittämistyössä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan hankerahoitusta.

Kainuun soten kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä lasten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Suomussalmen kunnan perusopetuksessa haetaan edelleen aktiivisesti hankerahoitusta toiminnan kehittämiseen.

Toteuma:

Perusopetuksen toiminnassa huomioitiin kevätlukukaudella 2022 pandemiaan liittyvät ennaltaehkäisy- ja hygieniaitoimet olemassa olevien vaatimusten mukaisesti. Kevätlukukauden loppua kohti toiminnassa noudatettavia rajoituksia ja suosituksia kevennettiin ja lukuvuosi päätettiin ilman voimassa olevia pandemiaan liitty-

viä suosituksia. Syyslukukaudella 2022 ei pandemiaan liittyvät rajoitukset ja suositukset, eikä poikkeuslain-säädäntö ollut enää voimassa. Toimintaa pystyttiin jälleen toteuttamaan normaalisti.

Sivistyslautakunta päätti 30.3.2022 kokouksessaan syksyllä esiopetuksessa aloittavien oppilaiden koulupaikat. Syksyn tilastointipäivänä 20.9.2022 oli Suomussalmen kunnassa yhteensä 584 perusopetuksen oppilasta, joista esiopetuksen oppilaita 50. Karhulanvaaralla oppilaita oli 139, joista 19 esiopetuksessa. Ruukinkankaalla oppilaita oli vuosiluokilla 1-9 yhteensä 397 oppilasta. Ruukinkankaan esiopetuksessa olevat 31 lasta opiskelevat lukuvuoden 2022–2023 Alvarin pihalla olevissa moduulikonttitiloissa, koska Pitämän päiväkodilla tehtiin remonttia. Aikuisten perusopetuksessa opiskelijoita oli yhteensä 16 ja valmistavan opetuksen piirissä tilastointipäivänä oli vain yksi oppilas. Heti tämän jälkeen valmistavan opetuksen oppilasmäärä oli jälleen 10, kun uudet maahanmuuttajat aloittivat palveluissamme 26.9.2022.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa on järjestetty normaaliin tapaan molemmissa perusopetuksen kouluissa. Palvelumaksuihin ei ole tehty muutoksia. Perusopetuksessa on tarjottu aktiivisesti kerho- ja harrastustoiminnan mahdollisuutta oppilaille läpi kalenterivuoden. Kerho- ja harrastustoiminta on erityisavustusrahoitteista toimintaa.

Pandemian vaikutusten kompensoimiseen on ollut käytössä hankerahoitusta, jolla on pystytty lisäämään oppimisen tukea kouluilla. Hanketoiminta on ollut monipuolista ja aktiivista. Hankkeissa on hyödynnetty seudullista yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan. Suurin osa hanketoiminnasta pyörii kuitenkin kunnan itse organisoimana ja järjestämänä.

Perusopetuksen talouden toimintakateen toteutumaprosentti oli kaikkien kulujen osalta 102,84 %. Sisäisten kulujen osuus ylittyi euromääräisesti noin 72 000 eurolla, aiheuttamisperusteena lähes yksinomaan oppilaille järjestettyjen ravitsemuspalveluiden laskutus. Henkilöstökuluissa ylitystä aiheuttivat hankerahoitteisten projektien henkilöstökulujen omavastuuosuudet. Asiakas- ja muiden palveluiden ostoissa ulkoisten kulujen osalta ylitystä ovat aiheuttaneet kotikuntakorvausmaksujen toteutuminen ennakoitua suurempana, matkustus- ja kuljetuspalveluiden nousseet kustannukset ja lisätarpeet sekä oppilaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden käytöstä aiheutuneet kustannukset mm. sairaalakoulupalveluiden osalta. Ruukinkankaan koululla on ylitetty opetuksen aineet, tarvikkeet, tavarat –hankintoihin oppilaskohtaisin perustein vuosittain varattu määräraha noin 42 000 eurolla, johtuen pääosin uuteen kouluun muuttamisen yhteydessä tehdyistä oppikirja- ja materiaali-hankintojen kuluista. Perusopetuksen toimintakateen ylitys talousarvioon nähden on ulkoisten kulujen osalta saatu kompensoitua lähes kokonaan sivistysosaston sisällä.

Vastuuhenkilöt:

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen puh. 040 688 4545
Ruukinkankaan koulun rehtori Heli Manninen puh. 044 777 3050

PERUSOPETUS	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	68	67,6	63,6	63,6	63,6
Henkilöstömenot, €/asukas	553,62	550,13	599,73	596,51	622,58
Toimintakulut, €/asukas	1039,77	1010,19	1123,25	1060,55	1146,95
Toimintakate/asukas	978,73	935,70	1052,30	1001,01	1071,87
Oppilaita 20.9., kpl	605	591	621	564	584
-joista esikoululaisia, kpl	66	57	51	45	50
-joista aikuisten perusopetuksessa			21		16
-joista valmistavassa opetuksessa			10		1

LUKIOKOULUTUS

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Lukio-opetus						
TOIMINTATUOTOT	65 880,32	39 600,00	39 600,00	51 297,53	130	-11 697,53
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 139 570,84	-1 154 571,55	-1 154 571,55	-1 137 924,91	99	-16 646,64
TOIMINTAKATE	-1 073 690,52	-1 114 971,55	-1 114 971,55	-1 086 627,38	97	-28 344,17
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-15 420,66	-14 000,00	-14 000,00	-13 374,76	96	-625,24
TILIKAUDEN TULOS	-1 089 111,18	-1 128 971,55	-1 128 971,55	-1 100 002,14	97	-28 969,41

Tehtävä

Suomussalmen lukio tarjoaa laadukkaan ja monipuolisen yleissivistävän koulutuksen edistyksellisen ja teknologiataidoiltaan ajan tasalla olevan ammattitaitoisen henkilöstön opastuksella turvallisessa ympäristössä. (Toiminta-ajatus 2019–2020)

Päämäärä: Suomussalmi rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestönkehitystä	Toisen asteen oppilaitoksen olemassaolo lisää kunnan vetovoimaisuutta - Lukion vetovoimaisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen	Kurssitarjonta vs. valtakunnan keskimääräinen Suhteellinen lukioon hakeutumisprosentti	Lukion monipuolinen kurssitarjonta (reaali, vieraat kielet) yli 45 % Toteuma: Osittain toteutunut - ylimääräisten vieraiden kielten ryhmiä alkanut ranskassa ja venäjässä. Reaaliaineiden kurssveja tarjotaan filiaaliyhteistyössä. Lukioon tulevien osuudessa ei päästy tavoitteeseen.
Kunnan toimintaa uudistetaan uutta teknologiaa hyödyntämällä	Käytössä ajantasainen teknologia. Monipuolinen ja laaja TVT-laitteiden ja järjestelmien käyttö Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään talossa olevaa tietotaitoa myös muiden yksiköiden hyväksi.	Henkilöstön taitotaso, laitteiston toimivuus, käytettävät ohjelmat	Laitteistojen ja ohjelmistojen pitkä elinkaari ja korkea käyttöaste, henkilöstö osaa käyttää monipuolisesti laitteita ja ohjelmistoja (vertaistuki ja henkilökohtainen ohjaaminen) Toteuma: toteutunut
Parannetaan olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä	Yrityskurssi osana lukio-toimintaa valmentaa vastuuntuntoista ja yrittäjämönteistä työvoimaa paikallisille yrityksille	Lukiolaisten työllistymisen kesätöihin ja lukion jälkeen paikkakunnalle	Tavoitteena, että valtaosa lukiolaisista saa kesätyöpaikan. Yrityskurssin kautta luodaan alueellisesti lisää kesätyöpaikkoja nuorille. Toteuma: Yrityskursilaiset työllistyivät hyvin kesän aikana. Jäätelökioski, konserttijärjestelyt ym.
Aktiivinen yhteistyö yli kuntarajojen	Etäopetus – filiaalitoiminta (Paltamo ja Puolanka) Etäopetusyhteistyön luominen muihin lukioihin Ystävyyskoulutoiminta	Etäkurssien määrä Etäopetuspaikkojen määrä Tapaamisten lukumäärä	Vähintään 10 kpl Vähintään 2 kpl Toteuma: Etäopetuksen tarjonnassa jäätin hieman tavoitteesta. Vähintään kerran lukuvuodessa Toteuma: Toteutunut
Päämäärä: Toteutamme tarkan euron taloudenpitoa innovatiivisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasa-	Pysytään annetussa ta-		Opetuslähtöisesti

painossa	lousraamissa - opetusryhmät pidetään kohtuullisen kokoisena - Kumppanuuslukio-mallin toiminnan jatkuminen, yhteistyö perusopetuksen kanssa (tilat ja opettajat)		kohdennetut resurssit (kuntarahan osuus kokonaisuuden kannalta riittävä, jotta avaintulokset voidaan saavuttaa) Opetusryhmien keski- koko järkevä Yhteinen kurssitarjotin (etäopetuksen järjestämiseksi) Riittävä henkilöstö, jolla sopiva työn kuormitus. Energiaa jää vielä toiminnan kehittämiseen. Toteuma: Kokonaisuutena talous pysyi raamissa. Yksittäisiä ylityksiä eri kustannuspaikoilla (mm. Oppimateriaalit, elintarvikkeet)
	Henkilöstörakenne vastaa palvelurakennetta	Henkilöstön mitoitus ja työn kuormittavuus	

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu mutkattomasti ja turvallisesti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmen saavutettavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä parantamalla	Tiivis yhteistyö Venäjälle Luonnonpuisto ja Kalevalan keskikoulu Kansainvälisyyskasvatus Yhteistyö Mustasaaren lukion kanssa	Yhteistyön laatu Yhteistyöhön liittyvät tapahtumat ja kattavuus	Toimiva yhteistyö Toteuma: ei toteutunut (Ukrainan sota) Luontokurssin järjestäminen yhteistyöhön liittyen. Toteuma: toteutunut
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Ammattitaitoinen henkilöstö Hyvinvoiva henkilöstö Kehityskeskustelut	Täydennyskoulutuksen määrä Työhyvinvointikyselyt, työterveyshuollon palvelujen saatavuus ja käyttö, työpoissaolot Käytyjen kehityskeskustelujen lukumäärä / prosentuaalinen osuus henkilöstöstä	Kolme koulutuspäivää vuodessa Hyvä työilmapiiri ja jaksaminen, ja vastuiden jakaminen tasaisesti, mahdollisimman vähän poissaoloja. Koko henkilöstö osallistuu kerran vuodessa Toteuma: Toteutunut.

Päämäärä: Ketään ei jätetä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan järjestöjen aktiivinen kumppanuus tukee palvelujen kehittämistä	Lukion yhteistyö paikallisten järjestöjen kanssa mm. vierailut oppitunneilla tai aamunavauksissa, teemaopinnoissa, teemapäivät	Yhteistyökumppanien lkm. Vierailujen lkm.	10-20 vuosittain Toteuma: toteutunut 10-20 vuosittain Toteuma: Vierailuja alle 10; korona vielä vaikutti
Kunnan palvelujen järjestämisessä otetaan eri	Toimivat opiskelijapolut	Toimivat opetusjärjestelyt, suunnittelu ja ohjaus.	Lukio läpi kolmessa vuodessa

asiakasryhmien erityistarpeet			Mahdollisuus mm. vieraiden kielten opiskeluun
	Opiskeluhuollon tasokkuus	Opiskeluhuollon suunnitelman toimivuus, opiskelijoiden poissaolot, kasvatustieteiden ja kirjallisten varoitusten määrät, opiskeluhuollon henkilöstön tavoitettavuus	<p>Itsenäisten suoritusten lkm.</p> <p>Keskeytykset.</p> <p>Itsenäisten kurssien lkm. alle 1 %</p> <p>Negatiivisten keskeytysten lkm. 0 % lukuvuodessa.</p> <p>Toteuma: osittain toteutunut</p> <p>Poissaolojen määrä saadaan pienentymään, rangaistuksia ei tarvitsisi antaa, henkilöstön tavoitettavuus suunnitelman mukainen</p> <p>Toteuma: Poissaolot eivät oleellisesti vähentyneet, rangaistusten määrä kuitenkin pieni.</p>
Kunnan palvelujen järjestämisessä otetaan eri asiakasryhmien erityistarpeet	Hyvät valmiudet jatko-opintoihin korkeasteelle	Jatko-opintoihin sijoittuminen	<p>Jatko-opintoihin sijoittuminen valtakunnan keskitason mukaisesti.</p> <p>Toteuma: ei toteudu, koska seurantaa ei ole saatavilla</p>
	Kunnan nuorisovaltuusto	Lukiolta edustus	<p>Vähintään 1 edustaja</p> <p>Toteuma: toteutunut</p>
	Opiskelijoiden ja huoltajien tyytyväisyys lukio-koulutuksen laatuun ja järjestämiseen	Mitattava palaute – kyselyt huoltajille ja opiskelijoille	<p>Positiivinen palaute</p> <p>Toteuma: Kyselyä ei tehty; muuten saatu palaute positiivista.</p>
Monikulttuurisuus on kunnan voimavara	Kulttuurikasvatus – eri kulttuurien ymmärrys	Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen	<p>Laaja ja monipuolinen kulttuurituntemus</p> <p>Toteuma: Jatkuva prosessi – opiskelijoissa ja muiden maiden edustajia.</p>
Päämäärä: Suomussalmella on elämä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon kanssa, sen rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta	Luonto/Kulttuuri aiheiset opintomatkat – yhteistyökumppaneiden kanssa	Järjestetyt opintomatkat	<p>Opiskelijoilla mahdollisuus osallistua vähintään kerran opintojen aikana opintomatkalle</p> <p>Toteuma: Toteutunut</p>

Perustelut/Toiminta:

Opetuksessa tarjoamme kaikki valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit sekä koulukohtaisina soveltavina kursseina mm. tukikursseja lukion alussa ja kertauskursseja ennen ylioppilaskirjoituksia (termit vanhan opetussuunnitelman mukaiset). Lukiossamme ei ole keskiarvorajaa ja olemme paikkakunnan ainoa 2. asteen oppilaitos. Opiskelija-aines on hyvin heterogeeninen ja siksi koulumme tarjoamat tukitoimet ovat välttämättä

tömiä opiskelijoiden etenemisen kannalta. Lukuvuonna 2021-2022 pystymme koronatuen voimin lisäämään pienryhmäopetuksen, tukiopetuksen ja opinto-ohjauksen määrää ainakin syksyllä 2021.

Koulukohtaiset soveltavat kurssit toteutetaan opiskelijoiden valintojen ja talousarvion sallimissa rajoissa. Valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien kohdalla teemme yhteistyötä kumppanuuslukioiden (filiaali-verkosto) kanssa menojen tasapainottamiseksi. Tulevana lukuvuonna joudumme mieltämään, miten kielten opetus tullaan toteuttamaan ranskan ja venäjän osalta. Uusien kielten opiskelu on vähentynyt huomattavasti ja kurseja joudutaan perumaan osallistujien puutteessa.

Filiaaliyhteistyön kautta opettajien kurssien lukumäärä on hieman kasvussa edellisvuosiin verrattuna. Teknologian helppokäyttöisyys ja tarvittavan laitteiston keveys mahdollistaa yhteistyöverkoston laajentamisen.

Opiskelu lukiossamme tapahtuu pääsääntöisesti lähiopetuksena. Opiskelun ja opetuksen tukena käytetään monipuolisesti sähköisiä oppimisympäristöjä ja ohjelmistoja. Näin opiskelijoille syntyy monipuolinen digiosaaminen sähköisiä kokeita ja ylioppilaskirjoituksia, sekä myös heidän tulevaisuuttaan ajatellen.

Lukioissa otetaan käyttöön uusi opetussuunnitelma vuosiluokka kerrallaan syksystä 2021 lähtien. 2. asteen oppivelvollisuuden laajennus astui voimaan keväällä 2021, koskien keväällä 2021 9. luokalla olleita. Sivistyslautakunta laajensi oppimateriaalien osalta maksuttomuuden koskemaan syksyllä 2021 ensimmäiselle vuosiluokalle tulevia.

Pyrimme tuomaan esille toimintaamme sosiaalisessa mediassa, paikallislehdessä sekä katukuvassa, ja näin tuomaan lukiomaailmaa tutummaksi alueella. Tällä toivomme olevan positiivisen vaikutuksen opiskelijakehitykseen. Teemme tiivistä yhteistyötä eri yritysten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa unohtamatta kuitenkaan perustehtäväämme yleissivistävänä oppilaitoksena, jonka toimintaa ohjaa tiukasti valtakunnallinen opetussuunnitelma.

Suomussalmen lukion motto: ”Parhaat eväät tulevaisuuteen”.

Toteuma:

Lukion opiskelijamäärä 20.1.2022 oli 101 opiskelijaa. Opiskelijamäärä pysyi samana koko kevään. Ylioppilaskin sai lukiostamme 37 ylioppilasta lauantaina 4.6.2022. Suomussalmen lukioon hakeutui alkavalle vuosiluokalle 23 opiskelijaa ensimmäisellä sijalla ja kaikki ottivat opiskelupaikan vastaan. Heidän lisäksi 2 opiskelijaa haki jatkuvassa haussa aloittamaan ensimmäisellä vuosikurssille. Suomussalmen lukioon hakeutumisprosentti oli Suomussalmella perusopetuksensa päättäneistä n. 34 %.

Lukiolla on pystytty tarjoamaan monipuolinen kurssitarjonta. Yhteisiä kurseja Paltamon ja Puolangan kanssa on kevään aikana järjestetty fysiikassa, maantieteessä, venäjässä ja saksassa yhteensä 6 kurssia. Yrityskurssin yhteistyökumppanien määrä vuoden aikana oli n. 20 yritystä koronan vaikutuksista huolimatta.

Kieliseikkailu – aktiivisen ja luovan lukiolaisen lääke kaksikielisyyteen -hankkeen retki päästiin järjestämään viikolla 17, kun Mustasaaren lukiolaiset tulivat tänne Suomussalmelle. Koronan Kaikuja -hanke lähti käyntiin tammikuussa tukien opiskelijoiden oppimista. Hankkeen kautta annetaan tukiopetusta, pienryhmäohjausta, sekä on lisätty opinto-ohjauksen määrää, sekä jaetaan opetusryhmiä pienemmiksi. Loppuvuodesta myönnetty Koronan kaikuja II –hankerahoitus tuo edelleen resurssia lisätuen antamiseen, jolle on selkeästi tarvetta.

Taloudellisesti olemme pysyneet tavoitteessa, yksittäisiä ylityksiä on tapahtunut, mutta kokonaisuus on tasa-painossa. Maailman tilanteesta johtunut kohonnut hintataso selittää näitä ylityksiä suurelta osin.

Lukion uutta opetussuunnitelmaa on otettu käyttöön vuosiluokka kerrallaan syksystä 2021 lähtien. Oppivelvollisuuden jatko näkyi maksuttomuutena lukion 1. vsk opiskelijoiden kohdalla. Syksyllä maksuttomuuden piirissä on 1. ja 2.vsk opiskelijat.

Vastuuhenkilöt: rehtori Julia Pohjanoja-Kela, julia.pohjanoja-kela@edu.suomussalmi.fi puh. 044-5710 264, virkavapaalla 4.10.2022 - 16.8.2023, vs. Tuula Uusitalo

LUKIOKOULUTUS	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	11,7	10,4	10,6	11,7*	10,6
Henkilöstömenot, €/asukas	103,40	105,94	111,23	115,16	113,21

Toimintakulut, €/asukas	140,70	139,12	151,76	158,40	154,53
Toimintakate/asukas	136,62	133,56	142,99	152,97	147,56
Opiskelijoita 20.9.	119	106	107	106	85
Valtionosuus €/oppilas	7458,74	7864,87	8592,02	8800,00	9312,91

*TAS suunnittelun mukaisesti henkilöstön osuudet huomioitu, varsinaista lisäystä henkilöstöön ei ole lukumäärällisesti tai osuuksissa tapahtunut. Osa henkilöistä ollut perusopetuksen puolella kirjattuna. Vähennys sihteerin 80 % -> 20 %.

KIANTA-OPISTO

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kianta-opisto						
TOIMINTATUOTOT	186 864,26	188 717,00	188 717,00	211 794,69	112	-23 077,69
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-641 610,25	-689 877,53	-689 877,53	-641 814,75	93	-48 062,78
TOIMINTAKATE	-454 745,99	-501 160,53	-501 160,53	-430 020,06	86	-71 140,47
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 933,36			-5 777,73		5 777,73
TILIKAUDEN TULOS	-461 679,35	-501 160,53	-501 160,53	-435 797,79	87	-65 362,74

Tehtävä

Kianta-Opisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii elinikäisen oppimisen periaatteella tarjoamalla kuntalaisille mahdollisuuksia oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamiselle. Kianta-Opisto edistää aktiivista kansalaisuutta järjestämällä kädentaitojen, liikunnan, musiikin, taideaineiden sekä yhteiskunnallisten aineiden opetusta kaikenikäisille. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa sivistystä ja alueen kulttuuria, samalla lisäten ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksen mukaisesti (investoiden).			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Kustannustehokas suunnittelu sekä koulutusten ja kurssien kustannusten hallinta	Kurssikustannusten seuranta: - valtion osuustunnit/ muut kurssitunnit - kurssien määrä/ muut palvelut - toimintamenojen jakautuminen.	Kianta-Opiston toiminnassa tavoitellaan kestäviä kustannusrakenteita. Kustannusten kehittymistä peilataan myönnettyihin valtion osuustuntien määrään. Toteutuminen: Valtionosuustunteja toteutunut on 6 801 (myönnettyt tunnit SS 5402+ Hyry 1.407) ja Umako 690 tuntia. Valtionosuuskursseja 298 kpl, (SS 250+Hyry 48) muita kursseja 28 kpl. Koronaepidemia on vaikuttanut kurssien toteutumiseen alkuvuodesta ja opiston osallistujamäärissä on yhä nähtävissä. Kianta-Opisto on tuottanut 43 kurssia myyntipalveluna Hyrynsalmen kunnalle. Yhteis-

			työllä on saatu säästöjä mm. hallinnon kustannuksissa, jotka ovat jakautuneet kahden kunnan kesken.
--	--	--	---

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	<p>Koulutuksien ja kurssien monipuolinen toteutus.</p> <p>Erilaiset tukimuodot opiskelijoille: Opintosetelit Kaikukortti Kausikortti Jumppapassi</p>	<p>Opiskelijamäärän kehittyminen.</p> <p>Opintosetelikurssien määrä ja osallistujien määrä. Kaikukortin käyttö. Kausikorttien käyttö. Jumppapassin käyttö.</p>	<p>Aktiivinen kuntalainen Toteutuminen: aktiivisia kurssilaisia on osallistunut eri kursseille yhteensä 3 238 (brutto osallistujamäärä).</p> <p>Erityisryhmien käyttämät kortit: Opintosetelit: Hyrynsalmi 158 kpl Suomussalmi 96 Kaikukortit 10 kpl Kausikortit 79 kpl</p>
Kunnan palveluja järjestetään asiakaslähtöisesti	<p>Palvelutarpeiden kartoitus ja kurssialoitteet ohjaavat asiakaslähtöiseen toimintaan.</p>	<p>Kurssialoitteiden määrä.</p> <p>Kurssien toimipaikat.</p>	<p>Asiakastarpeeseen vastaaminen. Kurssitoiveiden toteuttaminen.</p> <p>Toteutuminen: Suomussalmella oli toimintaa 30 eri toimipaikassa, Hyrynsalmella 6:ssa.</p> <p>Elävät kylät toiminnassa: Alavuokki, Juntusranta, Myllylahdi, Näljänkä, Piispajärvi, Pyykkölä. Hyrynsalmella Moiovaara ja Ilvesjärvi.</p>

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta.	<p>Opetustilaisuuksien monipuolistaminen ja laaja-alainen tarjonta.</p> <p>Medianäkyvyyden edistäminen eri kanavissa</p> <p>Monikulttuurisuuteen sekä kansainvälistymisen ohjaaminen.</p>	<p>Kurssien ja opiskelijoiden lukumäärän jakautuminen eri teemojen ja aihealueiden toteutuksissa.</p> <p>Medianäkyvyys.</p> <p>Eri kulttuurien välinen toiminta. Kansainväliset hankkeet.</p>	<p>Osallistuva kuntalainen. Toteutuminen: * vastaus taulukkona lopussa.</p> <p>Opinto-opas on jaettu lähes jokaiseen kotiin Ylä-Kainuun jakelualueella. Ylä-Kainuulehdessä Kianta-Opisto ilmoitti 13 kertaa. Kianta-Opistolla on omat sosiaalisen median kanavat ja aktiivinen näkyvyys kunnan sosiaalisessa mediassa sekä nettisivuilla.</p> <p>Kianta-Opisto on mukana eri tapahtumissa.</p> <p>Kansainväliset hankkeet ovat aktivoineet osaa tuntiopettajista osallistumaan seminaareihin ja kokouksiin, joissa he ovat laajentaneet omaa osaamistaan ja luoneet uusia kontakteja.</p>

Perustelut/Toiminta

Toiminnan tavoitteissa näkyy yhä talouden supistaminen vuosilta 2020–2021, koronan vaikutus sekä alueen ikärakenne. Toimintaa suunnitellaan yhteistyössä eri hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa, jotta se vastaa mahdollisimman hyvin eri kohderyhmien tarpeita. Sivukyliä asukkaiden osallistumismahdollisuuksia pidetään yllä digitalisoimalla kurssitoimintaa ja tukemalla heidän digiosaamistaan. Henkilöstön perehdytystä digitaaliseen pedagogiikkaan jatketaan, sekä tuetaan kansainvälistymistä ja kouluttautumista mm. hanketoiminnalla. Osaamisperustaisten kurssien käynnistyminen edellyttää lisää opettajien motivointia sekä osallistamista kuten myös tiedottamista opiskelijoille.

Kianta-Opisto on tuottanut 1.5.2020 alkaen kansalaisopistopalvelut Hyrynsalmen kunnalle. Toimintaa jatketaan ostopalvelusopimuksen mukaisesti myös vuonna 2023.

Toteuma:

Lukuvuoden 2022–2023 aikana on kannustettu ihmisiä osallistumaan aktiivisesti Kianta-Opiston palveluihin koronaepidemian helpotettu. Kianta-Opiston toiminnoista tiedotetaan aktiivisesti eri viestintäkanavissa. Toiminnassa on keskitytty kuntalaisten hyvinvoinnin vahvistamiseen ja elinvoiman ylläpitämiseen sekä opettajien osaamisen kehittämiseen. Päämääränämme ovat aktiiviset kuntalaiset.

Kianta-Opiston lukukausi on ollut vaiherikas. Tammikuussa kurssitoiminta jouduttiin keskeyttämään koronapandemian takia kahdeksi viikoksi. Osalla kursseista keskeytys jatkui tätäkin pidempään, mikä aiheutti

näiden kurssien opetuksen jatkumisen toukokuun lopulle. Toteutuneita kursseja on 298 (378), joista Suomussalmella 250 (309) ja Hyrynsalmella 48 (62) (suluissa suunnitellut kurssit). Toteutuneita tunteja on yhteensä 6 860, joista Suomussalmen kunnan alueella 5 497 tuntia ja Hyrynsalmen alueella 1 364 tuntia (7686). Kianta-Opiston toimintaan osallistui yhteensä 3 238, joka jakautui naisiin 2 398 ja miehiin 840. Opiskelijoita osallistui kursseille Suomussalmella 2 794, joista naisia 2070 ja miehiä 724. Hyrynsalmella kursseilla opiskeli 444, joista naisia oli 328 ja miehiä 116. Erasmus plus -ohjelman kansainvälisen kumppanuushankkeen toiminta on käynnistynyt toden teolla vasta tänä keväänä. Kianta-Opiston henkilöstöä ja opettajia on osallistunut koulutustapahtumiin Espanjassa, Saksassa ja Ruotsissa yhteensä 19 henkilöä. Erasmus plus -liikkuvuushankkeen toiminta keskittyi loppusyksyyn. Kaksi henkilöä osallistui opettajien hyvinvointiin ja resilienssiä vahvistavaan kurssiin Ranskassa. Kolme opettajaa osallistui omien substanssi alueiden seuraamiseen Turkissa oppilaitoksessa. Ryhmä tutustui usean kansalaisopiston toimintaan Ankaran alueella.

Palkkakustannukset ovat toteutuneet niin vakituisten henkilöstön kuin tuntiopettajien kohdalla pienenä ylityksenä budjetoituun arvioon nähden (0,2 %), mutta toisaalta myyntitulot ovat paikanneet budjettia. Opistossa työskenteli syyslukukauden puoliaikainen sihteeri ja saman aikaisesti maksettiin palkka lomalla olevalle opintosihteerille. Kokonaistilanne eli toimintakate toteutui kuitenkin positiivisena (14,2 %). Suomussalmen lisäksi Kianta-Opisto on tuottanut kansalaisopistopalveluita Hyrynsalmen kunnalle (ostopalvelusopimus).

Vastuuhenkilöt:

Tarja Peitsaho, rehtori puh. 044 775 3148

KIANTA-OPISTO	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	2,45+ 88 top	2,45 + 60 top	2,45+60	2,41+60	2,41+60
Henkilöstömenot, €/asukas	49,22	45,41	53,04	50,89	50,26
Toimintakulut, €/asukas	78,22	80,13	85,45	94,65	87,16
Toimintakate, €/asukas	63,00	61,06	60,56	68,76	58,40
Opiskelijoita kv.	3414	3883	3645	3800	3238
+ Hyrynsalmi 1.5.2020 alk. Valtionosuustunnit, kpl	5424	5352	6388	5500	6 860

Pääluokan nimi	Kurssit	Osallistujat
Musiikki	40	444
Terveystieteet	4	50
Kielet	11	85
Tietotekniikka, viestintä, mediataidot, robotiikka	15	224
Kotitalous, maa- ja metsätalous	1	5
Kuvataiteet ja muotoilu	17	158
Käden taidot	66	571
Tanssi ja liikunta	110	1537
Esittävä taide ja kirjallisuus	2	14
Yleisöluennot ja -tapahtumat	15	95
Muu koulutus	17	55
Yht.	298	3238

KIRJASTOPALVELUT

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kirjastopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	8 763,82	11 000,00	11 000,00	25 013,19	227	-14 013,19
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-471 198,81	-475 636,68	-475 636,68	-484 489,67	102	8 852,99
TOIMINTAKATE	-462 434,99	-464 636,68	-464 636,68	-459 476,48	99	-5 160,20
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-38 850,00	-38 850,00	-64 473,60	166	25 623,60
TILIKAUDEN TULOS	-462 434,99	-503 486,68	-503 486,68	-523 950,08	104	20 463,40

Tehtävä

Suomussalmen kirjastopalvelut ovat peruspalveluna avoinna kaikille ja tuottavat laadukkaasti kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston tehtävät. Kokoelmillaan ja palveluillaan kirjasto mahdollistaa tiedon ja kulttuurin saatavuuden kaikille kuntalaisille. Kirjastopalvelut edistävät yhteisöllisyyttä tarjoamalla kohtaamispaikan tukien samalla kansalaisten mahdollisuuksia arjen hallintaan, luovuuteen, elinikäiseen oppimiseen ja monipuoliseen lukutaitoon. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan.

Päämäärä: Kirjastopalvelut kokeilee ja ottaa rohkeasti käyttöön uusia palvelumuotoja. Kirjasto on osaltaan mukana rakentamassa kaikkien kuntalaisten sujuvaa ja turvallista arkea.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Aktiivinen yhteistyö	Alueellinen kirjastoyhteistyö, Kianta-Opisto	Koulutusten ja muiden järjestämien tapahtumien määrä	40 / vuosi
Palveluiden kehittäminen	Palveluiden ja digitaitojen opastaminen	E-tilastot	15000 käyttökertaa
	E-aineistojen käytön lisääminen	Omatoimiaikojen kirjautumiset	110 kirjautumista/viikko
	Omatoimikirjaston kävijämäärä	Varauskalenteri	Varauksia 5 kertaa/vk
	Kirjasto on suosittu etäopiskelu- ja työpiste		Toteuma: Tapahtumat: 52 E-tilasto: 13 584
			Omatoimi: 130 / viikko
Ketään ei jätetä			
Yhteisöllisyyden lisääminen	Kohtaamispaikka kuntalaisille	Aukiolotunnit/viikko Kirjaston tapahtumien lukumäärä	85 h/viikko 35 tapahtumaa/vuosi
	Kirjaston tilojen tarjonta eri toimijoiden käyttöön		
	Aktiivinen osallistuminen sosiaaliseen mediaan	Facebook, Instagram	Jatkuva päivitys viikoittain (52 päivitystä)
	Lukemisen tukeminen	Lastenkirjallisuuden lainamäärät	26 000 lainaa/vuosi
		Lukukoiratoiminta	Säännölliset käynnit
			Toteuma: Aukiolot: 85/h viikko toteutui Kirjaston järjestämät

			tapahtumat: 30 Lasten lainamäärät: 29 690
Kirjasto kaikille	Kirjastoautotoiminta Palvelutalon kirjakokoelma Yhteistyö Celia-kirjaston kanssa Erityisryhmistä huolehtiminen	Kattava reitistö Kokoelmatyö Asiakkuudet ja aineiston välittäminen Kotipalvelu, ryhmäkoti Tähtelä	N. 140 pysäkkiä Kokoelman vaihto kolme kertaa vuodessa 100 asiakasta Toteuma: Pysäkkien määrä: 140 Kokoelmien vaihto: 2 kertaa Celia-asiakkaat: 44

Perustelut/Toiminta

Kirjasto- ja tietopalvelut toimivat asiakaslähtöisesti palvelen kaikkia kuntalaisia.

Kirjaston toiminta järjestetään kirjastolain määrittelemien yleisen kirjaston tehtävien mukaisesti. Kirjasto on aktiivisesti mukana kehittämässä Kainet-kirjastojen Pohjoisen eKirjaston yhteistyötä. Uudistettu kirjastoauto, jatkoi 140:llä eri pysäkillä haja-asutusseuduilla sekä taajamien kouluilla ja päiväkodeilla. Kirjastoautoyhteistyötä Hyrynsalmen kunnan kanssa päättyi. Ruukinkankaan koululla ja Kalevan palvelutuvilla on uusia pysäkkiaikoja. Syksyllä käyttöön otettu uusi rauhallisen työn tila on ollut aktiivisessa käytössä päivittäin. Vuotena 2022 kirjaston tiloja varattiin 325 kertaa.

Kirjaston fyysisten käyntien määrä kasvoi n. 13 % (7,78 -> 8,77 /as). Kokonaislainaus kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna (14,93 -> 15,03 /as). E-kirjaston käyttö pysyi samalla tasolla. Kirjastoauton lainamäärät kasvoivat tuntuvasti 5 %. Näyttäisi siltä, että kirjaston tiloissa viihdytään ja opiskellaan, mutta lainaamisessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Galleria Kiepiässä pidettiin vaihtuvia näyttelyitä ja yleisötilaisuuksia läpi vuoden sekä. Vaalien ennakoöänessykset järjestettiin Galleria Kiepiässä ja kirjastoauto Ranstakassa. Kirjasto vastaa myös Ilmari Kianto -näyttelyn ja kotiseutuarkiston toiminnasta. Palveluiden saavutettavuutta ylläpidetään omatoimiaikoja ja sähköisiä palveluita hyödyntämällä. Kirjasto osallistuu alueellisen kehittämiskirjaston järjestämään toimintaan.

Kirjastopalveluiden tulot koostuvat aineistokorvauksista, kopioiden, kirjastokorttien ja poistokirjojen myynnistä, kaukopalvelumaksuista sekä palautuskehotus- ja myöhästymismaksuista.

Toteuma:

Suomussalmen kirjastopalvelut ovat kokoelmillaan ja palveluillaan mahdollistaneet tiedon ja kulttuurin saataavuuden kuntalaisille kirjastolain mukaisesti (1492/2016). Kirjastosta löytyy monikäyttöisiä tiloja oppimiseen ja harrastamiseen. Tapahtumilla edistetään lukuharrastusta, monipuolista lukutaitoa, sekä kulttuurista ja yhteiskunnallista vuoropuhelua. Palvelun saavutettavuutta on ylläpidetty pääkirjastossa kattavilla aukioloajoilla. Kirjastoauto on tuonut kirjastopalvelut haja- asutusseuduille ja taajamien kouluille sekä päiväkodeille.

Kirjaston fyysiset käynnit kasvoivat noin 9 % (59 071 -> 64 553). Asukasta kohden laskettuna käyntien kasvu oli 13 %. Lainamäärät kasvoivat hieman asukasluvuun nähden (14,93 -> 15,03 /as), vaikka kokonaislainamäärä väheni muutamalla tuhannella. Kirjastoauton kävijämäärät ja lainamäärät kasvoivat. E-kirjaston käyttö pysyi ennallaan. Näyttäisi siltä, että kirjastossa viihdytään ja opiskellaan entistä enemmän ja lainauksessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Vielä keväällä korona vaikeutti tapahtumien järjestämistä, mutta syksyllä kirjastossa on järjestetty digitukea viikoittain, lukukoiravierailuja, koululaiskäyntejä sekä taiteiden yö. Lisäksi kirjastoautossa järjestettiin varhaiskasvatuksen yksiköille suunnattu liikkuva musiikkitapahtuma. Galleria Kiepin näyttelyt vaihtuivat kuukausittain ja varauksia on noin vuodeksi eteenpäin. Vaalien ennakoöänessykset järjestettiin kirjastossa ja kirjastoautossa.

Kirjaston kulut olivat 101.86 % suunnitellusta, mutta kokonaiskate oli odotettua parempi eli -98,89 %. Tämä ero johtuu lähinnä rauhallisen työskentelytilan hankintakustannuksesta ja vanhan kirjastoauton myyntitulosta. Polttoainekustannukset ovat nousseet, mutta uuden auton huoltokulut ja polttoaineenkulut ovat vastaavasti pienemmät.

Suomussalmen kirjasto liittyi yhdessä muiden Kainet-kirjaston kanssa Melinda –metatietovarantoon. Melindan avulla kirjaston aineistotietokannan laadukas ylläpito varmistetaan pitkällä tähtäimellä. Kirjallisuuden hankinta kilpailutettiin syksyllä 2022 ja uusi hankintaportaali otetaan käyttöön vuoden vaihteessa.

Vastuuhenkilöt:

Kirjastotoimenjohtaja (vs) Pauli Jylhänkangas

puh. 044 581 1488

KIRJASTOPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	6,2	5,2	5,2	5,2	5,2
Henkilöstömenot, €/asukas	33,75	30,59	30,58	30,96	31,50
Toimintakulut, €/asukas	62,20	59,70	62,75	63,97	65,79
Toimintakate €/asukas	61,84	58,52	61,58	62,49	62,39
Muita mittareita:					
Kokonaislainaus/asukas	15,97	12,73	14,93	15	15,03
Fyysiset käynnit/asukas	9,35	6,46	7,78	9	8,77
Verkkokäynnit:	28 360	28 223	29 903	32 000	31 492
E-aineistojen käyttökerrat:	7038	14 278	13757	15 000	13 584
Näyttelyt	15	9	11	10	9
Tapahtumat	70	26	40	35	43
Tapahtumiin osallistujat	593	120	353	600	181
Käyttäjäkoulutukset	41	20	12	25	20
Käyttäjäkoulutuksiin osallistujat	674	293	134	400	140

KAINUUN MUSIIKKIOPISTO Suomussalmen toimipiste

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TAsta %	TA2022 - Toteuma €
Kainuun musiikkiopisto						
TOIMINTATUOTOT	481,90	800,00	800,00	43,10	5	756,90
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-59 717,03	-62 010,00	-62 010,00	-69 695,88	112	7 685,88
TOIMINTAKATE	-59 235,13	-61 210,00	-61 210,00	-69 652,78	114	8 442,78
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-59 235,13	-61 210,00	-61 210,00	-69 652,78	114	8 442,78

Tehtävä:

Kainuun musiikkiopisto tarjoaa laadukkaat musiikkiopistolpalvelut paikkakunnalla.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Soitinopetusta monipuolisesti tarjolla.	Asiakaspalaute	Tasolla hyvä Toteutuma: Erillistä asiakaspalautekyselyä ei ole toteutettu, jatkuva vuorovaikutus henkilöstön ja oppilaiden välillä.

	Opetuksen järjestäjän (Kajaanin kaupunki) kanssa käydään vuosittain vuoropuhelua musiikkiopistopalvelujen järjestämisestä	Oppilaiden määrä ja tutkintojen suorittaminen	Monipuolinen opetus-tarjonta kustannustehokkaasti. Opetusta n. 78 h/viikko. Toteutuma: Vuoden aikana yhteensä 101 oppilasta. Opetustunnit yhteensä 2 674,76.
--	---	---	--

Perustelut/Toiminta:

Musiikkiopistopalvelut hankitaan Kajaanin kaupungilta sopimuksen mukaisesti. Opetusta ostettiin vuonna 2022 Kainuun musiikkiopistolta n. 78 h/ viikko.

Toteuma:

Musiikkiopiston toiminta on järjestetty suunnitellulla tavalla. Musiikkiopiston toiminnassa huomioitiin kevätlukukaudella alueen voimassa olleet pandemiarajoitukset ja –suositukset, syyslukukauden alkaessa rajoituksia ei enää ollut ja toiminta on pystytty järjestämään jälleen normaalisti. Toiminnan laajuus on ollut lähes talousarviossa esitetyn mukainen. Vuoden 2022 aikana toteutunut opetustuntimäärä oli yhteensä 2 674,76 h.

Toiminnassa oli mukana yhteensä 101 oppilasta, joita ohjasi vuoden aikana 13 opettajaa. Muskariin ja soitinvalmennukseen osallistui 17 lasta, musiikinukketheateritoimintaan 6 lasta. Lapsikuorossa oli 10 oppilasta, Suomussalmen kuorossa 17 oppilasta. Opetusaineet: harmonikka, huilu, kitara, klassinen laulu, piano, pianon vapaa säestys, rummut, saksofoni, sello, sähkökitara, ukulele, viulu, musiikin perusteet.

Musiikkiopisto oli mukana esiintymässä ja järjestämässä konserteja / tapahtumia vuoden aikana: 1.3. oppilaskonsertti, 27.4. Kansallisen veteraanipäivän juhlallisuuksia, 17.5. kevätkonsertti, 24.5. pianoluokan konsertti, 11.10 oppilaskonsertti ja 13.12. oppilaskonsertti. Syyslukukauden 2022 alusta lukien musiikkiopisto on päässyt järjestämään toimintaa uusissa tiloissa. Musiikkiopiston opetustoimintaan käytetään uuden Ruukinkankaan koulun tiloja. Tilojen joustava yhteiskäyttö muiden käyttäjien kanssa on lähtenyt hyvin liikkeelle.

Musiikkiopistotoiminnan järjestämisen kaikkien kulujen toimintakatteen toteutumaprosentti talousarvioon nähden oli 113,79 %. Ylitys aiheutui pääosin ostopalveluna järjestetyn palvelun tasauslaskusta todellisten kustannusten mukaan. Myyntituottoja ei toteutunut juuri lainkaan, vuokrat ylittyivät talousarvioon nähden hieman.

Vastuuhenkilöt:

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen puh. 040 688 4545

KAINUUN MUSIIKKIOPISTO Ssalmi	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Toimintakulut, €/asukas	10,89	7,84	7,95	8,51	9,46
Toimintakate/asukas	10,84	7,72	7,89	8,40	9,46
Opetusta ostettu, tuntia	80	73	72	78	78

NUORISOPALVELUT

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Nuorisopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	124 344,48	165 400,00	165 400,00	147 167,69	89	18 232,31
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-391 201,87	-417 989,14	-417 989,14	-374 312,94	90	-43 676,20
TOIMINTAKATE	-266 857,39	-252 589,14	-252 589,14	-227 145,25	90	-25 443,89
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-266 857,39	-252 589,14	-252 589,14	-227 145,25	90	-25 443,89

Tehtävä: Perustelut/Toiminta

Nuorisolain mukaisesti Suomussalmen nuorisopalvelut luo edellytyksiä nuorisotyölle ja – toiminnalle järjestämällä alle 29-vuotiaille suunnattuja palveluita ja tiloja sekä tukemalla kansalaistoimintaa. Suomussalmen nuorisopalveluiden työmuodot ovat yksilöllinen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen nuorisotyö.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
<p>Yhteiskunnallinen nuorisotyö:</p> <p>Nuorten huomioiminen asioiden valmistelussa. Nuorilla on osallisuus ja toiminta mahdollisuuksia Suomussalmen, Kainuun, Euroopan ja maailman kansalaisena</p>	<p>Kansainvälisiä hankkeita, joissa hyödynnetään EU-rahoitusta</p> <p>Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa</p> <p>Monialaiset yhteistyöryhmät</p> <p>Tiedon kerääminen</p> <p>Vaikutetaan paikallisella ja valtakunnallisella tasolla</p>	<p>Hankkeiden määrä</p> <p>Koulutusten ja tapahtumien ja hankkeiden määrä</p> <p>Etsivän nuorisotyön yhteistyö Hyrynsalmen kanssa jatkuu</p> <p>Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto ja työryhmät</p> <p>Koulutukset, tutkimuksiin osallistuminen, lausunnot ja yhteydenotot</p>	<p>1/vuosi Toteuma: 1 nuorisovaihto Portugalissa. 6 osall.</p> <p>4/vuosi. Toteuma 6.</p> <p>0,5 htv. Toteutui</p> <p>2 kokousta/vuosi. Toteuma 1.</p> <p>Tavoite.5. Toteuma: Teamisissa 4 alueellista ja 2 valtakunnallista verkostoa. Yksi lausunto.</p>

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
<p>Yhteiskunnallinen nuorisotyö: vahvistetaan nuorten kykyä toimia aktiivisena kansalaisena</p>	<p>Nuorisovaltuusto Kuullaan nuoria valmisteluvaiheessa. Nuoret mukana suunnittelussa</p> <p>Digitaalinen nuorisotyö</p> <p>Aktiivinen osallistuminen sosiaaliseen mediaan</p>	<p>Kokouksien määrä Lausuntojen ja aloitteiden määrä</p> <p>Leirien, retkien ja tapahtumien lukumäärä/osallistujamäärät</p> <p>Yhteydenpitojen määrä</p> <p>Sosiaalisen median eri kanavat käytössä</p>	<p>Kokouksia 6/vuosi Toteuma 7. (kausi vaihtui 10/2022)</p> <p>10/200. Toteutui: 12/306</p> <p>Yksilöllinen ohjaus 15 Ryhmätapaukset 7</p> <p>Jatkuva päivitys Toteutui</p>
<p>Yhteisöllinen nuorisotyö: vahvistetaan nuoria ryhmän jäsenenä ja suhteessa ikäisiinsä, aikuisiin ja lähiympäristöön</p> <p>Yksilöllinen nuorisotyö: Nuori kohdataan omana itsenään. Tuetaan nuorten kasvua ja kehitystä</p>	<p>Nuorisotila ja virranjakajatoiminta</p> <p>Koulunuorisotyöryhmätyökset yläluokille Pienryhmät</p> <p>Yksilöllinen pajasuunnitelma ja työvalmennus, opiskelun valmennus. Työpaja toimii oppimisympäristönä. Nuorisopalvelut tarjoavat opiskelu-, harjoittelu-, työkokeilu-, kesätyö-</p>	<p>Kävijämäärät</p> <p>Kaikki 7 luokat, kohdennetusti eri luokkasteita</p> <p>Party, Parent ja Sovarimittarit. Osaamistodistukset Koulutus sopimukset</p>	<p>Virranjakaja 260/h,150. Toteutui 281/530 h. Nuorisotila 220 aukioloapäivää/ 4400 käyntikertaa. Toteutui 255/5100. Kk nuokkari: 22/470.</p> <p>Koulu yhteistyö toteutui, kaikki 4–9 luokat. 90 % nuorista tyytyväisiä palveluun. 70 % pajalaisista kirjoitettu osaamistodis-</p>

	ja palkkatukipaikkoja		
	Etsivässä nuorisotyössä elämäntilannekartoitus, palveluihin ohjaaminen ja hyvä palveluyhteistyö	Määrä	tuksia. Toteutui: Nuoret koulutus sopimuksella, kirjataan suoraan opintosuorituksiin. Koulutus sopimuksia tavoite 5, toteutui 12. Työpajalla 41 nuorta, etsivillä asiakkuuksia 70. Asiakaspalaverit viikoittaisia.
		Yhteiset asiakaspalaverit	
		Palaute palvelusta	Palautteen arvio oli hyvä.

Oppivelvollisuuden laajennus kohdensi työpajapalvelut osaksi 2. asteen koulutusjärjestelmää tunnistettuna oppimisympäristönä. Työpajan Hanslankareilla oli vuoden aikana kirjoilla 41 nuorta, joista 12 nuorta koulutus sopimuksella ja 1 oppisopimuksella. Yhteistyö 2. asteen oppilaitoksista KAO:n kanssa on jatkunut tiivisti heti syyslukukauden alusta. Lisäksi työpajan tiloissa aloitti 4 nuorta opiskelun Muhoksen Luovin kautta ja heillä on Luovi palkannut 1 opiskelun avustajan.

Nuorisotila oli avoinna neljänä iltana Ämmänsaarella ja syyskuusta on jatkettu nuorisotilatoimintaa kirkonkylällä keskiviikkoisin-iltaisin. Kirkonkylällä on 15–25 nuorta mukana toiminnassa. Ruukinkankaan 6–8 luokille on järjestetty ryhmäytymispäivät. 9 lk päivät olivat nuorisotilalla ja 7 luokille järjestettiin Vaikuta teemapäivä. Virranjakaja- Remppatalli on käytössä päivittäin. Etsivää nuorisotyötä hoidettiin 1 henkilön työpanoksella helmikuusta eteenpäin ja työntekijä hoiti myös sopimuksen mukaisesti Hyrynsalmen etsivän nuorisotyön. Etsivä nuorisotyö tavoitti 70 asiakasta. Toinen etsivä aloitti 1.11. Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti ja järjesti lasten liikuntapäivän sekä frisbeeturnauksen. Nuvan kaudelle 22–23 oli hakijoita ja valittiin uutena 3 varsinaista ja 4 varajäsentä.

Etsivään nuorisotyöhön ja työpajan kehittämiseen tuli valtion kohdeavustukset.

Vastuuhenkilöt:

Nuorisosihteeri Eija Järvenpää

puh. 044 5488949

NUORISOPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	8	7	7	7	7
Henkilöstömenot, €/asukas	36,91	36,43	38,89	39,91	36,49
Toimintakulut, €/asukas	52,40	48,94	52,10	57,35	50,83
Toimintakate/asukas	33,99	23,46	31,29	34,65	30,85

LIIKUNTAPALVELUT

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Liikuntapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	337 329,37	329 800,00	329 800,00	356 650,32	108	-26 850,32
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 226 582,45	-1 191 061,90	-1 191 061,90	-1 221 075,43	103	30 013,53
TOIMINTAKATE	-889 253,08	-861 261,90	-861 261,90	-864 425,11	100	3 163,21
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-40 400,43			-37 712,04		37 712,04
TILIKAUDEN TULOS	-929 653,51	-861 261,90	-861 261,90	-902 137,15	105	40 875,25

Tehtävä

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten liikunnalle järjestämällä kohtuuhintaisia ja helposti saavutettavissa olevia liikuntapalveluja sekä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tehtävänä on lisäksi tukea kansalaistoimintaa ja kehittää paikallista ja alueellista yhteistyötä. Tavoitteena on, että kuntalaiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi ja saavat siitä iloa, elämyksiä ja työkykyä.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen	Liikuntayhteistyö Kainuun kuntien, Kainuun Liikunnan ja KAMK:n kanssa sekä ystävyyskunta Kalevalan piirin kanssa.	Tapahtumien/ hankkeiden määrä	3–4 tapahtumaa/vuosi Toteutuma: Raateen Marssi ja Raateen Maraton toteutivat, samoin EYOF-olympiatuli- ja Korpikansa seikkailee hyvinvointikiertue ja senioreiden ulkoilupäivä.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmen saavuttavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä kehittämällä	Kartoitetaan maakunnallisia ja valtakunnallisia kehittämishanke mahdollisuuksia	Tapahtumien luku-/osallistujamäärä Hankkeiden määrä	Kansainvälisten ja kansallisten osallistujien lisääntyminen. Kunnan tunnettuuden lisääminen. Toteutuma: Yhteiskunnallisten rajoitusten sallimaa kansainvälistä toimintaa tapahtumissa. Yhteistyö- ja hanke suunnitelmien valmistelu Kainuun alueellisissa verkostoissa.
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Täydennyskoulutukset Kehityskeskustelut Kunnan työhyvinvoinnin ja työterveyshuollon toimitasuunnitelman noudattaminen	Koulutusten määrä Henkilöstön osallistuminen Työhyvinvointi	1-3 pv/hlö toteutui. Kehityskeskustelut käytiin kaikkien kanssa. Hyvää työilmapiiriä luotiin avoimella viestinnällä.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella.	Tuetaan kuntalaisten liikuntatoimintaa ja järjestetään tapahtumia yhteistyössä urheiluseurojen, järjestöjen, yritysten ja Kainuun Soten kanssa.	Tapahtumien määrä Asiakaspalaute Tapaamisen paikallisten urheiluseurojen kanssa	4–6 tapahtumaa/vuosi Tyytyväiset ja hyvinvoivat kuntalaiset Sujuvampi yhteistyö ja toiveisiin vastaaminen mahdollisuuksien mukaan Toteutuma: Tapahtumia on järjestetty 4 kpl. Urheiluseuroille on järjestetty yhteinen työpaja ja seurailta. Asiakaspalautteisiin on vastattu.
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.	Eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaaminen teemalla: "Liikuntaa kaikille - vauvasta vauvaan". Kunnan liikuntatilat ovat maksuttomia urheilu-	Ohjattua liikuntaa järjestetään kaiken ikäisille erityisryhmät mukaan lukien. Liikuntaryhmien osallistujamäärät	Vuosittainen tarvekartoitus paikallisten toimijoiden ja seurojen kanssa Salivuorojen korkea käyttöaste

	seurojen ohjatuilla vuoroilla. Jää- ja uintiurheilun tukeminen. Lasten liikunnan harrastamisen tukeminen Liikuntapaikkojen hyvä hoito ja esteettömyyteen panostaminen.	Asiakaspalaute Kävijämäärät	Lapsiharrastajien määrän pysyminen ennallaan. Kävijämäärien pitäminen nykyisellä tasolla. Hyvä asiakaspalaute käyttäjiltä Toteutuma: Salivuorojen käyttöaste on noussut edellisestä vuodesta. Lasten harrasteryhmien määrä on säilynyt ennallaan. Kylpylän ja kuntosalin asiakasmäärät ovat hieman nousseet.
--	--	------------------------------------	--

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Luontoa hyödynnetään kestävästi elinkeinona matkailuun sekä virkistykseen ja hyvinvointiin.	Järjestetään liikuntatapahtumia eri vuodenaikoina luontoa hyödynnäen.	Kävijämäärät	Kävijämäärien ja tapahtumien lisääntyminen Toteutuma: Tapahtumia on järjestetty kaikkina vuodenaikoina. Kävijämäärät ovat hieman nousseet.

Perustelut/Toiminta

Toteuma:

Liikuntapalveluiden toimintaa rajoittaneet kävijämäärärajoitukset poistuivat 21.3.2022, jonka jälkeen liikuntaryhmiä ja kylpylän ohjattua vesiliikuntaa on voitu jatkaa normaalisti.

Yhteistyötä paikallisten yritysten, urheiluseurojen, järjestöjen ja Kainuun Liikunnan kanssa on tiivistetty ja yhteisiä tapaamisia ja tapahtumia on järjestetty. Liikuntaolosuhteiden selvitystyöryhmän toimintaa jatkettiin kevään työpajoissa saatujen palautteiden ja kommenttien analysoinnilla. Työ on vielä osittain kesken. Sivistyslautakunnan nimittämä työryhmä liikuntatoimen perusavustusten jakoperusteiden uusimiseksi aloitti toimintansa. Urheiluseura-avustuksia jaettiin budjetoitu 20 000 €, ja urheilustipendejä jaettiin kuudelle ansioituneelle urheilijalle. SuPS:n juniorijääkiekkotoimintaa tuettiin 30 625 eurolla.

Koronavuosien jälkeen liikuntapalvelujen ja paikallisten järjestöjen yhteistyössä järjestämät tapahtumat on otettu isolla joukolla ja ilolla vastaan. Jäähallin vapaa luisteluvuoro perheille on toteutettu yhdessä Suomussalmen Jäähalli Oy:n kanssa. Lasten liikunnallinen kesäleiri Hossan Jatkonsalmella toteutui suunnitellusti, samoin lasten kesäuimakoulut. Toukokuussa järjestetty Raatteen Marssi ja elokuussa järjestetty Raatteen Maraton onnistuivat jälleen hienosti. Perusopetuksen kanssa yhdessä toteutettu koulujen väliset yleisurheilukilpailut saatiin järjestettyä kolmen vuoden tauon jälkeen. Aikuisten uimakoulutoimintaa on järjestetty, samoin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen uimaopetus on jatkunut keskeytyksettä koko pandemian ajan turvaten uimataidon kehittymisen.

Vuonna 2022 kylpylässä kävi yhteensä 46 337 (+ 3,8 %) ja kuntosalilla 24 954 (- 1,6 %) asiakasta. Kylpylän ohjatuissa vesiliikuntaryhmissä on ollut mukana noin 9 960 osallistujaa, joka on 38 % enemmän kuin vuonna 2021. Liikuntapalveluiden henkilöstökulut ylittyivät budjetoidusta 7,5 %, mutta arvioitua suuremmat toimintatuotot (8,1 %) kompensoivat ylityksen. Toimintakatteen toteutumaprosentti talousarvioon nähden oli 99,6 %.

Vastuuhenkilöt:

Liikuntasihteeri Hannastiina Piikivi

puh. 044 585 9700

LIIKUNTAPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	9,25	9	9	9	9
Henkilöstömenot, €/asukas	46,86	46,08	49,49	51,22	54,49
Toimintakulut, €/asukas	158,26	149,14	163,35	163,41	165,82
Toimintakate/asukas	105,20	112,59	116,87	118,16	117,39
Avustusmäärärahat, €	25 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Avustuksia saaneet/saavat, kpl	6	6	6	6	6
Kylpyläkäynnit, kpl	51 766	34 410	44 657	50 000	46 337
Kuntosalikäynnit, kpl	30 225	21 549	25 361	28 000	24 954
Urheilustipendit, €	2 335	1 190	1230	2 000	1 480
Stipendin saaneet, kpl	7	4	6	7	6
Vesiliikuntaryhmät ja uimakoulut	11 459	6 678	7 200	10 000	9 960

KULTTUURIPALVELUT

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kulttuuripalvelut						
TOIMINTATUOTOT	29 297,92	44 400,00	44 400,00	39 439,61	89	4 960,39
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-162 833,31	-199 422,00	-199 422,00	-209 286,90	105	9 864,90
TOIMINTAKATE	-133 535,39	-155 022,00	-155 022,00	-169 847,29	110	14 825,29
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-133 535,39	-155 022,00	-155 022,00	-169 847,29	110	14 825,29

Tehtävä

Kulttuuripalvelut tarjoaa monipuolisia palveluita kaikille kuntalaisille korostaen saatavuuden, saavutettavuuden ja yhteisöllisyyden merkitystä.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Alan kehityksen seuraaminen	Koulutusten määrä	Koulutuspäiviä 2-5 pv/htv
	Kehityskeskustelut	Osallistuminen	1/vuosi
	Virkistyspäivä ja tyhyetuus	Osallistuminen sivpan virkistyspäivään	2/vuosi
	Kulttuurituottajan työnkuvan kehittäminen	Henkilökohtaisen tyhyetuuden käyttö	
		Työtehtävien selkiyttäminen, yhteistyön sujuvoittaminen yli hallintorajojen,	Tehtävät ja vastuut on selkeästi sovittu esim. Teatterin ja kunnan eri toimialojen (tekpa) kanssa
		Lipunvarausjärjestelmän uusiminen	Verkkokauppajärjestelmä on hankittu helpottamaan lipunmyyntiä
			Toteuma:

			<p>sateisessa säässä erittäin onnistuneesti 16.9.</p> <p>Liikuntahallilla ei ole ollut maksullisia tapahtumia, kesäteatterilla on ollut. Kesäteatterin käyttö on ollut monipuolista ja onnistunutta.</p>
<p>Palveluja kehitetään paikallisesti yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella</p>	<p>Hankkeet</p> <p>Yhteiset produktiot</p>	<p>Hyvien toimintakäytäntöjen kehittäminen Uudenlaisten toimintamallien kokeileminen</p> <p>Säännöllisesti toistuvat tapaamiset paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa uusien ideoiden synnyttämiseksi</p>	<p>Saadaan aikaan uusia kulttuurisisältöjä ja / tai parantuneita toimintamalleja (1-2 hanketta/vuosi)</p> <p>Tapaamisia 2-3/vuosi Yhteisproduktioita 1-2/vuosi</p> <p>Toteuma: Hankkeita on toteutunut toivotun verran, ja ne on laadukkaasti saatettu loppuun.</p> <p>Olemme tavanneet kulttuuritoimijoiden kanssa näiden hankkeiden osalta, sekä ihan kuulumisten vaihdon osalta syksyn aikana.</p>
<p>Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti</p>	<p>Asiakaspalautteen huomioiminen kulttuurisisältöjä suunniteltaessa</p> <p>Kuntalaisten osallistaminen ja kuuleminen</p>	<p>Asiakaspalaute</p> <p>Keskustelutilaisuudet</p>	<p>Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan asiakkaiden toiveita esiintyjävalinnoissa ja muussa toiminnassa</p> <p>Kuntalaisille avoimet keskustelutilaisuudet kulttuuritarjonnan ideoimiseksi 1-2/vuosi</p> <p>Toteuma: Kuntalaiset eivät ole vielä osoittaneet toiveitaan – mutta vuoden 2023 aikana kehitetään asiakaslähtöisyyttä.</p>
<p>Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.</p>			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
<p>Omaleimaista kulttuuria hyödynnetään elinkeinotoiminnassa</p>	<p>Yhteistyö Suomussalmen Näyttämöyhdistyksen kanssa</p> <p>Uudistetun kesäteatterialueen hyödyntäminen</p>	<p>Yhteistyösopimuksessa määritetyt Näyttämöyhdistyksen vastuut</p> <p>Kesäteatterialueella järjestetyt tapahtumat</p>	<p>Yhteistyösopimuksessa asetettujen vastuiden toteutuminen</p> <p>Kesäteatterialuetta hyödynnetään erilaisissa tapahtumatuotannoissa. Houkutellaan alueelle ulkopuolisia tapahtumajärjestäjiä (5/kesä)</p> <p>Toteuma: Kesäteatterin ja Teatteri Retikan yhteiskäyttö ovat sujuneet mallikkaasti. Kesäteatterille saatiin</p>

			jopa ulkopuolinen tapahtumajärjestäjä (OperArt)
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta.	Kulttuurirahaston tunnustuspalkinto Museotoiminta Soiva Metsä	Myönnetään kulttuurityössä ansioituneelle toimijalle Vahvistetaan kotiseudun tuntemusta Kehitetään aluetta matkailukohteena Soivaa metsää hyödynnetään tapahtumapaikkana ja osana matkailutarjontaa. Alueen ilmettä ja markkinointia parannetaan Alueen valvontaa tehostetaan ilkvallan kitkemiseksi	Jaetaan kerran vuodessa Eri ikäluokat kiinnostuvat oman kotiseudun historiasta. Kävijöistä suurin osa tulee kunnan ulkopuolelta Kävijämäärä 2000/kesä Pidetään huolta kunnosta ja järjestetään tapahtumia muutamien vuosien välein. Polulle laitetaan opasteet ja soittimiin nimikyltit Esite uusitaan vastaamaan tämän päivän tarpeita Alueelle asennetaan valvontakamerat Toteuma: Rahaston tunnustuspalkinto on jaettu, ja herätti paljon positiivista keskustelua. Museo houkutteli 1500 kävijää 8 aukioloviikkonsa aikana, ja kotiseudun tuntemusta vahvistetaan erityisesti vuonna 2023. Soivan metsän uudistukset siirtyvät tuleville vuosille.

Perustelut/Toiminta

Kulttuurilla on oma arvonsa kunnan imagon kannalta ja merkitystä elinkeinoelämälle sekä hyvinvoinnille. Järjestetään monipuolisia kulttuuritilaisuuksia kuntalaisten erilaisiin tarpeisiin ja edistetään kuntalaisten itse tuottamaa kulttuuria. Kunnan sisällä tapahtuvan yhteistyön lisäksi tehdään yhteistyötä kunnan ulkopuolisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Kesäteatterialueen hyödyntämistä monipuolisiin tapahtumiin kehitetään edelleen. Erityistä huomiota kiinnitetään eri taiteen alojen ja taiteen ammattilaisten työn tukemiseen ja esille tuomiseen. Tavoitteena on vahvistaa kunnan profiilia ja imagoa aktiivisena, monipuolisena kulttuurikuntana.

Toteuma:

Tammikuu ja helmikuu olivat tapahtumien osalta hiljaisia koronaepidemiasta johtuen. Tämä vaikutti myös Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman kulttuurin saavutettavuushankkeen toimenpiteiden toteuttamiseen. Maaliskuussa koronarajoitukset alkoivat lievenemään, joka mahdollisti tapahtumien järjestämisen normaalisti. Ruukinkankaan uuden koulun taiteilijaportfolioiden haku keräsi yhteensä 54 portfoliota hakuaikana. Taidehankintojen osalta valmisteltiin erityisavustushakemus Taiteen edistämiskeskukseen.

Uuden koulun portfolioiden hakuun taiteilijat valittiin. Näilläkorvalla näyttelyssä 8.6.-29.6. Galleria Kiepissä oli esillä suomussalmelaisen kuvataiteilija Jaakko Heikkisen maalaamia muotokuvia. Lauantaina 11.6.2022

Ämmänsaaren torilla tanssivat Kainuun seurataanssiohjaajat. Nämä ja kourallinen muita tapahtumia siivittivät kulttuurituottajan vaihdosta lennokkaasti.

Kotiseutumuseolla uusittiin pärekattoja hevosten tallirakennukseen, savusaunaan, pajaan ja Vaateaitaan. Museolla kävi 8 viikon aikana 1500 vierasta, vaikka tapahtumia ei museolla tänä vuonna pidettykään. Kesällä 2022 museolla oli ilmainen sisäänkäynti.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Kulttuurin ja taiteen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen Suomussalmen kunnan ja Kuhmon kaupungin alueilla –hankkeen toiminnallinen osuus päättyi elokuun loppuun. Hanke tavoitti satoja- jopa tuhansia kuntien alueilla asuvia henkilöitä. Hankkeen loppuraportti lähetettiin marraskuussa 2022. Hanke herätteli jatkoajatuksia, joista ensimmäiset toimeenpannaan jo tämän vuoden kuluessa hankehakemusten myötä.

Kesäkuun produktiona kesäteatterilla OperArt ja heinäkuussa Voutilainen, keräsivät hyvin yleisöä. Toinen heinäkuun esiintyjistä peruutti tulonsa. Heinä- syyskuun aikana tapahtumia oli runsaasti, ja kävijöitä riitti jokaiseen tapahtumaan kiittävästi. Ämmän kesäillat, Suomussalmi Rock ja syyskuun kruunannut Pakko Sanoa –teatterifestivaali keräsivät kiitosta kuntalaisilta. Pakko Sanoa –taidefestivaali sai jatkoa vuosille –23 ja –24, ja festareiden suunnittelutyö on jo aloitettu.

Vuoden 2022 talous ylitettiin n. 10 % eli 14825 €.

Henkilöstökuluja oli suunniteltua enemmän, museolle palkattiin kolmas työntekijä.

Suomussalmi-Kuhmo-Kehittämishankkeen rahaa palautettiin n. 3000 eur

Pakko Sanoa festivaalin osuutta ei ollut sidottu TA2022, sen summa oli 1700 €.

Vuoden 2023 talousarvioon nämä on huomioitu.

Vastuuhenkilöt:

Kulttuurituottaja Joni Kinnunen puh. 044 511 9871, virkavapaalla 25.4.2022 - 24.4.2023

Vs. Kulttuurituottaja Veera Tavila

KULTTUURIPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Henkilöstömenot, €/asukas	7,84	7,83	7,17	8,60	11,21
Toimintakulut, €/asukas	20,00	15,75	21,69	27,36	28,42
Toimintakate/asukas	18,81	15,55	17,79	21,27	23,06

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	11 181 281,77	10 122 897,00	10 122 897,00	9 921 501,68	98	201 395,32
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	135 993,26	28 594,00	28 594,00	73 142,03	256	-44 548,03
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-12 218 625,84	-11 467 412,46	-11 467 412,46	-11 562 664,79	101	95 252,33
TOIMINTAKATE	-901 350,81	-1 315 921,46	-1 315 921,46	-1 568 021,08	119	252 099,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 097 488,05	-3 554 676,00	-3 554 676,00	-2 796 254,07	79	-758 421,93
TILIKAUDEN TULOS	-3 998 838,86	-4 870 597,46	-4 870 597,46	-4 364 275,15	90	-506 322,31

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Teknisten palveluiden hallinto						
TOIMINTATUOTOT	106 385,09	112 820,00	112 820,00	69 532,22	62	43 287,78
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-556 877,48	-422 511,89	-422 511,89	-575 447,19	136	152 935,30
TOIMINTAKATE	-450 492,39	-309 691,89	-309 691,89	-505 914,97	163	196 223,08
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 506,96	-4 507,00	-4 507,00	-4 506,84	100	-0,16
TILIKAUDEN TULOS	-454 999,35	-314 198,89	-314 198,89	-510 421,81	162	196 222,92

Tehtävä

Teknisten palvelujen tehtävänä on toimivan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuin-, toiminta- ja elinympäristön varmistaminen.

Teknisen hallinnon alla toimii mm. kaavoitus, yleinen suunnittelu, projektit sekä liikenneturvallisuuteen liittyvät asiat. Tekninen hallinto tuottaa laskutuspalveluja Suomussalmen Energia Oy:lle.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Uusien investointien saaminen kuntaan	Hossan alueen yleinen suunnittelu sekä markkinointi	Rakennushankkeiden käynnistyminen	2 hanketta käynnistyy Toteutuminen: 1 <i>Toteutunut osittain</i>
Tekniset palvelut tekee aktiivista yhteistyötä yli kuntarajojen	Aloitetaan yhteistyön valmistelu	Toteutunut yhteistyö	Yhteistyö on aloitettu Toteutuminen: kyllä <i>Ympäristövalvonnan kuntayhteistyöstä on tehty kuntakohtaiset päätökset.</i>
Kunnan loma-asuntotonttien myynti	Tonttien markkinointi	Myydyt tontit	2 tonttia myydään Toteutuminen: Ei toteutunut

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Taajamien yleisilmeen kehittäminen	Purettavien rakennuksen osalta asemaakaavojen päivittäminen	Käynnistyneet asema-kaavamutokset	1 hanke käynnissä Toteutuminen: 1 <i>Terveysaseman alueen asemakaavamuutos on käynnissä.</i>

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Kehityskeskustelut Virkistyspäivät Täydennyskoulutus	Kaikki osallistuu Kaikki osallistuu	Kerran vuodessa, ok Kerran vuodessa, ok Toteutuminen: Kyllä

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Yhteistyö kuntalaisten kanssa ympäristön kehittämisessä	Kuntalaisten kuuleminen, palautteiden käsittely jne.	Palautteet on huomioitu ympäristön kehittämisessä	Kuntalaiskuulemiset 2 tilaisuutta Saadut kehittämispalautteet 10 kpl

			Toteutuminen: Kyllä *
Työllisyydenhoidon ja kouluttautumisen tukeminen	Mahdollistetaan opiskeluun liittyvä harjoittelu, oppisopimuskouluttautuminen tms.	Toteutuneet jaksot	2 kpl Toteutuminen: Kyllä <i>Oppisopimus 6 hlö</i> <i>Palkkatuki 5 hlö</i> <i>Työkokeilu 3 hlö</i> <i>Kuntouttavat. 3 hlö</i> <i>Kesätyöseteli 2 hlö</i> <i>Muu harjoittelu 1 hlö</i>

* Osallistaminen

Portfoliohaun yleisötilaisuus yhdessä sivistyspalvelujen kanssa 14.2.2022

Harmajapään tuulivoimayleiskaavaan liittyen yleisötilaisuus 17.2.2022

Liikuntaolosuhteiden työpajat yhdessä sivistyspalvelujen kanssa 7 kpl, 13.4., 20.4., 3.5., 5.5., 11.5. 17.5. ja 19.5.2022

Nikkarinkujan ja Meriläisentien perusparannushankkeen asukastilaisuus 11.5.2022

Hossanniementien asukastilaisuus 15.6.2022

Uuden terveysasema -hankkeen ja kaavamuutoksen esittelytilaisuus 8.9.2022

Perustelut

Maankäyttö ja kaavoitus

Kainuussa on käynnissä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan päivittäminen.

Keskustaajaman asemakaavan ajanmukaistaminen toteutetaan päivittämällä nykyistä asemakaavaa. Asemakaavan tarkistamistarpeita on Suomussalmen taajaman keskeisimmillä alueilla. Kaavoituksessa otetaan huomioon keskustan kehittämishankkeessa esille tulleet maankäytön tarpeet.

Yritystoimintaan varattu tonttivaranto tulee riittämään vuosiksi eteenpäin nykyisellä rakentamisvauhdilla. Pientalotonttien osalla ongelmana on se, että osa tonteista sijaitsee alueilla, joilla kysyntä on vähäistä.

Toiminta

Vuoden 2022 aikana saadaan valmiiksi Kurimon asemakaavamuutos. Vuoden loppupuolella käynnistetään laajempi yleiskaavahanke kuntakeskuksen eteläpuolelle.

Tuulivoimakaavoitus -hankkeita käynnistyy kunnan alueella vuoden 2022 aikana.

Toteutuminen:

Kurimon asemakaavamuutos on hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2022. Terveysaseman ja Siikarannan lämpölaitoksen alueiden asemakaavamuutos hankkeet ovat tulleet vireille. Molempien kaavamuutoksien kaavaluonnokset ovat olleet nähtävillä.

Yleiskaavahankkeen käynnistyminen on siirtynyt vuoden 2023 puolelle.

Tuulivoimayleiskaavoituksen osalta toinen hanke on pysähdyksissä. Harmajapään tuulivoimayleiskaavahankkeesta on tehty sopimus, joka on hyväksytty kunnanhallituksessa.

Kainuun tuulivoimavaihemaakuntakaavan päivittäminen on käynnissä.

Salmenniemen ranta-asemakaavamuutokseen liittyen on käyty neuvotteluja ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä. Kyseessä on yksityisten maanomistajien käynnistämä kaavamuutos.

Tonttima

Kunnalla on kaava-alueilla vuoden 2022 lopussa seuraava tonttivaranto:

Alue	Ao	Ar	Ak	K	T	Yht
Suomussalmi	35	8	2	4	13	62
Kirkonkylä	23	3	-	-	-	26
Juntusranta	5	1	-	-	-	6

Yhteensä	63	12	2	4	13	94
Varatut	-	-	-	-	-	2
Kaikki yht.	63	12	2	4	13	94

Lyhenteet: Ao = Asuinomakotitalo
Ar = Asuntorivitalo
Ak = Asuinkerrostalo
K = Liike- ja toimistorakentaminen
T = Teollisuus- ja varastorakentaminen

Projektit

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
7090 Teknisen käyttöt. projektit						
TOIMINTATUOTOT	22 322,57	72 500,00	72 500,00	7 900,00	11	64 600,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-67 969,59	-59 500,00	-59 500,00	-35 482,16	60	-24 017,84
TOIMINTAKATE	-45 647,02	13 000,00	13 000,00	-27 582,16	-212	40 582,16
TILIKAUDEN TULOS	-45 647,02	13 000,00	13 000,00	-27 582,16	-212	40 582,16

Peranganreitin kunnostushankkeessa tarkkaillaan Perankajärven itäpäässä olevan purkautuvan uittopadon aiheuttamaa Peranganreitin latvajärvien vedenkorkeuksien vaihtelua sekä valuma-alueen kunnostustoimia.

Sile II on sinilevän vaivaamien järvien kunnostushanke, jonka toimenpiteet jaksottuvat usean vuoden ajalle.

Talousarviossa on varaus 44 000 € ympäristö hankkeille (esim. OUMO, Museovirasto). Varauksen käyttäminen edellyttää myönteistä rahoituspäätöstä.

Toteutuminen:

Peranganreitillä on seurattu Haukijärven vedenlaadun muutoksia. Ahvenojan varren laskutusallas on puhdistettu ja laajennettu. Haukijärven luusuaa ja pohjapatoa koskeva hallintovalitus hylättiin Vaasan hallinto-oikeuden toimesta. Virtavesien kunnostukseen liittyen on inventoitu Ruunapuron ja Hirvipuron valuma-alueita.

Suomussalmen kunnan hanke kuntoportaat ja pitkospuut saivat myönteisen rahoituspäätöksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Pitkospuut on uusittu kuntoreitiltä väliä Siikaranta-Kyröntie. Kuntoportaita rakennettiin kahdet, joista toiset sijoittuvat Ruukinkankaalle ja toiset Patokosken reitin yhteyteen. Avustus 16 000 € laskutetaan vuoden 2023 puolella.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston avustaman hankkeen Suomussalmen ympäristöreitti toteutus siirrettiin vuodelle 2023, koska Emäjoen kevyen liikenteen siltahankkeen toteutumiseen liittyi epävarmuustekijöitä.

Syksyllä 2022 haettiin Museovirastolta avustusta Purasjoki varressa olevien Salpalinja rakenteiden uusimiseen ja korjaamiseen. Varsinainen toteutus siirtyi vuodelle 2023.

OUMO hankkeeksi esitetyn uimalaiturin toteutus on vuonna 2023.

Kamore -hankkeen loppumaksatus oli tammikuussa 2022 ja hanke päättyi.

Vastuuhenkilö:

Tekninen johtaja Niina Kinnunen puh. 044 777 3380

TEKNISET PALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	83	82	79,5	78,5	78,5
Henkilöstömenot, €/asukas	465,42	491,82	502,09	515,93	526,89
Toimintakulut, €/asukas	1442,13	1 563,30	1642,66	1561,71	1570,16
Toimintakate, €/asukas	-150,89	-156,14	-120,80	-169,00	-212,93

Hallinto	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	5,5	5	5	5	5

Henkilöstömenot, €/asukas	68,86	28,72	45,96	37,02	52,18
Toimintakulut, €/asukas	93,77	54,19	74,59	57,96	78,14
Toimintakate, €/asukas	-81,14	-41,13	-60,28	-42,48	-68,70
Lautakunnan kokoukset, kpl	13	13	12	12	14

KUNNALLISTEKNIikka/YMPÄRISTÖTEKNIikka

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Kunnallistekniikka						
TOIMINTATUOTOT	1 224 397,36	851 050,00	851 050,00	694 956,99	82	156 093,01
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	17 903,08			54 134,68		-54 134,68
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 955 675,69	-1 582 793,78	-1 582 793,78	-1 866 655,92	118	283 862,14
TOIMINTAKATE	-713 375,25	-731 743,78	-731 743,78	-1 117 564,25	153	385 820,47
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-637 870,87	-568 471,00	-568 471,00	-602 969,93	106	34 498,93
TILIKAUDEN TULOS	-1 351 246,12	-1 300 214,78	-1 300 214,78	-1 720 534,18	132	420 319,40

Tehtävä

Ympäristötekniikan tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää turvallinen ja viihtyisä toimintaympäristö, toimiva ja turvallinen tieverkko, sekä ylläpitää tarpeen mukaiset ulkoliikuntapaikat. Ympäristötekniikka tuottaa kunnan tarvitsemat konekeskuspalvelut. Ympäristötekniikan yksikköön sisältyy mittaustoimi, liikuntapaikat, yleiset alueet, metsätilat, yksityistiet, kaavatiet ja puutarha.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Hyvä liikenneturvallisuu- den taso yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Liikenneturvallisuu- den kehittämissuoriteiden arviointi	Liikenneonnettomuudet	Onnettomuuksien mää- rän väheneminen edelli- sestä vuodesta Toteutuminen: Ei <i>Henkilövahinko onnet- tomuudet 2021 6 kpl ja vuonna 2022 8 kpl</i>
Palvelutuotantoa uudis- tetaan asiakaslähtöisesti ja määrärahojen puit- teissa	Virkistysalueiden ja reit- tien käytön seuranta	Käyttäjämäärät	Käyttäjämäärät on kar- toitettu Toteutuminen: <i>Käyttäjämäärien kartoit- taminen aloitettiin loppu- vuodesta.</i>

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Haja-asutusalueen lii- kuntapaikkaverkon yllä- pito	Latuverkon toimivuus koko kunnan alueella	Sopimukset haja- asutusalueen kylien liikuntapaikkojen Toteutuminen: 6 kpl <i>Lisäksi on tehty yksi sopimus muistomerkki- alueen kunnossapidosta.</i>
Kunnan palvelut järjeste- tään asiakaslähtöisesti	Yksityisteiden ylläpito määrärahojen puitteissa	Yksityisteiden talvi- ja kesähoito Talonteiden talvihoi- to/avustus	Määrärahoja ei ylitetä Toteutuminen: Ei to- teutunut <i>Määrärahat on ylitetty.</i>

Perustelut

Haja-asutusalueen latujen talvihoitoa tuetaan avustuksin. Käyttäjätarpeen mukainen latuverkon talvihoito tehdään yhteistyössä kylillä toimivien yhteistyökumppaneiden kanssa. Tarveharkinta selvitetään vuosittain käyttäjämäärien mukaan.

Toiminta

Nykyinen yksityisteiden talvikunnossapidon urakka päättyy talvikauden 2022-2023 jälkeen. Keväällä perustetaan erillinen työryhmä selvittämään, että miten ja missä laajuudessa kunta vastaa tulevaisuudessa yksityisteiden kunnossapidosta ja avustustoiminnasta.

Kunnan metsienhoitopalvelun kilpailutus järjestetään alkuvuodesta. Kunnan metsienhoitoa jatketaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Kunnan liikuntaolosuhteiden kehittämistyötä jatketaan myöhemmin valmistuvan liikuntaolosuhdeselvityksen pohjalta.

Yksityisteiden ns. aurasavustus on korotettu v. 2021 330 eurosta 650 euroon/km/vuosi. Avustustoiminnan kokonaiskustannukset eivät kasva, vaan avustustoiminnan painopistettä siirretään kesäkunnossapidosta talvikunnossapitoon. Talousarviossa on varaus 40 000 € yksityisteiden perusparannushankkeiden avustamiseen.

Toteutuminen:

Kesäkunnossapidon avustushakemuksia saapui 100 kpl. Sorakuormia kunnan laskuun toimitettiin 190 kpl ja tierumpuja 13 kpl, joiden asentaminen on tehty tiekunnan toimesta. Kahdessa kohteessa tierummut, yhteensä 6 kpl, asennettiin kunnan toimesta uudelleen. Aurasavustushakemuksia saapui 120 kpl, joista maksuun hyväksyttiin 116 kpl.

Yksityisteiden perusparannushankkeita tuettiin kunnan toimesta 5 kohteessa. Perusparannusavustusta saivat seuraavat kohteet: Jumalistentie, Rauhalantie, Hirviahontie, Niskanniementie ja Tervolantie.

Alueurakan v. 2023-2028 kilpailutusta ja siihen liittyviä linjauksia on valmisteltu erillisessä työryhmässä, jossa on ollut teknisen lautakunnan edustajien lisäksi edustaja kunnanhallituksesta. Urakan kilpailutus on keväällä 2023.

Kunnan metsäomaisuuden hoidon kilpailutusta on valmisteltu erillisessä työryhmässä, jossa on ollut teknisen lautakunnan edustajien lisäksi edustaja kunnanhallituksesta. Työryhmä on valmistellut myös kunnan maaomaisuuden pidemmän aikavälin linjauksia, esim. myyntiin laitettavat kiinteistöt, säilytettävät kiinteistöt ja mahdolliseen maanvaihtoon esitettävät kiinteistöt.

Liikuntaolosuhteiden selvitystyötä laadittiin yhteistyössä kunnan eri toimialojen kanssa. Kuntalaisille avoimia tilaisuuksia eri aihepiireittäin järjestettiin 7 kpl. Selvitystyö ei valmistunut ja sen työstämistä jatketaan vuoden 2023 aikana.

Kaavateistä peruskorjattiin Meriläisentie ja Nikkarinkuja. Samalla tehtiin myös vesihuoltoon liittyviä korjaustöitä ja uusittiin katuvalaistus. Katukohteiden kantavissa rakenteissa hyödynnettiin purkubetonia.

Emäjoen kevyen liikenteen sillan rakennusurakka kilpailutettiin kahteen kertaan. Kilpailutuksien välissä silta-suunnitelmiin tehtiin rakennuskustannuksia alentavia muutoksia. Urakoitsijavalinta tehtiin lautakunnassa 18.8.2022 ja rakentaminen päästiin käynnistämään loppuvuodesta. Joulukuussa tuli päätös, että hankkeelle saadaan valtiolta lisärahoitusta 300 000 €.

Hossanniemen polttoaineenjakeluaseman rakentamisesta ja Hossanniementien perusparantamisesta pyydettiin julkisesti tarjoukset. Tarjottu hinta oli liian korkea, niin päätettiin siirtää toteutusta vuodella eteenpäin. Hossanniementien perusparannus ja Lumontien liittymän leventäminen toteutettiin lokakuussa 2022.

Kaljuskylän alueen katuvalaistus uusittiin ja samalla poistettiin puustoa katualueelta.

Liekki-patsaan alue kunnostettiin kokonaisuudessaan syksyllä. Kirkonkylän entisen koulualueen maisemointitöitä jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Kirkonkylälle kasattiin myös Ruukinkankaalta poistettu monitoimiareena, jonka osalta työt jatkuvat osin myös vuoden 2023 puolella.

Puisto- ja yleisten alueiden osalta viheralueiden haravointia, lannoitusta, istutuksien hoitoa. Uimarantojen ja leikkipuistojen huollot ja tarkastuskierrokset tehtiin suunnitelman mukaisesti. Ruhtinansalmen uimaranta kunnostettiin yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa. Harakanrantaan rakennettiin vierasvenepaikka.

Määräaikaisia työntekijöitä ympäristötekniikan yksikössä oli kaikkiaan 18 henkilöä. Määräaikaiset tehtävien työsuhteiden pituus vaihteli 3 kuukaudesta 8 kuukauteen.

Vapaankehailun alueesta tehtiin määräaikainen 2 vuotinen sopimus metsähallituksen kanssa. Alue otettiin käyttöön alkuvuodesta.

Vastuhenkilö:

Tekninen johtaja Niina Kinnunen

puh. 044 777 3380

YMPÄRISTÖTEKNIikka	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	7	7	6	6	6
Henkilöstömenot, €/asukas	43,18	64,74	56,71	68,95	67,70
Toimintakulut, €/asukas	214,60	248,66	262,96	217,14	253,48
Toimintakate, €/asukas	-171,53	-157,62	-95,93	-100,39	-151,76

Muut mittarit	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Kunnossapidettävät yks.tiet, km Kevät- ja syyslanaus	640	640	520	520	520 480
Kunnossapidettävät kaavatiet, km	60	60	60	60	60
Kunnossapidettävät kvl, km	25	25	25	25	25
Puistot ja puistometsät, ha	260	260	260	260	260
Maa- ja metsätilat, ha	2566	2566	2566	2566	2566

Ulkoliikuntapaikat	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Hiihtolatuja taajamassa, km	70	70	70	70	70
Hiihtolatuja sivukylissä, km	95	92	103	90	90
Pururatoja, km	20	20	20	20	20
* Pallokentät, kpl	3	5*	5	5	5
Luonnonnurmikentät, kpl		1	1	1	1
Tekonurmikentät, kpl	5	2	2	2	2
Tenniskentät, kpl	4	4	4	4	4
Luistelualueita, kpl	4	4	4	4	4
Frisbeegolf-rata, kpl	2	2	2	2	2

* Pallokentät: Kirkkopuiston tekonurmikenttä (kumirouhe) / jalkapallo, Pitämä hiekkatekonurmi / pesäpallo, urheilukenttä luonnonnurmi / jalkapallo ja yleisurheilun heittolajit, ammattikoulun hiekkakenttä, kirkonkylän koulun hiekkakenttä

TILAPALVELUT

Kohderahoitteinen

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Tilapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	6 485 857,12	5 878 757,00	5 878 757,00	5 868 841,29	100	9 915,71
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	118 090,18	28 594,00	28 594,00	19 007,35	66	9 586,65
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 402 188,71	-5 041 083,67	-5 041 083,67	-4 565 264,60	91	-475 819,07
TOIMINTAKATE	1 201 758,59	866 267,33	866 267,33	1 322 584,04	153	-456 316,71
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 444 420,67	-2 976 361,00	-2 976 361,00	-2 182 069,42	73	-794 291,58
TILIKAUDEN TULOS	-1 242 662,08	-2 110 093,67	-2 110 093,67	-859 485,38	41	-1 250 608,29

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
7250 Lunastussopimukset						
TOIMINTATUOTOT	57 895,44	113 000,00	113 000,00	113 358,84	100	-358,84
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKATE	57 895,44	113 000,00	113 000,00	113 358,84	100	-358,84
TILIKAUDEN TULOS	57 895,44	113 000,00	113 358,84	100,32	-359	51,07

Tehtävä

Tilapalvelut palveluyksikön tehtävänä on kunnan omistaman rakennuskannan ylläpito kohtuullisin kustannuksin siten, että tilat ovat käyttökelpoisia ja niiden arvo säilyy.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Edistetään olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytyksiä.	Muutetaan toimitiloja yritysten tarpeiden mukaan.	Uudet/ muutetut yritystilasopimukset	10 sopimusta Toteutuminen: Kyllä

Päämäärä: Suomussalmen arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Henkilöstö on hyvinvoinnista, osaavaa ja motivoitunutta.	Täydennyskoulutus.	Koulutuspäivät	> 1
	Kehityskeskustelut.	Kaikki osallistuu	Kerran vuodessa
	Virkistyspäivä	Kaikki osallistuu	Kerran vuodessa Toteutuminen: Kyllä

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista työvoimapolitiikkaa.	Järjestetään sopivia työtilaisuuksia palkkatuen- ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille.	Työjakson onnistuminen	Keskeyttäneitä alle 10 % Toteutuminen: Kyllä

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Taloutta hoidetaan kestäväällä tavalla. Kiinteistöihin varattavat menot oltava linjassa tuloihin.	Kiinteistöjen toimintakate	Tulot ja menot tasapainossa (+/- 0 tulos) Toteutuminen: Toimintakate ok, poistojen jälkeinen negatiivinen
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit.	Toimivat ja oikein mitoitettavat toimitilainvestoinnit.	Käyttäjätyytyväisyys Käyttökustannukset	Hyvä Tasapainossa Toteutuminen: Kyllä

Toiminta

Palvelutuotannossa olevia kiinteistöjä peruskorjataan talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Rakennuksien peruskorjauksissa huomioidaan energiatalouden ja sisäilman parantamismahdollisuudet. Kiinteistöautomaatiikan piiriin suunnitellut kiinteistöt on liitetty keskitetyn etävalvonnan piiriin. Kiinteistöhuollon tavoitteena ovat toimivat ja turvalliset rakennukset. Kunnan palvelutuotannolle tarpeettomat rakennukset myydään tai puretaan.

Vuoden 2022–2023 aikana puretaan Ruukinkankaan entinen koulu osoitteesta Ruukinkatu 5, 89600 Suomussalmi, kun Ruukinkankaan uusi koulu on valmistunut. Samassa yhteydessä tullaan purkamaan Paasikadun rivitaloja 3 kpl osoitteessa Paasikatu 1, 89600 Suomussalmi. Vuoden 2021-2022 aikana puretaan myös Suomussalmen Karhulanvaaran koulun läheisyydessä oleva entinen kasvihuone osoitteesta Ståhlberginkuja 5, 89600 Suomussalmi. Vuoden 2022 alusta laitetaan kylmilleen tyhjillään oleva entinen yhdistystila Ämmän Kamari.

Vuoden 2022 aikana uusitaan vähintään yhden kiinteistön lukitus. Vuoden 2022 aikana rakennetaan Ruukinkankaan uutta koulua, jonka tulisi olla valmis keväällä 2022. Näin ollen uusi koulu saataisiin käyttöön syksyllä 2022.

Vuoden 2021-2022 aikana on ruvettu tekemään Suomussalmen terveysaseman tilatarveselvitystä. Kiinteistöjen automaatiojärjestelmiä päivitetään tarpeen mukaan. Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalojen kiinteistöjen huolto on tilapalveluiden hoidossa. Vuokratalot ostavat kiinteistöjenhoitopalvelut ns. omakustannushintaan.

Toteutuminen:

Ruukinkankaan ja Paasikatu 1 rivitalojen (ns. opettajien rivitalot) purkaminen siirtyi vuoden 2023 puolelle. Edellä mainitun johdosta käyttötalouspuolelle tuli säästöjä n. 320 000 €, jotka siirtyvät vuoden 2023 kustannuksiksi. Karhulanvaaran kasvihuone on purettu. Jätänpuiston huoltorakennus on myyty ja uimarannalle on rakennettu vaatteidenvaihtotiloja 2 kpl.

Ruukinkankaan uusi yhtenäiskoulu otettiin käyttöön aikataulun mukaisesti. Piha-alueen 2.vaiheen rakentaminen käynnistyy 2023 ja 3. vaihe 2026.

Kemetin tuotantorakennus valmistui kesäkuussa ja piha-alueen asfaltointi syksyllä.

Pitämän päiväkodin IV ja lämmönvaihdin saneeraus valmistui loppuvuodesta. Varhaiskasvatus toimi remonin ajan väestötiloissa Alvarin piha-alueen konteissa, joiden vuokrasopimusta jatkettiin. Ruokailu tapahtui Alvarin tiloissa.

Paloaseman toimistorakennuksen IV ja S muutos on toteutettu. Tilat on otettu käyttöön.

Kotiseutumuseolla uusittiin kattoja. Vaateaitaan uusittiin tuohikatto, talliin ja saunaan uusittiin pärekatot ja pajaan lautamalkakatto. Karhulanvaaran aitan katto uusittiin Kainuun museon ohjeiden mukaisesti. Kivipajan ja Särkkä 1 vesikatot uusittiin.

Raatteen portin keittiötilat remontoitiin ja uusittiin alumiiniovia.

LED-mainostaulu asennettiin uuteen paikkaan.

Määräaikaisia työntekijöitä tilapalveluissa oli 6 henkilöä. Määräaikaisten työsuhteiden pituus vaihteli 3 kuukaudesta 8 kuukauteen.

Vastuhenkilö:

Kiinteistöpäällikkö Niko Vesterlund

puh. 044 777 3373

TILAPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	24,5	24,5	24	24	22
Henkilöstömenot, €/asukas	110,74	159,15	147,01	147,30	133,96
Toimintakulut, €/asukas	600,59	726,28	726,39	691,60	619,94
Toimintakate, €/asukas	+175,73	+166,31	161,71	+118,84	+179,60

Kunnossapidettävät kerrosalat, m ²	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Koulurakennukset	16 071	16 071	16 071	16 071	16 071
Hallintorakennukset	11 219	11 219	11 219	11 219	11 219
Laitosrakennukset	18 542	18 542	18 542	18 542	18 542
Teollisuusrakennukset	39 198	39 198	38 866	38 866	38 866
Vapaa-ajan rakennukset	12 597	11 831	12 547	12 597	12 597
Muut rakennukset	22 653	22 653	18 419	18 267	18 267
Asuinrakennukset	11 001	11 001	11 001	11 001	11 001

Koulurakennukset: Ruukinkankaan vanha koulu puretaan / uusi otetaan käyttöön → ei muutettu neliömäärää.

Vapaa-ajan rakennukset: Nuorisotalo ei ole vielä kylmillään.

Muut rakennukset: Ämmän Kamari ei ole vielä kylmillään.

Asuinrakennukset: Paasikatua ei ole vielä vähennetty kokonaisneliömääristä.

Teollisuusrakennukset: Miilun uusi pihavarasto

PALO- JA PELASTUSTOIMINTA

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Palo- ja pelastustoimi						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 018 937,00	-1 103 000,00	-1 103 000,00	-1 042 729,00	95	-60 271,00
TOIMINTAKATE	-1 018 937,00	-1 103 000,00	-1 103 000,00	-1 042 729,00	95	-60 271,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-1 018 937,00	-1 103 000,00	-1 103 000,00	-1 042 729,00	95	-60 271,00

Palo- ja pelastustoiminnan hoitaa Kajaanin kaupungin organisaatioon kuuluva Kainuun aluepelastuslaitos. Palotoimen kustannukset on jaettu vuodesta 2005 alkaen kuntien kesken talousarviovuotta edeltäneen vuoden lopun asukasluvun suhteessa.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Kohderahoitteinen

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Ruoka- ja siivouspalvelut						
TOIMINTATUOTOT	3 255 030,06	3 160 270,00	3 160 270,00	3 191 514,64	101	-31 244,64
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 062 334,97	-3 051 423,33	-3 051 423,33	-3 213 532,58	105	162 109,25
TOIMINTAKATE	192 695,09	108 846,67	108 846,67	-22 017,94	-20	130 864,61
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 314,55	-5 337,00	-5 337,00	-6 707,88	126	1 370,88
TILIKAUDEN TULOS	182 380,54	103 509,67	103 509,67	-28 725,82	-28	132 235,49

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Ruokapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 895 570,81	1 833 410,00	1 833 410,00	1 859 167,80	101	-25 757,80
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 780 239,10	-1 773 940,34	-1 773 940,34	-1 863 813,51	105	89 873,17
TOIMINTAKATE	115 331,71	59 469,66	59 469,66	-4 645,71	-8	64 115,37
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 201,83			-732,02		732,02
TILIKAUDEN TULOS	113 129,88	59 469,66	59 469,66	-5 377,73	-9	64 847,39

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Siivouspalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 359 459,25	1 326 860,00	1 326 860,00	1 332 346,84	100	-5 486,84
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 282 095,87	-1 277 482,99	-1 277 482,99	-1 349 719,07	106	72 236,08
TOIMINTAKATE	77 363,38	49 377,01	49 377,01	-17 372,23	-35	66 749,24
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 112,72	-5 337,00	-5 337,00	-5 975,86	112	638,86
TILIKAUDEN TULOS	69 250,66	44 040,01	44 040,01	-23 348,09	-53	67 388,10

Tehtävä

Ruoka- ja siivouspalvelun toiminnan tavoitteena on tuottaa suositusten mukaisia ja sopimuksiin perustuvia palveluja asiakkaille.

Ruokapalvelut

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasa-painossa.	Käytetään sopimustuot-teita, aterioiden oikea hinnoittelu.	Suoritelaskenta	Käytetään hankintaren-kaan ja / tai muita sopi-mustuotteita. €/ateria 2022 4,17 2021 4,02 2020 4,13 2019 3,77

	Henkilöstön määrä tarkastellaan eläkkeelle lähdön jälkeen. Voidaanko työt hoitaa muulla tavoin / yhdistelmätyönä.	Henkilöstön määrä	<p>2018 3,90 2017 3,80 2016 4,16</p> <p>Oikea henkilöstömäärä, selkeät tehtäväkortit.</p> <p>Toteutuminen: palkattu vakituiseen työsuhteeseen 1 kokki-ruokapalvelutyöntekijä, 1 ruoka- ja siivouspalvelutyöntekijä, 1 siivouspalvelutyöntekijä</p>
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat.	<p>Hankintojen oikea kohdentaminen käytettyihin tuotteisiin nähden.</p> <p>Lähiruoka.</p> <p>Tähderuoka</p> <p>Uusien monikäyttöisten laitteiden hankinta.</p>	<p>Kustannustehokkuus.</p> <p>Tähderuokan määrää tarkastellaan</p> <p>Laitteiden käyttöikä</p>	<p>Ruokaohjeiden mukainen valmistus, tasalaatuinen tuote.</p> <p>Paikallistuotteiden käyttö mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Tähderuokan antamisesta nuorisotiloihin.</p> <p>Laitteiden rikkoontuessa mietitään, onko taloudellista korjata vai hankkia uusi.</p> <p>Toteutuminen: Ruukin keskuskeittiöltä annetaan Hanslankareiden tiloihin tähderuokaa.</p> <p>Rikkoontunut laite uusitaan, jos sitä ei selvitte-lyn jälkeen kannata korjata.</p>

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä.	Jamix-ruokatuotanto- ja Jamix-LifeCare- potilaskorttiohjelman käyttö.	Henkilökunnan osaaminen 100 % myös sijaiset ja määräaikaiset	<p>Kaikilla tunnukset. Kaikki osaavat käyttää.</p> <p>Toteutuminen: 100 %</p>
	Otetaan käyttöön uusi <u>Chefstein-omavalvonta järjestelmä.</u>	Henkilökunnan koulutus uuteen mobiiliversioon	<p>Kaikki osaavat käyttää</p> <p>Toteutuminen: 100 %</p>
	Asiakasryhmäkohtaiset suositusten mukaiset ruokalistat.	Tarkastuksen taso.	<p>Erytisruokavaliot huomioidaan.</p> <p>Toteutuminen: ERV-ruokien määrä oikea ja tiedot ajantasaiset</p>
	Erytis- ja eettiset ruokavaliot kouluissa ja päiväkodeissa	ERV-määrä	<p>Toteutuminen: tehdään tilausten mukaan</p>

<p>Henkilöstö on hyvinvointia, osaavaa ja motivoitunutta.</p>	<p>Kouluttautuminen uusiin tehtäväkokonaisuuksiin.</p> <p>Uuteen keskuskeittiön siirtyminen eri toimipaikoista ja keittiöistä</p> <p>Uuden keskuskeittiön koneet ja laitteet</p> <p>Varallaolo</p> <p>Virkistyspäivä</p> <p>Kehityskeskustelut</p>	<p>Koulutuspäivät</p> <p>Järjestetään tutustumisen uuteen kouluun ja keittiöön, suunnitellaan ja mietitään yhdessä tehtäväkortit ja työt</p> <p>Opetellaan käyttämään uusia koneita ja laitteita ohjeiden mukaan</p> <p>pv / hlö / v</p> <p>Kaikki osallistuvat</p> <p>Kaikki osallistuu</p>	<p>Osallistutaan ajankohtaisiin koulutuksiin</p> <p>Toteutuminen: <i>uusien koneiden käytönopastukset, Keskon elintarvikemessut, 7 työntekijää osallistui</i></p> <p>Kaikki pääsevät tutustumaan uusiin tiloihin ja suunnittelemaan tehtäväkortteja ja töitä</p> <p>Toteutuminen: <i>Keittiön toiminta käynnistettiin kesäkuun 2022 alussa, keittiöön päästiin tutustumaan sen eri vaiheissa</i></p> <p>Kaikki osaavat käyttää, ketkä työssään tarvitsevat</p> <p>Toteutuminen: <i>Kaikki työntekijät niin keskuskeittiöllä kuin palvelukeittiöissä koulutettiin koneiden ja laitteiden käyttöön</i></p> <p>Ruokapalveluissa varallaolo, kierto tasapuolisesti kaikilla.</p> <p>Toteutuminen: <i>Järjestetään Hepo-ohjeiden mukaisesti</i></p> <p>Toteutuminen: <i>100 % Käydään kehityskeskustelut, OSS-järjestelmään kirjataan toimenpiteet</i></p> <p>Toteutuminen: <i>toteutui 100 %</i></p>
---	--	--	--

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
<p>Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus.</p>	<p>Monikulttuurisuuden huomioiminen.</p>	<p>Eettiset ruokavaliot</p>	<p>Kasvisruoka tarjolla mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>ERV-lomakkeessa Vege-ruokavaihtoehto</p> <p>Toteutuminen: <i>Tarjolla Karhulanvaaralla, Ruukilla, virastotalolla sekä Alvarin keittiöllä</i></p>

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
---------	--------------	----------	-------------

Kunta tekee aktiivista työvoimapolitiikkaa.	Käytetään oppisopimusta mahdollisuuksien koulutettaessa uusia osaajia ruokapalveluihin	Onnistunut rekrytointi	Ei keskeytyksiä Toteutuminen: 2 työntekijää suorittanut opiskelun loppuun oppisopimuksella
---	--	------------------------	---

Siivouspalvelut

Päämäärä: Toteutamme kestävää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Käytetään kilpailutettuja sopimustuotteita.	Kustannukset	Siivouksen taso ja määrä oikein mitoitettu. € / m ² 2022 2,40 2021 2,03 2020 2,03 2019 2,29 2018 2,10 2017 2,08 2016 2,24 Toteutuminen: Siivousaineiden hinnannousu ja uuden koulun siivousvälinehankinnat vaikuttivat hintoja nostavasti

Päämäärä: Suomussalmelle arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Henkilöstö on hyvinvointia, osaavaa ja motivoitunutta.	Ajankohtaiset koulutukset/ yli kuntarajojen. Uuteen kouluun siirtyminen eri toimipaikoista ja väistötiloista Uudet koneet ja laitteet sekä pintamateriaalit Virkistyspäivä Kehityskeskustelut	Mahdollisimman moni osallistuu Järjestetään tutustumisen uuteen kouluun ja suunnitellaan ja mietitään yhdessä tehtävät työt, aikataulut ym. Opetellaan käyttämään uusia koneita ja laitteita ohjeiden mukaan eri tiloissa Kaikki osallistuu Kaikki osallistuu	Henkilöstö koulutetaan ja perehdytetään uusiin kohteisiin ja tehtäviin. Kaikki pääsevät tutustumaan uusiin siivottaviin tiloihin Toteutuminen: tutustuminen uusiin tiloihin koko henkilökunnan kanssa Uusien koneiden käytönopastukset järjestettiin Toteutuminen: 100 % 100 % OSS- järjestelmään kirjaukset

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.	Puhtaanapidon palvelusopimukset.	Laatuarviointi – lomake arvosana KIITETTÄVÄ-HYVÄ- TYYDYTTÄVÄ-VÄLTÄVÄ	Palvelusopimukset tehdään kaikkien kanssa Toteutuminen: tarvittavat sopimukset uusittiin

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista työvoimapolitiikkaa.	Käytetään oppisopimusta koulutettaessa uusia osaajia puhtaanapalveluihin	Onnistunut rekrytointi	Ei keskeytyksiä Toteutuminen: 1 henkilön kanssa sovitettu oppisopimuskoulutuksen aloitus tammikuun alussa

Perustelut

Henkilöstömme ateria- ja puhtaanapalveluissa on osaavaa, ammattitaitoista ja joustavaa. Oppisopimuksella koulutamme yhden työntekijän puhtaanapalveluihin ja tarjoamme puhtaanapito puolen opiskelijoille työharjoittelupaikkoja.

Kunta on avannut tiloja mm. etätyötila ja koulutustiloja virastotalolle.

Siivouspalvelun työntekijöiden siirtyminen uuteen koulukeskukseen eri työpisteistä keväällä 2022. Uudessa Ruukin koulukeskuksessa on siivottavana n. 6000 m² kahdessa eri kerroksessa ja kolmessa siivessä. Ennen koulun ja muun toiminnan alkamista on tiloihin ja materiaaleihin tutustuminen ja toiminnan suunnittelu. Kaikki siirtyvät työntekijät koulutetaan käyttämään uusia koneita ja puhdistamaan uusia, erilaisia pintoja sekä materiaaleja. Haasteena siivoukselle on tiloja eri aikaan käytävät ryhmät.

Vuoden 2022 keväällä tapahtuu myös Siikarannan ja Ruukin tuotantokeittiön siirtäminen uuteen keskuskeittiöön. Tavoite olisi, että koulujen loputtua 4.6.2022 siirto olisi mahdollinen, koska kesäaikana tuotantoa on vähemmän ja uusiin koneisiin ja laitteisiin tutustuminen helpompaa. Kalustoa siirretään jonkin verran vanhoista keittiöistä (liesi, yleiskone, kutteri, 1 yhdistelmäuuni ja siirrettäviä taso- ja hyllyvaunuja), mutta muutoin kaikki kalusto ja kylmätilat ovat uusia. Uuteen keskuskeittiöön siirretään myös kalustoa (iso pakasteyksikkö, tasovaunuja) Alvarin palvelukeittiöstä

Kaluston siirrot sekä -asennukset ja raaka-aineiden ja muun materiaalin siirrot tehtävä mahdollisimman nopeasti yhden vuorokauden aikana, yhdessä tilapalveluiden ja kuljetusyrittäjän yhteistyönä.

Kaikkien siirtyvien keittiötyöntekijöiden kouluttaminen, Dietan toimesta, uusien uunien ja patojen käyttöön tehdään keväällä heti, kun siihen on mahdollisuus. Omavalvontaa varten tulee uusi Chefstein-ohjelma ja mittatikut, joka helpottaa omavalvonnan seuranta ja mittauksia. Palvelukeittiöissä vaihtuvat myös vanhat lämpötila -mittatikut uudempiin.

Ajankohtaiset korona ohjeistukset huomioidaan ruoka- ja siivoustehtävissä.

Toteutuminen:

Uuden Ruukinkankaan keskuskeittiön toiminnan käynnistyminen kesäkuun alussa ja muutto Ruukinkankaan vanhalta keittiöltä sekä Siikarannan keittiöltä oli iso rutistus työntekijöille. Toiminnan sujumisen kannalta kesäkuun alku oli ehdottoman tärkeä, että kesän aikana uudet keittiön laitteet ja koneet tulivat tutuiksi.

Ruukinkankaan keskuskeittiölle palkattiin kokki-ruokapalvelutyöntekijä, yhdistelmätyöhön ruoka/siivouspalvelutyöntekijä sekä kylpylälle siivouspalvelutyöntekijä vakinaisiin työsuhteisiin. Paikat olivat jääneet avoimeksi työntekijöiden työpaikan vaihdon takia. Määräaikaisia työntekijöitä tarvittiin useita - tällä turvattiin toiminnan käynnistyminen Ruukinkankaan koululla ja keskuskeittiöllä. Myös koronaan liittyvät poissaolot nostivat sijais-ten tarvetta.

Ateria- ja puhtaanapidon yhtiöittämisselvitykset ja -järjestelyt käynnistettiin. Järjestelyn takana on Hyvinvointialueen mukanaan tuoma laki, jossa kunta ei voi myydä ateria- ja puhtaanapito palveluja Kainuun hyvinvointialueelle ilman kilpailuttamista.

Kuntien varautumiseen liittyviä suunnitelmia ja toimia tehtiin yhdessä Kainuun kuntien, Kainuun sotien ja pelastuslaitoksen kanssa. Alueelliset Evakuointikeskusten perustaminen -päivä järjestettiin Suomussalmella liikuntahallilla.

Vanhan Ruukinkankaan keittiön sekä siivouspuolen tavaroista ja laitteista pidettiin huutokauppa.

Vastuuhenkilö:

Ruokapalvelupäällikkö Merja Heikkinen puh. 044 571 0254

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	38	38	37	36	39
Henkilöstömenot, €/asukas	220,21	216,84	229,61	235,49	244,44
Toimintakulut, €/asukas	409,38	405,23	411,77	418,63	434,30
Toimintakate, €/asukas	+22,82	-9,01	+25,91	+14,93	+0,90

Muita mittareita	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Valmistetut ateriat, kpl (kunta)	232 400	280 500	240 354	288 900	288 900
Valmistetut ateriat, kpl (sote)	165 800	160 800	163 708	154 400	154 400
Siivottava pinta-ala, m ²	40 000	51 120	54 809	48 800	48 800

RAKENNUSVALVONTA

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Rakennusvalvonta						
TOIMINTATUOTOT	82 653,34	90 000,00	90 000,00	68 009,24	76	21 990,76
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-137 739,73	-194 209,74	-194 209,74	-210 835,88	109	16 626,14
TOIMINTAKATE	-55 086,39	-104 209,74	-104 209,74	-142 826,64	137	38 616,90
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-375,00					
TILIKAUDEN TULOS	-55 461,39	-104 209,74	-104 209,74	-142 826,64	137	38 616,90

Tehtävä

Lakisäätöiset viranomaistehtävät. Hyvän rakentamistavan edistäminen ja asuin ympäristön parantaminen.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntäen.	Sähköinen lupa-asiointi käytössä 100 %:sti	Päätökset/ vuosi	Kaikki luvat käsitellään sähköisesti. Toteutuminen: Lupapäätöksiä yhteensä 135 kpl. Muutamia paperihakemuksia on otettu vastaan asiakkailta, joilla ei ole valmiuksia sähköiseen asiointiin.
Henkilöstö on hyvinvointua, osaavaa ja motivoitunutta.	Kouluttautuminen hallitsemiaan lainsäätelyn muutokset.	Lupakäsittelyn ja neuvonnan hallinta.	Viivytyksetön ja sujuva lupakäsittely. Toteutuminen: Lupapäätöksiä on tehty tarpeen mukaan, lähes viikoittain. Joitakin hakemuksia roikkuu, joihin hakija(t) ei saa toimitettua tarvittavia liitteitä päätöksentekoa varten.

Perustelut

Ennakkoneuvontaa ja ohjausta annetaan toimistotyönä yhtenä päivänä viikossa, maanantaisin. Rakennusvalvontaan palkataan määräaikainen henkilö kiinteistöveroselvitysohjon.

Neuvontaa on pyritty antamaan maanantaisin. Koska asiakaskäynnit ovat vähentyneet sähköisen asioinnin myötä on katselmuksia tehty myös maanantaisin. Etupäässä maakunnan ulkopuolelta tuleville rakentajille.

Kiinteistöjen verotietojen tarkistustyössä on tullut ilmi, että 1500 kiinteistöä vaatii tarkempaa tarkastelua. Kiinteistöjen omistajia on lähestytty kirjeitse noin 50 kpl erissä. Tietoja on korjattu asiakkaiden yhteydenottojen jälkeen.

Kiinteistörekisterin selvitystyö on käynnistetty. Syksyllä lähetettiin ensimmäiset yhteydenottokirjeet kiinteistöjen omistajille.

Ympäristövalvonnan kuntayhteistyötä on valmisteltu Hyrynsalmen, Paltamon, Puolangan ja Ristijärven kuntien kesken. Sopimusluonnos valmistui 2.6.2022. Puolangan kunta ilmoitti syksyllä, että eivät lähde mukaan ympäristövalvonnan kuntayhteistyöhön.

Vastuhenkilö:

Rakennustarkastaja Asko Kinnunen puh. 044 777 3121

Rakennusvalvonta	TP 2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Henkilöstömenot, €/asukas	11,30	11,80	12,13	18,50	17,39
Toimintakulut, €/asukas	17,34	17,77	18,52	26,64	28,63
Toimintakate, €/asukas	-8,33	-8,55	-7,40	- 14,29	-19,39
Rakennus- ja toimenpideluvat, kpl	194	203	162	200	129
Poikkeamisluvat, kpl	14	16			12
Muut rakennustark. päätökset, kpl	9	25			8

YMPÄRISTÖNSUOJELU

	TP 2021	TA 2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Ympäristönsuojelu						
TOIMINTATUOTOT	26 958,80	30 000,00	30 000,00	28 647,30	95	1 352,70
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-84 872,26	-72 390,06	-72 390,06	-88 199,62	122	15 809,56
TOIMINTAKATE	-57 913,46	-42 390,06	-42 390,06	-59 552,32	140	17 162,26
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-57 913,46	-42 390,06	-42 390,06	-59 552,32	140	17 162,26

Tehtävä

Lakisääteiset viranomaistehtävät. Luonnon- ja muun ympäristönsuojelun edistäminen siten, että sillä turvataan puhdas ja viihtyisä elinympäristö.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntäen.	Valvontasuunnitelman toteuttaminen ja valvotavien kohteiden päivittäminen	Päätökset ja valvonnan toteutuma / vuosi	Valvonnan saattaminen ympäristönsuojelulain mukaiseen tilaan. Toteutuminen: <i>Ympäristönsuojelusuunnitelman ja sen valvontaohjelmaa käynnissä</i>
Henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Kouluttautuminen hallitsemaan lainsäätelyn muutokset.	Lupakäsittelyn ja neuvonnan hallinta.	Viivytyksetön ja sujuva lupakäsittely. Toteutuminen: <i>Lupakäsittelyssä ei viivästyksiä</i>

Perustelut

Suomussalmen kunnassa olevat luvanvaraiset toiminnot jättävät pienen ekologisen jalanjäljen. Lupamenetely ja rekisteröinti suoritetaan lakisääteisesti ja toimintojen valvonta valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman käyttöönotolla ja lupakäsittelyn kautta annetuilla määräyksillä ehkäistään ympäristöhaittojen syntymistä ja edistetään monimuotoisen luonnonympäristön säilymistä. Vesistön kunnostushankkeita jatketaan ja tavoitteena on ihmistoiminnan vaikutuksesta muuttuneiden vesistöjen tilan parantaminen.

Vastuhenkilö:

Ympäristötarkastaja Jukka Korhonen puh. 0440 384 341

Ympäristövalvonta	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Henkilöstömenot, €/asukas	11,02	10,41	10,66	8,66	11,22
Toimintakulut, €/asukas	12,08	11,58	11,41	9,93	11,98
Toimintakate, €/asukas	-8,74	-8,99	-7,78	-5,81	-8,09
Ympäristöluvat, kpl	5	2	3		5
Maa-ainesluvut, kpl	7	2	5		8
Maisematyöluvat, kpl	9	9	12		8
Maa-ainelupien vakuuskäsittelyt	10	3	9		8
Öljyn jälkitorjuntapäätökset	6	1	4		7
Rekisteröinti-ilmoitukset	4	6			
YSL:n 118 §:n mukaiset päätökset	4	2	4		6
Kotitarveottamispäätökset	2	1	1		2
Muut ympäristöviranomaispäätökset	1	4	2		4

ERIYTETTY VESIHUOLTOLAITOS

Kohderahoitteinen

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Vesihuoltolaitos						
TOIMINTATUOTOT	1 178 081,27	1 226 171,00	1 226 171,00	1 159 685,56	95	66 485,44
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	20 165,76			17 641,87		-17 641,87
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-799 267,70	-712 971,03	-712 971,03	-723 123,64	101	10 152,61
TOIMINTAKATE	398 979,33	513 199,97	513 199,97	454 203,79	89	58 996,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-12 019,49			-31 577,26		31 577,26
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-330 849,55	-350 867,00	-350 867,00	-336 531,38	96	-14 335,62
TILIKAUDEN TULOS	56 110,29	162 332,97	162 332,97	86 095,15	53	76 237,82

sis. laskennallisen koron kunnalle jäännöspääomasta

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Vesilaitos						
TOIMINTATUOTOT	358 604,76	344 880,00	344 880,00	339 231,25	98	5 648,75
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	18 902,43			12 216,26		-12 216,26
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-323 835,08	-223 730,05	-223 730,05	-268 172,42	120	44 442,37
TOIMINTAKATE	53 672,11	121 149,95	121 149,95	83 275,09	69	37 874,86
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-6 009,75			-15 788,63		15 788,63
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-90 709,96	-106 621,00	-106 621,00	-96 552,17	91	-10 068,83
TILIKAUDEN TULOS	-43 047,60	14 528,95	14 528,95	-29 065,71	-200	43 594,66

sis. laskennallisen koron (50 %) kunnalle jäännöspääomasta

	TP 2021	TA2022 Alkup	TAM 2022	Toteuma 01-12/2022	Toteuma TA:sta %	TA2022 - Toteuma €
Viemärlaitos						
TOIMINTATUOTOT	819 476,51	881 291,00	881 291,00	820 454,31	93	60 836,69
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 263,33			5 425,61		-5 425,61
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-475 432,62	-489 240,98	-489 240,98	-454 951,22	93	-34 289,76
TOIMINTAKATE	345 307,22	392 050,02	392 050,02	370 928,70	95	21 121,32
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-6 009,74			-15 788,63		15 788,63
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-240 139,59	-244 246,00	-244 246,00	-239 979,21	98	-4 266,79
TILIKAUDEN TULOS	99 157,89	147 804,02	147 804,02	115 160,86	78	32 643,16

sis. laskennallisen koron (50 %) kunnalle jäännöspääomasta

Tehtävä

Vesihuoltolaitoksen tehtävä on laadukkaan veden toimittaminen kuluttajille sekä jätevesien käsittelyminen viranomaisten asettamien vaatimusten mukaisesti.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä.	Yhteydenpitoa asiakkaisiin lisätään internetin välityksellä uudella laskutusohjelmalla. Tekstiviestillä tiedottaminen toiminnan häiriöistä. Vesimittareiden etäluenta.	Asiakastyytyväisyys. Tiedonvälityksen nopeus Reaaliaikainen vesimäärämittaus ja laskutus. Tarkemmat vesimittarit lisäävät myytävää vesimäärää.	Tiedonsaanti paranee. Toteutuminen: <i>Tiedonsaannin nopeutuminen.</i> Arviolaskutukset jäävät pois. Pumpatun vesimäärän ja laskutetun vesimäärän eroa saadaan pienemmäksi. Toteutuminen: <i>Laskuttamaton talousvesimäärä 78668 m³. Verkosto hävikki 30,3 %.</i>
Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Ennakoiva huolto Pumpaamoiden vuosi-huolto Verkostojen saneerausta lisätään. Jätevesipumppaamoiden saneeraukset ja etävalvonta	Kustannukset Vuotovesien määrä Vuotokorjaukset Häiriöiden määrä	Kustannusten nousu enintään yleisen kustannustason nousun suuruinen. Vähenee 10 % Toteutuminen: <i>Vuotoveden osuus 44,9 %.</i> <i>Kirkkotien jv-pumppaamo saneerattu ja liitetty kaukovalvontaan.</i>

Perustelut

Vesihuoltolaitoksen toiminnan tarkoituksena on laadukkaan veden toimittaminen kuluttajille sekä jätevesien käsittelyminen taloudellisesti. Ennakoivat huollot ja verkostosaneeraukset suunnitellaan siten, että vesikatkoksia on vähän ja nekin ovat lyhyitä. Katkoksista tiedotetaan tekstiviestipalvelun avulla.

Vesihuoltoa kehitetään vuonna 2016 päivitetyn kehittämissuunnitelman mukaan. Vesihuoltolaitoksen toimintaa valvotaan valvontatutkimusohjelman mukaan. Vesi- ja viemäriverkoston saneerausta jatketaan.

Vuonna 2021 aloitettu kiinteistöjen vesimittareiden vaihto etäluettaviin mittareihin jatkuu vuonna 2022. Mittareiden vaihto on ajoitettu kolmelle vuodelle.

Pitämän puhdistamolle hiekkapesurin hankinta puhdistusprosessin hallinnan parantamiseksi.

Toteutuminen:

Etäluettavia vesimittareita vaihdettu Pitämän, Kirkonkylän, Laherman, Siikarannan, Keskustan ja Kaljuskyän alueelle n. 1400 kpl.

Vesijohtoverkostoa saneerattu Nikkarinpolulla, Meriläisentiellä ja Joukokyläntiellä yhteensä 2000 m.

Vesinäytteet otettu v. 2022 aikana valvontatutkimusohjelman mukaisesti.

Vedenjakeluhäiriöitä toimitusalueella 5 kpl.

Karhunkierroksella sujutettu betoniviemäriä ja saneerattu runkokaivot 350 m.
 Pitämän jätevedenpuhdistamon hiekkapesuri asennettu ja otettu käyttöön.
 Pitämän puhdistamolle asennettu hajujen hallintajärjestelmä valvomon, ruokailutilan ja osittain allasosastolle.
 Viemärlaitoksen verkostossa vuoden 2022 aikana 22 kpl häiriötilannetta.
 Kirkkotien jätevedenpumppaamo saneerattu ja asennettu kaukovalvontajärjestelmä.

Vastuhenkilö:

Vesihuoltopäällikkö Jukka Malinen puh. 044 567 3458

VESIHUOLTOLAITOS	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Henkilöstömäärä	4	4,5	4,5	4,5	4,5
Henkilöstömenot, €/asukas	6,46	31,65	36,88	34,57	32,14
Toimintakulut, €/asukas	59,19	90,27	107,47	97,81	98,20
Toimintakate, €/asukas	+83,89	+64,08	+53,54	+70,40	+61,68

	TP2019	TP2020	TP2021	TA2022	TP2022
Vesijohtoverkoston pituus, km	185	186	187	187	187
Pohjavedenottoa, kpl	12	12	12	12	12
Pumpattu vesimäärä, m ³	403 578	386 936	382 045	380 000	357 554
Laskutettu vesimäärä, m ³	270581	278 927	316 707	280 000	257 401
Viemäriverkoston pituus, km	115	116	116	116	116
Jäteveden puhdistamoja, kpl	3	3	3	3	3
Puhdistettu jätevesimäärä, m ³	454 615	656 124	538 582	650 000	467 044

Suomussalmen vesihuoltolaitos on kirjanpidossa eriytetty taseyksikkö.

Vesihuoltolaitoksen ylijäämä 86.095,15 euroa vuodelta 2022 sijoitetaan omaan pääomaan.

Tunnuslukuja:	2022	2021
Liikeyli- tai alijäämä/asukas	11,69	7,47
Liikeylijäämä/poistot, %	25,58	16,96
Korvaus jäännöspääomasta		
Vuosi	2022	2021
Ed.tp:n jäännöspääoma	2 054 473,90	2 403 898,41
Korko (12 kk:n Eb 30.6. + 0,5 %)	1,537	0,5
Jäännöspo:n korko*	31 577,26	12 019,49

7.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Ulkoiset ja sisäiset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 607 761		5 607 761	5 563 329	44 432	99
Maksutuotot	687 000	-15 000	672 000	706 910	-34 910	105
Tuet ja avustukset	1 230 649		1 230 649	1 109 722	120 927	90
Muut toimintatuotot	6 154 257		6 154 257	6 553 086	-398 829	106
Valmistus omaan käyttöön	28 594		28 594	90 784	-62 190	317
Toimintamenot					0	
Henkilöstökulut	-15 326 924	-300 000	-15 626 924	-15 744 381	117 457	101
Palvelujen ostot	-50 851 068	-1 396 000	-52 247 068	-50 163 785	-2 083 283	96
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 624 230		-3 624 230	-3 530 431	-93 799	97
Avustukset muille	-769 503		-769 503	-662 853	-106 650	86
Avustukset liikelaitoksille					0	
Muut toimintamenot	-3 493 179	-50 000	-3 543 179	-3 624 413	81 234	102
Toimintakate	-60 356 643	-1 761 000	-62 117 643	-59 702 032	-2 415 611	96
Verotulot	28 492 000	2 186 000	30 678 000	30 823 420	-145 420	100
Valtionosuudet	35 353 000	117 000	35 470 000	35 346 381	123 619	100
Rahoitustulot ja menot						
Korkotulot muilta	15 890		15 890	67 401	-51 511	424
Korkotulot liikelaitoksilta					0	
Muut rahoitustuotot muilta	197 240	2 103 000	2 300 240	2 479 095	-178 855	108
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta						
Korkomenot	-195 200		-195 200	-130 670	-64 530	67
Muut rahoitusmenot	-133 380	-117 000	-250 380	-797 178	546 798	318
Vuosikate	3 372 907	2 528 000	5 900 907	8 086 418	-2 185 511	137
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 215 675		-4 215 675	-3 262 311	-953 364	77
Arvonalentumiset				-20 855		
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot				499 196		
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	-842 768	2 528 000	1 685 232	5 302 448	-3 617 216	315
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0	
Rahastojen lisäys-				-57 888	57 888	
Rahastojen vähennys +					0	
Tilikauden ali-/ylijäämä	-842 768	2 528 000	1 685 232	5 244 560	-3 559 328	311

7.3. Investointiosan toteutumisvertailu

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. - 31.12.2022				
	Ta-määräraha	Kustannukset	%	Poikkeama
Investoinnit				
Menot	9 878 276	9 373 360	94,89	504 916
Tulot	1 950 000	84 512	4,33	1 865 488
NETTO	7 928 276	9 288 848	117,16	-1 360 572
Talousarviomuutos KV 24.10.2022				
Kohde				
Kiinteän omaisuuden hankinta	50 000	0		
Kiinteistöjen hankinta		0		
Maa- ja vesialueiden ostot		0		
Liittymämaksut		0		
TULOT Kiinteän omaisuuden myynti	0	23 012		
Kiinteistöjen ja maa- ja vesialueiden myynti		0		
Kiinteistöjen myynti		0		
Maa-alueiden myynti				
Tonttien myynti		23 012		
Netto	50 000	-23 012		73 012
Kunnanhallitus/Talonrakennus	1 000 000	149 456	14,95	850 544
Mehin energiatehokkuushanke		17 163		
Hossan polttoainejakeluasema		25 746		
Raatteen Portin remontti 2022		26 108		
Kemet, rakennusautomaation päivittäminen		47 000		
Kiantaman teoll.rak.laajennus		30 092		
Tulot yhteensä	0	0		0
Kaunisniemen kulttuurinäyttämö, tulon oikaisu		3 348		
Netto	1 000 000	149 456	14,95	850 544
Kunnanhallitus/Irtain omaisuus	10 000		0,00	10 000
Atk- ym. Kalustohankinnat	10 000			10 000
Tulot	0			0
Netto	10 000	0	0,00	10 000
Kunnanhallitus/Aineeton käyttöomaisuus				
Arvopaperit	0	0		
Tulot	0	61 500		
Netto	0	-61 500		
Kainuunmeren työterveys, osakkeiden myynti				
Sivistyslautakunnan irtaimisto	1 218 000	1 201 331	98,63	16 669
Ruukinkankaan uuden koulun kalustaminen	1 200 000	1 183 410		16 590
Lukiokoulutus, sähköistyvä yo-koe	18 000	17 921		79
Tulot	0	0		0
Netto	1 218 000	1 201 331	98,63	16 669
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ				
(sis. vesihuoltolaitoksen) Menot	7 600 276	8 022 573	105,56	-422 297
Tulot	1 950 000		0,00	1 950 000
Netto	5 650 276	8 022 573	141,99	-2 372 297

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. - 31.12.2022				
	Ta-määräraha	Kustannukset	% Poikkeama	
Talonrakennus yhteensä, menot	6 347 000	6 675 256	105,17	-328 256
Tulot	1 950 000	0		1 950 000
Netto	4 397 000	6 675 256	151,81	-2 278 256
				0
Kulut				0
Talonrakennus	6 267 000	6 637 737	105,92	-370 737
Terveyskeskus	55 000	84 984		
Tulevaisuuden koulu	2 900 000	3 244 883	111,89	
Rakennusautomaation päivittäminen	65 000	0	0,00	
Virastotalo, ääneneristyslevyjien vaihto		294		
Virastotalo, Kauppakadun ikkunoiden uusiminen	90 000	103 352	114,84	
Virastotalo, vesikaton uusiminen	10 000	0	0,00	
Pitämän päiväkodin IV ja lämmönvaihdin saneeraus	520 000	500 249	96,20	
Kiinteistöjen kattoremontit	110 000	7 666	6,97	
-Kivipajan kattoremontti		20 336		
-Kotimuseon rakennusten kattoremontit		9 598		
-Särkkä lkattoremontti		71 233		
-Karhulanvaaran aittarakennuksen kattoremontti		14 373		
-Ammattikoulun työhallin katon uusiminen	100 000			
Lukitusten uusiminen		9 499		
Jaloniemitalo - muutosten suunnittelu	20 000	7 857	39,28	
Paloaseman kalustohallin toimisto	84 000	77 709		
Kemet, korjaus	2 313 000	2 485 704	107,47	
Tulot	1 950 000	0	0,00	
Kemet, vakuutuskorvaus	1 950 000	0		
Asuntojen kunnostus	80 000	37 519	46,90	42 481
Säröskuja 1 A 5		37 519		
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS yhteensä	744 276	814 119	109,38	-69 843
Tulot	0	0		0
Netto	0	814 119		-814 119
Tulo: avustus Emäjoen silta		0		
Kaavateiden rakentaminen	504 276	599 625	118,91	-95 349
Kaavateiden rakentaminen ja kunnostaminen	420 000			
Pienkohteet		19 786		
Kewen liikenteen väylä	2 000	1 054		
Silta Emäjoen yli, rakentaminen	82 276	282 244		
Nikkarinkuja		89 001		
Meriläisen tie		122 949		
Hossanniementie		84 591		
Tievalaistuksen rakentaminen	100 000	99 433	99,43	567
-peruskorjaukset ja täydennykset		99 433		
Puistot, torit, leikkikentät, menot	100 000	63 875	63,88	36 125
Tulot		0		0
Netto	100 000	63 875	63,88	36 125
Puistot, torit ja leikkikentät		63 875		
Liikuntapaikat	40 000	51 186	127,96	-11 186
Tulot	0	0		
Netto	40 000	51 186	127,96	-11 186
Kulut	40 000	51 186	127,96	-11 186
Tulot	0	0		0

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. - 31.12.2022				
	Ta-määräraha	Kustannukset	%	Poikkeama
IRTAIMISTO	119 000	69 033	58,01	49 967
Kalusto, ruokapalvelut, yhdistelmäuuni/liesi	40 000	26 353	65,88	13 647
Kalusto, siivouspalvelut, siivouskoneet	60 000	23 721		
Moottorikelkka (liikuntapaikat)	19 000	18 960		
Tuotot	0	0		0
ERIYTETTY VESIHUOLTOLAITOS	390 000	464 165	119,02	-74 165
Vesilaitos	225 000	282 074	125,37	-57 074
Tonttiliittymät ja pienkohteet	10 000	507	5,07	
Verkostojen peruskorjaus	80 000	56 375	70,47	
Etäluettavat vesimittarit	135 000	180 075	133,39	
Joukkokylän runkovesijohdon siirto		45 117		
Tulot	0	0		
Tulot yhteensä	0	0		
Nettomenot vesilaitos	225 000	282 074	125,37	-57 074
				0
Viemärlaitos	165 000	182 091	110,36	-17 091
Tonttiliittymät ja pienkohteet	25 000	18 353	73,41	
Verkostojen saneeraus	70 000	107 990	154,27	
Hiekkapesuri	70 000	55 748		
Tulot:	0	0		0
				0
Nettomenot	165 000	182 091	110,36	-17 091
Investoinnit yhteensä	9 878 276	9 373 360	94,89	504 916
Investointitulot	1 950 000	84 512	4,33	1 865 488
INVESTOINNIT NETTO	7 928 276	9 288 848	117,16	-1 360 572

7.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3 373	2 529	5 902	8 086	2 184	37
Satunnaiset erät	0		0	499	499	
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	-47	-47	
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-10 878	1 000	-9 878	-9 370	508	-5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 622	-672	1 950	-3	-1 953	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0		0	131	131	
Toiminta ja investoinnit, netto	-4 883	2 857	-2 026	-704	1 322	-65
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys muille	0		0	0	0	
Antolainasaamisten lisäys liikelaitoksille			0			
Antolainasaamisten vähennykset	50		50	0	-50	0
Antolainasaamisten vähennys liikelaitoksilta			0			
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 500	0	7 500	4 000	-3 500	-47
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 795		-2 795	-2 550	245	-9
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0		0	-7	-7	0
Vaikutus maksuvalmiuteen				3 682	3 682	

7.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutumisesta

Valtuuston hyväksymä sitovuustaso toimitin (tummennettu) ilman poistoja, sisältää sisäiset erät

2022	sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot					Netto			Poikkeama %
		Talousarvio	TA:n muutokset	muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	TA:n muutokset	muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	
KÄYTTÖTALOUSOSA															
1810 Keskusvaalilautakunta	N	25 002		25 002	23 257	1 746	13 000		13 000	17 736	-4 736	12 002	5 520	6 482	54,01
1811 Tarkastuslautakunta	N	19 426		19 426	20 683	-1 256	0	0	0	0	0	19 426	20 683	-1 256	-6,47
1812 Kunnanvaltuusto	N	48 158		48 158	42 096	6 062	0	0	0	0	0	48 158	42 096	6 062	12,59
1813 Kunnanhallitus	N	5 269 122		5 269 122	5 059 893	209 229	799 097		799 097	861 503	-62 406	4 470 025	4 198 390	271 635	6,08
18130 Kunnanhallitus	N	559 832		559 832	714 630	-154 798	0	0	5 858	-5 858	0	559 832	708 772	-148 940	-26,60
Luottamushenkilöhallinto	N	668 473		668 473	543 740	124 733	0	0	35 791	-35 791	0	668 473	507 949	160 524	24,01
Elinvoimapaalvelut	N	810 881		810 881	761 026	49 855	23 700		23 700	54 285	-30 585	787 181	706 742	80 440	10,22
Työllisyyden hoitaminen *	N	1 397 491		1 397 491	1 124 247	273 244	451 397		451 397	383 190	68 207	946 094	741 057	205 037	21,67
Hallintopalvelut	N	2 500 918		2 500 918	2 459 990	40 928	324 000		324 000	418 171	-94 171	2 176 918	2 041 818	135 099	6,21
Keskushallinto	N	436 461		436 461	445 564	-9 103	0	0	5 512	-5 512	0	436 461	440 052	-3 591	-0,82
Henkilöstöpalvelut	N	936 495		936 495	973 279	-36 783	66 000		66 000	123 417	-57 417	870 495	849 861	20 634	2,37
Talouspalvelut	N	268 139		268 139	127 632	140 507	0	0	0	924	-924	268 139	126 708	141 431	52,75
Tietoliikennepalvelut	N	120 260		120 260	144 052	-23 792	0	0	0	0	0	120 260	144 052	-23 792	-19,78
Tukipalvelut	N	431 620		431 620	498 433	-66 813	0	0	0	0	0	431 620	498 433	-66 813	-15,48
Pakolaisohjaus	N	307 942		307 942	271 030	36 912	258 000		258 000	288 318	-30 318	49 942	-17 288	67 230	134,62
1818 Maakunnallinen yhteistoiminta	E	277 000		277 000	277 332	-332	0	0	0	0	0	277 000	277 332	-332	-0,12
1819 Sosiaali- ja terveys	E	41 300 000	1 291 000	42 591 000	40 251 356	2 339 644	0	0	224 973	-224 973	0	42 591 000	40 026 383	2 564 617	6,02
18400 Sivistyslautakunta	N	14 945 812	455 000	15 400 812	15 765 459	-364 647	1 518 502	-15 000	1 503 502	1 747 648	-244 146	13 897 310	14 017 811	-120 501	-0,87
Sivistyspalvelut+projektivaraus	N	181 326		181 326	161 515	19 810	1 000		1 000	909	91	180 326	160 607	19 719	10,94
Varhaiskasvatus	N	2 778 945	140 000	2 918 945	3 019 192	-100 247	303 785	-15 000	288 785	364 052	-75 267	2 630 160	2 655 140	-24 979	-0,95
Perusopetus	N	7 794 972	315 000	8 109 972	8 446 151	-336 179	434 000		434 000	551 281	-117 281	7 675 972	7 894 870	-218 899	-2,85
Lukio-opetus	N	1 154 572		1 154 572	1 137 925	16 647	39 600		39 600	51 298	-11 698	1 114 972	1 086 627	28 344	2,54
Vapaa sivistystyö	N	689 878		689 878	641 815	48 063	188 717		188 717	211 795	-23 078	501 161	430 020	71 140	14,20
Kulttuuripalvelut	N	199 422		199 422	209 287	-9 865	44 400		44 400	39 440	4 960	155 022	169 847	-14 825	-9,56
Nuorisotoimi	N	417 989		417 989	374 313	43 676	165 400		165 400	147 168	18 232	252 589	227 145	25 444	10,07
Liikuntapalvelut	N	1 191 062		1 191 062	1 221 075	-30 014	329 800		329 800	356 650	-26 850	861 262	864 425	-3 163	-0,37
Kirjastopalvelut	N	475 637		475 637	484 490	-8 853	11 000		11 000	25 013	-14 013	464 637	459 476	5 160	1,11
Kainuun Musiikkiopisto	N	62 010		62 010	69 696	-7 686	800		800	43	757	61 210	69 653	-8 443	-13,79
1850 Tekninen lautakunta	N	11 467 412		11 467 412	11 562 665	-95 252	10 151 491	0	10 151 491	9 994 644	156 847	1 287 327	1 568 021	-252 100	-19,58
Tekninen hallinto ja projektit	N	422 512		422 512	575 447	-152 935	112 820		112 820	69 532	43 288	309 692	505 915	-196 223	-63,36
Kunnallistekniikka	N	1 582 794		1 582 794	1 866 656	-283 862	851 050		851 050	749 092	101 958	731 744	1 117 564	-385 820	-52,73
Tilapalvelut	N	5 041 084		5 041 084	4 565 265	475 819	5 907 351		5 907 351	5 887 849	19 502	-866 267	-1 322 584	456 317	-52,68
Ruoka- ja siivouspalvelut	N	3 051 423		3 051 423	3 213 533	-162 109	3 160 270		3 160 270	3 191 515	-31 245	-108 847	22 018	-130 865	120,23
Palo- ja pelastustoimi	N	1 103 000		1 103 000	1 042 729	60 271	0		0	0	0	1 103 000	1 042 729	60 271	5,46
Rakennusvalvonta	N	194 210		194 210	210 836	-16 626	90 000		90 000	68 009	21 991	104 210	142 827	-38 617	-37,06
Ympäristönsuojelu	N	72 390		72 390	88 200	-15 810	30 000		30 000	28 647	1 353	42 390	59 552	-17 162	-40,49
1090 Eriytetty vesihuoltolaitos	N	712 971		712 971	723 124	-10 153	1 226 171		1 226 171	1 177 327	48 844	-513 200	-454 204	-58 996	-11,50
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		74 064 904	1 746 000	75 810 904	73 725 864	2 085 041	13 708 261		13 693 261	14 023 832	-330 571	62 089 049	59 702 032	2 415 612	3,89
* työll.hoitaminen siirtynyt 1.5.20 alk. elinvoimapaalveluihin														-312 684	-0,50

2022	sito-	Määrärahat					Tuloarviot					Netto					Poikkeama %
		Talousarvio	TA:n muutokset	muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	TA:n muutokset	muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama			
1880 INVESTITIOSA	N															ylitys -	
Kunnanhallitus	N	1 060 000		1 060 000	149 456	910 544	0		84 512	-84 512	1 060 000	64 944	995 056		93,87		
Kiinteä omaisuus	N	50 000		50 000	0	50 000	0		23 012	-23 012	50 000	-23 012	73 012				
Talonrakennus/Tilojen hankkiminen	N	1 000 000		1 000 000	149 456	850 544	0		0	0	1 000 000	149 456	850 544		85,05		
Tietohallinto ja irtaimisto	N	10 000		10 000	0	10 000	0		0	0	10 000	0	10 000		100,00		
Osakkeet ja osuudet	N	0		0	0	0	0		61 500	-61 500	0	-61 500	61 500				
Sivistyslautakunta	N	1 668 000	-450 000	1 218 000	1 201 331	16 669	117 000	-117 000	0	0	1 218 000	1 201 331	16 669		1,37		
Lukion kalusto, sähköistytävä yo-koe	N	18 000		18 000	17 921	79	0		0	0	18 000	17 921	79		-0,44		
Ruukinkankaan koulun kalusteet	N	1 200 000		1 200 000	1 183 410	16 590	0		0	0	1 200 000	1 183 410	16 590		-1,38		
Kirjastoauto	N	450 000	-450 000	0	0	0	117 000	-117 000	0	0	0	0	0		0		
Tekninen lautakunta(sis.vesi- ja viemäri.)	N	8 150 000	-549 724	7 600 276	8 022 574	-422 298	2 505 000	-555 000	1 950 000	0	1 950 000	5 650 276	8 022 574	-2 372 298	-41,99		
Talonrakennus*	N	6 065 000	282 000	6 347 000	6 675 256	-328 256	1 950 000		1 950 000	0	1 950 000	4 397 000	6 675 256	-2 278 256	-51,81		
Kaavateiden rakentaminen*	N	1 230 000	-725 724	504 276	599 626	-95 350	555 000	-555 000	0	0	-50 724	599 626	-650 350		-1282,13		
Tievalaistuksen rakentaminen*	N	100 000		100 000	99 433	567	0		0	0	100 000	99 433	567		0,57		
Puiست, torit, leikkikentät*	N	120 000	-20 000	100 000	63 875	36 125	0		0	0	100 000	63 875	36 125		36,13		
Vesirakenteet*	N	0		0	0	0	0		0	0	0	0	0		0		
Liikuntapaikat	N	40 000		40 000	51 186	-11 186	0		0	0	40 000	51 186	-11 186		-27,97		
Teknisen toimen irtaimisto*	N	140 000	-21 000	119 000	69 033	49 967	0		0	0	119 000	69 033	49 967		41,99		
Vesilaitos*	N	235 000	-10 000	225 000	282 074	-57 074	0		0	0	225 000	282 074	-57 074		-25,37		
Viemärlaitos*	N	220 000	-55 000	165 000	182 091	-17 091	0		0	0	165 000	182 091	-17 091		-10,36		
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		10 878 000	-999 724	9 878 276	9 373 361	504 915	2 622 000	-672 000	1 950 000	84 512	1 865 488	7 928 276	9 288 848	-1 360 572	-17,16		
*Luettelo rakennuskohteista investointiosan toteutumisvertailussa.																	
*Tulot sisältävät valmistus omaan käyttöön.																	
											Tulo merkitty -						
											tässä osiossa						
TUOSELASKELMAOSA																	
Verotulot	B						28 492 000	2 186 000	30 678 000	30 823 420	-145 420	-30 678 000	-30 823 420	145 420	0,47		
Valtionosuudet	B						35 353 000	117 000	35 470 000	35 346 381	123 619	-35 470 000	-35 346 381	-123 619	-0,35		
Korkotuotot	B						15 890		15 890	67 401	-51 511	-15 890	-67 401	51 511	324,17		
Muut rahoitustuotot	E						197 240	2 103 000	2 300 240	2 510 673	-210 433	-2 300 240	-2 510 673	210 433	9,15		
Korkokulut	B	195 200		195 200	130 670	64 530			0	0	195 200	130 670	64 530		33,06		
Muut rahoituskulut	E	133 380	117 000	250 380	797 178	-546 798			0	0	250 380	797 178	-546 798		-218,39		
TUOSELASKELMAOSA YHTEENSÄ		328 580		445 580	927 848	-482 268	64 058 130		64 058 130	68 747 875	-4 689 745	-68 018 550	-67 820 027	-198 523			
RAHOITUSOSA																	
Satunnaiset erät	E																
Antolainasaamisten vähennys	B																
Antolainasaamisten lisäys	B																
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	2 794 718		2 794 718	2 549 954	244 764						2 794 718	2 549 954	244 764	-8,76		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						7 500 000		7 500 000	4 000 000	3 500 000	7 500 000	4 000 000	3 500 000	-46,67		
Lyh.aikaisten lainojen vähennys	E																
Lyh.aikaisten lainojen muutos	E																
Oman pääoman muutos	E				7 245												
Muut maksuvalmiuden muutokset	E				3 681 733	-3 681 733						3 681 733	-3 681 733				
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ	E	2 794 718		2 794 718	6 238 932	-3 436 969	7 500 000		7 500 000	4 000 000	3 500 000	10 294 718	10 231 687	63 031	-0,61		
YHTEENSÄ KAIKKI		88 066 202		88 929 478	90 266 004	-1 329 281	87 888 391		87 201 391	86 856 219	345 172	12 293 493	11 402 540	-919 547			
Sitovuus N = Netto, B = Brutto, E = Ei sitova																	

8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1. Kunnan tuloslaskelma

Ulkoiset

	2022		2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 763 435,22		4 039 284,26	
Maksutuotot	670 200,39		695 501,89	
Tuet ja avustukset	1 109 722,48		1 219 255,67	
Muut toimintatuotot	<u>3 698 342,81</u>	9 241 700,90	<u>3 914 096,67</u>	9 868 138,49
Valmistus omaan käyttöön		90 783,90		156 159,02
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-11 777 345,31		-11 806 217,96	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 554 083,51		-3 534 330,20	
Muut henkilösivukulut	-412 952,48		-270 662,04	
Palvelujen ostot	-48 253 158,87		-47 105 999,69	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 472 101,42		-3 685 173,27	
Avustukset	-662 852,77		-727 760,11	
Muut toimintakulut	<u>-902 021,98</u>	-69 034 516,34	<u>-1 016 286,75</u>	-68 146 430,02
Toimintakate		-59 702 031,54		-58 122 132,51
Verotulot		30 823 420,29		29 994 559,61
Valtionosuudet		35 346 381,00		33 586 844,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	67 400,81		36 668,30	
Muut rahoitustuotot	2 479 095,26		257 484,55	
Korkokulut	-130 669,76		-219 525,08	
Muut rahoituskulut	<u>-797 178,00</u>	1 618 648,31	<u>-37 976,25</u>	36 651,52
Vuosikate		8 086 418,06		5 495 922,62
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 262 310,69		-3 531 998,29	
Arvonalentumiset	<u>-20 855,30</u>	-3 283 165,99	<u>0,00</u>	-3 531 998,29
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	499 196,00		0,00	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	499 196,00	<u>0,00</u>	0,00
Tilikauden tulos		5 302 448,07		1 963 924,33
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys (-)		-57 888,00		-5 865,00
Rahastojen vähennys (+)		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Tilikauden yli-/alijäämä		5 244 560,07		1 958 059,33

8.2. Kunnan rahoituslaskelma

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 086 418,06		5 495 922,62	
Satunnaiset erät	499 196,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-46 586,43	8 539 027,63	-168 559,30	5 327 363,32
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 370 012,84		-8 159 459,44	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-3 347,50		154 870,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	131 098,67	-9 242 261,67	233 249,40	-7 771 340,04
Toiminnan ja investointien rahavirta		-703 234,04		-2 443 976,72
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00		5 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 549 954,05		-2 190 026,29	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	1 450 045,95	0,00	2 809 973,71
Oman pääoman muutokset		-7 244,88		-11 122,11
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	113 225,77		79 048,05	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	-1 251 553,84		-1 248 256,88	
Korottomien velkojen muutos	-2 543 405,24	-3 681 733,31	-607 640,26	-1 776 849,09
Rahoituksen rahavirta		-2 238 932,24		1 022 002,51
Rahavarojen muutos		-2 942 166,28		-1 421 974,21
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	13 546 103,74		16 488 270,02	
Rahavarat 1. 1.	-16 488 270,02	-2 942 166,28	-17 910 244,23	-1 421 974,21

8.3. Kunnan tase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	73 541 588,57	67 535 906,46	OMA PÄÄOMA	58 251 340,40	52 956 137,21
Aineettomat hyödykkeet	7 982,71	1 999,92	Peruspääoma	37 223 659,06	37 223 659,06
Aineettomat oikeudet	7 982,71	1 999,92	Muut omat rahastot	4 317 380,20	4 266 737,08
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 465 741,07	9 507 681,74
			Tilikauden yli-/alijäämä	5 244 560,07	1 958 059,33
Aineelliset hyödykkeet	63 311 954,27	57 229 899,65			
Maa- ja vesialueet	6 390 814,13	6 413 826,37	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	369 371,21	195 766,09
Rakennukset	44 297 391,86	29 778 781,28	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 961 712,64	7 229 628,22	Lahjoitusrahastojen pääomat	369 371,21	195 766,09
Koneet ja kalusto	1 829 544,02	573 579,05	Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	121 622,65	121 622,65			
Ennakkomaksut ja kesken-	3 710 868,97	13 112 462,08	VIERAS PÄÄOMA	33 200 562,60	34 293 921,89
eräiset hankinnat			Pitkäaikainen	25 483 419,77	24 240 999,50
Sijoitukset	10 221 651,59	10 304 006,89	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	9 269 744,46	9 352 099,76	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 570 558,95	23 330 858,93
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset	882 842,28	882 842,28	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Muut saamiset	69 064,85	69 064,85	Saadut ennakot	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	60 379,35		Ostovelat	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen varat	60 379,35		Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	912 860,82	910 140,57
			Siirtovelat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 219 306,29	19 909 918,73	Lyhytaikainen	7 717 142,83	10 052 922,39
Saamiset	4 673 202,55	3 421 648,71	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	671 793,74	809 308,99	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	716 091,98	716 091,96
Myyntisaamiset	77 793,74	127 296,38	Lainat julkisyhteisöiltä	2 044 208,00	1 833 862,09
Lainasaamiset	550 000,00	603 196,16	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Muut saamiset	44 000,00	74 532,00	Saadut ennakot	557 173,58	370 414,21
Siirtosaamiset	0,00	4 284,45	Ostovelat	1 900 629,97	2 486 931,88
Lyhytaikaiset saamiset	4 001 408,81	2 612 339,72	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	205 576,52	225 682,24
Myyntisaamiset	678 490,37	541 792,83	Siirtovelat	2 293 462,78	4 419 940,01
Lainasaamiset	50 000,00	50 000,00			
Muut saamiset	104 953,07	386 520,95	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	91 821 274,21	87 445 825,19
Siirtosaamiset	3 167 965,37	1 634 025,94			
Rahoitusarvopaperit	11 926 284,89	10 293 230,27			
Osakkeet ja osuudet					
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	11 926 284,89	10 293 230,27			
Rahat ja pankkisaamiset	1 619 818,85	6 195 039,75			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	91 821 274,21	87 445 825,19			

8.4. Konsernin tuloslaskelma

	2022		2021	
Toimintatuotot		59 858 557,76		59 971 853,94
Toimintakulut		<u>-116 055 326,63</u>		<u>-113 785 963,77</u>
Toimintakate		-56 196 768,88		-53 814 109,83
Verotulot		30 755 822,35		29 924 217,97
Valtionosuudet		35 346 381,00		33 586 844,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	13 684,47		18 285,37	
Muut rahoitustuotot	2 478 928,17		192 714,26	
Korkokulut	-314 936,63		-346 039,84	
Muut rahoituskulut	<u>-1 075 780,21</u>	1 101 895,80	<u>-340 196,90</u>	-475 237,11
Vuosikate		11 007 330,27		9 221 715,03
Poistot ja arvonalentumiset				
Omistuksen eliminointierot	23 436,10			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 681 764,35		-6 151 260,18	
Arvonalentumiset	<u>-71 034,74</u>	-5 729 362,96	<u>-378,44</u>	-6 151 638,62
Satunnaiset erät +/-		1 077 974,09		0,00
Tilikauden tulos		6 355 941,40		3 070 076,41
Tilinpäätössiirrot		-52 844,47		-2 357,23
Tilikauden verot		-57 429,03		-62 358,17
Laskennalliset verot		- 151 299,46 €		- 125 539,36 €
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
Vähemmistöosuudet		-560,00		-15 835,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		6 093 808,44		2 863 986,06

8.5. Konsernin rahoituslaskelma

	2022	2021	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	11 007 330,27	9 221 715,03	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	
Satunnaiset erät	1 077 974,09	0,00	
Tilikauden verot	-57 429,03	-62 358,17	
Tulorahoituksen korjauserät	-46 912,76	-188 329,78	
Pakolliset varaukset	<u>-1 062 257,61</u>	10 918 704,96	<u>-62 320,90</u>
			8 908 706,18
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-13 022 754,91	-10 354 685,63	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-1 024,50	154 870,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>763 972,97</u>	<u>-12 259 806,44</u>	<u>363 514,36</u>
			<u>-9 836 301,27</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 341 101,48	-927 595,09
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0,00</u>	0,00	<u>5 382,01</u>
			5 382,01
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 069 414,80	6 926 930,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 064 597,57	-3 140 879,67	
Lyhytkaikaisten lainojen muutos	<u>22 366,89</u>	27 184,12	<u>28 290,00</u>
			3 814 340,33
Oman pääoman muutokset		1 816 066,12	-11 122,11
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	259 315,51	121 488,88	
Vaihto-omaisuuden muutos	-57 031,60	-135 726,70	
Saamisten muutos	1 240 061,20	-790 549,85	
Korottomien velkojen muutos	<u>-626 088,84</u>	<u>816 256,27</u>	<u>-1 066 294,24</u>
		2 659 506,51	1 937 518,32
Rahavarojen muutos		1 318 405,03	1 009 923,23
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		24 747 807,00	23 429 401,98
Rahavarat 1.1.		<u>23 429 401,98</u>	<u>22 419 478,76</u>
		1 318 405,02	1 009 923,22

8.6. Konsernin tase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	96 609 658,94	89 485 989,40	OMA PÄÄOMA	58 323 707,86	50 512 757,24
Aineettomat hyödykkeet	515 180,63	550 273,08	Peruspääoma	37 223 659,06	37 223 659,06
Aineettomat oikeudet	136 473,69	116 567,34	Osuus kuntayht. oman pääoman		
Muut pitkävaikutteiset menot	364 868,72	427 994,31	Arvonkorotusrahas	84 052,14	84 052,14
Ennakkomaksut	13 838,22	5 711,43	Muut omat rahastot	4 686 848,45	4 768 175,25
Aineelliset hyödykkeet	95 485 923,69	88 246 554,52	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	10 235 339,78	5 572 884,72
Maa- ja vesialueet	6 880 844,38	6 903 856,62	Tilikauden yli-/alijäämä	6 093 808,43	2 863 986,07
Rakennukset	67 041 981,14	52 615 366,29	VÄHEMMISTÖOSUUDET	29 757,58	140 690,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 222 311,45	12 957 362,28	PAKOLLISET VARAUKSET	504 014,12	756 488,12
Koneet ja kalusto	3 374 490,89	2 360 875,32	Eläkevaraukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	156 308,40	156 308,40	Muut pakolliset varaukset	504 014,12	756 488,12
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	3 809 987,43	13 252 785,61	TOIMEKSIANTOJEN PÄAOMAT	1 391 043,09	897 308,50
Sijoitukset	608 554,62	689 161,80	Valtion toimeksiannot	754 613,71	433 160,33
Osakkuusyhteisöosuudet	50 670,36	50 670,36	Lahjoitusrahastojen pääomat	411 413,35	238 959,27
Muut osakkeet ja osuudet	273 829,85	354 437,03	Muut toimeksiantojen pääomat	225 016,03	225 188,90
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	68 814 781,27	69 279 214,68
Muut saamiset	284 054,41	284 054,41	Pitkäaikainen	49 057 234,07	49 609 058,07
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	703 718,90	469 299,83	Joukkovelkakirjalainat		
Valtion toimeksiannot	454 081,35	283 569,84	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 408 130,52	46 396 583,44
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	76 619,66	16 265,53	Lainat julkisyhteisöiltä	167 825,13	888 715,91
Muut toimeksiantojen varat	173 017,89	169 464,46	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 749 926,08	31 631 169,95	Saadut ennakot	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus	559 960,75	502 929,15	Ostovelat	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	423 407,34		Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 199 245,10	1 193 024,85
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	136 553,41	502 929,15	Siirtovelat	0,00	0,00
Saamiset	6 442 158,33	7 698 838,82	Laskennalliset verovelat	1 282 033,32	1 130 733,87
Pitkäaikaiset saamiset	199 631,18	290 437,50	Lyhytaikainen	19 757 547,20	19 670 156,61
Myyntisaamiset	77 793,74	127 296,38	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainasaamiset	77 837,44	84 324,67	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 807 618,24	2 281 436,34
Muut saamiset	44 000,00	74 532,00	Lainat julkisyhteisöiltä	2 050 653,66	1 840 307,75
Siirtosaamiset	0,00	4 284,45	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	6 242 527,15	7 408 401,32	Saadut ennakot	576 493,30	391 727,85
Myyntisaamiset	2 007 229,09	2 106 070,68	Ostovelat	3 909 288,27	4 718 483,76
Lainasaamiset	4 859,63	6 210,26	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	992 572,75	1 196 161,91
Muut saamiset	597 025,94	842 188,55	Siirtovelat	9 420 920,98	9 242 039,00
Siirtosaamiset	3 633 412,49	4 453 931,83	Laskennallinen verovelka	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperit	11 926 284,89	10 470 199,80	VASTATTAVAA YHTEENSA	129 063 303,92	121 586 459,20
Osakkeet ja osuudet					
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	11 926 284,89	10 470 199,80			
Joukkovelkakirjalainasaamiset					
Muut arvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	12 821 522,11	12 959 202,18			
VASTAAVAA YHTEENSA	129 063 303,92	121 586 459,18			

8.7. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS	Sisältää sisäiset erät	
	2022	2021
TULOSLASKELMA		
Liikevaihto	1 154 236,24	1 177 465,11
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön	17 641,9	20 165,76
Liiketoiminnan muut tuotot	5 449,32	616,16
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-225 237,65	-237 873,26
Varastojen lisäys+ vähennys-	0,0	0,0
Palvelujen ostot	-255 384,36	-282 520,78
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-189 287,89	-221 250,35
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-41 862,40	-46 310,30
Muut henk.sivukulut	-5 541,67	-6 732,20
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-336 531,38	-330 849,55
Arvonalentumiset	0,0	0,0
Liiketoiminnan muut kulut	-5 809,67	-4 580,81
Liikevaihto/-alijäämä	117 672,41	68 129,78
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta*)	-31 577,26	-12 019,49
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Yli/-alijäämä ennen satunnaisia eriä	86 095,15	56 110,29
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Yli/-alijäämä ennen varauksia	86 095,15	56 110,29
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Tuloverot	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä /alijäämä)	86 095,15	56 110,29
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,58	3,23
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,84	2,95
Voitto, %	13,03	7,99
Vuosi	2022	2021
Ed.tp:n jäännöspääoma	2 054 473,90	2 403 898,41
Korko (12 kk:n Eb 30.6. + 0,5 %)	1,537	0,5
Jäännöspo:n korko*	31 577,26	12 019,49

8.8. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA 2022	2022	2021	
Toiminnan rahavirta			
Liikelyli-/alijäämä	117 672,41	68 129,78	
Poistot ja arvonalentumiset	336 531,38	330 849,55	
Rahoitustuotot ja -kulut	-31 577,26	-12 019,49	
Satunnaiset erät			
Tuloverot			
Tulorahoituksen korjauserät			
Sisäiset tuotot	-141 658,31	-146 636,48	
Sisäiset kulut	<u>19 536,83</u>	<u>21 351,07</u>	261 674,43
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-463 596,46	-373 351,95	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	-373 351,95
Toiminnan ja investointien rahavirta	-163 091,41	-111 677,52	
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset	0,00	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-8 093,94	-8 093,94	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos muilta	-36 987,43	135 139,68	
Korottomien velkojen muutos muilta	83 331,05	-37 208,15	
Liittymismaksujen muutos	<u>2 720,25</u>	<u>97 931,53</u>	195 863,06
Rahoituksen rahavirta	<u>40 969,93</u>	<u>195 863,06</u>	195 863,06
Rahavarojen muutos	-130 215,42	84 185,54	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2022	2021	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 5 vuodelta, 1000 €	82	484	
Investointien tulorahoitus, %	1,02	1,07	
Quick ratio	0,49	0,50	
Curren ratio	0,49	0,50	

8.9. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tase

VESIHUOLTOLAITOS

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 210 454,62	3 083 389,54	OMA PÄÄOMA	2 188 585,40	2 110 584,19
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Jäännöspääoma	2 102 490,25	2 054 473,90
Aineettomat oikeudet			Edellisten tilikaudien ylijäämä		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	Tilikauden yli-/alijäämä	86 095,15	56 110,29
Ennakkomaksut	0,00	0,00			
Aineelliset hyödykkeet	3 210 454,62	3 083 389,54	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	Poistoero	0,00	0,00
Rakennukset	134 321,13	152 309,73	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 713 250,00	2 836 024,49			
Koneet ja kalusto	65 568,48	22 871,02	PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet			Eläkevaraukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	297 315,01	72 184,30	Muut pakolliset varaukset	0	0
Sijoitukset	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	1 175 439,29	1 089 387,99
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	Pitkäaikainen	859 813,66	857 093,41
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Muut sijoitukset	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
			Saadut ennakot	0,00	0,00
			Ostovelat	0,00	0,00
			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	859 813,66	857 093,41
			Siirtovelat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	153 570,07	116 582,64	Lyhytaikainen	315 625,63	232 294,58
Vaihto-omaisuus			Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Saamiset	153 570,07	116 582,64	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Myyntisaamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lainasaamiset			Saadut ennakot	0,00	0,00
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä			Ostovelat	187 210,19	97 810,67
Muut saamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	61 282,82	73 758,86
Siirtosaamiset			Siirtovelat	67 132,62	60 725,05
Lyhytaikaiset saamiset	153 570,07	116 582,64	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 364 024,69	3 199 972,18
Myyntisaamiset	141 955,50	71 735,00			
Lainasaamiset			LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä			Omavaraisuusaste, %	65,06	65,96
Muut saamiset	11 614,57	44 847,64	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	101,36	92,47
Siirtosaamiset			Lainakanta 31.12., 1000 €	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 364 024,69	3 199 972,18			

9. LIITETIEDOT

9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot on laadittu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2020 antaman kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietojen yleisohjeen mukaisesti. Tilinpäätöksen liitetietojen numerointi vastaa yleisohjeen liitetietonumerointia.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman perusteet kunnanvaltuusto on hyväksynyt 23.9.1996. Kunnanvaltuusto on täydentänyt poistosuunnitelmaa 9.11.2010 § 43 ja 13.11.2012 § 42. Kunnanhallitus hyväksyi 22.10.2019 § 183 Suomussalmen lukion koulurakennuksen poistosuunnitelman muutoksen. Poistoaikaa lyhennettiin niin, että rakennukset poistetaan taseesta vuosien 2020–2025 aikana. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaiset

Lainojen korkoihin liittyvää riskiä pienentääkseen Suomussalmen kunta on tehnyt koronvaihtosopimuksia. Lainasalkun arvo 31.12.2022 on 27,3 milj. euroa.

KORONVAIHTOSOPIMUKSET		Aloitus-	Päätymis-	Kunta	Kunta
	Nimellismäärä	päivämäärä	päivämäärä	maksaa	saa
Koronvaihtosopimus	5 000 000,00	2.7.2015	17.7.2025	1,44 %	12 kk euribor
Kääntävä koronvaihtosopimus	5 000 000,00	4.10.2021	17.7.2025	12 kk euribor	1,44 %
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	6 750 000,00	2.1.2024	2.1.2034	0,63 %	6 kk euribor
Koronvaihtosopimus	6 750 000,00	2.1.2024	2.1.2034	0,63 %	12 kk euribor
Koronvaihtosopimus	4 655 172,40	31.11.2022	31.5.2036	0,19 %	6 kk euribor

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman ja taseen esittämistavat ovat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaiset eikä niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.
3. Tilinpäätökseen ei ole tehty oikaisuja edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin.
4. Edellistä tilikautta koskevat tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

Suomussalmen kunnalla ei ole ulkomaanrahan määräisiä saamisia eikä velkoja.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on esitetty:

- konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- selostus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja –menetelmissä tapahtuneista muutoksista sekä muutosten vaikutukset konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan
- selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittäväällä tavalla vaikuttavat konsernitaseen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa. Selostus kattaa muutokset tytäryhteisöissä sekä merkittävässä osakkuusyhteisöjen omistuksissa,
- konserniaktiivojen ja –passiivojen olennaiset muutokset edellisestä tilikaudesta ja selvitys niiden käsittelystä

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt:

- Asunto-osakeyhtiö Hirvikangas
- Asunto-osakeyhtiö Kuntopolku (72 %)
- Asunto-osakeyhtiö Marjakangas
- Asunto-osakeyhtiö Suomussalmen Ämmäntaival
- Kiinteistöosakeyhtiö Suomussalmen Vuokratalot
- Suomussalmen Energia Oy

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä:

- Kainuun Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
- Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kymppi
- Kainuun liitto -kuntayhtymä

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistetty osakkuusyhteisöosakkeita, –osuuksia eikä yhteistyöosakkeita, koska kunnan omistusosuus ko. yhteisöissä on vähäinen (Asunto-osakeyhtiö Mäntyrinne 18,4 %, Suomussalmen Jäähalli Oy 16,1 %, Kiinteistö Oy Ämmänsaaren Toritalo 19,1 %). Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

9.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
	Yleishallinto	7 766 474,61	8 379 071,55	8 571 500,51
Sosiaali- ja terveystalvet	3 011 918,48	44 720 030,40	145 173,04	181 857,68
Opetus- ja kulttuuripalvelut	399 698,96	375 080,72	400 972,58	376 107,24
Yhdyskuntapalvelut	877 278,20	853 509,57	94 772,90	108 966,15
Muut palvelut	47 803 007,51	5 644 161,70	29 281,87	28 570,82
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>59 858 377,76</i>	<i>59 971 853,94</i>	<i>9 241 700,90</i>	<i>9 868 138,49</i>

Liitetieto 7

Verotulojen erittely	2022	2021
	Kunnan tulovero	22 850 859,30
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 500 960,71	4 579 578,60
Kiinteistövero	3 471 600,28	3 270 642,20
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>30 823 420,29</i>	<i>29 994 559,61</i>

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely	2022	2021
	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	24 600 291,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)</i>	<i>6 021 480,00</i>	<i>6 293 512,00</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-398 765,00	-268 283,00
Verotulomenetysten korvaus	5 123 375,00	4 536 717,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>35 346 381,00</i>	<i>33 586 844,00</i>

Liitetieto 9

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2022	2021
	Asiakaspalvelujen ostot	40 966 411,05
Muiden palvelujen ostot	7 286 747,82	6 493 718,88
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>48 253 158,87</i>	<i>47 105 999,69</i>

Liitetieto 10

Suomussalmen kunta ei ole antanut tukia valtuustoryhmille.

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelmaan poistoajat on arvioitu taloudellisen pitoajan mukaan.

Poistot lasketaan hankintamenosta tasapoistoina. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:

Poistoperusteet hyväksytyt KV 23.9.1996 § 49 ja täydennetty KV 9.11.2010* ja 13.11.2012**

Aineettomat hyödykkeet

		Poistomenetelmä	
Aineettomat oikeudet		Tasapoisto	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		Tasapoisto	3 vuotta
	Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
	Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
	Konserniliikearvo	Tasapoisto	3 vuotta
	Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
	Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5 vuotta
	* Vuokrahuoneistojen ja rak. peruskorjaus	Tasapoisto	enintään 20 vuotta
	1005 Muut	Tasapoisto	3 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Kom-luokka	Rakennukset ja rakennelmat		
1110	1110 Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
1110	1110 Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
1115	1115 Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
	** v. 2012 ja sen jälkeen valm. 20 v.	Tasapoisto	20 vuotta
1120	1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
1123	1123 Muut rakennukset (varasto- ja huoltorak.)	Tasapoisto	15-20 vuotta
1123	1123 Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
1123	1123 Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1130	1130 Katujen rakentaminen	Tasapoisto	15 vuotta
1130	1130 Katujen päällystäminen	Tasapoisto	15 vuotta
1130	1130 Puistot ym.virkistysalueet	Tasapoisto	15 vuotta
1130	1130 Urheilualueet, ladut ja pallokentät	Tasapoisto	15 vuotta
1130	1130 Venesatamat	Tasapoisto	10 vuotta
1130	1130 Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta
1140	1140 Ulkovaalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta
1140	1140 Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	20 vuotta
1140	1140 Vesijohtoverkostot	Tasapoisto	30 vuotta
1140	1140 Viemäriverkostot	Tasapoisto	30 vuotta
1150	1150 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Tasapoisto	15 vuotta

Koneet ja kalusto

1160	1160 Kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta
1170	1170 Sairaala-, terveydenh.- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
1170	1170 Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
1170	1170 Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
1170	1170 Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5 vuotta
1170	1170 Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

1184	1184 Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	
------	-----------------------------	------------	--

Liitetieto 12

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	605 076,70	701 520,32		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	207 195,33	96 443,62	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	397 881,37	605 076,70	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1. (ky)	106 132,75	151 411,41		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12. (ky)	106 132,75	151 411,41		
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>504 014,12</i>	<i>756 488,11</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Liitetieto 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	672,76	141 154,80	672,76	141 154,80
Rakennusten luovutusvoitot	3 500,00	23 100,00	3 500,00	23 100,00
Muut luovutusvoitot	42 740,00	29 380,18	42 413,67	9 075,65
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>46 912,76</i>	<i>193 634,98</i>	<i>46 586,43</i>	<i>173 330,45</i>
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappiot	0,00	5 305,21	0,00	431,73
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>5 305,21</i>	<i>0,00</i>	<i>431,73</i>

Liitetieto 14

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Kainuunmeren Työterveyshuollon osakkeiden luovutusvoitto	1 077 974,09	0,00	499 196,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>1 077 974,09</i>	<i>0,00</i>	<i>499 196,00</i>	<i>0,00</i>
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Liitetieto 15

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	239 620,59	133 108,28
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	6 886,14	3 425,45
<i>Yhteensä</i>	<i>246 506,73</i>	<i>136 533,73</i>

Liitetieto 16

Poistoeroa ei ole kirjattu.

9.3. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 17

Kuluksi kirjaamattomia menoja ja pääoma-alennuksia ei ole vuonna 2022.

Liitetieto 18

Arvonkorotuksia ei ole vuonna 2022.

Liitetieto 19

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 999,92	0,00	0,00	1 999,92
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00		0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	11 974,03	0,00	0,00	11 974,03
Tilikauden poisto	5 991,24	0,00	0,00	5 991,24
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 982,71	0,00	0,00	7 982,71
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 982,71	0,00	0,00	7 982,71
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet								
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Aineelliset hyödykkeet			Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
				Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet			
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 309 152,15	29 778 781,28	7 229 628,22	573 579,05	121 622,65	13 112 462,08	57 125 225,43	
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00		0,00	0,00	9 373 360,34	9 373 360,34	
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset tilikauden aikana	23 012,24				0,00	0,00	23 012,24	
Siirrot erien välillä	0,00	16 700 233,00	622 697,17	1 440 049,25	0,00	-18 774 953,45	-11 974,03	
Tilikauden poisto	0,00	2 181 622,42	890 612,75	184 084,28		0,00	3 262 310,69	
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Aktivoidut korkomenot								
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 286 139,91	44 297 391,86	6 961 712,64	1 829 544,02	121 622,65	3 710 868,97	63 207 280,05	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 286 139,91	44 297 391,86	6 961 712,64	1 829 544,02	121 622,65	3 710 868,97	63 207 280,05	
Olennaiset lisäpoistot								
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Maa – ja vesialueet

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	119 609,18	225 161,17	104 674,22	104 674,22
Muut maa- ja vesialueet	6 761 235,20	7 443 045,25	6 286 139,91	6 309 152,15
Maa- ja vesialueet yhteensä	6 880 844,38	7 668 206,42	6 390 814,13	6 413 826,37

Pysyvien vastaavien sijoitukset						Jvk-muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 286 526,45	84 924,92	1 823 903,23	156 745,16	9 352 099,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	61 500,00	61 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	7 286 526,45	84 924,92	1 823 903,23	95 245,16	9 290 599,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	20 855,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 286 526,45	84 924,92	1 823 903,23	74 389,86	9 269 744,46	0,00	0,00	0,00	0,00

Liitetieto 20–22

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
As. Oy Suomussalmen Hirvikangas	0911606-9	100 %	100 %	626	10	14
As. Oy Suomussalmen Kuntopolku	0919633-7	72 %	72 %	585	3	1
As. Oy Suomussalmen Marjakangas	0757410-3	100 %	100 %	9	185	0
As. Oy Suomussalmen Ämmäntaival	0911610-6	100 %	100 %	407	4	5
Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot	1071533-3	100 %	100 %	1 004	1 973	0
Suomussalmen Energia Oy	2664524-5	100 %	100 %	4 952	2 811	230
Kuntayhtymät						
Kainuun sosiaali- ja terveyden- huollon -kuntayhtymä	2496986-0	12,84 %	12,84 %	1 765	30 833	-144
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	1744356-1	12,40 %	12,40 %	291	698	32
Kainuun liitto -kuntayhtymä	2496992-4	11,90 %	11,90 %	273	101	48
Osakepääoma nimellisarvo						
Kirjanpitoarvo						
Osakkuusyhteisöt (yhdistelemätön)						
As. Oy Suomussalmen Mäntyrinne	1100509-3	18,40 %	21 662,60			33 851,57
Suomussalmen Jäähalli Oy	0945905-3	16,10 %	16 818,79			16 818,79
						50 670,36
Muut omistusyhteisyyhteisöt (yhdistelemätön)						
Kiinteistö Oy Ämmänsaaren Toritalo	1465902-5	19,10 %	1 665,06	18		34 254,56
Muut osakkeet ja osuudet						
Kuntarahoitus Oyj	1701683-4	0,05 %	13 750,00	32 500		43 750,00
Neo Industrial B	0693494-7		8 409,40	1 000		8 409,40
Tulikivi Oyj, Tulikivi A	0350080-1		706,39	1 000		647,52
Ylä-Kainuun Osuuspankki, Suomussalmi	0350080-1		1 093,22			100
Pohjois-Suomen Koulutuskeskussäätiö	0828475-7		840,94			840,94
Osuuskunta Metsäliitto	0116300-4					10 440,00
Luottokunta	2858201-4					150
Kuntien Tiera Oy	2362180-3					9 332,00
Monetra Oy	2930159-5					720,00
						74 389,86

Kainuun Etu on asetettu konkurssiin 14.5.2021. Kunnan omistus on alas kirjattu v. 2022.

Liitetieto 23

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	882 842,28		882 842,28	
Lainasaamiset	550 000,00	50 000,00	600 000,00	50 000,00
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		110 178,36		34 054,37
<i>Yhteensä</i>	<i>1 432 842,28</i>	<i>160 178,36</i>	<i>1 482 842,28</i>	<i>84 054,37</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	0,00	1 197 349,43	0,00	
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 197 349,43</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>1 432 842,28</i>	<i>1 357 527,79</i>	<i>1 482 842,28</i>	<i>84 054,37</i>

Liitetieto 24

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			110 178,36	34 054,37
Kelan korvaus työterveyshuollosta	124 222,75	140 280,50	80 000,00	77 972,00
EU-tuet ja avustukset	2 224 721,92	937 302,08	16 552,27	82 659,61
Muut tulojäämät	361 002,64	2 901 822,99	2 961 234,74	1 439 339,96
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>2 709 947,31</i>	<i>3 979 405,57</i>	<i>3 167 965,37</i>	<i>1 634 025,94</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>2 709 947,31</i>	<i>3 979 405,57</i>	<i>3 167 965,37</i>	<i>1 634 025,94</i>

9.4. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06
Arvonkorotusrahasto 1.1.	84 052,14	84 052,14	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	84 052,14	84 052,14	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	345 924,85	354 271,80	345 924,85	356 146,96
Siirrot rahastoon			0,00	0,00
Siirrot rahastosta	883,73	10 222,11	883,73	10 222,11
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	345 041,12	344 049,69	345 041,12	345 924,85
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	4 422 250,40	4 423 260,92	3 920 812,23	3 915 847,23
Siirrot rahastoon	86 704,72	10 283,32	57 888,00	5 865,00
Siirrot rahastosta	167 147,79	9 418,69	6 361,15	900,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 341 807,33	4 424 125,55	3 972 339,08	3 920 812,23
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 770 900,59	4 852 227,38	4 317 380,20	4 266 737,08
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	8 436 870,78	5 572 884,72	11 465 741,07	9 507 681,74
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	1 798 468,99	0,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 093 808,43	2 863 986,07	5 244 560,07	1 958 059,33
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>58 323 707,85</i>	<i>50 512 757,23</i>	<i>58 251 340,40</i>	<i>52 956 137,21</i>

Liitetieto 26

Kunta ei ole kirjannut poistoeroa.

Liitetieto 27

Pitkäaikaiset velat		
	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	13 529 349,13	13 356 322,37
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Lainat julkisyhteisöiltä		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>13 529 349,13</i>	<i>13 356 322,37</i>

Vuoden 2026 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen.

Liitetieto 28

Suomussalmen kunnalla ei ole joukkovelkakirjalainoja.

Liitetieto 29

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovastuumaksuvastuu (ky)	397 881,37	605 076,70	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	106 132,75	151 411,41		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>504 014,12</i>	<i>756 488,11</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Liitetieto 30

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		0,00		0,00
Ostovelat		7 733,18		377 536,44
Muut velat		0,00		0,00
Siirtovelat		0,00		0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>7 733,18</i>	<i>0,00</i>	<i>377 536,44</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat	0,00	34 803,78	0,00	8 937,95
Muut velat				
Siirtovelat	0,00	15 376,04	0,00	2 340 443,94
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>50 179,82</i>	<i>0,00</i>	<i>2 349 381,89</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>57 913,00</i>	<i>0,00</i>	<i>2 726 918,33</i>

Liitetieto 31

Kunnalla ei ole käytössä sekkililimiittä.

Liitetieto 32

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	1 199 245,10	1 193 024,85	912 860,82	910 140,57
Muut velat	658 573,49	1 196 161,91	205 576,52	225 682,24
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>1 857 818,59</i>	<i>2 389 186,76</i>	<i>1 118 437,34</i>	<i>1 135 822,81</i>

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 853 966,80	3 776 986,42	1 655 357,40	1 580 210,19
Korkojaksotukset	76 798,95	81 562,58	74 729,90	80 970,09
Muut menojäämät	7 084 550,91	4 878 250,54	563 375,48	2 758 759,73
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>11 015 316,66</i>	<i>8 736 799,54</i>	<i>2 293 462,78</i>	<i>4 419 940,01</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>11 015 316,66</i>	<i>8 736 799,54</i>	<i>2 293 462,78</i>	<i>4 419 940,01</i>

9.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Liitetieto 34**

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	19 255 753,59	19 255 753,59	0,00	0,00
kiinnityksistä vapaana	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>19 255 753,59</i>	<i>19 255 753,59</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Kunnalla ei ole velkoja, joiden vakuudeksi on annettu osakkeita.

Liitetieto 38

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	661 703,35	1 132 259,83	0	0
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	635 727,10	926 540,14	0	0
-sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	15 120,34	645 376,44	651 527,84	430 533,57
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	10 813,98	286 558,02	224 450,55	153 629,74
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>676 823,69</i>	<i>1 777 636,27</i>	<i>651 527,84</i>	<i>430 533,57</i>

Leasing sopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Liitetieto 39

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 650 070,73	3 650 070,73	3 650 070,73	3 650 070,73
Jäljellä oleva pääoma	1 089 543,01	1 273 588,96	1 089 543,01	1 273 588,96
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 486 757,66	1 486 757,66	1 486 757,66	1 486 757,66
Jäljellä oleva pääoma	245 655,90	305 864,41	245 655,90	305 864,41

Suomussalmen kaatopaikan ympäristöluvan vakuus	2022	2021
Suomussalmen kaatopaikan ympäristöluvan vakuus 31.12.	44 000,00	44 000,00

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	56 840 202,00	53 691 246,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	32 870,00	35 171,00

Korkotukilaina	2022	2021
Kuntarahoitus Oyj		
Täytetakaus	556 119,00	562 767,00

Konsernin muut taloudelliset vastuut	2022	2021
	415 370,63	443 629,68

Liitetieto 40

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	56 840 202,00	53 691 246,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	32 870,00	35 171,00

Vuosina 2021 ja 2022 vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut.

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti				
Sitoumukset avustuksiin				
Sitoumukset avustuksiin		40 000,00	0,00	40 000,00
Omavastuusuudet EU- ja muihin projekteihin	992 292,00	286 893,00	992 292,00	286 893,00
Sopimusvastuut yhteensä	992 292,00	326 893,00	992 292,00	326 893,00
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimukset on tehty lainasalkun korkorisikin suojaamiseksi				
Koronvaihtosopimuksilla vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi.				
Sopimuksen nimellisarvo		28 155 172,40	28 155 172,40	28 155 172,40
Käypä arvo/markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 418 929,04	-2 320 446,44	2 885 915,72	-148 422,00
Korkotermit				
Käypä arvo	0	0	0,00	0
Kohde-etuuden arvo				
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	93 622,69	90 718,69	93 622,69	90 718,69
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu *)				

*) Palautuksen ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusta liittyvä mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai niiden k. palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVH 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Kunnalla ei ole päästöoikeuden piiriin kuuluvaa toimintaa.

9.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Kunnanhallitus	1	1
vakinaiset	1	1
määräaikaiset	0	0
Elinvoimapalvelut	34	27
vakinaiset	7	7
määräaikaiset	27	20
Hallintopalvelut	11	9
vakinaiset	9	7
määräaikaiset	2	2
Sivistyspalvelut	184	193
vakinaiset	142	141
määräaikaiset	42	52
Tekniset palvelut	88	90
vakinaiset	76	78
määräaikaiset	12	12
<i>Yhteensä, joista</i>	324	320
kokoaikaisia	268	271
osa-aikaisia	56	49

Henkilöstön määrä vaihtelee vuoden aikana virkavapauksien, sijaisuuksien, tilapäisten työntekijöiden yms. vuoksi.

Luvuissa voi olla kaksi henkilöä laskettuna samalle vakanssille, jos toinen on virkavapaalla ja toinen sijaisena.

Henkilöstöstä teki osa-aikatyötä 17,3 %.

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	11 912 561,73	11 806 217,96
Eläkekulut	3 554 083,51	3 534 330,20
Muut henkilösivukulut	412 952,48	425 084,49
Henkilöstökorvaukset	-135 216,42	-154 422,45
Henkilösivukulut yhteensä	3 831 819,57	3 804 992,24
Henkilöstökulut yhteensä	15 744 381,30	15 611 210,20
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	90 783,90	156 159,02
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>15 835 165,20</i>	<i>15 767 369,22</i>

Liitetieto 44

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Suomen Keskusta	6 777,39	7 602,80
Suomussalmen Vasemmisto	3 966,51	3 872,75
Ylä-Kainuun Perussuomalaiset	1 691,31	918,42
Kansallinen Kokoomus	1 549,56	1 132,92
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>13 984,77</i>	<i>13 526,89</i>

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot	2022	2021
KPMG		
Tilitarkastuspalkkiot	12 750,00	11 220,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot/Hanketarkastukset		
Palkkiot yhteensä	12 750,00	11 220,00

Liitetieto 46

Intressitoimet
Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Suomussalmen Energia Oy:lle 750 000 euron rahalainan, josta 31.12.2022 on avoimena 600 000 euroa.
Kunta myönsi (kv 13.2.2018 § 8) Suomussalmen Energia Oy:n lainalle omavelkaisen takauksen (2,8 milj. euroa). Lainasta ei aluksi ollut turvaavaa vakuutusta. Kunnanvaltuusto hyväksyi (12.3.2019 § 10) Suomussalmen Energia Oy:n esittämän vastuuvakuuden kiinnitykset (3,0 milj. euroa). Lainan saldo 31.12.2022 oli 1 224 137,90 euroa. Kunta vastaa 80 % lainan pääomasta, korkoista ja muista kuluista.
Kunnanjohtajan kanssa on (kv 12.3.2019 § 11) solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden suuruudesta erokorvauksesta.
Konsernin lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

9.7. Liitetietotosite

Arvonlisäveron palautusvastuu

	Arvonlisä- verot*)	Oman käytön veron peruste**)	Oman käytön ALV	ALV- vastuu ***) 2022	ALV- vastuu ***) 2021
V. 2017 valmistuneet					
Mehi konepeti	2 304,00	0,00	0,00		460,80
Ruukinkankaan koulu	62 607,51	0,00	0,00		12 521,50
Kiantaman laajennus	406,08	0,00	0,00		81,22
Tulikiven ilmastointi	74 196,87	0,00	0,00		14 839,37
V. 2018 valmistuneet					
Kemetin lattiamuutos	6 428,11	0,00	0,00	1 285,62	2 571,24
V. 2019 valmistuneet					
Ikkihongan teollisuushalli	1 669,64	0,00	0,00	667,86	1 001,78
V. 2020 valmistuneet					
Tulikiven korjaus ja suunnittelu	1 320,00	0,00	0,00	792,00	1 056,00
Kemet korjaus	11 733,24			7 039,94	
V. 2021 valmistuneet					
Kemet, rakennusautomaation päivittäminen	162,00	0,00	0,00	129,60	162,00
Tulikiven varastorakennus	2 667,60	0,00	0,00	2 134,08	2 667,60
Kemet korjaus	55 270,77	0,00	0,00	44 216,62	55 270,77
Mehin valaistuksen uusiminen	86,40	0,00	0,00	69,12	86,40
V. 2022 valmistuneet					
Mehin energiatehokkuushanke	4 101,14	0,00	0,00	4 101,14	
Kiantaman teoll.rak.laajennus	7 163,34	0,00	0,00	7 163,34	
Kemet korjaus	22 408,74	0,00	0,00	22 408,74	
Raatteen Portin remontti 2022	3 614,63	0,00	0,00	3 614,63	
Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., kunta		0,00	0,00	93 622,69	90 718,69
Arvonlisäveron palautusvastuu, yhteensä konserni				93 622,69	90 718,69

*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta

**) Itse suoritetujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset

***) Sarakkeet Arvonlisäverot ja Oman käytön ALV yhteensä

10. MUUT LIITETIEDOT

10.1. Yhteenvedo lautakunnittain käyttötaloudesta

Käyttötalouden toteutusvertailu 31.12.2022 (sisäiset laskutuserät)

MENOT	TA 2022	TP 2022	YLITYS/ ALITUS		TOT-%
1810 Keskusvaalilautakunta	0,00	1 990,64	1 990,64		
1811 Tarkastuslautakunta	500,00	482,36	-17,64		
1812 Kunnanvaltuusto	0,00	0,00	0,00		
1813 Kunnanhallitus	266 170,00	281 986,85	15 816,85		105,94
1840 Sivistyslautakunta	3 708 270,00	3 805 996,80	97 726,80		102,64
1850 Tekninen lautakunta	559 180,00	581 353,80	22 173,80		103,97
1870 Vesihuoltolaitos	13 360,00	19 536,83	6 176,83		146,23
MENOT YHTEENSÄ	4 547 480,00	4 691 347,28	143 867,28		103,16
TULOT					
1810 Keskusvaalilautakunta	0,00	0,00	0,00		
1811 Tarkastuslautakunta	0,00	0,00	0,00		
1812 Kunnanvaltuusto	0,00	0,00	0,00		
1813 Kunnanhallitus	0,00	10 140,82	10 140,82		
1840 Sivistyslautakunta	55 500,00	55 740,75	240,75		100,43
1850 Tekninen lautakunta	4 329 480,00	4 483 807,40	154 327,40		103,56
1870 Vesihuoltolaitos	162 500,00	141 658,31	-20 841,69		87,17
TULOT YHTEENSÄ	4 547 480,00	4 691 347,28	143 867,28		103,16

10.2. Käyttötalouden yhteenvedo tuloista ja menoista lajeittain

	MENOT	2022	2021	MUUTOS	Muutos%
1	PALKAT	11 777 345,31	11 806 217,96	-28 873	-0,25
2	SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT	412 952,48	270 662,04	142 290	34,46
3	ELÄKKEET	3 554 083,51	3 534 330,20	19 753	0,56
5	ASIAKASPALVELUJEN OSTO	40 966 411,05	40 612 280,81	354 130	0,86
	MUIDEN PALVELUJEN OSTO	7 286 747,82	6 493 718,88	793 029	10,88
5 s	MUIDEN PALVELUJEN OSTO	1 910 626,03	1 917 927,97	-7 302	-0,38
6	MUIDEN PALVELUJEN OSTO	0,00	0,00	0	
14	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	3 472 101,42	3 685 173,27	-213 072	-6,14
14 s	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	58 329,86	64 164,24	-5 834	-10,00
16	POISTOT KÄYTTÖOMAISUUDESTA*			0	
18	AVUSTUKSET	662 852,77	727 760,11	-64 907	-9,79
18 s	AVUSTUKSET	0,00	0,00	0	
19	VUOKRAT	697 300,70	855 462,49	-158 162	-22,68
19 s	VUOKRAT	2 722 391,39	2 911 429,98	-189 039	-6,94
23	SATUNNAISET KULUT	0,00	0,00	0	
27	MUUT MENOT	204 721,28	160 824,26	43 897	21,44
27 s	MUUT MENOT	0,00	0,00	0	
29	LASKENNALLISET ERÄT			0	
Menot	sisäiset	4 691 347,28	4 893 522,19	-202 175	-4,31
	ulkoiset	69 034 516,34	68 146 430,02	888 086	1,29
	YHTEENSÄ	73 725 863,62	73 039 952,21	685 911	0,93
	* Ei määrärahoissa			0	
	TULOT			0	
52	MYYNTITUOTOT	3 763 435,22	4 039 284,26	-275 849	-7,33
52 s	MYYNTITUOTOT	1 799 894,13	1 798 272,57	1 622	0,09
55	MAKSUT	670 200,39	695 501,89	-25 302	-3,78
55 s	MAKSUT	36 709,80	21 523,64	15 186	41,37
58	TUET JA AVUSTUKSET	1 109 722,48	1 219 255,67	-109 533	-9,87
58 s	TUET JA AVUSTUKSET			0	
63	VUOKRAT	3 216 605,51	3 244 659,38	-28 054	-0,87
63 s	VUOKRAT	2 838 499,16	3 041 242,83	-202 744	-7,14
67	MUUT TUOTOT	481 737,30	669 437,29	-187 700	-38,96
67 s	MUUT TUOTOT	16 244,19	32 483,15	-16 239	-99,97
	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	90 783,90	156 159,02	-65 375	-72,01
Tulot	sisäiset	4 691 347,28	4 893 522,19	-202 175	-4,31
	ulkoiset	9 332 484,80	10 024 297,51	-691 813	-7,41
	YHTEENSÄ	14 023 832,08	14 917 819,70	-893 988	-6,37
				0	
Netto	sisäiset	0,00	0,00	0	
	ulkoiset	59 702 031,54	58 122 132,51	1 579 899	2,65

10.3. Projektiluettelo

HALLINTO- JA ELINVOIMAPALVELUT Projektit TP 2022									
Taboussuunnitelma									
Päivävualue: Hallinto- ja elinvoimapalvelut									
Laatija ja päiväys: AK 25.1.2023									
PROJEKTI	Hankkeen kok.kust. arvio €	Tyyppi	Aloittamis- päätös tai sopimus	Alkaa/ alkanut vuosi	Päätyy/ päättynyt vuosi	Vastuu- henkilö	Kustan- nukset yhteensä	TP 31.12.2022	Määräraha 2022
KUNNANHALLITUKSEN PROJEKTIT JA RAHOITUSOSUDET									
Projektien loppuselvitykset									
Kyläluotsi-hankkeen jaksotus, Ruokapuisto-hankkeen jaksotuksen ero							MENOT	3	0
							TULOT	1 060	0
							NETTO	-1 057	0
I4B - Ideasta bisnekseksi		Rahoitus	kj § 43	2019	2021	Heikkinen	MENOT	0	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu (aiemmin Kainuun Etu)							TULOT	929	0
ylimääräisen rahoitusosuuden palautus							NETTO	-929	0
KAHINA Kainuun ja Koillismaan kunnat hiilineutraaleiksi -hanke	449 550	Rahoitus	kh § 162	2020	2022	Heikkinen	MENOT	5 000	5 000
Kajaanin ympäristökeskus, Suomen Ympäristökeskus, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kuntia			24.9.2019				TULOT	0	0
							NETTO	5 000	5 000
Pienen kunnan sähköiset palvelut ajasta ja paikasta riippumatta...		Rahoitus				Niemelä	MENOT	4 533	0
ennakkomaksu 12 750,00 euroa, jaksotettu vuodelle 2023							TULOT	4 533	0
8217,00 euroa							NETTO	0	0
Kohdistamaton varaus							MENOT	0	10 000
							TULOT	0	0
							NETTO	0	10 000
ELINVOIMAPALVELUIDEN PROJEKTIT JA RAHOITUSOSUDET									
Kulttuurihistoriasta nostetta Suomussalmen ja Kainuun matka -hanke	149 673	Rahoitus	kh § 140	2022	2023	Maaninka	MENOT	9 945	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu			14.6.2022			Mustonen	TULOT	0	0
							NETTO	9 945	0
Hankinnat haltuun Kainuussa - HAKA-hanke	145 706	Rahoitus	kj § 13	2022	2023	Maaninka	MENOT	374	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu			2.6.2022				TULOT	0	0
							NETTO	374	0
Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen - OK-hanke	785 000	Rahoitus		2022	2023	Maaninka	MENOT	11 997	11 997
Kajaanin ammattikorkeakoulu							TULOT	0	0
							NETTO	11 997	11 997
Kaukolämmöntuotannon vähähiiliset ratkaisut -hanke	238 760	Rahoitus		2021	2023	Maaninka	MENOT	5 000	5 000
Kajaanin ammattikorkeakoulu							TULOT	0	0
							NETTO	5 000	5 000
Kainuun metsäbiotalouden uusi ekosysteemi -hanke		Rahoitus				Maaninka	MENOT	1 000	1 000
Kuhmon kaupunki							TULOT	0	0
							NETTO	1 000	1 000
Kajaanin lentokentän reittiliikenteen kehittäminen -hanke	125 000	Rahoitus		2022	2023	Heikkinen	MENOT	1 000	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu						Mustonen	TULOT	0	0
							NETTO	1 000	0
Vastuullisen matkailun Arctic Lakeland - Kainuu		Rahoitus		2021	2023	Heikkinen	MENOT	0	1 015
Kajaanin ammattikorkeakoulu						Mustonen	TULOT	0	0
vuoden 2022 osuus laskutettu jo vuonna 2021							NETTO	0	1 015
Gateway to Land of National parks -hanke	209 645	Rahoitus	kh § 168	2019	2022	Heikkinen	MENOT	28 125	18 000
Naturpolis Oy, jatko myönnetty vuodelle 2022			25.9.2018			Maaninka	TULOT	17 849	12 600
							NETTO	10 276	5 400
Kainuu yhdessä kotimaan matkailumarkkinoille -hanke		Rahoitus		2018	2023	Heikkinen	MENOT	1 500	1 500
Kajaanin ammattikorkeakoulu						Maaninka	TULOT	0	0
							NETTO	1 500	1 500
Työvoimaa Kainuun metsiin - MetsäRekry -hanke	400 000	Rahoitus	kj § 42	2019	2021	Heikkinen	MENOT	-898	0
Suomen Metsäkeskus			20.11.2018			Maaninka	TULOT	0	0
palautus rahoitusosuudesta, käsitelty hyvityslaskuna							NETTO	-898	0
Kokonaisvaltaisen esteettömän luontomatkailun askelmerkit.	172 489	Rahoitus		2021	2023	Maaninka	MENOT	3 321	3 321
Kajaanin ammattikorkeakoulu						Mustonen	TULOT	0	0
							NETTO	3 321	3 321

PROJEKTI	Hankkeen kok.kust. arvio €	Tyyppi	Aloittamis- päätös tai sopimus	Alkaa/ alkanut vuosi	Päätyy/ päättynyt vuosi	Vastuu- henkilö	Kustan- nukset yhteensä	TP 31.12.2022	Määräraha 2022
Yritysten Jatkumo -omistajanvaihdoshanke	251 000	Rahoitus	kj § 41	2020	2022	Maaninka	MENOT	1 614	1 614
Kainuun Yrittäjät ry, Kainuun kunnat ja Kainuun Liiton siltasopimusrahoitus			28.5.2020				TULOT	0	0
							NETTO	1 614	1 614
Ordinary Man in a Great War -hanke		Rahoitus	kj § 16	2019	2022	Maaninka	MENOT	2 605	2 100
Naturpolis Oy, jatkoaika myönnetty vuodelle 2023			7.3.2019			Komulainen	TULOT	2 314	0
							NETTO	291	2 100
Eiavoimaa matkailusta Kuhmo - Suomussalmi	400 000	Rahoitus	kh	2021	2023	Maaninka	MENOT	10 798	15 241
Kuhmon kaupunki						Mustonen	TULOT	8 345	0
							NETTO	2 453	15 241
Kainuu Wind -hanke		Rahoitus		2022	2023	Maaninka	MENOT	1 810	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu							TULOT	0	0
							NETTO	1 810	0
Raatteen yritysryhmähanke		Hallinnointi	kj § 15	2018	2022	Maaninka	MENOT	8 688	0
Raatteen matkailuyrittäjät (kunta hallinnoi, ei rahoitusta), jatkoaika myönnetty vuodelle 2022			16.3.2018			Komulainen	TULOT	6 516	0
							NETTO	2 172	0
Ruokapuiston kalankäsittelytilojen kunnostus- ja kehityshanke	36 082	Hallinnointi	kh § 61	2020	2021	Heikkinen	MENOT	0	0
Kalaleader ja ammatikalastajat (kunta hallinnoi, ei rahoitusta) kalastajien omarahoituksen laskutus jatkui 2022			24.3.2020				TULOT	4 080	0
							NETTO	-4 080	0
Viitoskäytävä - Kumppanuudella kehittyvä kasvuyöhyke -hanke (ei toteutunut)							MENOT	0	2 500
							TULOT	0	0
							NETTO	0	2 500
Verkostoyhteistyön temaattiset verkostot ja kehittämisvyöhyke... (ei toteutunut)							MENOT	0	3 815
							TULOT	0	0
							NETTO	0	3 815
Kohdistamaton varaus							MENOT	0	40 000
esim. projektit: kohdistamaton varaus 25 000,00 euroa ja varaus 15 000,00 euroa maastopyöräreitihankkeeseen							TULOT	0	0
							NETTO	0	40 000
KUNNAN OMAT EU-PROJEKTIT									
MAASEUTUPALVELUJEN PROJEKTIT JA RAHOITUSOSUDET									
Kohdistamaton varaus						Maaninka	MENOT	0	2 000
							TULOT	0	0
							NETTO	0	2 000
Yhteensä							MENOT	96 415	124 103
							TULOT	45 626	12 600
							NETTO	50 789	111 503
AVUSTUS PROJEKTIRAHOITUKSIIN									
Elävä Kainuu Leader ry		Rahoitus	kh § 151	2021	2027	Heikkinen	MENOT	39 603	39 603
Hallinnointirahoitus (sis. Kalaleaderin) 39600/v vuosina 2021-2027			22.9.2020				TULOT	0	0
							NETTO	39 603	39 603

Suomussalmen kunnan projektit									
Päävastuualue:		SIVISTYSLAUTAKUNTA				TP 2022			
Laatija ja päiväys:		Kristiina Rautiainen		21.2.2023					
Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok. kust. € Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuuhenkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							Määrärahaesitys		
							TA 2022	TP 2022	
VARHAISKASVATUS									
3144	Seikkailutaidetta Kainuussa (Kajaani ha 3190 Varhaiskasvatus OPH/219/404/2020 Kuntien omarahoitus 10 %	12 963 avustus 11 667	oma 1 296	19.9.2020	31.7.2022	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	10 946 9 650 1 296	11 286 9 474 -1 812
3146	VK Henkilöstön lisääminen perheyhteis 3190 Varhaiskasvatus OKM/366/520/2021 Kunnan omarahoitusosuus 20 %	97 500 avustus 78 000	oma 19 500	16.4.2021	31.12.2022	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	97 500 78 000 19 500	88 412 74 724 -13 688
3152	Lapsen tuki (Kajaanin hallinnoima) 3190 Varhaiskasvatus OKM/571/520/2021 Kuntien omarahoitus 20 %	10 922 avustus 7 635	oma 3 287	1.8.2021	~~31.12.2022~~ 31.12.2023	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	10 922 7 635 -3 287	19 621 8 737 -10 884
3154	VK Koronatuki 3190 Varhaiskasvatus OKM/701/520/ Kunnan omarahoitus 5 %	21 053 avustus 15 500	oma 816	6.9.2021	31.12.2022	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	16 316 15 500 -816	60 656 15 500 -45 156
3158	VK Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo 22-23 3190 Varhaiskasvatus OKM/344/520/2022 Kunnan omarahoitus 20 %	140 000 avustus 112 000	oma 28 000	12.4.2022	31.12.2023	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	0 0 0	74 711 112 000 37 289
3161	TUKEVA-hanke 22-23 3190 Varhaiskasvatus OKM/596/520/2022 Kunnan omarahoitus 20 %	196 000 avustus 156 800	oma 39 200	10.5.2022	31.12.2023	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	0 0 0	23 605 156 800 133 195
3170	VK Koronatuki 2022-2024 3190 Varhaiskasvatus OKM/1262/520/2022 Kunnan omarahoitus 5 %	35 789 avustus 34 000	oma 1 789	26.10.2022	31.7.2024	Jaana Heikkinen	MENOT TULOT NETTO	0 0 0	0 34 000 34 000
PERUSOPETUS									
3138	KERHOTOIMINNAN KEHITTÄMINEN (OPH 3290 Perusopetus lv. 2020 - 2021 (8.000 €) käyttö 2021	17 143 avustus 8 000	oma 3429	1.1.2021	~~31.12.2024~~	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	17 143 12 000 -5 143	16 170 12 000 -4 170
3149	lv. 2021 - 2022 (12.000 €) käyttö 2022 Kunnan omarahoitus 30%	12 000	5143	1.1.2022	31.12.2022	10.2.2022			
3125	KAINUUN ARVIOINTITUTORIT 3290 Perusopetus OPH/19/2108/2019 Kunnan omarahoitus 5 %	127 480 avustus 121 106	oma 6 374	1.1.2019	~~31.7.2024~~ ~~31.1.2022~~ 31.5.2022	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	0 0 0	7400 5797 -1 603
3126	"PEDATUTORIT" Tutoroinnilla ideoita op 3290 Perusopetus OPH/234/2044/2019 Kunnan omarahoitus 20 %	8 756 avustus 7 004	oma 1 752	1.1.2020	~~31.7.2024~~ 19.4.2022	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO		1 928 504 -1 424

Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok.kust.€ Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuuhenkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							Määrärahaesitys		
							TA 2022	TP 2022	
3147	ESI- JA PERUSOPETUKSEN TASA-ARVOA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET 3290 Perusopetus lv. 2021 - 2022 OKM/123/520 Kunnan omarahoitus 20%	avustus 92 000	oma 23 000	1.8.2021	31.12.2022	Teemu Piirainen	MENOT	115 000	68 163
							TULOT	92 000	48 108
							NETTO	-23 000	-20 055
3159	Esi/Po Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo 3290 Perusopetus lv. 2022 - 2023 OKM/89/520 Kunnan omarahoitus 20%	avustus 165 000 132 000	oma 33 000	1.8.2022	31.12.2023		MENOT		57 906
							TULOT		132 000
							NETTO		74 094
3153	ESI- JA PO Koronatuki 2020 - 2022 3290 Perusopetus lv 2021-2022 OKM/701/520 Kunnan omarahoitus 5 %	avustus 18 421 17 500	oma 921	6.9.2021	31.12.2022	Teemu Piirainen	MENOT	18 421	13 312
							TULOT	17 500	10 199
							NETTO	-921	-3 113
3145	DIDIKA/PO (Kajaanin hallinnoima) 3290 Perusopetus Kunnan omarahoitus 10 % (1 402 €) Opetushallitus (274/404/2020)	avustus 14 022 12 620	oma 1 402	18.9.2020	31.7.2022	Teemu Piirainen	MENOT	4 402	3 635
							TULOT	3 000	1 517
							NETTO	-1 402	-2 118
3151	PO Suomen malli 2021 (Kajaanin hall.) 3290 Perusopetus PSAVI/3487/2021 Kunnan omarahoitus 20 % (8 303 €)	avustus 41 517	oma 8 303	1.8.2021	30.6.2022 30.11.2022	Teemu Piirainen	MENOT	47 303	31 742
							TULOT	39 000	26 540
							NETTO	-8 303	-5 202
3157	Esi/PO TOKI (Kajaanin hallinn.) 3290 Perusopetus OPH/52/5327/2021 Kunnan omarahoitus 8 % (800 €)	avustus 800	oma	29.3.2022	31.12.2023	Teemu Piirainen	MENOT		333
							TULOT		0
							NETTO		-333
3162	PO Suomen malli 2022 (Kajaanin hall.) 3290 Perusopetus PSAVI/3104/2022 Kunnan omarahoitus 20 %	avustus 48 126 38 501	oma 9 625	1.12.2022	31.7.2023	Teemu Piirainen	MENOT		1 250
							TULOT		38 501
							NETTO		37 251
3164	Kerhotoiminnan tukeminen 6 3290 Perusopetus OPH/51/5297/2021 Kunnan omarahoitus 30 %	avustus 11 429 8 000	oma 3 429	23.5.2022	31.12.2023	Teemu Piirainen	MENOT		0
							TULOT		8 000
							NETTO		8 000
3169	Esi/PO Koronatuki 2022-2024 3290 Perusopetus OKM/1262/520/2022 Kunnan omarahoitus 5 %	avustus 35 789 34 000	oma 1 789	26.10.2022	31.7.2024	Teemu Piirainen	MENOT		0
							TULOT		34 000
							NETTO		34 000
	PERUSOPETUS YHTEENSÄ						MENOT	202 269	201 839
							TULOT	163 500	317 166
							NETTO	-38 769	115 327
	PO projektitulojen jaksotus yhteensä								153 345

Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok.kust.€ Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuu- henkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							Määrärahaesitys		
							TA 2022	TP 2022	
	LUKIO								
3114	KIELISEIKKAILU - AKTIIVISEN JA LUOVAN LUKIOLAISEN LÄÄKE KAKSIKIELISYYTEEN 3350 Lukio 1/v. 2018-2020 Svenska kulturfonden	avustus 20 000	Rahoitus	1.8.2018	2020 31.12.2021 31.6.2022 31.6.2023	Heikki Nilkku	MENOT TULOT NETTO	10 318 10 318 0	4 147 10 318 6 171
3155	KORONAN KAIKUJA 3350 Lukio OPH 45/2633/2021 Kunnan omarahoitusosuus 5%	20 000 avustus 19 000	Rahoitus oma 1000	24.9.2021	31.7.2023	Julia Pohjanoja-Ke	MENOT TULOT NETTO	15 000 14 000 -1 000	17 856 19 000 1 144
3156	LUKIOLAISET TEHOKKAASTI TÖIHIN 3350 Lukio OPH 39/4795/2021 Kunnan omarahoitusosuus 10%	27 000 avustus 24 300	Rahoitus oma 2 700	9.2.2022	31.7.2023	Julia Pohjanoja-Ke	MENOT TULOT NETTO		6 946 24 300 17 354
3171	Koronan kaijuja II 3350 Lukio OPH 81/3615/2022 Kunnan omarahoitusosuus 5%	19 500 avustus 18 525	oma 975	9.11.2022	31.7.2024	Julia Pohjanoja-Ke	MENOT TULOT NETTO		0 18 525 18 525
	LUKIO YHTEENSÄ						MENOT TULOT NETTO	25 318 24 318 -1 000	28 949 72 143 43 194
	Lukio projektitulojen jaksotus yhteensä								43 194
	NUORISOPALVELUT								
3118	TYÖPAJAN KEHITTÄMINEN (PSAVI) 3790 Nuorisopalvelut Käyttö 2022 Kunnan omarahoitus 25%	PSAVI/10951 89 000 avustus	Oma 29 667	vuosittain 1.1.2022	vuosittain 31.12.2022	Eija Järvenpää	MENOT TULOT NETTO	124 000 85 000 -39 000	125 818 89 568 -36 250
3120	NUORTEN EU-TAPAMINEN 3790 Nuorisopalvelut Jatkuva haku, EU-tuki haetaan jos järj tapaaminen Kunnan omarahoitus %	avustus	Oma	vuosittain	vuosittain	Eija Järvenpää	MENOT TULOT NETTO	4 000 0 -4 000	56 0 -56
3148	ETSIVÄ NUORISOTYÖ (PSAVI) 3790 Nuorisopalvelut Käyttö 2021 - 2022 omarahoitus 22,98 %	PSAVI/9732/ 60 000	17900	29.9.2021	28.9.2022 31.12.2022	Eija Järvenpää	MENOT TULOT NETTO	77 222 65 000 -12 222	55 681 46 752 -8 929
3160	Käyttö 2022 - 2023 omarahoitus 23,37 %	PSAVI/10841/ 60 000	18 300	2.12.2022	1.12.2023		MENOT TULOT NETTO		0 60 000 60 000
	NUORISOPALVELUT YHTEENSÄ						MENOT TULOT NETTO	205 222 150 000 -55 222	181 555 196 320 14 765
	Nupa projektulojen jaksotus yhteensä								60 000

Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok.kust.€ Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuuhenkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							Määrärahaesitys		
							TA 2022	TP 2022	
	KIANTA-OPISTO								
3124	KIANTA-OPISTO - Hyppy tulevaisuuteen 3490 Kianta-Opisto Kunnan omarahoitus 0 % OPH/Erasmus+ 2019-1-FI01-KA104-060662	37 953 avustus 30363		1.8.2019	30.12.2022 jatkoaika	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	30 049 30 049 0	8 388 30 049 21 661
3150	KIANTA-OPISTO - Opintosevelmiavustus 3490 Kianta-Opisto OPH/180/910/2021 Kunnan omarahoitus 0 %	Avustus 2 500		18.6.2021	31.12.2022	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	2 500 2 500 0	2 896 2 853 -43
3135	DDCT(KA2)Dig.osaam.vahv.opett 3490 Kianta-Opisto	Avustus 15 567	Oma	2020	1.8.2023	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	15 567 15 567 0	14 514 22 567 8 053
3163	K-O opintosevelmi 22-23 3490 Kianta-Opisto OPH/138/370/2022 Kunnan omarahoitus 0 %	avustus 4 800	oma	18.5.2022	31.12.2023	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO		1 759 4 800 3 041
	KIANTA-OPISTO YHTEENSÄ						MENOT TULOT NETTO	48 116 48 116 0	27 557 60 269 32 712
	K-O projektitulojen jaksotus yhteensä								32 755
	KULTTUURIPALVELUT								
3141	Ssalmi-Kuhmo kultt.kehitt.2021 3900 Kulttuuripalvelut	avustus 35 000	oma			Veera Tavla	MENOT TULOT NETTO	25 000 25 000 0	22 121 22 121 0
3165	Prosenttihanke uuden koulun taiteeseer 3900 Kulttuuripalvelut TKT/4/5495/2022 Kunnan omarahoitusosuus 50 %	64 000 avustus 32 000	oma	2022	31.12.2023	Veera Tavla	MENOT TULOT NETTO		4 545 32 000 27 455
3168	Tarinankerronnan eräleiri 3900 Kulttuuripalvelut TKT/64/5499/2022 Kunnan omarahoitus	avustus 15 000	oma	2022	31.12.2023	Veera Tavla	MENOT TULOT NETTO		0 15 000 15 000
	KULTTUURIPALVELUT YHTEENSÄ						MENOT TULOT NETTO	25 000 25 000 0	26 666 69 121 42 455
	Kultpa projektitulojen jaksotus yhteensä								42 455
	VARAUS UUSIIN HANKKEISIIN 3010 Sivistyslautakunnan projektit			1.1.2022		Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	30 000 -30 000 -30 000	30 000 -30 000 -30 000
	SIVISTYSLAUTAKUNTA yhteensä						MENOT TULOT NETTO	671 609 521 719 -149 890	774 857 1 126 254 351 397

Suomussalmen kunnan projektit									
TP 2022									
Päävastuualue:		TEKNISET PALVELUT							
PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok.kust. arvio €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päättyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuu- henkilö kunnassa	Kustannukset			TP 2022
						Yht.	TP 2021	TA 2022	
1. Kotiseutumuseon rakennusten katot		1			Niina Kinnunen	MENOT		42 000	investoinneissa
						TULOT		21 000	
						NETTO		21 000	
2. Sile II -hanke		2	2014		Jukka Korhonen	MENOT	5 100	11 000	24 785
						TULOT	2 127	5 000	0
						NETTO	-2 973	-6 000	-24 785
3. Peranganreitin kun- nostus		2	2016		Jukka Korhonen	MENOT	474	5 000	393
						TULOT	195	2 500	0
						NETTO	-279	-2 500	-393
4. Kamore-projekti		4	2019			MENOT	62 395		2 218
						TULOT	20 001		0
						NETTO	-42 394		-2 218
5. Vesistöjen kunnostushankkeet (Sile II, Peranka, virtavesien kunnostus)		2	2014		Jukka Korhonen	MENOT			3 366
						TULOT			7 900
						NETTO			4 534
6. vieraslajit veks			2022		Jukka Korhonen	MENOT			4 721
						TULOT			0
						NETTO			-4 721
TEKNINEN LAUTAKUNTA						MENOT	67 969	58 000	35 483
						TULOT	22 323	28 500	7 900
						NETTO	-45 646	-29 500	-27 583

11. YHTEENVETO, KESKEISET TUNNUSLUVUT JA KUVIOT

Asukasmäärä							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	7727	7594	7508	7367	7225	7095	6969
-muutos asukas	-135	-133	-86	-141	-142	-130	-126
-muutos %	-1,72	-1,72	-1,13	-1,88	-1,93	-3,69	-3,54
Tuloveroprosentti %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	21,50	21,50	21,50	21,50	8,86	8,86	8,86
Kainuu	21,22	21,05	21,04	21,05	8,40		
Koko maa	19,87	19,97	20,02	20,01	7,38		
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Toimintatuotot/toimintakulut, %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	13,1	13,7	14,5	13,4	34,0	34,0	34,0
Kainuu	13,9	12,3					
Koko maa	19,2	18,1	20				
Vuosikate %/poistot							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	39,8	94,1	155,6	246,3	136,3	112,0	114,7
Kainuu	201	53	148	93			
Koko maa	75	170	157	145			
Vuosikate euroa/asukas							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	204	508	732	1097	818	685	714
Kainuu	857	222	629	388			
Koko maa	318	739	681	635			
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Toiminnan ja investointien rahavirta euroa/asukas							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	-125	-603	-325	-96	-313	-808	-46
Kainuu	2680	-752	-48				
Koko maa	-261	70	-49				
Investointien tulorahoitus %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	61,5	44,4	68,7	86,3	72,4	45,9	94,00
Kainuu		23					
Koko maa	45	99	99				
Pääomamenojen tulorahoitus %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	36,8	35,9	53,9	67,8	54,3	34,3	53,2
Kainuu							
Koko maa							
Lainanhoitokate							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	0,8	1,8	2,4	3,1	2,7	2,2	2,2
Kainuu	2,2	0,6					
Koko maa	1,0	2,0	1,6				
Kassasta maksut/vuosi, 1000 euroa							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	71 056	81 136	80 787	84 342	40 123	42 888	38 136
Kainuu							
Koko maa							
Kassan riittävyys, pv							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	61	81	74	59	132	131	150
Kainuu	186	156					
Koko maa	42	53					

Omavaraisuusaste %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	71	62	61	64			
Kainuu	62,2	61,5					
Koko maa	57,8	58	58,8				
Rahoitusvarallisuus euroa/asukas							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	-1069	-1527	-1866	-1959			
Kainuu							
Koko maa	-3030						
Suhteellinen velkaantuneisuus %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	32	44	46	43			
Kainuu	57,7	55,5					
Koko maa	62,1	60,0	58				
Laskennallinen lainanhoitokate							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	0,8	1,8	2,4	2,3	2,7	2,2	2,2
Kainuu	2,2	0,6					
Koko maa	1	2,0					
Lainat, euroa/asukas							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	1976	3038	3447	3710	4613	5472	5657
Kainuu	3602	3503	3494	3909			
koko maa	3352	3458	3465	3363			
Lainakanta 1000 euroa							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	15272	23067	25881	27331	33326	38826	39426
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12. €/as							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	1262	1252	1527	2268	2531	2650	2790
Kainuu	3528	3319	2519				
koko maa	2018	2286	2984				
KUNTAKONSERNIN TUNNUSLUVUT							
Konsernin vuosikate €/asukas							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	540	940	1228	1494			
Kainuu	627	804					
koko maa	812	1253	1224				
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	0,9	1,22	2,74	1,76			
Kainuu	0,5	0,5					
Koko maa	0,9	1,3	1,3				
Konsernin lainakanta €/asukas							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	4847	6401	7207	7156			
Kainuu	11366	12494					
koko maa	7084	7480	7681				
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %							
	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suomussalmi	47	55	56	55			
Kainuu	101,3	102,4					
koko maa	84,4	84,3	82,6				

Tunnuslukujen laskentakaavoja:

Vuosikate % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{toimintatuotot} + \text{verotulot} + \text{valtionosuudet})$

Poisto % = $100 \times \text{poistot} / \text{käyttömääristä} / (\text{toimintatuotot} + \text{verotulot} + \text{valtionosuudet})$

Vuosikate prosenttia poistoista: $= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahotusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilivuonna on positiivinen. Tämä luku ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointimenot} - \text{rahoitusosuudet})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omarahoitukseen on rahoitettu tulorahoituksella.

Pääomamenojen tulorahoitus % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointimenot} - (\text{rahoitusosuudet} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainojen lyhennykset}))$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investoinneista ja lainanlyhennyksistä on pysyvästi rahoittamaan tulorahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

tunnusluku kertoo, kuinka hyvin vuosikate riittää vieraan pääoman velvoitteiden hoitamiseen.

Kassan riittävyys (pvm) = $365 \text{ pvm} \times (\text{rahoitusom. arvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset}) / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavarjoilla.

Omavaraisuusaste % = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Rahoitusvarallisuus euroa/asukas = $((\text{Saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset})) - \text{vähennykset} / \text{asukasluku}$

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisin maksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{Toimintatuotot} + \text{verotulot ja valtionosuudet})$

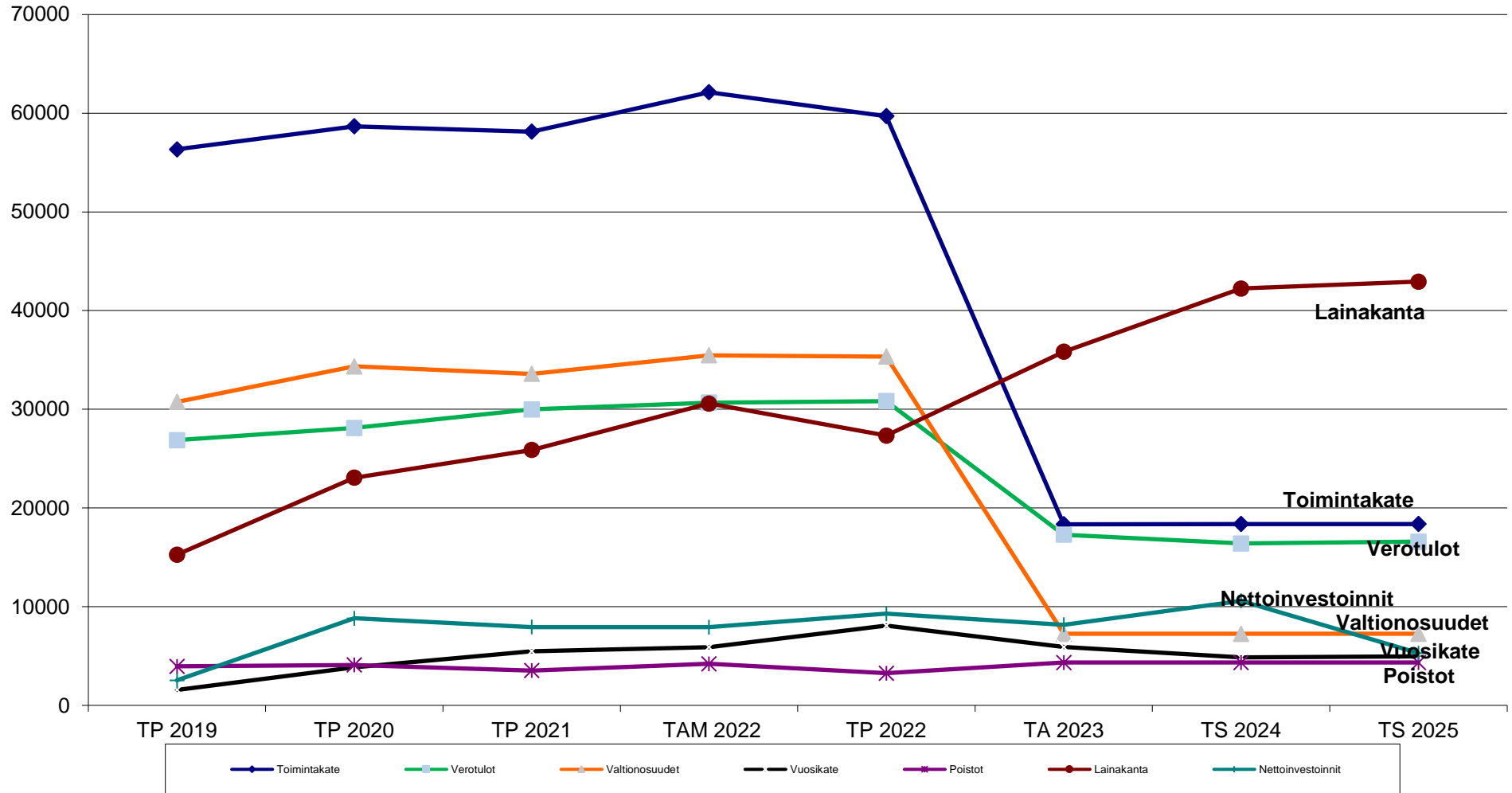
Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainakanta = $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

Tunnusluku tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TAM 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakate	56336	58668	58122	62118	59702	18359	18377	18384
Verotulot	26867	28114	29995	30678	30823	17298	16403	16591
Valtionosuudet	30747	34348	33587	35470	35346	7252	7252	7252
Vuosikate	1578	3861	5496	5901	8086	5912	4857	4976
Poistot	3958	4102	3532	4216	3262	4337	4337	4337
Lainakanta	15272	23067	25881	30586	27331	35826	42236	42926
Nettoinvestoinnit	2543	8823	7944	7928	9289	8171	10591	5296

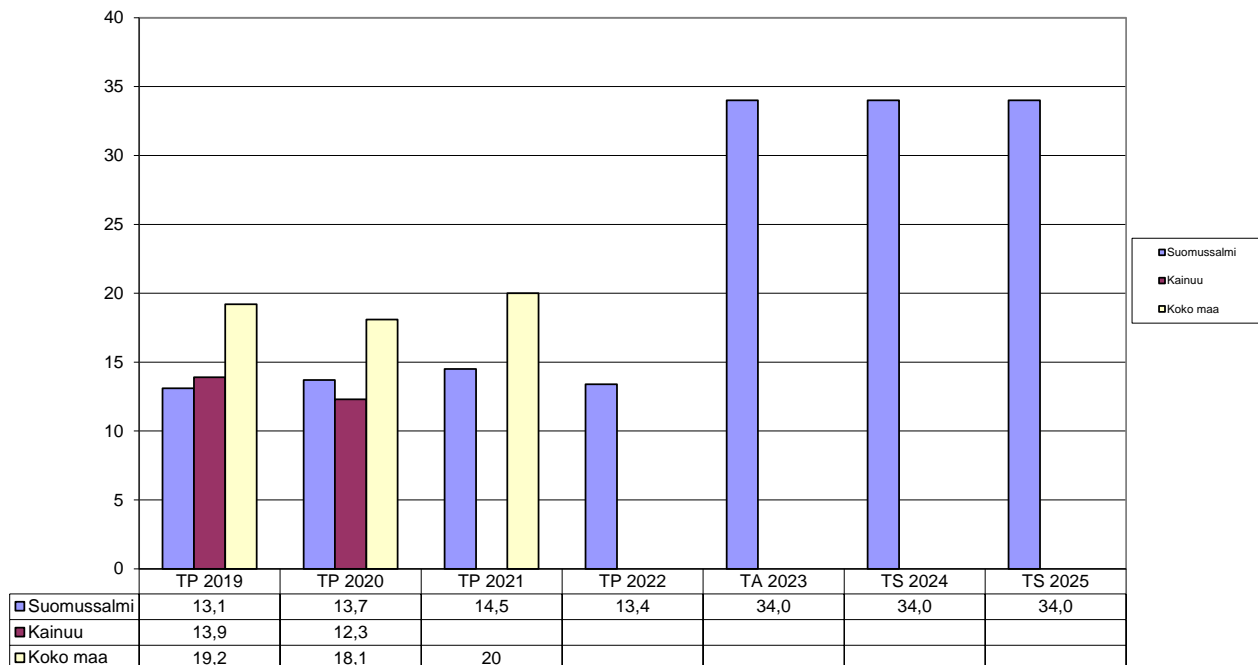
SUOMUSSALMEN TALOUDEN KEHITYS 2019 - 2025

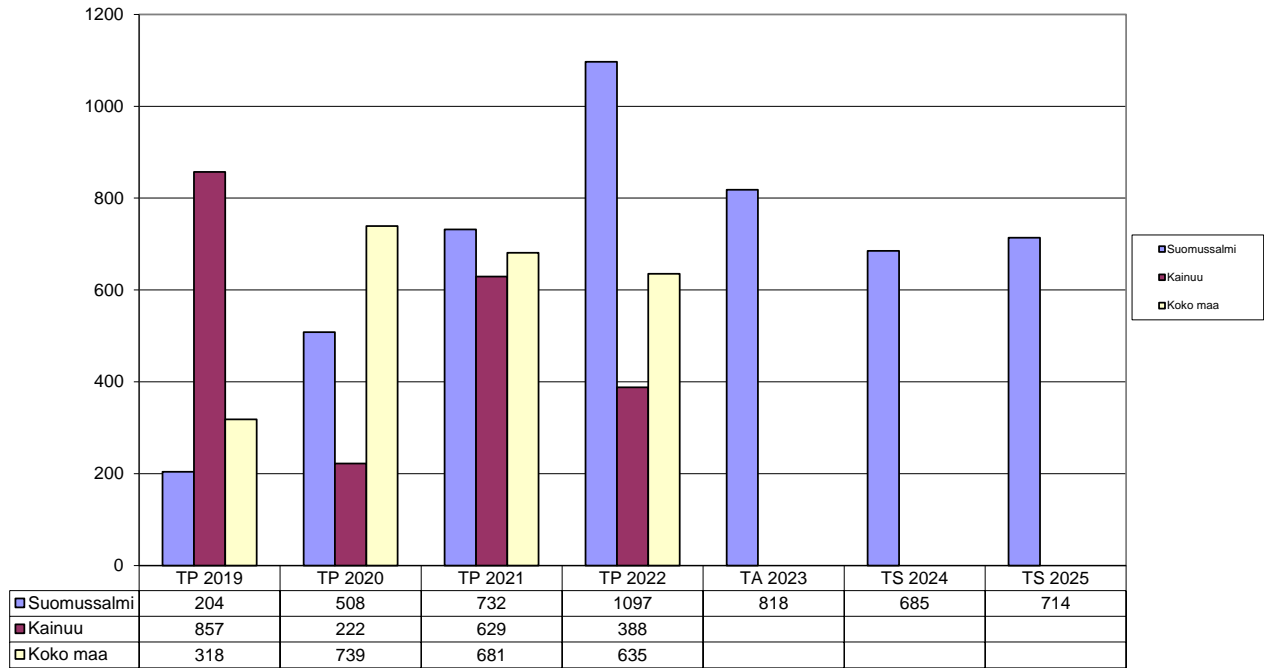
Asukasluvun muutos

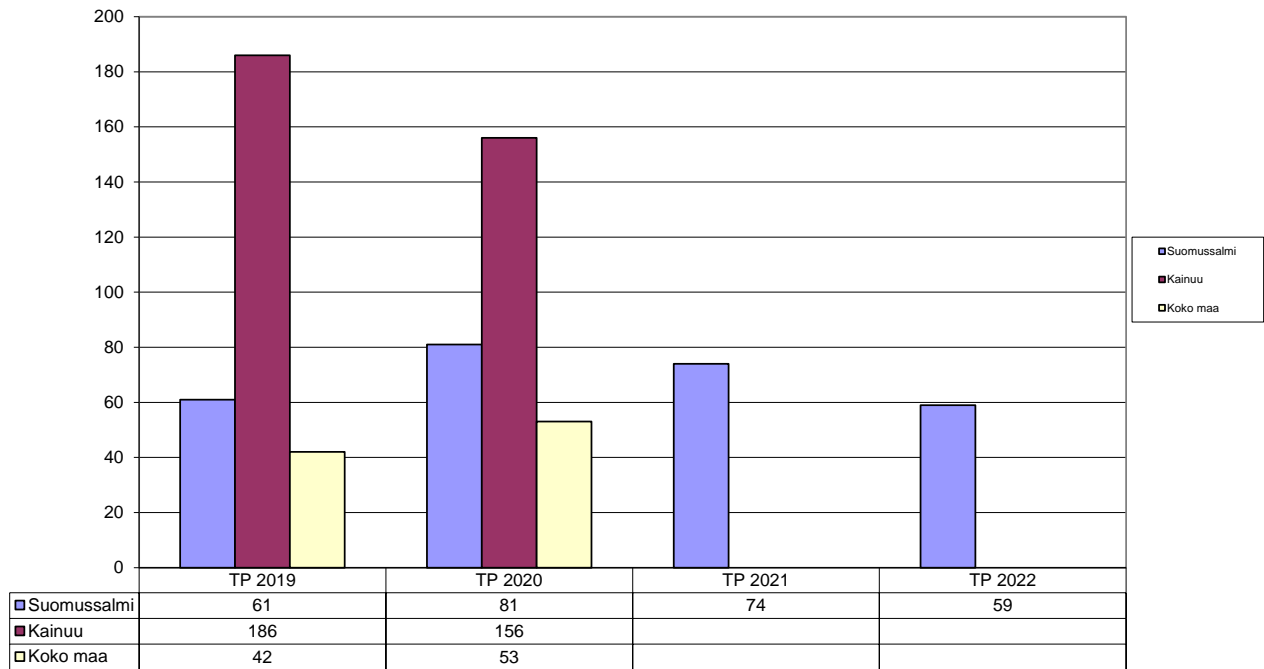
Toimintatuotot kuluista %

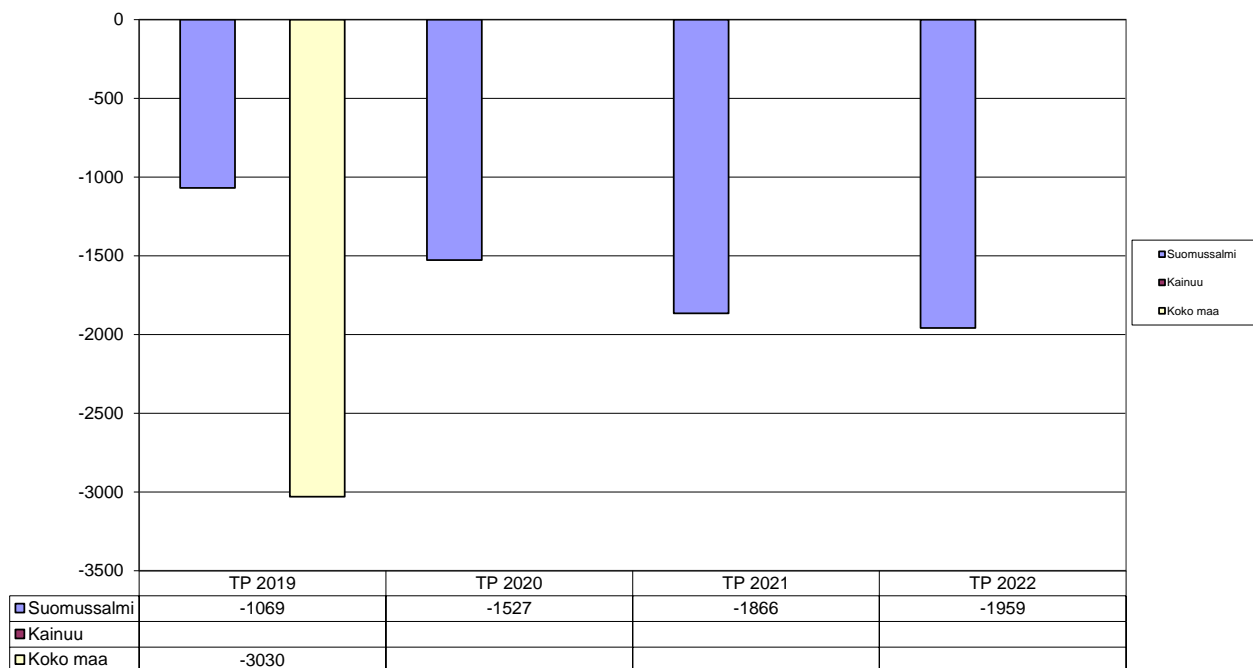
Vuosikate euroa/asukas

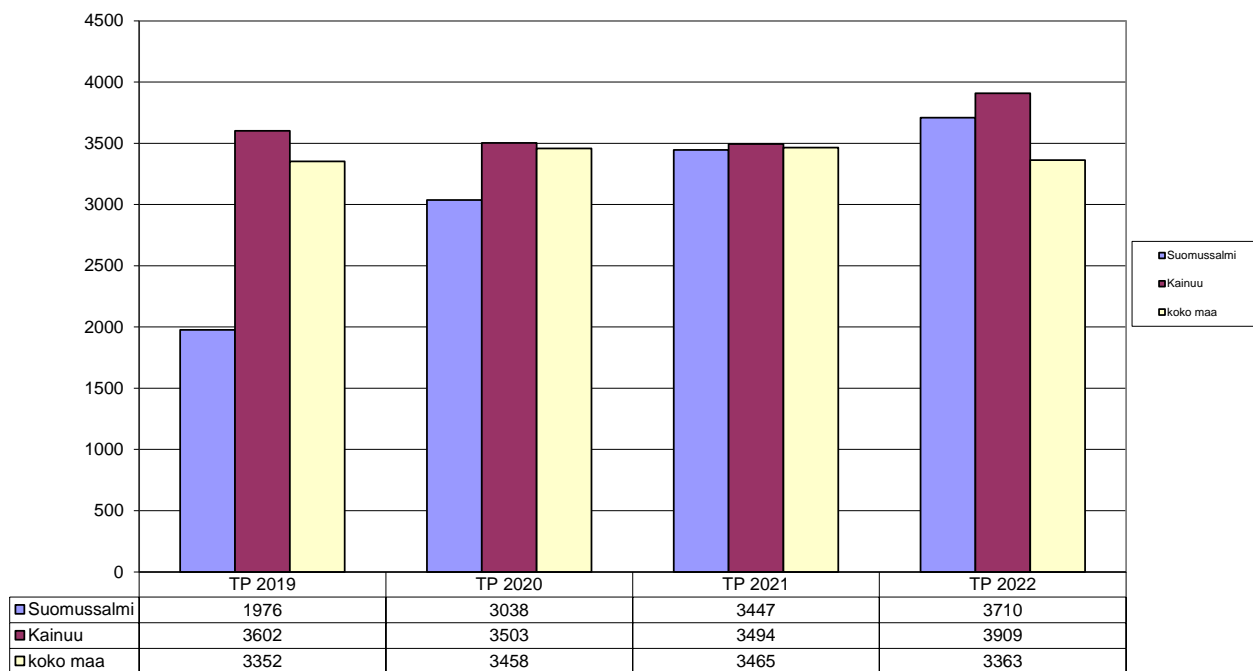
Kassan riittävyys

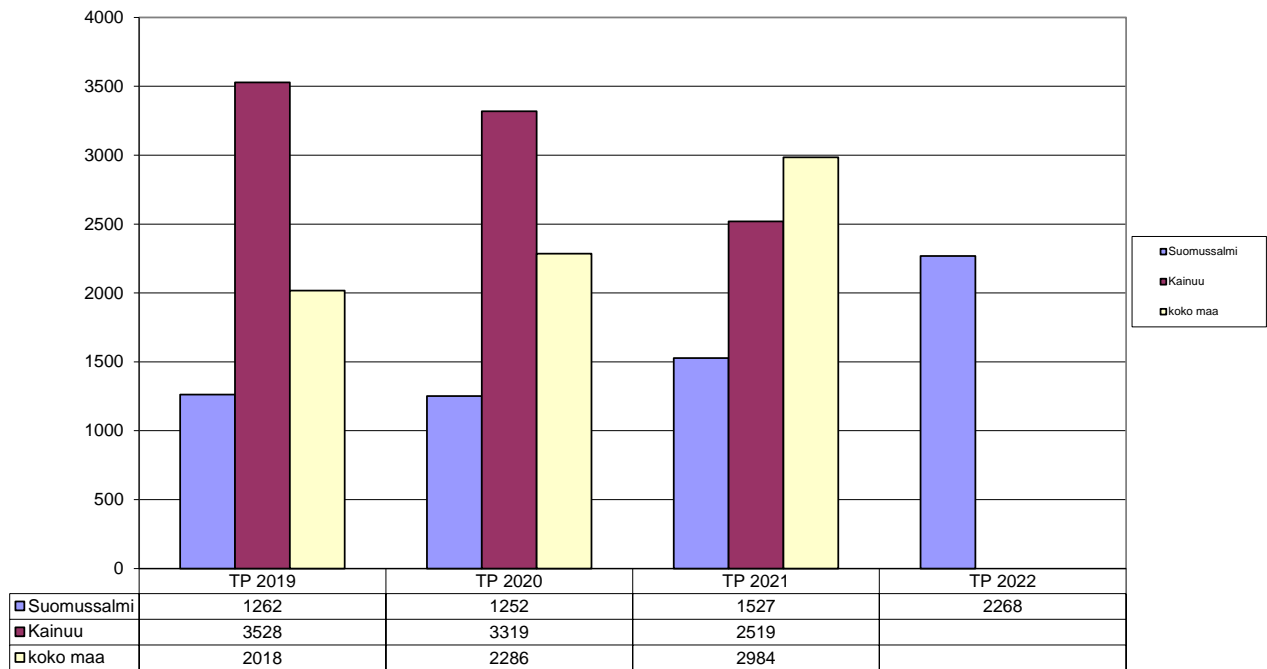
Rahoitusvarallisuus/asukas

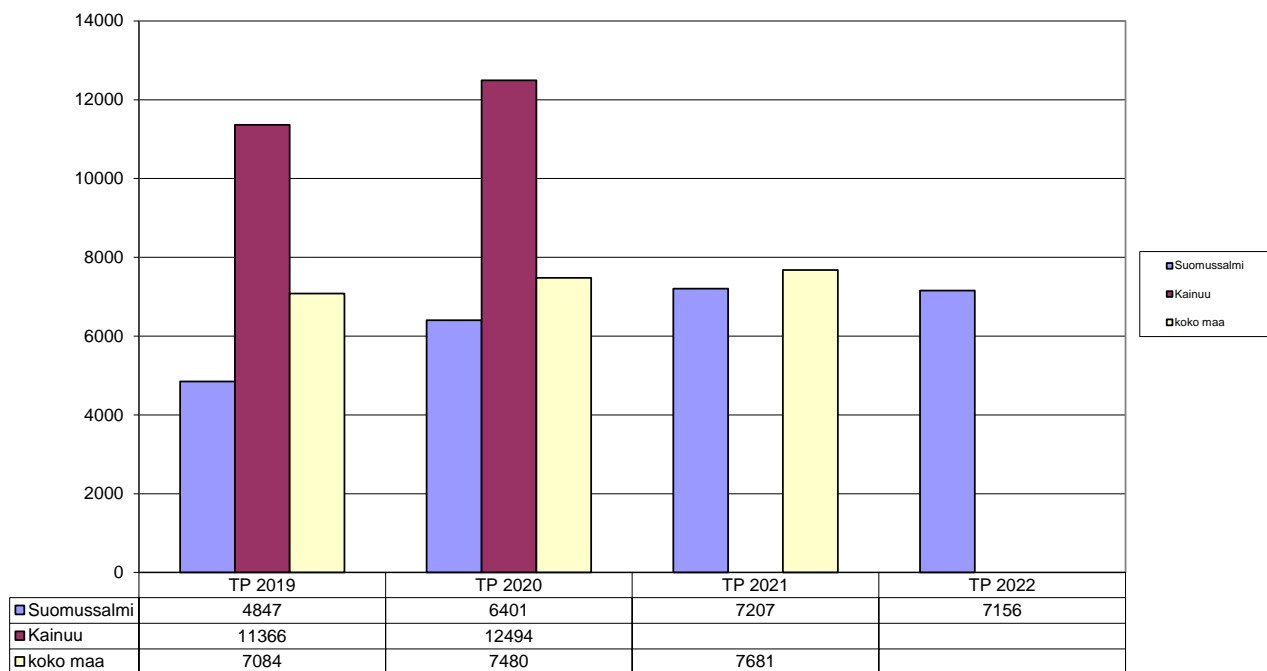
Lainat euroa/asukas

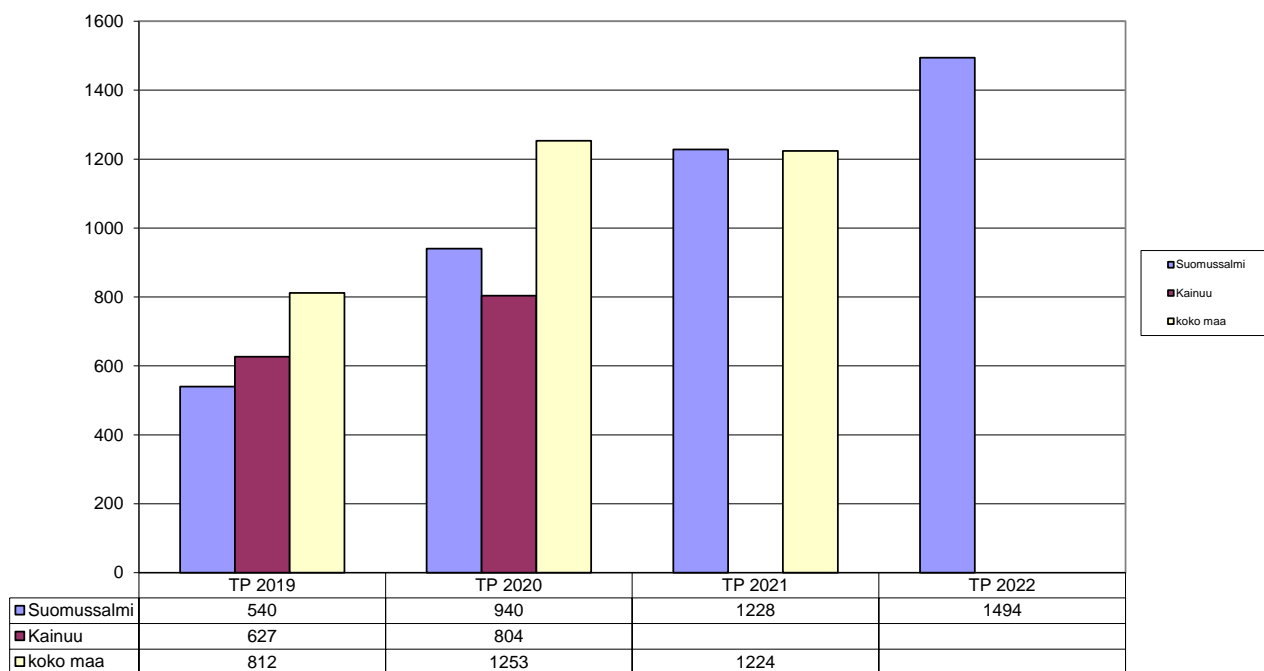
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas

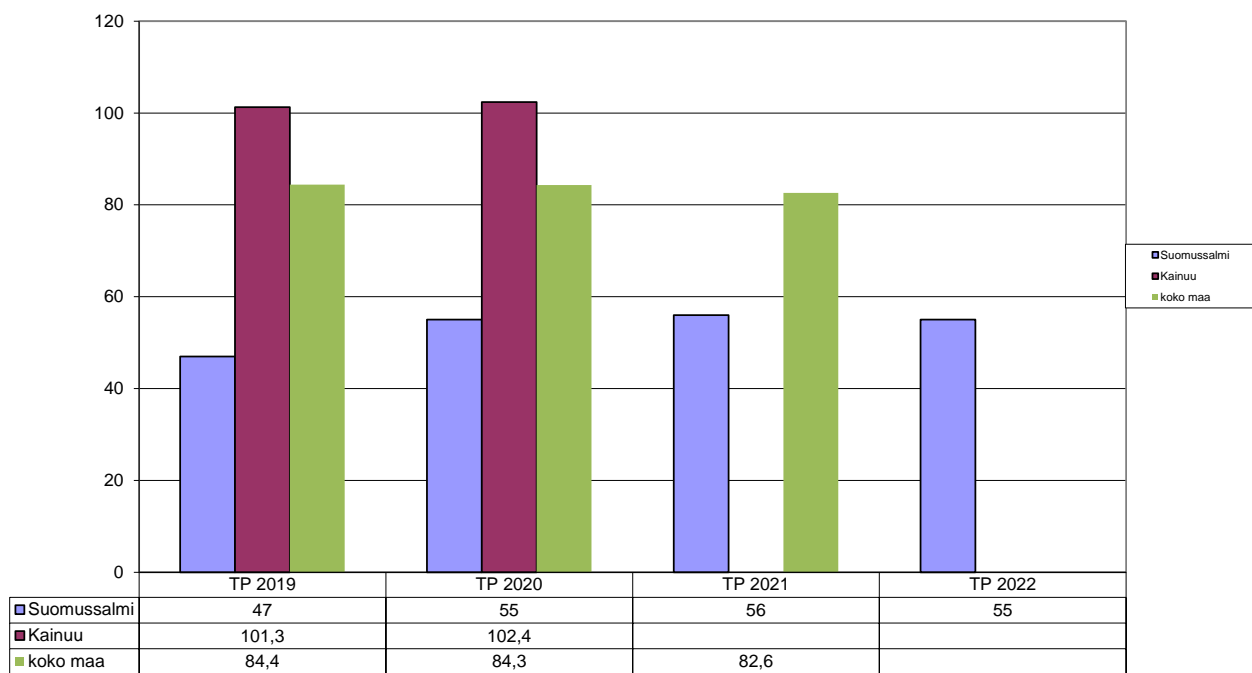
Konsernilainat/asukas

Konsernin vuosikate/asukas

Konsernin suht. velk. %

12. KAINUUN SOTE – JA KAINUUN LIITTO SEKÄ KAINUUN JÄTEHUOLTO - KUNTAYHTYMIEN TILINPÄÄTÖSTIETOJA

Prosenttiosuus laskennallisesta perusteesta																	
TALOUSARVIO 2022 320 500 000																	
Laskennallinen Sotelle ja loput: - 50 % asukasluvun perusteella ja - 50 % verorahoituksen perusteella (t-2)																	
Verot 22.11.2021																	
Valtionos. Ennakkotieto 2022 8.10.2021/18.1.2022																	
Maksuosuus kiinteä, joka jakautuu tulojen suhteessa																	
50 % 50 %																	
Kunta	Asukasluku 2020	Verotulot 2020 = t-2	Valtionosuudet - STM	Verorahoitus yhteensä	STM Vos sotelle: Prosenttiosuus laskennallisesta perusteesta	%-OSUUS VERORAHOTUKSESTA	EURO-OSUUS	MAKSUOSUUS SOTELLE	€/as	Muutos 2021-2022	Maksuosuusosuus 2022	Kunta	Tasausraha t o	Kunnan % osuus	Laskettu maksuosuus sotelle	Ylijäämän palautus	
Häyrynsalmi	2 199	7 963 909	5 962 269	13 926 178	5 531 749	4 030 246	3 320 574	12 882 569,00	5 858	1 016 394	4,13	Häyrynsalmi	42 142	4,04	13 189 417	306 847,99	
Kajaani	36 957	144 953 206	36 469 855	181 423 061	42 425 568	52 503 965	55 217 564	150 147 096,45	4 106	10 601 984	48,11	Kajaani	431 319	44,21	154 491 568	4 344 471,55	
Kuhmo	8 042	29 465 724	15 580 885	45 046 609	16 482 869	13 036 521	12 143 727	41 663 116,91	5 181	3 018 065	13,35	Kuhmo	133 316	12,97	42 695 012	1 031 895,09	
Paltamo	3 225	10 938 321	5 512 066	16 450 387	6 213 547	4 760 754	4 884 973	15 859 274,52	4 902	561 349	5,08	Paltamo	50 799	5,08	16 261 185	401 910,48	
Ristijärvi	1 225	4 815 924	2 088 369	6 904 293	3 504 657	1 998 107	1 864 897	7 367 661,49	5 966	117 343	2,36	Puolanka	53 359	4,97	7 523 994	156 332,51	
Sotkamo	10 301	42 801 901	11 644 266	54 446 167	12 583 835	15 756 760	15 554 903	43 895 498,11	4 261	3 170 407	14,07	Ristijärvi	25 238	2,56	45 118 556	1 223 057,89	
Suomussalmi	7 594	27 677 499	15 057 407	42 734 906	16 416 614	12 367 513	11 467 229	40 251 355,71	5 300	2 781 030	12,90	Sotkamo	126 965	13,18	41 220 269	968 913,29	
	69 173	268 616 485	92 315 117	360 931 602	103 158 839	104 453 866	104 453 866	312 066 572,20	4 511	21 266 572	100,00	Suomussalmi	136 862	12,99	320 500 000,00	8 433 428,80	
													1 000 000	100,00			
Ehdotettu maksuosuus, €							312 066 572	TA-2022									
Laskennallinen Sotelle							103 158 839										
Loppuosa							208 907 733										
50 % / verorahoituksesta							28,94 %	104 453 866	Kunnallisvero 2019, kiinteistövero 2020, yhteisövero 2019								
50 % / asukasluku €/as							1510	104 453 866									

KAINUUN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, myöhemmin Kainuun sote, on aloittanut toimintansa 1.1.2013. Edeltänyt Kainuun maakunta -kuntayhtymä on purettu ja toiminta on jakaantunut usealle eri organisaatiolle.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sote ja liikelaitokset yhteensä)

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	394 049	390 108
Toimintakulut	-383 470	-371 919
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakate	10 579	18 189
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	32
Muut rahoitustuotot	779	278
Korkokulut	-1 353	-856
Muut rahoituskulut	-1 986	-2 181
Vuosikate	8 019	15 462
Poistot ja arvonalentumiset	-13 643	-14 758
Satunnaiset erät	4 506	0
Tilikauden tulos	-1 118	704
Laskennalliset verot	0	-75
Rahastojen lisäys/vähennys	0	-10
Vähemmistöosuudet	0	-131
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 118	488

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	102,8	104,9
Vuosikate / Poistot, %	58,8	104,8

TASE
SOTE JA LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	170 793	176 715	A OMA PÄÄOMA	13 742	16 544
I Aineettomat hyödykkeet	3 471	4 209	I Peruspääoma	12 892	13 178
1. Aineettomat oikeudet	939	840	IV Muut omat rahastot	0	1 181
2. Muut pitkävaikutteiset menot	2 424	3 325	V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 968	1 697
3. Ennakkomaksut	108	44	VI Tilikauden yli-/alijäämä	-1 118	488
II Aineelliset hyödykkeet	166 683	171 880	VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	868
1. Maa- ja vesialueet	756	756	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
2. Rakennukset	150 599	153 623	1. Poistoero	0	0
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 464	3 273	2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
4. Koneet ja kalusto	11 154	13 311	C PAKOLLISET VARAUKSET	3 097	5 101
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270	270	2. Muut pakolliset varaukset	3 097	5 101
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	440	647	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 013	2 819
III Sijoitukset	639	626	1. Valtion toimeksiannot	2 339	1 164
1. Osakkeet ja osuudet	267	254	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	327	336
2. Muut lainasaamiset	0	0	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 347	1 319
3. Muut saamiset	372	372	E VIERAS PÄÄOMA	240 016	230 993
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 473	1 446	I Pitkäaikainen	158 212	166 269
1. Valtion toimeksiannot	0	0	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	158 212	166 269
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	126	127	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
3. Muut toimeksiantojen varat	1 347	1 319	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	88 602	78 164	II Lyhytaikainen	81 804	64 724
I Vaihto-omaisuus	2 161	2 469	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
1. Aineet ja tarvikkeet	1 098	2 469	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 070	4 701
5. Ennakkomaksut	1 063	0	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
II Saamiset	15 865	37 383	5. Saadut ennakot	3	0
Pitkäaikaiset saamiset	42	67	6. Ostovelat	14 421	16 145
2. Lainasaamiset	42	67	7. Muut velat	4 161	5 904
Lyhytaikaiset saamiset	15 823	37 316	8. Siirtovelat	55 149	37 974
1. Myyntisaamiset	6 743	8 666	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	260 868	256 325
2. Lainasaamiset	38	48			
3. Muut saamiset	3 802	3 481			
4. Siirtosaamiset	5 240	23 743			
5. Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	0	1 378			
IV Rahat ja pankkisaamiset	70 576	38 312			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	260 868	256 325			

KAINUUN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

TULOSLASKELMA (ilman liikelaitoksia)

		2022		2021
Toimintatuotot				
Myyntituotot	329 908 326,26		329 835 606,65	
Maksutuotot	27 968 788,96		27 469 108,00	
Tuet ja avustukset	22 221 346,98		16 594 191,97	
Muut toimintatuotot	<u>4 017 193,40</u>	384 115 655,60	<u>4 482 668,06</u>	378 381 574,68
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-198 926 904,04		-191 654 833,96	
Palvelujen ostot	-119 979 547,82		-116 334 164,11	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-29 845 159,87		-29 259 527,78	
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)	0,00		0,00	
Avustukset	-9 117 498,43		-8 531 082,25	
Muut toimintakulut	<u>-15 161 789,70</u>	-373 030 899,86	<u>-16 008 165,25</u>	-361 787 773,35
Toimintakate		11 084 755,74		16 593 801,33
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		31 674,46	
Muut rahoitustuotot	1 230 386,66		974 353,10	
Korkokulut	-1 348 600,82		-845 097,77	
Muut rahoituskulut	<u>-1 939 845,17</u>	-2 058 059,33	<u>-2 164 718,33</u>	-2 003 788,54
Vuosikate		9 026 696,41		14 590 012,79
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 078 738,64		-14 587 066,86	
Arvonalentumiset	<u>-390 616,77</u>	-13 469 355,41	<u>-2 945,93</u>	-14 590 012,79
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	4 505 441,99		0,00	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	4 505 441,99	<u>0,00</u>	0,00
Tilikauden tulos		62 782,99		0,00
Laskennalliset verot		0,00		0,00
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		0,00		0,00
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Tilikauden yli-/alijäämä		62 782,99		0,00

KAINUUN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

TASE ILMAN LIIKELAITOKSIA

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	170 754 986,80	176 609 239,25	A OMA PÄÄOMA	12 891 761,10	13 891 761,10
I Aineettomat hyödykkeet	3 203 765,40	3 917 202,78	I Peruspääoma	12 891 761,10	12 891 761,10
1. Aineettomat oikeudet	3 203 765,40	3 917 202,78	IV Muut omat rahastot	0,00	1 000 000,00
II Aineelliset hyödykkeet	166 492 599,28	171 653 731,85	V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	17 226,66	0,00
1. Maa- ja vesialueet	755 902,56	755 902,56	VI Tilikauden yli-/alijäämä	-17 226,66	0,00
2. Rakennukset	150 599 002,71	153 623 400,93	C PAKOLLISET VARAUKSET	3 097 269,00	5 101 225,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 463 941,02	3 272 736,26	2. Muut pakolliset varaukset	3 097 269,00	5 101 225,00
4. Koneet ja kalusto	10 963 316,95	13 084 744,72	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 013 480,57	2 819 110,89
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270 007,83	270 007,83	1. Valtion toimeksiannot	2 339 366,62	1 163 698,02
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	440 428,21	646 939,55	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	327 272,93	336 233,16
III Sijoitukset	1 058 622,12	1 038 304,62	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 346 841,02	1 319 179,71
1. Osakkeet ja osuudet	686 390,50	666 073,00	E VIERAS PÄÄOMA	238 599 202,41	229 009 420,92
2. Muut lainasaamiset	0,00	0,00	I Pitkäaikainen	158 211 766,25	166 268 943,70
3. Muut saamiset	372 231,62	372 231,62	1. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	158 211 766,25	166 268 943,70
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 473 262,16	1 445 797,17	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Valtion toimeksiannot			4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	126 421,14	126 617,46	II Lyhytaikainen	80 387 436,16	62 740 477,22
3. Muut toimeksiantojen varat	1 346 841,02	1 319 179,71	1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	86 373 464,12	72 766 481,49	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	8 070 336,40	4 700 615,90
I Vaihto-omaisuus	2 160 997,39	2 468 608,97	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Aineet ja tarvikkeet	2 160 997,39	2 468 608,97	4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
II Saamiset	15 023 461,53	34 673 519,86	5. Saadut ennakot	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	41 842,80	67 461,78	6. Ostovelat	13 915 973,13	15 376 904,17
2. Lainasaamiset	41 842,80	67 461,78	7. Muut velat	4 091 959,48	5 793 240,02
Lyhytaikaiset saamiset	14 981 618,73	34 606 058,08	8. Siirtovelat	54 309 167,15	36 869 717,13
1. Myyntisaamiset	6 091 067,14	7 559 993,45			
2. Lainasaamiset	37 829,26	48 343,18			
3. Muut saamiset	3 693 587,56	3 331 178,79			
4. Siirtosaamiset	5 159 134,77	23 666 542,66			
IV Rahat ja pankkisaamiset	69 189 005,20	35 624 352,66			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	258 601 713,08	250 821 517,91			

KAINUUN LIITTO -KUNTAYHTYMÄ

TULOSLASKELMA

	2022		2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0,00	2 456 185,00		
Maksutuotot	2 617 128,00		0,00	
Tuet ja avustukset	725 641,66	1 091 584,52		
Muut toimintatuotot	108 599,61	54 405,20	3 602 174,72	
		<u>3 451 369,27</u>	<u>54 405,20</u>	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 922 841,36	-2 140 616,76		
Palvelujen ostot	-969 110,22	-1 206 494,76		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-27 708,05	-21 551,61		
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)	0,00	0,00		
Avustukset	-43 648,43	-42 455,80		
Muut toimintakulut	-130 826,77	-156 264,51	-3 567 383,44	
		<u>-3 094 134,83</u>	<u>-156 264,51</u>	<u>-3 567 383,44</u>
Toimintakate		357 234,44		34 791,28
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00	0,00		
Muut rahoitustuotot	18,86	128,46		
Korkokulut	-10 356,73	-18 570,95		
Muut rahoituskulut	-8,39	-3,08	-18 445,57	
		<u>-10 346,26</u>	<u>-3,08</u>	<u>-18 445,57</u>
Vuosikate		346 888,18		16 345,71
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	
Kertaluonteiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden tulos		346 888,18		16 345,71
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		-32 000,00		0,00
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)		72 604,84		0,00
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)		40 604,84		38 583,00
Tilikauden yli-/alijäämä		387 493,02		54 928,71

KAINUUN LIITTO -KUNTAYHTYMÄ

TASE

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	859 170,89	859 170,89	A OMA PÄÄOMA	2 200 096,63	1 853 208,45
III Sijoitukset	859 170,89	859 170,89	I Peruspääoma	467 268,63	467 268,63
1. Osakkeet ja osuudet	859 170,89	859 170,89	IV Muut omat rahastot	209 017,11	49 621,95
3. Muut lainasaamiset	0,00	0,00	V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 136 317,87	1 281 389,16
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 655 755,15	2 282 987,17	VI Tilikauden yli-/alijäämä	387 493,02	54 928,71
1. Valtion toimeksiannot	3 655 755,15	2 282 987,17	C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
2. Lahoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00	2. Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 074 487,83	2 732 419,26
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 573 177,80	2 212 977,34	1. Valtion toimeksiannot	3 655 856,97	2 283 788,40
I Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	2. Lahoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	418 630,86	448 630,86
II Saamiset	309 198,17	434 725,58	E VIERAS PÄÄOMA	813 519,38	769 507,69
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	I Pitkäaikainen	272 136,86	272 136,86
2. Lainasaamiset	0,00	0,00	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	309 198,17	434 725,58	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Myyntisaamiset	280 847,73	300 506,86	7. Muut velat	272 136,86	272 136,86
3. Muut saamiset	23 173,42	59 147,87	II Lyhytaikainen	541 382,52	497 370,83
4. Siirtosaamiset	5 177,02	75 070,85	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 263 979,63	1 778 251,76	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 088 103,84	5 355 135,40	4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
			5. Saadut ennakot	0,00	0,00
			6. Ostovelat	92 040,25	32 120,78
			7. Muut velat	45 259,03	48 864,57
			8. Siirtovelat	404 083,24	416 385,48
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 088 103,84	5 355 135,40

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ EKOKYMPPI
Y-tunnus 1744356-1

TULOSLASKELMA

	1.1.2022 - 31.12.2022	1.1.2021 - 31.12.2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	6 228 856,74	6 006 065,16
Tuet ja avustukset	53 807,67	39 489,39
Muut toimintatuotot	33 057,43	327,52
Toimintatuotot yhteensä	6 315 721,84	6 045 882,07
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-734 648,25	-664 501,55
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-120 773,72	-103 788,05
Muut henkilösivukulut	-15 447,63	-15 940,70
Palvelujen ostot	-4 160 088,01	-4 397 273,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-245 357,65	-260 447,45
Muut toimintakulut	-250 487,16	-164 321,54
Toimintakate	788 919,42	439 609,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	31 339,03	22 669,36
Korkokulut	-36 557,04	-25 985,27
Muut rahoituskulut	-38 132,43	-40 755,57
Vuosikate	745 568,98	395 537,52
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-502 677,58	-489 198,91
Tilikauden tulos	242 891,40	-93 661,39
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	12 984,81	12 984,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	255 876,21	-80 676,58

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ EKOKYMPPI
Y-tunnus 1744356-1

	TASE	
	1.1.2022 - 31.12.2022	1.1.2021 - 31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	63 106,59	53 766,21
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	63 106,59	53 766,21
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Vuokraoikeudet	131 777,28	127 019,21
Rakennukset ja rakennelmat		
Omistettut	698 248,04	220 054,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 372 816,92	5 297 843,81
Koneet ja kalusto	86 419,29	84 029,30
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	343 190,42	461 589,98
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6 632 451,95	6 190 537,05
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	194 862,00	194 862,00
Muut saamiset	5 020,00	5 020,00
Sijoitukset yhteensä	199 882,00	199 882,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 895 440,54	6 444 185,26
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	584 585,00	584 585,00
Saamiset, pitkäaikaiset yhteensä	584 585,00	584 585,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	962 694,49	883 952,67
Muut saamiset	4 072,90	0,00
Siirtosaamiset		
Muut saamiset	270 627,36	194 041,76
Saamiset, lyhytaikaiset yhteensä	1 237 394,75	1 077 994,43
Saamiset yhteensä	1 821 979,75	1 662 579,43
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat	1 030,05	369,77
Pankkisaamiset	229 788,34	152 984,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 052 798,14	1 815 933,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 948 238,68	8 260 119,17

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ EKOKYMPPI
Y-tunnus 1744356-1

	TASE	
	1.1.2022 - 31.12.2022	1.1.2021 - 31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	896 557,00	896 557,00
Edellisten tilikaudien ylijäämä (alijäämä)	1 196 205,78	1 276 882,36
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	255 876,21	-80 676,58
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 348 638,99	2 092 762,78
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	116 273,42	129 258,23
Tiilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	116 273,42	129 258,23
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	856 220,00	816 220,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 279 666,34	3 001 999,70
Lainat julkisyhteisöiltä	468 000,00	520 000,00
Pitkäaikainen, yhteensä	3 747 666,34	3 521 999,70
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 152 189,08	971 745,62
Lainat julkisyhteisöiltä	52 000,00	52 000,00
Saadut ennakot	1 693,55	0,00
Ostovelat	426 543,60	438 195,45
Muut velat	64 707,20	43 643,40
Siirtovelat		
Tuloennakot	1 552,13	0,00
Muut siirtovelat	180 754,37	194 293,99
Lyhytaikainen, yhteensä	1 879 439,93	1 699 878,46
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 627 106,27	5 221 878,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 948 238,68	8 260 119,17

13. LUETTELOT JA SELVITYKSET

13.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tilinpäätöksen säilytys

Käytetyt kirjanpitokirjat v. 2022

Päiväkirja
Pääkirja
Myyntireskontra
Ostoreskontra
Palkkakirjanpito
Käyttöomaisuuskirjanpito
Tasekirja
Tase-erittelyt

Tase-erittelyiden sisältö

Saldoselvitykset

Tilinpäätöksen säilyttäminen

Pysyvästi säilytettävät

Tasekirja
Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus

Vähintään 10 vuotta säilytettävät

Kirjanpitokirjat
Tililuettelo järjestettynä siten, että tietojenkäsittelyn suorittamista voidaan vaikeuksitta toteuttaa.

Vähintään 6 vuotta

Tilikauden tositteet (huomioitava pidemmän ajan vaatimat tositteet).
Liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto (sisältyy tositteisiin).
Koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt).

13.2. Tositelajit ja tositenumerosarjat

Tlaji	Nimi	Tositteet	
10	Kassatositteet	1	- 336
30	Pankkitositteet	1	- 640
32	Ostolaskut P2P	1	- 12350
35	Ostolaskujen maksut	1	- 288
40	Myren viitesuoritukset	1	- 254
41	Myre käsintallennetut suorituk	1	- 102
42	Intime yleislaskutus	20003490	- 21000232
46	Viitesuoritukset/Perintätsto	1	- 108
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistu	1	- 51
5I	Päivähoito	30002998	- 30004309
5L	Kansalaisopisto	50003303	- 50004523
5S	Tonttivuokrat	40001768	- 40002643
5T	Vuokralaskutus	90002291	- 90003466
5U	Rakennusvalvonta	600003466	- 60000523
5X	Vesilaskut	20223306	- 23334861
63	eMemo Payment maksut	22000001	- 22000066
65	InWorks vesilaskut sisäiset	18	32
75	Sisäiset laskut JAMIX	1	- 14
77	SIS Web-muistiotositteet	1	- 101
80	Web-muistiotosite	1	- 365
81	Käsinkirjatut muistiot	1	11
82	Matkalaskut M2	1	- 52
84	Palkkatositteet	1	- 51
85	Luottotappiot	1	- 1
86	Hyvitysten kohdistus MYRE	1	- 28
87	Sumu-poistot	1	- 23
88	Käyttöomaisuuden luovutukset	1	- 34
90	Vyörytykset	12004000	- 12004980
91	Kirjanpidon laskennalliset	1004002	- 12004190
93	Sisäisenlaskennan laskennalli	1003510	- 12004190
96	Kirjanpidon tulos	1	- 12
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen	1	- 12
98	Sisäisenlaskennan tulos	1	- 12
99	Sisäisen laskennan tulos laske	1	- 12
C4	Verkkomaksuportaali	1	- 136
T1	Tilinpäätösarvio	1	- 2

14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Suomussalmen kunnanhallitus 28. päivänä maaliskuuta vuonna 2023.

Pentti Moilanen

Taina Matero

Sami Pihlajamaa

Keijo Mulari

Juha Heikkinen

Pirjo Heikkinen

Tuovi Kemppainen

Janne Laatikainen

Merja-Liisa Seppänen

Sami Tolvanen

Elina Falck

Erno Heikkinen

15. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Suomussalmella / 2023

ANTTI KÄÄRIÄINEN

Antti Kääriäinen
Partner, KHT, JHT
KPMG Oy Ab

